

DANMARKS NATIONALBANK

1990

Signaturforklaring

- Nul
- 0 Mindre end en halv af den anvendte enhed
 - Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- ... Tal foreligger ikke
- * Foreløbige eller anslåede tal
- ___ Databrud

I tabeller, hvor banker og sparekasser indgår, er tallene ekskl. færøske og grønlandske banker og sparekasser, men inkl. herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter.

Beretning og regnskab 1990

BERETNING FRA DIREKTIONEN

Indledende bemærkninger	7
Den internationale udvikling	8
Økonomisk og Monetær Union	17
Europæisk Centralbank-System	20
Den økonomiske udvikling i Danmark	22
Den monetære politik	26
Kreditudvidelse og renteutvikling	32
Kapitalbevægelserne	37
Valutareserverne og Danmarks udlandsgæld	42
Strukturtendenser på de finansielle markeder	48
Seddel- og møntvæsen	53
Nationalbankens ledelse	55
Personale- og organisationsforhold	56
Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968	57
Nationalbankens gæstelejigheder i Nyhavn 18	57
Regnskabsaflæggelsen	58
Oversigt over Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1991	61
Bilag	
Nationalbankens pressemeddelelser af 23. marts 1990, 27. april 1990, 22. juni 1990 og 28. december 1990 om ændring af Nationalbankens rentesatser	67
Nationalbankens pressemeddelelser af 20. marts 1990 og 25. januar 1991 om videreførelse af møntreformen	68

REGNSKAB

Danmarks Nationalbanks regnskab	70
Regnskab for Den Kongelige Mønt	76

Tabeltillæg

Københavnske bankers lukkedage bortset fra lørdage og søndage

Danmarks Nationalbanks adresse og kontortid

Stikordsregister

Teksttabeller

Tabel 1	Betalingsbalancens løbende poster i OECD-landene	8
- 2	Betalingsbalancens løbende poster	24
- 3	Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken ..	28
- 4	Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden	33
- 5	Kapitalbevægelserne	38
- 6	Balance for danske pengeinstitutter i udlandet	41
- 7	Danmarks internationale likviditet (valutareserverne)	45
- 8	Udlandsgælden	46
- 9	Indlån og udlån i pengeinstitutterne fordelt på grupper	49
- 10	Pengeinstitutternes tab og hensættelser på udlån i Danmark og andre lande	50
- 11	Møntproduktion og inddragelse af mønt	54
- 12	Antal ansatte	57

Figurer

Figur 1	Vækst, inflation og ledighed i OECD-området	9
- 2	Valutakursudviklingen 1980-90	11
- 3	Valutakursudviklingen i 1990 og begyndelsen af 1991	11
- 4	3-måneders eurorentesatser for udvalgte valutaer	12
- 5	EMS-valutaernes indbyrdes placering	12
- 6	Stigning i forbrugerpriserne i Danmark og andre lande	23
- 7	Opsparings- og investeringskvoter i den private sektor	25
- 8	Dansk og tysk pengemarkedsrente og kronens kurs over for D-mark	27
- 9	Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling, Nationalbankens foliorentesatser og pengemarkedsrenten	29
- 10	Udestående skatkammerbeviser	31
- 11	Stigning i pengeinstitutternes udlån til valutaindlændinge	34
- 12	Vækst i indenlandsk pengeskabelse	35
- 13	Renteudviklingen i Danmark og Tyskland	37
- 14	Danmarks internationale likviditet (valutareserverne)	43
- 15	Ændring i Danmarks status over for udlandet	47

Tabeltillæg

Tabel 1 Danmarks internationale likviditet

- 2 Bankers og sparekassers udlandsstilling
- 3 Kapitalbalance over for udlandet
- 4 Danmarks mellemværende med Den Internationale Valutafond
- 5 Danmarks ECU-mellemværende med Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde
- 6 SDR- og ECU-kurvenes sammensætning samt vægtfordeling
- 7 Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS) siden starten den 13. marts 1979
- 8 Interventionskurser i København
- 9 Valutakurser i København
- 10 Registrerede betalinger fra og til udlandet
- 11 Emission af eurokroneobligationslån
- 12 Landefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 13 Branchefordeling af betalinger vedrørende direkte investeringer
- 14 Registrerede betalinger vedrørende porteføljeinvesteringer (fra og til udlandet)
- 15 Registrerede betalinger vedrørende porteføljeinvesteringer (netto fra udlandet)
- 16 Nationalbankens statusopgørelser og månedsbalancer
- 17 Seddelomløbet
- 18 Specifikation af seddelomløbet
- 19 Specifikation af møntomløbet
- 20 Checkclearingen i København
- 21 Bankers og sparekassers mellemværender med Nationalbanken
- 22 Statens finansieringsbehov
- 23 Bankers og sparekassers udlån
- 24 Bankers og sparekassers beholdning af obligationer og aktier
- 25 Bankers og sparekassers indlån
- 26 Branchefordeling af bankers og sparekassers indenlandske udlån
- 27 Bankers og sparekassers indenlandske udlån og indlån (månedsgennemsnit)
- 28 Forsikringsselskabers og pensionskassers vigtigste aktiver
- 29 Finansieringsselskaber
- 30 Primær likviditet og forskellige faktorerers påvirkning heraf
- 31 Pengemængden
- 32 Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden
- 33 Statens nettofinansieringsbehov samt kreditudvidelse til den private sektor og kommuner mv. gennem en række vigtige finansieringskilder
- 34 Tilgang af børsnoterede obligationer (nominel værdi)
- 35 Nettotilgang af børsnoterede obligationer til kursværdi samt placeringen heraf
- 36 Cirkulerende børsnoterede obligationer (nominel værdi)
- 37 Realkreditinstitutternes låneeffektueringer
- 38 Nationalbankens vigtigste rentesatser
- 39 Pengemarkedsrentesatser
- 40 CIBOR-satser
- 41 Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer samt mindsterenten
- 42 Bankers og sparekassers effektive ind- og udlånsrenter

Redaktionen afsluttet medio februar 1991

Beretning fra direktionen

Indledende bemærkninger

I 1990 opnåedes for første gang i en meget lang årrække overskud på betalingsbalancens løbende poster. Hermed er det forhåbentlig lykkedes at standse den langvarige vækst i udlandsgælden om end først på et niveau, hvor dens forrentning lægger beslag på en urimelig stor del af produktionen.

Et andet positivt resultat af den førte stabiliseringspolitik har været, at pris- og omkostningsstigningerne er blevet kraftigt nedbragt og nu er på linje med udviklingen i de mest stabile vesteuropæiske lande.

Samtidig har væksten været lavere og arbejdsløsheden høj.

Den gunstige udvikling på betalingsbalancen afspejler først og fremmest en fortsat forøgelse af den private opsparing, som har fået bedre vilkår ved skattereformen i 1987 og den stærkt reducerede prisstigningstakt. Den afdæmpede indkomstudvikling har dog også i sig selv medført mere forsigtige udgiftsdispositioner, ikke mindst på boligområdet.

Den internationale konjunkturudvikling har i 1990 været præget af kontrasten mellem stærk vækst i efterspørgsel og produktion i Tyskland og udfladning af væksten i de fleste øvrige industrilande. På denne baggrund er pengepolitikken blevet strammet i Tyskland og lempet i USA. De heraf følgende valutakursforskydninger har presset indtjeningen ved eksport til dollarområdet, men samtidig har dansk erhvervsliv været i stand til at udnytte de øgede afsætningsmuligheder i Tyskland til en ekstraordinær kraftig vækst i eksporten hertil.

På baggrund af en betydelig tilbagestrømning af valuta kunne der i første halvår 1990 gennemføres en gradvis nedsættelse af Nationalbankens foliorentesatser. I andet halvår og begyndelsen af 1991 var satserne uændrede til trods for rentestigningen i Tyskland og en række andre EMS-lande fra midten af 1990. I betragtning af den svage konjunkturudvikling her i landet er det tilfredsstillende, at en stramning af den danske pengepolitik kunne undgås. Konsekvensen har været, at renteforskellen i forhold til Tyskland er blevet markant mindre end tidligere. Når en sådan indsnævring har kunnet realiseres uden uro på valutamarkedet, må det ses på baggrund af, at stabiliseringspolitikken har øget troværdigheden af en fast valutakurspolitik.

Stabiliseringen af pris- og omkostningsudviklingen og elimineringen af underskuddet på betalingsbalancens løbende poster betyder, at grundlaget for en balanceret vækst i den danske økonomi er bedre, end det har været tilfældet i mange år. Hvis væksten skal føre til en varig reduktion af den for høje arbejdsløshed, er det imidlertid afgørende, at det skabte råderum udnyttes med stor påpasselighed, da det er usikkert, hvor meget beskæftigelsen og væksten kan øges, når omkostningsstigningerne og forbrugsudviklingen fortsat skal holdes inden for snævre grænser. Hvor langt man kan nå, vil bl.a. afhænge af, hvilke strukturforbedringer der kan gennemføres på arbejdsmarkedet, og af incitamenterne til en fortsat tilfredsstillende udvikling i opsparing. Det er i den forbindelse afgørende, at de offentlige finanser holdes i ligevægt, så en positiv udvikling i den private opsparing ikke udlignes af øget offentlig gældsætning.

Den internationale udvikling

Den økonomiske udvikling

I løbet af 1990 blev det stadig tydeligere, at der var indtrådt en afmatning i den opgangskonjunktur, som med varierende styrke har præget de vestlige lande siden 1983, jf. figur 1. Siden foråret 1990 har aktivitetsudviklingen været utilstrækkelig til at sikre et yderligere fald i ledigheden, selv om der ikke har været tale om en egentlig tilbagegang i produktionen for OECD-området under ét. Den forudgående vækstperiode var usædvanlig lang og var i de første år ledsaget af et bemærkelsesværdigt fald i inflationstakten, men fra 1987 steg inflationen igen, om end forholdsvis moderat.

Billedet af en aftagende vækst gør sig især gældende i USA og England, men genfindes i de fleste OECD-lande. Mønstrer brydes imidlertid af Japan og det tidligere Vesttyskland med stærkere vækst i 1990 end i 1989.

I USA ophørte væksten i det private forbrug og i investeringerne på det nærmeste i 1990, og kun et stigende offentligt forbrug og en gunstig udvikling i eksporten sikrede en økonomisk vækst på 1 pct. Omkring årsskiftet 1990-91 synes væksten at være helt ophørt. I England har opbremsningen været endnu kraftigere, men for 1990 som helhed var væksten dog af samme størrelsesorden som i USA.

I Japan fortsatte det investeringsledede opsving med en stigning i produktionen på 6 pct. I Tyskland var udviklingen i 1990 præget af, at de to Tysklande indgik en økonomisk, monetær og social union den 1. juli og blev genforenet den 3. oktober. I den vestlige del førte en kraftigt voksende intern efterspørgsel og stor efterspørgsel fra de fem nye Länder i øst til en produktionsvækst på godt 4 pct. I den østlige del betød gennemførelsen af den monetære union omfattende rationaliseringer og virksomhedslukninger med en betydelig produktionstilbagegang og hastigt stigende arbejdsløshed til følge.

Blandt de skandinaviske lande var væksten lav og aftagende i Sverige, mens der var en begyndende aktivitetsopgang i Norge.

I de østeuropæiske lande var udviklingen præget af de urolige politiske forhold og den begyndende overgang til markedsøkonomi. I alle lande faldt produktionen betydeligt. Også i de kommende år må de østeuropæiske økonomier vurderes at udvikle sig svagt og vil derfor ikke påvirke konjunkturudviklingen i de vestlige lande nævneværdigt.

Væksten i udviklingslandene aftog, primært som følge af stramning af den økonomiske politik i en række lande i forsøg på at få inflationen under kontrol.

Tabel 1 *Betalingsbalancens løbende poster i OECD-landene*

	USA	Japan	Tyskland	Øvrige OECD-lande
	Milliarder dollar			
1987	- 162	87	46	- 27
1988	- 129	80	50	- 51
1989	- 110	57	55	- 82
1990*	- 104	38	49	- 95
1991*	- 94	37	30	- 91

Kilde: OECD, Economic Outlook, december 1990.

Figur 1 *Vækst, inflation og ledighed i OECD-området*

Kilde: OECD, Economic Outlook, december 1990.

I de fleste OECD-lande var der i 1990 en opgang i inflationen. Mangel på kvalificeret arbejdskraft gav sig udslag i tiltagende lønstigninger og svækket produktivitetsvækst. Denne tendens var tydelig i den vestlige del af Tyskland, men gjorde sig også gældende i USA og de fleste vesteuropæiske lande.

I den første del af året blev opgangen i den underliggende inflation modvirket af vige råvarepriser, men i andet halvår førte stigningen i oliepriserne som følge af krisen i Den Persiske Golf til et løft i forbrugerpriserne. Valutakursudviklingen betød, at gennemslaget var kraftigst i USA og Japan. Ved udgangen af året var forbrugerpriserne i USA omkring 6 pct. højere end året før og i Japan omkring 4 pct. – en opgang i prisstigningstakten på 1½ procentpoint i forhold til 1989. I de store EMS-lande med undtagelse af England blev væksten i forbrugerpriserne for året som helhed stort set den samme som i 1989, men med en stigende tendens i årets sidste del. I december 1990 var de tyske forbrugerpriser 3 pct. højere end året før.

I Tyskland og Japan var der frygt for, at den kraftige vækst og høje kapacitetsudnyttelse – og senere stigende oliepriser – skulle føre til en uacceptabel stigning i inflationen. Renten blev derfor forhøjet i begge lande. Modsat førte den svage vækst i USA og bekymring for, om bankerne ville føre en for restriktiv udlånspolitik, jf. nedenfor, til, at pengepolitikken lempedes i efteråret.

Der er ikke udsigt til nogen umiddelbar forbedring af de internationale konjunkturer i 1991. Den amerikanske økonomi ventes gradvis at komme til kræfter, men til gengæld må der regnes med en afdæmpning i Japan og Tyskland. Udviklingen i Den Persiske Golf betyder, at der er ekstraordinær stor usikkerhed om de økonomiske udsigter.

Den forskellige økonomiske udvikling i de tre førende industrilande i 1990 kombineret med svækkelsen af dollaren mindskede de internationale betalingsbalanceuligevægte, jf. tabel 1. Med udsigt til fortsat stærk stigning i importen i overskudslandene Japan og Tyskland og forbedret handelsbalance i underskudslandet USA kan der ventes en yderligere reduktion af uligevægtene. Samtidig formindskes de indbyrdes uligevægte mellem EF-landene, idet den øgede tyske import i vidt omfang stammer fra de andre EF-lande.

Valutakursudviklingen

I 1990 blev dollaren svækket, men udviklingen var langt roligere, end det var tilfældet ved dollarfaldet i 1985 og 1986, jf. figur 2. Der var dog, som det fremgår af figur 3, tale om en uensartet udvikling for de forskellige valutaer.

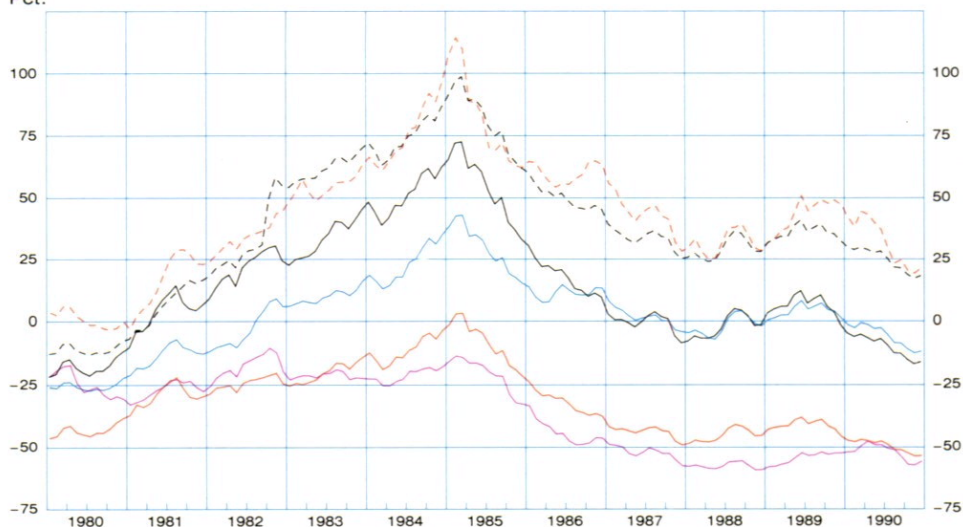
Frem til begyndelsen af juni var *dollaren* nogenlunde stabil over for D-marken, hvorefter den blev svækket godt 10 pct. i resten af året til et niveau under 1,50 DM/\$, hvilket er et historisk lavpunkt. Udviklingen skal ses på baggrund af den aftagende vækst i USA, den høje og stigende vækst i Tyskland og den dertil knyttede forskellige renteutvikling. Mens pengemarkedsrenten i både Tyskland og USA frem til sommeren var godt 8 pct., steg den tyske rente i andet halvår, og den amerikanske rente faldt, så renten i Tyskland ved udgangen af året var ca. 1½ pct. højere end i USA, jf. figur 4. Den tyske rentestigning må ses som en følge af et hastigt voksende underskud på statsfinanserne. Finanspolitikken var lempet fra årets begyndelse og blev svækket betydeligt i forbindelse med, at genforeningsprocessen tog fart. Det medførte, at den tyske pengepolitik blev strammet, tydeligst markeret ved en forhøjelse af lombardsatsen med ½ pct. til 8 pct. i begyndelsen af november. I USA blev pengepolitikken lempet i efteråret og diskontoen nedsat med ½ pct. i december.

I årets første kvartal blev *yen* svækket i forhold til dollar og D-mark under indtryk af usikkerhed om den politiske udvikling og et kraftigt fald i aktiekurserne i Japan. Efter betydelige centralbankinterventioner og en diskontoforhøjelse på 1 pct. sidst i marts blev yen stabiliseret og fra maj styrket over for D-mark og især dollar. Frem til efteråret steg den japanske rente, så renteforskellen til Tyskland blev midlertidigt elimineret, men efter den tyske renteforhøjelse var der ved slutningen af året samme renteforskel som ved begyndelsen. I den sidste del af året blev yen atter svækket, også i forhold til dollar trods faldet i den amerikanske rente.

Ved udgangen af 1990 var der således den usædvanlige situation i forhold til de forudgående år, at den korte rente i USA var lavere end i Japan og især Tyskland. Det samme mønster kunne dog ikke genfindes for kapitalmarkedsrenternes vedkommende som udtryk for, at markederne vurderede den høje pengemarkedsrente i Tyskland og den lave i USA som midlertidige fænomener. Når dette rentemønster ikke gav anledning til en yderligere svækkelse af dollaren, kan det bl.a. have baggrund i dollarens traditionelle status som tilflugtsvaluta i perioder med international uro og en vurdering hos nogle af deltagerne på valutamarkedet af, at dollaren i betragtning af de forudgående års fald og den igangværende betalingsbalancetilpasning var kommet for langt ned.

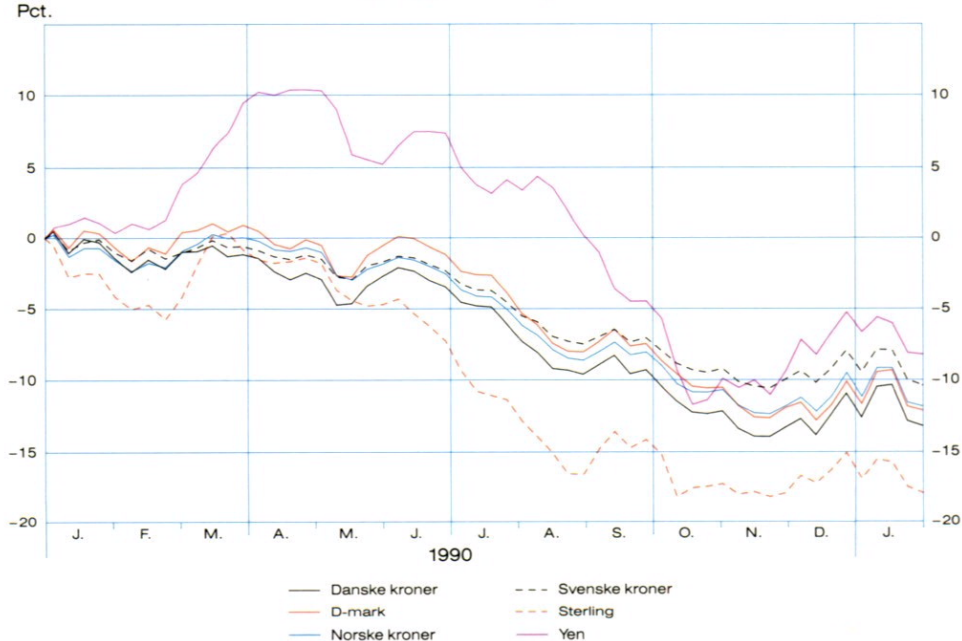
Frem til august blev *engelske pund* styrket i forhold til dollar og D-mark. Diskussionen om engelsk deltagelse i Det Europæiske Valutakurssamarbejde, EMS, mundede ud i indtræden den 8. oktober. Pariteterne over for de øvrige deltagende valutaer blev fastsat tæt på markedskursen og med en udsvingsmargen for pundet på ± 6 pct. på linje med, hvad der gælder for pesetaen.

Figur 2 *Valutakursudviklingen 1980-90*
Pct.

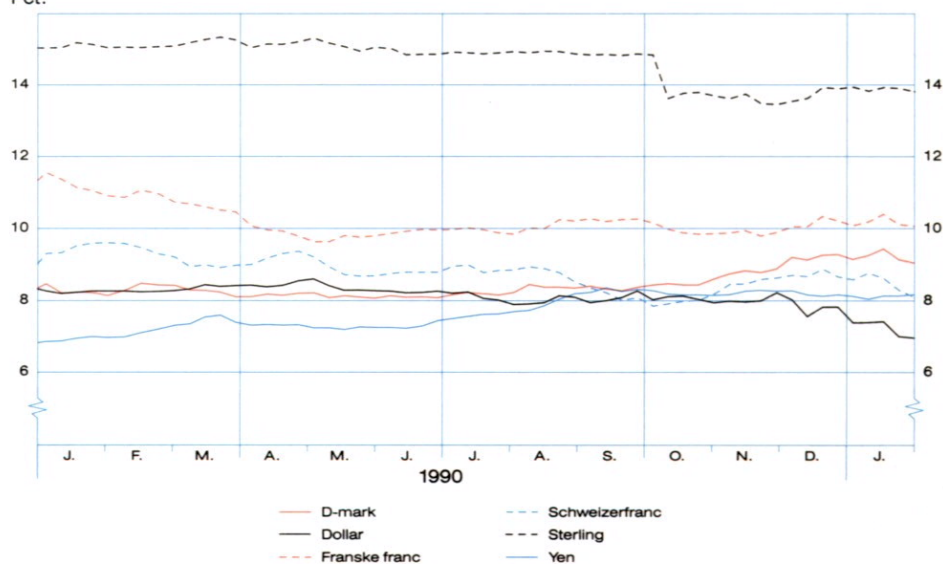

Anm.: Figuren viser, hvor mange procent dollaren er ændret i forhold til udvalgte valutaer ultimo 1972, dvs. umiddelbart før overgangen til flydende valutakurser i foråret 1973. Månedsgennemsnit.

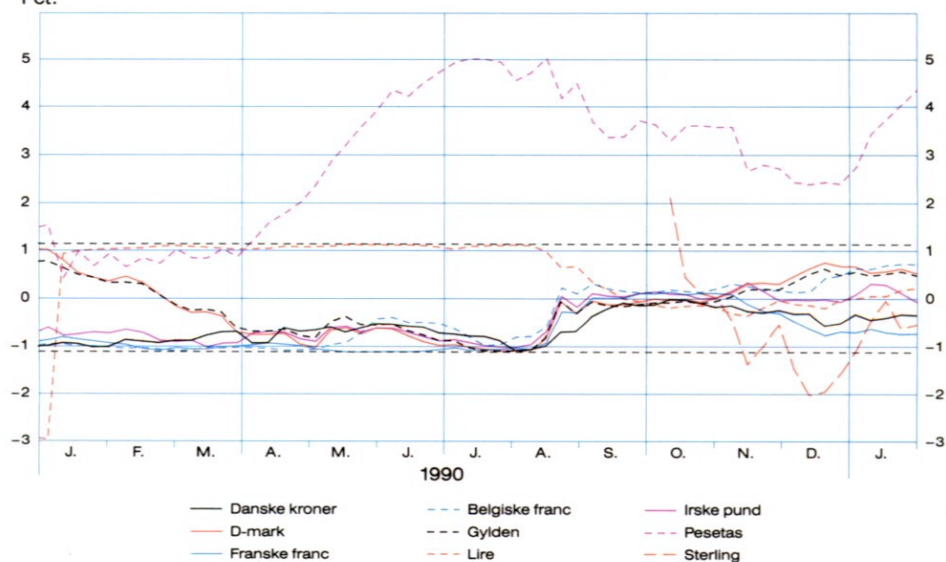
Figur 3 *Valutakursudviklingen i 1990 og begyndelsen af 1991*
Pct.

Anm.: Figuren viser, hvor mange procent dollaren er ændret i forhold til udvalgte valutaer ultimo 1989. Ugegennemsnit.

Figur 4
Pct.*3-måneders eurorentesatser for udvalgte valutaer*

Anm.: Ugegnennemsnit af indlånssatser i interbankmarkedet.

Figur 5
Pct.*EMS-valutaernes indbyrdes placering*

Anm.: Figuren viser EMS-valutaernes placering i forhold til midten af de EMS-valutaer, som har udsvingsgrænser på 2 1/4 pct. Fra 8. januar 1990 ændredes lirens udsvingsgrænser fra 6 pct. til 2 1/4 pct. Peseta har udsvingsgrænser på 6 pct. Sterling blev optaget den 8. oktober 1990, ligeledes med udsvingsgrænser på 6 pct. Ugegnennemsnit.

De indbyrdes kursrelationer mellem *EMS-valutaerne* var præget af en bemærkelsesværdig rolig udvikling, jf. figur 5. Ved indgangen til 1990 var D-marken stærk, men svækkedes, da diskussionen om en revaluering hørte op, efter at det fra tysk side blev erklæret, at der ikke var politisk grundlag for en kursjustering. Samtidig begyndte den lempeligere finanspolitik at slå igennem. Tendensen til en mere ensartet prisudvikling i de lande, der deltager i det snævre bånd, fortsatte og bidrog til at stabilisere valutakurserne omkring pariteterne. Roen i EMS understøttedes også af udviklingen hen imod etableringen af en økonomisk og monetær union.

I januar 1990 blev udsvingsmargenen for liren indsnævret fra ± 6 pct. til det almindeligt gældende bånd på $\pm 2\frac{1}{4}$ pct. Frem til august var liren øverst blandt valutaerne i det snævre bånd. Herefter svækkedes liren, og fra september samledes valutaerne i midten med meget små udsving omkring pariteterne. Mod årets slutning blev båndet udnyttet lidt mere.

De stabile valutaforhold kunne fastholdes samtidig med en indsnævring af forskellen mellem pengemarkedsrenten i Tyskland og i de fleste andre EMS-lande, mest udtalt for Frankrigs og Danmarks vedkommende, mens Holland og siden sommeren også Belgien i højere grad fulgte den tyske renteudvikling for at begrænse udsvingene i valutakursen i forhold til D-mark. I forbindelse med den tyske stramning af pengepolitikken i slutningen af året blev gylden og belgiske franc styrket sammen med D-marken. Selv om valutakursudviklingen har været rolig, har den forskellige konjunkturudvikling ført til spændinger med hensyn til renteniveaets højde. Mens Tyskland har haft en stigende vækst, har væksten i flere andre EMS-lande, herunder Frankrig, været vigende, så indenlandske hensyn i disse lande tilsiger en lavere rente.

Pundet blev styrket i forbindelse med den engelske indtræden i EMS trods en samtidig rentenedsættelse fra 15 pct. til 14 pct. Siden svækkedes pundet en del, men styrkedes igen fra midten af december og kom efter årsskiftet tæt på pariteterne. Den spanske peseta, som er den anden valuta med bred udsvingsmargen, lå gennem størstedelen af året højt i båndet, især i sommermånederne.

Der er sket et markant skifte i den norske valutakurspolitik. Den norske regering meddelte den 19. oktober 1990, at kursen på *norske kroner* i fremtiden vil blive styret efter et valutakursindeks, der følger ECU'en. Middelkursen blev fastsat svarende til markedskursen og udsvingsgrænserne fastlagt til $\pm 2\frac{1}{4}$ pct. Der var tale om en ensidig norsk beslutning, som blev hilst velkommen af EF, og EF's centralbanker har etableret et sæt bilaterale aftaler, som giver Norges Bank adgang til kortfristede kreditter til interventionsformål på op til 2 mia.ECU. Set med danske øjne betyder beslutningen, at der vil være nogenlunde samme stabilitet i kursudviklingen i forhold til norske kroner som i forhold til EMS-valutaerne.

Kursen på *svenske kroner* styres i forhold til et valutakursindeks, hvori bl.a. udviklingen i dollar og yen indgår. Som følge af svækkelsen af disse valutaer over for D-mark blev svenske kroner svækket med $3\frac{1}{2}$ pct. i forhold til danske kroner i løbet af 1990. I forbindelse med devalueringsrygter kom den svenske krone under pres i oktober. Sveriges Riksbank måtte intervenere med betydelige beløb og forhøjede over to gange satserne for udlån fra 12 pct. til 17 pct. Det medførte en kraftig valutaendstrømning, og Riksbanken kunne begynde at nedsætte sin udlånsrente, som ved udgangen af året var 14 pct. Riksdagen gav i januar 1991 den svenske regering bemyndigelse til at indlede forhandlinger om optagelse i EF.

Det internationale banksystem

De fleste vestlige industrilande vil senest ved udgangen af 1992 indføre ændringer i kravene til egenkapital i banksystemet, jf. omtalen i årsberetningen for 1989, side 46-49. Den ansvarlige kapital (kernekapital og supplerende kapitalelementer) i et pengeinstitut skal udgøre mindst 8 pct. af de risikovægtede aktiver, men landene må gerne benytte strengere krav. I en række lande indebærer overgangen en skærpelse af kapitalkravene. Pengeinstitutter i disse lande, som netop opfylder de hidtidige kapitalkrav, vil have behov for at fremskaffe yderligere ansvarlig kapital, såfremt aktivitetsniveauet skal fastholdes. Ved en tilfredsstillende udvikling i pengeinstitutternes indtjening vil det være uproblematisk at rejse den nødvendige kapital.

Indtjeningen i 1990 har imidlertid i flere lande været præget af betydelige tab på udlån og på øvrige aktiver som følge af konjunkturafmatningen. Tabene skyldes i første række faldende priser på fast ejendom og fald i aktiekurserne. Hertil kommer, at egenkapitalen i en del virksomheder, især i USA, er blevet formindsket via overtagelser finansieret med lånte midler. Risikoen for, at virksomhederne går konkurs under konjunkturedgangen, er herved blevet øget og dermed også bankernes risiko for tab. Den svage indtjening i bankerne har dels ført til betydelige kursfald på bankaktier, således at det er blevet dyrere for bankerne at erhverve egenkapital via aktiemarkedet, dels betydet, at en række kreditbedømmelser af bankerne er blevet strengere. Herved er forrentningskravene til supplerende ansvarlig kapital blevet hævet, og også de øvrige finansieringsomkostninger er steget med et yderligere pres på indtjeningen til følge.

På denne baggrund har der fra flere sider været udtrykt bekymring for, at bankerne – ikke mindst i USA og Japan – vil reagere ved at skære udlånsaktiviteten ned. Der vil især være tale om, at udlånene på engrosmarkedet for mellemværender mellem banker og store velkonsoliderede virksomheder reduceres. På denne type udlån er indtjeningen beskeden eller helt konkurreret bort, og begrænsninger vil næppe føre til samfundsmæssige problemer, da virksomhederne kan rejse kapital fra andre finansieringskilder som f.eks. værdipapirmarkedet. Såfremt långivningen til knap så velkonsoliderede virksomheder og til husholdningerne beskæres ekstraordinært, vil der imidlertid være en risiko for, at konjunkturedgangen uddybes.

Der kan konstateres en nedgang i udlånsvæksten via banksystemet i flere lande. Der foreligger imidlertid ikke statistiske oplysninger, som kan belyse, om der er tale om en ekstraordinær indskrænkning, så kreditværdige kunder har vanskeligt ved at få kredit. Det er normalt, at udlånsvæksten afspejler konjunkturudviklingen, så perioder med konjunkturafmatning også er perioder, hvor kreditgivningen strammes op.

Risikoen for, at en i forvejen afdæmpet konjunkturudvikling svækkes ved en for restriktiv udlånspraksis til husholdninger og virksomheder, er fremkaldt af en svag indtjening i bankerne som følge af store tab på engagementer stiftet under opgangskonjunkturen. Tabene understreger nødvendigheden af, at den skærpede konkurrence ikke medfører mere risikoprægede dispositioner end tidligere, men sikrer et lavt omkostningsniveau og derigennem en tilfredsstillende indtjening.

Revision af SDR-kurven

SDR er en valutakurv, der er defineret af Den Internationale Valutafond og sammensat af faste mængder af de fem medlemslandes valutaer, der har størst international anvendelse. De enkelte valutaers implicitte vægt i kurven varierer således i forbindelse med valutakursvariationer.

Kurvens sammensætning skal ifølge reglerne revideres hvert femte år og blev i overensstemmelse hermed revideret med virkning fra den 1. januar 1991. Revisionen blev foretaget således, at den officielle værdi af 1 SDR ved kursnoteringen den 31. december 1990 var den samme for den gamle og den nye kurv. Sammensætningen af den nye og den gamle kurv er vist i tabel 6 i tillægget.

Udviklingslandenes finansieringsproblemer

Udviklingslandenes finansieringsproblemer er mindsket en anelse i 1990. Den samlede gæld opgjort i dollar forøgedes fra 1989 til 1990, men forøgelsen skyldes til dels, at noget af gælden lyder på valutaer, der er blevet styrket i forhold til dollar. Den andel af udviklingslandenes eksportindtægter, som går til renter og afdrag på gælden, ser ud til at være faldet en smule.

Mexico og Chile, som gennem en årrække har gennemført en vedvarende økonomisk tilpasning, tiltrak en vis frivillig finansiering fra de internationale kapitalmarkeder. Bortset herfra er de private bankers og også de offentlige kreditorers vilje til at stille midler til rådighed for de gældstyngede udviklingslande fortsat yderst behersket. En tilpasning af landenes økonomiske politik er således stadig stærkt påkrævet.

Efter iværksættelsen af det såkaldte Brady-initiativ i 1989 til afhjælpning af finansieringsproblemerne for de stærkt forgældede mellemindkomstlande er foranstaltningerne for denne landegruppe ikke blevet ændret. En indgående beskrivelse af Brady-initiativet findes i Kvartalsoversigten, august 1989.

Udviklingslande med gældsproblemer kan i den såkaldte Paris-klub forhandle aftaler om udskydelse af tilbagebetaling af gæld til offentlige kreditorer. En række af de fattigste mellemindkomstlande har primært optaget lån hos offentlige kreditorer, bl.a. i form af statsgaranterede eksportkreditter. Det besluttedes i efteråret 1990 at lempe betingelserne i Paris-klub-aftalerne for denne gruppe lande.

De fattigste lande i Afrika har hovedsagelig gæld til offentlige kreditorer. I 1988 blev betingelserne for Paris-klub-aftaler for disse lande lempet. Fra engelsk og hollandsk side blev i efteråret 1990 fremsat forslag til yderligere at lette deres gældsproblemer. Forslagene har dog endnu ikke resulteret i konkrete foranstaltninger.

Støtte til de østeuropæiske lande og Sovjetunionen

På baggrund af de forudgående års utilfredsstillende økonomiske udvikling og det politiske opbrud har de østeuropæiske lande og Sovjetunionen vist betydelig interesse for at indføre et markedsorienteret økonomisk system. Der hersker imidlertid tvivl om, hvor hurtigt og i hvilken rækkefølge reformerne skal gennemføres. Indtil videre har Polen iværksat de mest omfattende reformer, mens Rumænien, Bulgarien og Sovjetunionen endnu ikke for alvor har påbegyndt strukturomlægningen.

I lys af usikkerheden om reformprocessen må en stor del af den eksterne finansiering af genopbygningen af økonomierne forventes at komme fra offentlige kilder, herunder fra Valutafonden og Verdensbanken. De hidtidige erfaringer har vist, at landene især har behov for støtte i form af omfattende rådgivning. Det må være en forudsætning for at knytte ekstern finansiering fra offentlige kilder til rådgivningen, at anbefalingerne følges og udmøntes i praksis. Da Valutafonden har ekspertise i at udforme økonomiske tilpasningsprogrammer og betinger långivning af, at tilpasningen gennemføres, må Fonden forventes at komme til at spille en central rolle.

Den økonomiske situation i de enkelte lande varierer meget. I Polen og Bulgarien er

byrden af udlandsgælden sammenlignelig med de gældstyngede latinamerikanske lande. Polen har forhandlet aftale om gældslettelse, og yderligere lettelse er stillet i udsigt, mens Bulgarien har suspenderet betalingerne på sin udlandsgæld. Rumænien og Tjekkosllovakiet har derimod kun en beskeden udlandsgæld. Fælles for landene er svag økonomisk struktur og lav levestandard sammenlignet med de vesteuropæiske lande.

Samtlige østeuropæiske lande bortset fra Albanien er nu medlem af Valutafonden og Verdensbanken, og Albanien ansøgte om medlemskab i begyndelsen af 1991. For Sovjetunionens vedkommende har en særlig associeringsordning inden egentligt medlemskab været under overvejelse.

Industrilandene har forstærket såvel de multilaterale som de bilaterale foranstaltninger til støtte for genopbygningen.

EF-landene tog i slutningen af 1989 initiativ til at oprette en europæisk udviklingsbank, og i maj 1990 undertegnede overenskomsten om Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling. Banken påbegynder sin virksomhed i april 1991. Den skal i samarbejde med bl.a. Verdensbanken og Valutafonden yde lån på markedsvilkår til finansiering af projekter i den private sektor i de østeuropæiske lande, der indfører demokrati og markedsøkonomi. Der vil også i et begrænset omfang kunne finansieres konkrete projekter inden for infrastruktur og forureningsbekæmpelse. Grundkapitalen de første fem år er 10 mia.ECU. Bankens 42 kapitalindskydere tæller – ud over de 24 OECD-lande – de østeuropæiske lande, Sovjetunionen, enkelte større udviklingslande samt EF-Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank. I modsætning til de øvrige østeuropæiske lande vil Sovjetunionen i de første tre år kun kunne låne en del af sit kapitalindskud.

OECD-landenes bilaterale støttearrangementer koordineres af EF-Kommissionen inden for rammerne af det såkaldte PHARE-samarbejde (Poland and Hungary Aid to Reconstruction Economically). I sommeren 1990 besluttedes det at udvide kredsen af modtagerlande under PHARE fra Polen og Ungarn til også at omfatte de øvrige østeuropæiske lande. Rumænien kom dog først med i januar 1991, og Albanien er endnu ikke omfattet.

I marts 1990 afsatte EF-landene over Fællesskabets budget for perioden 1990 til 1992 godt 2 mia.ECU, som hovedsagelig skal anvendes inden for rammerne af PHARE-samarbejdet. EF-landene overvejer endvidere at øge fællesskabsgarantien til Den Europæiske Investeringsbank fra 1 mia.ECU til knap 2 mia.ECU samt at udvide garantien til at omfatte udlån til samtlige østeuropæiske lande under PHARE.

Der er endvidere iværksat foranstaltninger for Polen, Ungarn og senest Tjekkosllovakiet i forbindelse med økonomiske programmer i samarbejde med Valutafonden. En række industrilande oprettede i 1990 en fond for Polen på 1 mia.\$ (Bush-fonden) til støtte for bestræbelserne for at gøre den polske valuta, zlotyen, konvertibel. Fonden er blevet forlænget frem til udgangen af 1991. Ungarn fik i foråret 1990 fra EF tilsagn om et mellemfristet strukturlån af samme størrelse, og Tjekkosllovakiet har i begyndelsen af 1991 fået tilsagn om et lignende lån på 500 mill.\$ som led i et samlet lån på 1 mia.\$ fra industrilandene.

På Det Europæiske Råds møde i december besluttedes det at yde fødevarebistand til Sovjetunionen for 750 mill.ECU.

På opfordring fra G-7 landene (de 7 største vestlige industrilande) ved Houston-topmødet i juli 1990 og efter aftale med myndighederne i Sovjetunionen udarbejdede OECD, Valutafonden, Verdensbanken og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling i efteråret en rapport om Sovjetunionens økonomi til drøftelse i de pågældende or-

ganisationers bestyrelser. I rapporten påpeges, at det planøkonomiske system, bl.a. som følge af rent administrativt fastsatte priser og ubegrænsede kreditter til virksomhederne, har ført til en uhensigtsmæssig fordeling af ressourcerne, herunder en utilstrækkelig udbygning af distributions- og transportsektorerne. Den økonomiske vækst har således siden 1970'erne været aftagende, og den sovjetiske økonomi lider nu af betydelige økonomiske ubalancer, bl.a. store underskud på de offentlige budgetter og i samhandelen med de vestlige industrilande. Rapporten anbefaler derfor umiddelbar iværksættelse af strukturreformer, herunder en prisreform suppleret med indkomstpolitik, privatisering af dele af erhvervslivet, liberalisering af udenrigshandelen samt tilpasning af retsgrundlaget. De strukturelle reformer bør endvidere omfatte en tilpasning af de overordnede økonomiske ubalancer, især en nedbringelse af underskuddet på de offentlige budgetter. Med henblik på at fastholde fremdriften i reformbestræbelserne anbefaler rapporten en hurtig overgang til markedsøkonomi. Usikkerheden om den politiske udvikling i Sovjetunionen er så stor, at det er umuligt at vurdere, i hvilken udstrækning anbefalingerne vil blive fulgt.

Økonomisk og Monetær Union

Den gradvise etablering af en økonomisk og monetær union, ØMU, i EF videreførtes i 1990. Første fase påbegyndtes 1. juli, og der var en indgående forberedelse og diskussion af udformningen af de følgende faser i integrationsprocessen.

Forberedelserne førte til indledningen i december af den regeringskonference, som skal udarbejde teksterne til de ændringer i Rom-traktaten, der er nødvendige, for at den økonomiske og monetære integration kan videreføres efter første fase. For den monetære politik skal traktatændringen give grundlag for overførelse af beslutningskompetencen til en ny fællesskabsinstitution, Det Europæiske Centralbank-System. Angående de enkelte ØMU-faser, som beskrevet i den såkaldte Delors-rapport, henvises til årsberetningen for 1989, side 16ff.

Den væsentligste målsætning for første fase, der indledtes samtidig med, at kapital-liberaliseringerne skulle være gennemført i de fleste EF-lande, er øget ensartethed i den økonomiske udvikling, som skal tilvejebringes gennem en forbedret samordning af den økonomiske politik. Samtidig opfordres alle medlemslande til at deltage i EMS-samarbejdet på ensartede vilkår i løbet af første fase.

Grundlaget for en styrkelse af det økonomisk-politiske samarbejde blev tilvejebragt ved to ministerrådsbeslutninger i marts 1990.

På det monetære område blev rammen for samarbejdet styrket ved en ændring af mandatet for Centralbankchefkomiteen. Mandatet, der oprindeligt var fastlagt i 1964, blev udvidet med sigte på, at der skal ske drøftelse i Centralbankchefkomiteen, før der træffes nationale beslutninger om tilrettelæggelsen af pengepolitikken, herunder fastsættelse af mål for kreditudvidelsen og påtænkte renteændringer.

Det styrkede samarbejde er konkret kommet til udtryk i, at der som grundlag for koordineringen arbejdes med opstilling af pengepolitiske målsætninger for hvert enkelt medlemsland. Målsætningerne fastsættes af landene selv, og det skal stadig være det enkelte land, der træffer de pengepolitiske beslutninger. Centralbankchefkomiteen vil

imidlertid løbende drøfte den monetære udvikling og eventuelle afvigelser i forhold til målsætningerne. Danmark har som led i samarbejdet udarbejdet en målsætning – i form af et interval – for væksten i den indenlandske pengeskabelse, jf. side 33-34.

Desuden skal Centralbankchefkomiteens udadvendte virksomhed styrkes gennem afgivelse af beretninger og udtalelser om pengepolitikken i Fællesskabet og om øvrige økonomisk-politiske beslutninger og forhold, som vil kunne indvirke på den monetære udvikling i Fællesskabet. Endelig blev det organisatoriske grundlag for komiteens virke udbygget, bl.a. med oprettelse af en egen analyseafdeling, der skal supplere komiteens sekretariat og ekspertgrupper i forberedelserne af komiteens drøftelser.

Rammerne for samordning af den generelle økonomiske politik var fastlagt i en rådsbeslutning fra 1974, der blev erstattet af en mere vidtrækkende rådsbeslutning om gradvis gennemførelse af øget konvergens i den økonomiske politik og udvikling i Fællesskabet.

Målsætningerne er holdbar ikke-inflationær vækst, et højt beskæftigelsesniveau samt økonomisk konvergens. Det skal opnås ved en styrkelse af den halvårslige drøftelse i Økonomi- og Finansministerrådet, ECOFIN-rådet, af den økonomiske udvikling, den såkaldte multilaterale overvågning.

Den multilaterale overvågning skal gradvis føre til, at medlemslandene fører en indbyrdes overensstemmende økonomisk politik. Hvis den økonomiske udvikling i et medlemsland kommer ud af trit, kan ECOFIN-rådet udstikke økonomisk-politiske henstillinger med henblik på, at det pågældende land ændrer politik og retter op på situationen. For yderligere at tilskynde hertil er regeringerne forpligtet til at orientere deres parlament om resultaterne af den multilaterale overvågning.

Efter den nye konvergensbeslutnings ikrafttræden har ECOFIN-rådet afholdt to multilaterale overvågninger. Den seneste drøftelse fandt sted i januar 1991, hvor bl.a. forværringen af den tyske budgetbalance blev drøftet.

Også vedrørende EMS-samarbejdet tog flere af medlemslandene skridt til at leve op til kravene til første fase. Kort efter årsskiftet 1989-90 indsnævrede Italien udsvingsmargenen for liren fra ± 6 pct. til den normale margen på $\pm 2\frac{1}{4}$ pct. I England mandede diskussionen om deltagelse i EMS-samarbejdet ud i indtræden i samarbejdet i oktober 1990 med en udsvingsmargen for pundet på ± 6 pct., ligesom for den spanske peseta, der var indtrådt i juni 1989. Kun Grækenland og Portugal står herefter uden for EMS-samarbejdet.

De politiske retningslinjer for de senere faser i ØMU-processen er blevet udstukket gennem konklusionerne fra møderne i Det Europæiske Råd mellem EF-landenes stats- og regeringschefer, de såkaldte EF-topmøder.

På møderne i 1989 besluttedes inden udgangen af 1990 at indlede regeringskonferencen om ØMU. De kompetente organer i Fællesskabet fik til opgave at stå for det forberedende arbejde til konferencen.

ECOFIN-rådet har spillet en central rolle i forberedelserne. Til brug for drøftelserne har bl.a. Den Monetære Komité og Kommissionen afgivet rapporter. Desuden har Centralbankchefkomiteen efter anmodning fra ECOFIN-rådet udarbejdet udkast til statutter for Det Europæiske Centralbank-System, som ifølge planerne skal stå for den fælles pengepolitik i den endelige fase. Udkastet omtales nærmere nedenfor. Ved regeringskonferencens begyndelse fremlagde Kommissionen et udkast til traktatændringer, som bygger på resultaterne af det forberedende arbejde i de forskellige fora.

På Det Europæiske Råds møde i Dublin i april 1990 blev det besluttet at intensivere det forberedende arbejde yderligere, for at regeringskonferencen hurtigt vil kunne afslutte sit arbejde og så betids, at traktatændringerne vil kunne ratificeres inden udgangen af 1992.

Samtidig blev det besluttet sideløbende at afholde en regeringskonference om en politisk union, som skal føre til en mere generel tilpasning af det politiske samarbejde og af EF's institutionelle opbygning. Behovet herfor er bl.a. affødt af, at flere af medlemslandene har lagt vægt på, at den økonomiske og monetære sammensmeltning ledsages af en styrkelse af den demokratiske kontrol.

På Rom-topmødet i oktober opnåedes – med engelsk forbehold – enighed om en række bredt formulerede konklusioner vedrørende tidspunkter og betingelser for overgangen mellem ØMU-faserne. Sammenkædningen af ikrafttræden af de senere faser med opfyldelse af betingelser var inspireret af et tidligere fremsat hollandsk forslag.

De 11 medlemslande enedes om at iværksætte anden fase 1. januar 1994. Som betingelser stilles: At det indre marked er fuldført, at traktatændringerne er ratificeret, at en proces med henblik på at sikre centralbankcheferne uafhængighed er iværksat, at monetær finansiering af budgetunderskud samt enhver form for fælles hæftelse for medlemslandenes statsgæld er blevet udelukket, og at det størst mulige antal medlemslande har tilsluttet sig EMS-samarbejdet.

Ud over disse institutionelle ændringer skal der være gjort tilfredsstillende og varige fremskridt med hensyn til real og monetær konvergens, i første række for så vidt angår prisstabilitet og sanering af de offentlige finanser.

I begyndelsen af anden fase skal Fællesskabets nye monetære institution oprettes. Dette vil ifølge konklusionerne navnlig gøre det muligt at styrke samordningen af pengepolitikkerne, at indføre de instrumenter og procedurer, der er nødvendige for, at der i fremtiden kan føres en fælles pengepolitik, og at overvåge ECU'ens udvikling.

Vedrørende tredje og endelige fase besluttede de 11 medlemslande, at der senest 1. januar 1997 foretages en form for konvergensstatus med henblik på at forberede afgørelsen om overgangen til tredje fase, som skal indtræde inden for en rimelig frist.

Blandt de 11 medlemslande er der udstrakt enighed om en række centrale aspekter af ØMU. Disse lande har således accepteret endemålet for ØMU-processen, herunder overførelse af den pengepolitiske beslutningskompetence til en fælles institution samt en uigenkaldelig fastlåsning af valutakurserne eller indførelse af en fælles valuta.

England har ikke accepteret dette endemål, men fremlagt et alternativt forslag om at bringe ØMU-processen videre og styrke konvergens gennem udstedelse af en ny fællesskabsvaluta allerede i anden fase, den såkaldt hårde ECU, som skal udstedes af en ny monetær fællesskabsinstitution, Den Europæiske Monetære Fond.

Den hårde ECU skal bl.a. være karakteriseret ved aldrig at kunne nedskrives i forhold til nogen af de nationale valutaer. Det er tanken, at den hårde ECU's udbredelse skal overlades til markederne, og at der herigennem vil fremkomme en vurdering af, om der findes behov for en fælles valuta.

Selv om tanken om at styrke ECU'en generelt er blevet positivt modtaget af de øvrige medlemslande, har det engelske forslag som helhed ikke fundet tilslutning hos andre medlemslande.

Den noget løse og upræcise konklusionstekst fra Rom-topmødet indebar, at såvel indholdet som varigheden af overgangsfasen fortsat stod åben ved regeringskonferencens begyndelse.

Tilsvarende var betingelserne for at bevæge sig videre i ØMU-processen fortsat åbne for fortolkning. Det vil her formentlig være nødvendigt nærmere at definere, hvor stabil den økonomiske udvikling skal være, før landene kan overgå til en mere fælles udformet økonomisk politik. Angående finanspolitikken er der bred enighed om, at visse grundlæggende regler er nødvendige for at sikre den monetære stabilitet. Der er således enighed om, at statslige finansieringsbehov skal dækkes ved låntagning på markedsvilkår, og at landene selv skal tage vare på deres statsgæld, uden at der skal være nogen form for fælles hæftelse. Der er også enighed om, at medlemslandene skal undgå for store og destabiliserende budgetunderskud, men endnu ikke enighed om, hvordan det skal undgås, at der opstår sådanne budgetunderskud.

Vanskeligheden ved at opnå enighed om konkrete kriterier for konvergens i den økonomiske udvikling har baggrund i de eksisterende forskelle mellem økonomiernes udgangssituation. Det indebærer, at en udvikling i flere hastigheder ikke kan udelukkes. Herved vil landene kunne koble sig til den økonomiske og monetære union, efterhånden som den økonomiske udvikling er bragt på samme spor som i de såkaldte kerne-lande.

Denne gruppe af lande, hvorimellem der er opnået høj grad af overensstemmelse i den økonomiske udvikling, anses i øjeblikket for at bestå af Tyskland, Frankrig, Benelux-landene, Irland og Danmark. Derimod ligger inflationen i England, Italien og Spanien fortsat en del over niveauet i kernelandene. Hertil kommer for Italiens vedkommende et betydeligt offentligt budgetunderskud og en stor offentlig gæld. Især Grækenland, men også Portugal afviger mere betragteligt fra kernelandene.

Der blev taget hensyn hertil på Rom-topmødet, idet traktatændringerne ifølge konklusionerne vil kunne omfatte overgangsbestemmelser vedrørende overgangen til de efterfølgende faser i ØMU for at tage hensyn til landenes forskellige situation. Sådanne overgangsordninger har da også traditionelt kendetegnet en lang række af de beslutninger og resultater, der er gennemført i Fællesskabet, herunder kapitalliberaliseringerne.

Regeringskonferencen indledtes kort før årsskiftet 1990-91 og fortsatte ind i første halvår 1991 med månedlige møder på ministerniveau.

Europæisk Centralbank-System

Centralbankchefkomiteen har som nævnt deltaget i forberedelsen af ØMU-regeringskonferencen gennem udarbejdelse af udkast til statutter for Det Europæiske Centralbank-System, ESCB, som skal stå for den fælles monetære politik i Fællesskabet i den endelige ØMU-fase.

Udkastet blev oversendt til ECOFIN-rådet kort før regeringskonferencens åbning. På de væsentligste områder var der ved oversendelsen opnået enighed blandt centralbankcheferne. Der manglede dog udfyldelsen af enkelte artikler i statutterne, hvorfor drøftelserne i Centralbankchefkomiteen fortsattes, herunder tillige omkring centralbanksamarbejdet i overgangsfasen.

Udkastet indeholder en gennemgang af det regelsæt, som efter centralbankchefernes opfattelse bør være gældende for centralbankernes virke i den endelige ØMU-fase. Statutterne bygger på en række principielle elementer, hvorom der også politisk er udtrykt udbredt enighed. Både med hensyn til den institutionelle opbygning og til Systemets

målsætning er der mange lighedspunkter med rammerne for den tyske forbundsbanks virke.

Systemet skal bestå af de deltagende centralbanker fra medlemslandene og af en central institution, Den Europæiske Centralbank, ECB. Den centrale institutions besluttende organer vil udgøres af et Råd og en Direktion, hvor Rådet ud over medlemslandenes centralbankchefer omfatter en Direktion på seks medlemmer. Rådet fastlægger Fællesskabets monetære politik, herunder ved vedtagelse af beslutningerne om pengepolitiske målsætninger og renteændringer.

Det væsentligste formål for Systemets virke er sikring af prisstabilitet. I det omfang det er foreneligt med prisstabiliteten, skal Systemet samtidig understøtte den generelle økonomiske politik i Fællesskabet. Målsætninger om prisstabilitet og høj beskæftigelse er ikke modstridende. De seneste årtiers erfaringer har således som oftest vist, at det ikke varigt er muligt at holde arbejdsløsheden nede, hvis ikke inflationen holdes i ave.

Et andet afgørende element er princippet om uafhængighed. Hverken Systemets institutioner eller medlemmerne af disses besluttende organer må være underlagt nogen form for politiske instruktioner under udførelsen af deres opgaver. Uafhængigheden for ledelsen er desuden søgt sikret gennem fastlæggelse af udnævnelsesprocedurer og -kriterier. Endelig skal Systemet fuldt ud have rådighed over de nødvendige pengepolitiske instrumenter.

Rådet træffer beslutninger om den monetære politik ved simple flertalsafgørelser, og hvert medlem skal have én stemme. Sidstnævnte forhold ligger i klar forlængelse af forslaget om Systemets uafhængighed. I afstemningerne kræves tilstedeværelse af mindst $\frac{2}{3}$ af Rådets medlemmer, og i tilfælde af stemmelighed vil præsidentens stemme være udslagsgivende. Ved beslutninger om finansielle spørgsmål såsom kapitaludvidelser og overskudsfordeling anvendes dog vægtet stemmeafgivning. I disse spørgsmål vil alene centralbankcheferne have stemmeret.

Som modvægt til uafhængighedsprincippet er der forskellige bestemmelser, der skal sikre den demokratiske kontrol og indseende med Systemet. Det er her af grundlæggende betydning, at Systemet vil skulle fungere med hjemmel i traktaten, hvis indhold er en politisk afgørelse. Desuden vil Rådets medlemmer være udnævnt via det politiske system, som dog skal lægge vægt på personernes professionelle kompetence. Endvidere skal ESCB regelmæssigt informere om sin virksomhed, herunder ved høringer i Europa-Parlamentet og ved udsendelse af en årsberetning. Formanden for ECOFIN-rådet og et medlem af Kommissionen skal desuden kunne deltage i ESCB-rådets møder, men ikke have stemmeret. Det er også muligt, at centralbankcheferne skal kunne inviteres til møde med deres nationale parlament, ligesom der kan blive tale om andre nationale informationsprocedurer.

Der er enighed om, at beslutningerne vedrørende den monetære politik er udelelige og således fuldt ud må træffes i ESCB-rådet, mens gennemførelsen af den fælles monetære politik så vidt muligt skal ske decentralt gennem de nationale centralbanker. Dette er i overensstemmelse med det såkaldte subsidiaritetsprincip, som i forbindelse med ØMU bl.a. indebærer, at alle funktioner, der kan udøves nationalt uden negativ indvirkning på den økonomiske og monetære unions sammenhæng og funktion, skal vedblive med at sortere under medlemslandene. Såvel i ØMU-debatten som i de sideløbende drøftelser om en politisk union har der været udbredt enighed om, at en videreudvikling af Fællesskabet skal bygge på subsidiaritetsprincippet.

På enkelte områder var der ved statutudkastets oversendelse til ECOFIN-rådet ikke op-

nået enighed. Det væsentligste udestående spørgsmål vedrører Systemets kompetence i forhold til de politiske myndigheder i gennemførelsen af valutapolitikken over for tredjelande. Der er enighed om, at kurssystem og eventuelle centralkurser fastlægges af de politiske myndigheder, mens den daglige administration skal overlades til Systemet. Der er imidlertid ikke enighed om, hvor grænsen skal drages, herunder i hvilken udstrækning Systemet skal kunne sige fra ved politiske ønsker om valutainterventioner, som kan bringe den pengepolitiske stabilitet i fare.

Deltagelse i Det Europæiske Centralbank-System vil kræve, at centralbanklovgivningerne nationalt tilpasses i overensstemmelse hermed. Hvordan tilpasningen konkret skal foretages, vil afhænge af den endelige udformning af statutterne under regeringskonferencen. Som et minimum må der i den nationale lovgivning ikke være bestemmelser, der strider mod statutterne.

Ved tilpasning af nationalbankloven skal Nationalbanken som deltager i ESCB være med i og være underlagt ESCB's beslutninger på de områder, der falder ind under ESCB.

Formålsparagraffen skal således være i overensstemmelse med, at prisstabilitet gives prioritet. I praksis stiller fastkurspolitikken inden for EMS samme krav.

I den nuværende lov ligger den pengepolitiske kompetence hos Nationalbankens direktion, men pengepolitikken føres i kontakt med regeringen. Uafhængighedskravet vil indebære en ændring, men i realiteten vil ændringen være begrænset, da rente- og likviditetspolitikken under de nuværende rammer må tilrettelægges forholdsvis snævert i lyset af fastkurspolitikken og dermed under hensyn til prisstabilitet.

Heller ikke indførelse af et specifikt forbud mod monetær finansiering vil afvige fra den mangeårige danske praksis, hvorefter statslige underskud finansieres ved salg af statspapirer i markedet, således at underskuddet ikke fører til en uønsket likviditetsforøgelse.

Herudover vil der skulle foretages en række „tekniske” tilpasninger, herunder gives mere specifik hjemmel til brug af pengepolitiske instrumenter.

Tilpasning af nationalbankloven vil formelt betyde afgivelse af kompetencen til at føre en selvstændig rente- og likviditetspolitik. Som deltager i EMS med D-marken som den dominerende valuta er selvstændigheden imidlertid i forvejen stærkt begrænset, og på de fundamentale områder – prisstabilitet og ingen monetær finansiering – føres allerede en politik, der følger de krav, der kan ventes i ESCB. Modstykket til opgivelsen af den begrænsede pengepolitiske selvstændighed vil være, at Nationalbanken får medindflydelse på den fælles pengepolitik.

Den økonomiske udvikling i Danmark

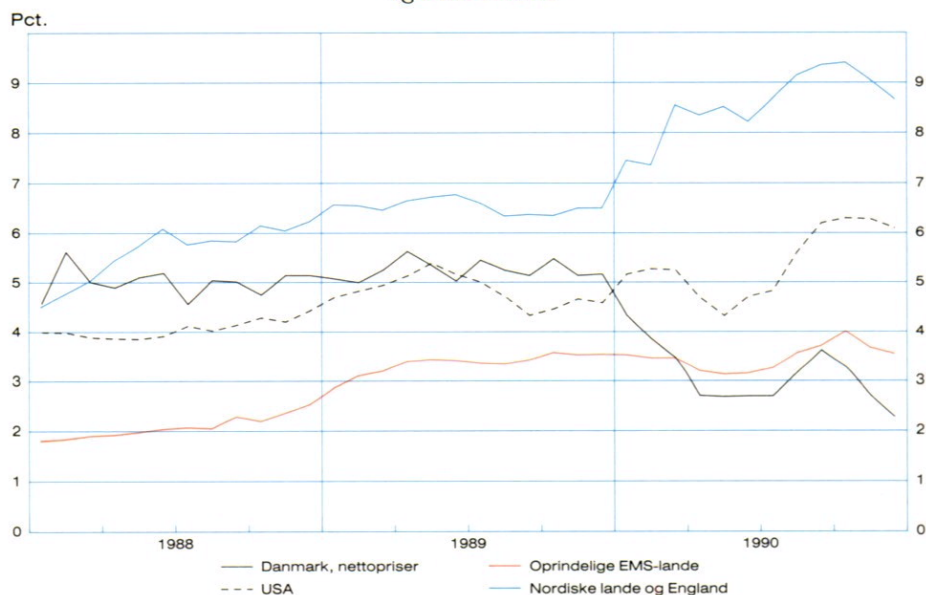
Den økonomiske vækst blev beskeden i 1990. Bruttonationalproduktet i faste priser steg omkring 1 pct. eller det samme som i 1989. Væksten blev hermed for lille til at forhindre en fornyet stigning i arbejdsløsheden, som i andet halvår 1990 kom op på 10 pct. af arbejdsstyrken.

I en række henseender var udviklingen tilfredsstillende. Inflationen blev betydeligt formindsket og hører nu til blandt de laveste i verden, og forbedringen af betalingsbalancens løbende poster fortsatte, så der i 1990 for første gang siden 1963 blev tale om et overskud.

Inflationsudviklingen har været markant anderledes end i udlandet, jf. figur 6. Netto-

Figur 6

*Stigning i forbrugerpriserne i Danmark
og andre lande*

Anm.: Oprindelige EMS-lande omfatter Tyskland, Frankrig, Italien, Benelux-landene og Irland. Ved beregning af landegruppernes inflation sammenvejes inflationen i de enkelte lande med vægte svarende til landenes vægt i det effektive kronekursindeks. Stigning i forhold til samme måned året før.

prisindekset, som viser udviklingen i forbrugerpriserne rensat for påvirkningen fra afgifter og subsidier, var hen over sommeren 1990 knap 3 pct. højere end året før. I 1989 var inflationstakten næsten dobbelt så høj. Nettopriserne fik et midlertidigt løft, da oliepriserne steg som følge af udviklingen i Den Persiske Golf, men ved årets udgang var væksten kommet ned på 2,3 pct.

Som følge af afgiftsnedsættelser på grænsehandelsvarer steg forbrugerpriserne ca. ½ pct. mindre end nettopriserne.

Den roligere prisudvikling er et isoleret dansk fænomen. I de øvrige lande, som har deltaget i EMS-samarbejdet siden starten i 1979, var prisstigningerne ved årets udgang omtrent som ved årets begyndelse, og i mange andre lande var der tale om en betydelig opgang.

Ved årets udgang var de danske prisstigninger herved blevet en del lavere end i omverdenen, hvilket må tilskrives indenlandske forhold.

Det er især den roligere omkostningsudvikling, som har sat sig spor. Fra en opgang i timelønnen på 9½ pct. i 1987 faldt væksten til 4-4½ pct. i 1989 og 1990. Sammenvejet med kronekursindeksets vægte voksede lønnen i udlandet med ca. 6 pct., lidt mere end året før. Ligesom for prisernes vedkommende var der tale om betydelige variationer mellem de enkelte lande. I de oprindelige EMS-lande steg lønnen godt 5 pct.

En anden inflationsdæmpende faktor var faldende import- og fødevarerpriser, men virkningen heraf var stort set den samme i alle EMS-lande. Enhedsværdiindekset for importen faldt 3½ pct. i 1990 som følge af stagnerende priser på færdigvarer og faldende pri-

Tabel 2

Betalingsbalancens løbende poster

	1988	1989	1990
	Milliarder kroner		
Varehandel			
Skibe og fly	2,4	- 2,1	0,9
Andre varer	10,2	19,7	27,3
Tjenester			
Søtransport og turisme	- 4,6	- 3,6	0,8
Andre tjenester	13,3	12,8	15,0
Renter, udbytter og lign.	- 28,2	- 32,3	- 34,3
Øvrige løbende poster	- 1,5	- 1,0	- 0,4
I alt	- 8,4	- 6,5	9,3

ser på de fleste råvarer, dog med udviklingen i energipriserne siden sommeren som en klar undtagelse. Siden efteråret 1989 er EMS-valutaerne blevet styrket i forhold til de fleste andre valutaer. Importpriserne faldt derfor ikke tilsvarende i de øvrige lande.

Valutakursforskydningerne indebar, at den effektive kronekurs steg kraftigt fra efteråret 1989 til foråret 1990, hvorefter udviklingen har været forholdsvis rolig. I gennemsnit for året steg kronekursen dog med knap 7 pct. Lønstigningerne var 1½-2 pct. lavere end i de øvrige OECD-lande, så den samlede lønmæssige konkurrenceevne blev forringet med ca. 5 pct. I forhold til EMS-partnerne blev konkurrenceevnen imidlertid styrket lidt.

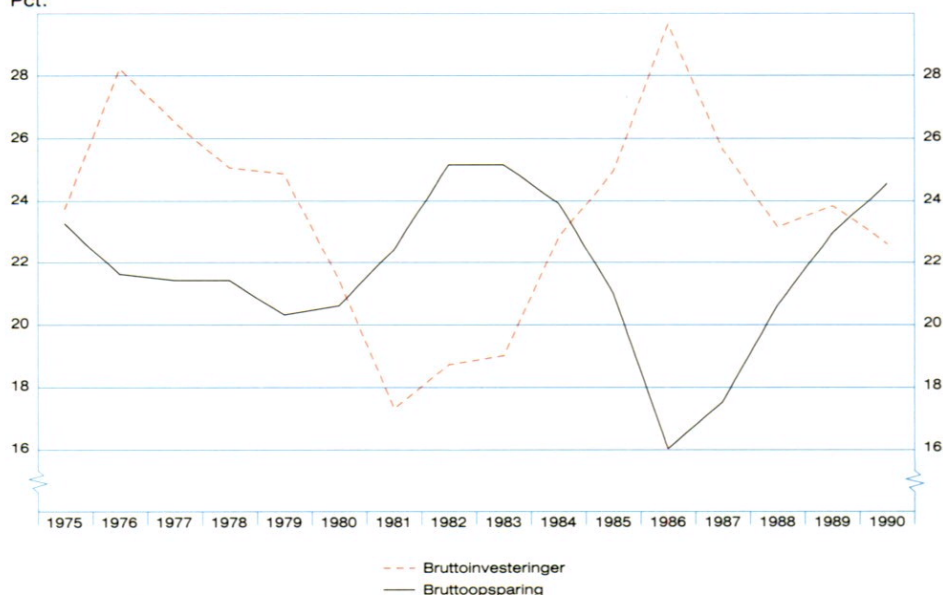
I oktober 1990 indtrådte England i EMS-samarbejdet, og Norge besluttede at knytte kursen på norske kroner til ECU'en. Udviklingen i den effektive kronekurs kan derfor ventes at blive mere rolig end hidtil, så en moderat dansk lønudvikling med øget kraft afspejles i en styrket konkurrenceevne.

Eksporten af industrivarer steg pænt trods svækkelsen af konkurrenceevnen omkring årsskiftet 1989-90. Mængdemæssigt var væksten 6½ pct. svarende til, at markedsandelene i udlandet blev fastholdt. Udviklingen var hermed gunstigere end i de fleste andre europæiske lande. Det var især en meget stor fremgang i eksporten til Tyskland, som gjorde udslaget. I andet halvår 1990 voksede værdien af industrieksporten til Tyskland 30 pct. sammenlignet med andet halvår 1989. Det er mere end det dobbelte af den tyske importvækst i samme periode. Til gengæld var der en betydelig tilbagegang i eksporten til lande som USA, Japan og England.

Den indenlandske efterspørgsel i faste priser var nogenlunde flad ligesom i 1989. Det private forbrug steg 1 pct. i 1990 efter en tilsvarende tilbagegang året før. Faldet i boliginvesteringerne var i størrelsesordenen 10 pct. eller noget kraftigere end i 1989. De erhvervmæssige investeringer blev kun øget svagt, hvilket til dels skyldes, at investeringerne i skibe og fly var på et meget højt niveau i 1989 som følge af oprettelsen af Dansk Internationalt Skibsregister. Endelig var der i 1990 tale om en beskedent lagernedbrydning efter en betydelig opbygning i 1989.

Forbrugsudviklingen indebærer en yderligere styrkelse af opsparingskvoten. I 1986 var opsparingstilbøjeligheden i den private sektor på et lavpunkt, og husholdningernes opsparing var negativ. Siden er opsparingstilbøjeligheden steget kraftigt, og i 1990 kunne den private opsparing mere end finansiere bolig- og erhvervsinvesteringerne, jf. figur 7.

Figur 7 *Opsparings- og investeringskvoter i den private sektor*
Pct.

Anm.: Andele af disponibel bruttoindkomst.

Den øgede opsparing skyldes i høj grad de senere års svage konjunkturudvikling, som har skabt øget usikkerhed i husholdningerne og via faldende ejendomspriser mindsket formuerne. I en gunstigere konjunktursituation er der derfor risiko for, at opsparingstilbøjeligheden igen vil falde. Da der samtidig er behov for at øge erhvervsinvesteringerne i forhold til det nuværende niveau, kan opsparingsoverskuddet i den private sektor let forsvinde. Der er således fortsat behov for at styrke den private opsparing.

I den samlede offentlige sektor inkl. kommuner og sociale fonde var opsparingsunderskuddet i 1990 godt 10 mia.kr. mod ca. 4 mia.kr. året før. Statens underskud var en del større. Det såkaldte DAU-underskud er for 1990 foreløbig opgjort til knap 25 mia.kr. Det stigende underskud på de offentlige finanser skyldes i høj grad svigtende indtægter fra skatter og afgifter samt øgede udgifter som følge af stigende ledighed, men illustrerer samtidig, at der ikke er plads til en lempelse af den økonomiske politik.

Den foreløbige opgørelse af betalingsbalancen viser et overskud på de løbende poster i 1990 på godt 9 mia.kr. mod et underskud på 6½ mia.kr. i 1989, jf. tabel 2.

Forbedringen af handelsbalancen med 10 mia.kr. skyldes især væksten i industrieksporten i kombination med en moderat importvækst som følge af den svage udvikling i den indenlandske efterspørgsel. Samtidig blev bytteforholdet forbedret, da importpriserne faldt mere end eksportpriserne.

Tjenestebalancen blev forbedret med 6½ mia.kr., nogenlunde ligeligt fordelt på søtransport, turisme og andre tjenester. Til gengæld steg renteudgifterne til udlandet med 2 mia.kr. til 34 mia.kr. eller over 4 pct. af bruttonationalproduktet. Virkningen af en stigning i det internationale renteniveau blev kun delvis opvejet af faldet i dollarkursen.

Elimineringen af det løbende underskud betyder, at den automatiske opdrift i renteudgifterne er fjernet.

I 1991 er der udsigt til en yderligere afdæmpning af den internationale konjunktur, men fortsat med en ekspansiv udvikling i Tyskland. Kan tendensen til en mere moderat omkostningsudvikling i Danmark end hos vore konkurrenter fastholdes og helst udbygges, vil væksten i industrieksporten kunne opretholdes trods den internationale tendens til afmatning. Til gengæld må der imødeses en tilbagegang i store dele af den øvrige eksport. Landbrugseksporten har i 1990 været begunstiget af en meget stor høst, og fragtindtægterne vil i 1991 blive påvirket af den svagere internationale konjunkturudvikling.

De ydre forhold må således ventes at blive mindre gunstige. En fastholdelse af betalingsbalanceoverskuddet vil derfor kræve, at væksten i den indenlandske efterspørgsel bliver behersket og fremgangen i opsparingen bevaret.

De seneste års tilpasning af betalingsbalance og omkostningsudvikling betyder, at en vækst i dansk økonomi på linje med væksten i udlandet vil være holdbar. En sådan udvikling kan næppe sikre et større fald i ledigheden. En væsentlig og varig nedbringelse af den store arbejdsløshed kan ikke finde sted gennem en generel ekspansiv økonomisk politik. En tilfredsstillende beskæftigelsesudvikling forudsætter et velfungerende arbejdsmarked, og at omkostningerne fortsat stiger langsomt end i udlandet, så en øget eksport kan skabe plads til vækst i forbrug og især investeringer.

Den monetære politik

Gennem den monetære politik søger Nationalbanken ved påvirkning af rente- og likviditetsforholdene og intervention på valutamarkedet at opfylde de valutapolitiske forpligtelser, der følger af deltagelsen i EMS-samarbejdet, og samtidig bidrage til intern stabilitet.

Det centrale instrument i den monetære politik er fastsættelsen af renten for pengeinstitutternes træk og indskud på foliokonti i Nationalbanken. Foliosatserne er bestemmende for dag-til-dag renten på pengemarkedet og er dermed tillige retningsgivende for renten for de længere løbetider. De kortfristede kapitalbevægelser påvirkes af forskellen mellem pengemarkedsrenterne i Danmark og udlandet. Med D-marken som den toneangivende valuta i EMS har især rentespændet over for Tyskland betydning.

Styrkelse af kronen over for D-marken og en kraftig privat kapitalimport gav mulighed for i løbet af første halvår 1990 at bringe foliorentesatserne tilbage til niveauet forud for valutaudstrømningen i oktober 1989. I andet halvår fastholdtes renten uændret trods en stigning i den tyske rente, og renteforskellen indsnævredes til et historisk lavpunkt.

I foråret 1990 indledtes udstedelse af skatkammerbeviser.

Som led i bestræbelserne på en koordinering af pengepolitikken blandt EF's centralbanker har Nationalbanken for 1991 fastsat en målsætning for væksten i den indenlandske pengeskabelse, jf. side 33-34.

Rente- og valutapolitikken

Den korte danske rente var især i anden halvdel af 1989 blevet forhøjet ganske kraftigt. Dels havde fortsatte renteforhøjelser i Tyskland nødvendiggjort tilsvarende forhøjelser af Nationalbankens foliorentesatser, dels var det efter en kraftig valutaudstrømning i ok-

Figur 8 *Dansk og tysk pengemarkedsrente og kronens kurs over for D-mark*

tober blevet klart, at der midlertidigt var behov for en udvidelse af rentespændet over for Tyskland. Ved indgangen til 1990 var satserne for pengeinstitutternes indskud og træk på folio derfor på et forholdsvis højt niveau, henholdsvis 11 pct. og 12 pct. Da 3-måneders pengemarkedsrenten lå i overkanten af satsen for træk på folio, var der et rentespænd over for Tyskland på 4 pct.

I de første tre måneder af 1990 styrkedes kronen over for D-mark, jf. figur 8. Den private kapitalimport, som havde været beskeden i januar og februar, tiltog kraftigt i marts. Hermed var der grundlag for en sænkning af renten, og Nationalbanken nedsatte med virkning fra den 23. marts foliorentesatserne med $\frac{1}{2}$ pct.

Da tilbagestrømningen af valuta fortsatte i de følgende måneder, dog let afsvækket, og kronen var i paritet med D-marken, sænkede Nationalbanken renten yderligere med $\frac{1}{2}$ pct. den 27. april og igen den 22. juni. Renten for pengeinstitutternes indskud og træk på folio var herefter henholdsvis $9\frac{1}{2}$ pct. og $10\frac{1}{2}$ pct., omtrent svarende til niveauet forud for valutaudstrømningen i oktober 1989. 3-måneders pengemarkedsrenten faldt som følge af Nationalbankens rentesænkninger fra knap $12\frac{1}{2}$ pct. i midten af marts til lidt under $10\frac{1}{2}$ pct. ved udgangen af juni. Da den tyske pengemarkedsrente i samme periode stort set forblev uændret, indsnævredes rentespændet til ca. 2 pct.

I de første dage af august førte Iraks invasion af Kuwait til en generel – om end moderat – international stigning i markedsrenterne. I lys af opjustering af de forventede omkostninger ved den tyske genforening opstod hen på efteråret et opadgående pres på den

Tabel 3 *Forskellige faktorerers påvirkning af pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken*

	1988	1989	1990
	Milliarder kroner		
Staten			
Bruttofinansieringsbehov ¹⁾	131,4	130,1	119,7
Afdrag på udenlandske lån	- 36,3	- 17,8	- 14,7
Bruttosalg af statspapirer	- 94,7	- 108,7	- 101,8
Træk på Nationalbanken ²⁾	0,4	3,6	3,2
Ændring i Danmarks internationale likviditet ²⁾	18,8	- 23,0	16,0
Nationalbankens obligationskøb	- 0,1	- 0,1	3,3
Andre faktorer ³⁾	3,2	- 3,1	- 5,8
Ændring i likviditetsmæssig nettostilling over for Nationalbanken	22,3	- 22,6	16,7
Likviditetsmæssig nettostilling ultimo året	4,6	- 18,0	- 1,3

¹⁾ Som beregnet ud fra Nationalbankens balance. Korrigeret for ændring i postgiromidler.

²⁾ Korrigeret for statens nettolåntagning i udlandet.

³⁾ Omfatter bl.a. Nationalbankens løbende indtjening, ændringer i Nationalbankens mellemværender med Eksportfinansieringsfonden og Hypotekbanken samt ændringer i seddel- og møntomløb og i postgiroindskud.

korte rente i Tyskland med afsmittende virkning i flere andre EMS-lande. I begyndelsen af november forhøjede den tyske forbundsbank (Bundesbank) sin højeste udlånsrente på dag-til-dag lån (lombardsatsen) med ½ pct.

Mens der var rentestigninger i de fleste EMS-lande, forblev niveauet for den danske 3-måneders pengemarkedsrente uændret i andet halvår. Herved blev det danske rentespænd over for både Tyskland og de fleste øvrige lavinflationslande i EMS indsnævret yderligere. Ved årets udgang, hvor den danske 3-måneders pengemarkedsrente lå i underkanten af renten for træk på folio på 10½ pct., var renteforskellen over for Tyskland og Holland godt 1 pct. og noget mindre over for de øvrige lande i denne gruppe.

Kronen, som i september og oktober havde ligget i midten af EMS-båndet, svækkedes en smule i november og december efter indsnævringen af rentespændet.

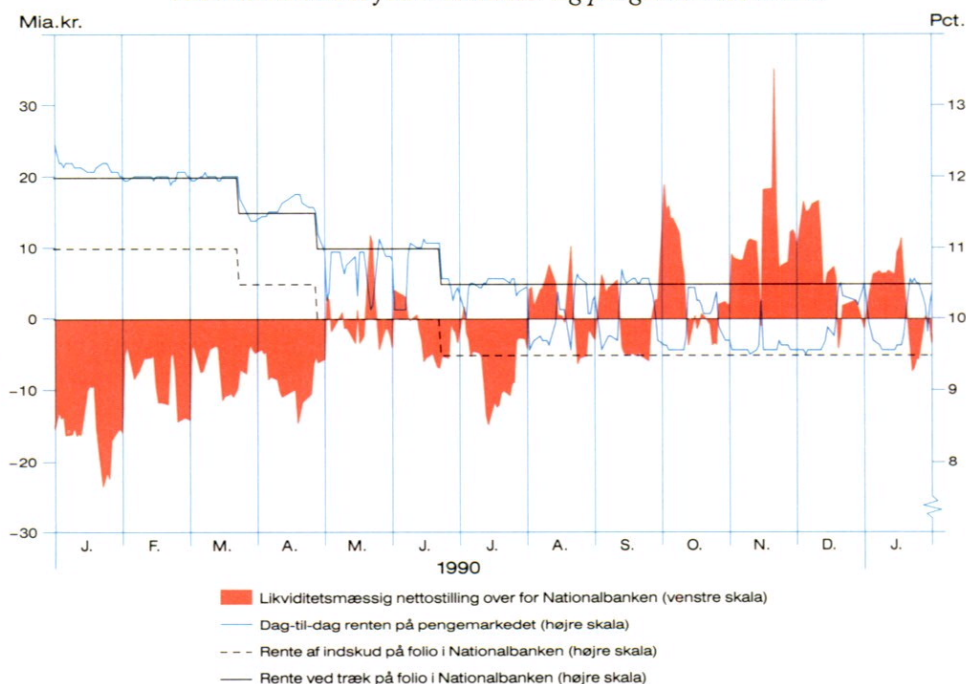
Pengeinstitutternes likviditet og lånemuligheder i Nationalbanken

Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling over for Nationalbanken blev i 1990 forbedret med 17 mia.kr. til en nettogæld på 1 mia.kr. ved årets udgang, jf. tabel 3. Forbedringen afspejlede den kraftige private kapitalimport i første halvår.

De daglige udsving i likviditeten, jf. figur 9, skyldes hovedsagelig kortsigtede afvigelser mellem statens ind- og udbetalinger.

Inden for finansåret tilstræbes det, at statspapirsalget modsvarer statens bruttofinansieringsbehov fratrullet afdrag på statens udenlandske lån. Når også statens løbende nettobetalinger til udlandet i form af bl.a. rentebetalinger modsvares af salg af statspapirer,

Figur 9 *Pengeinstitutternes likviditetsmæssige nettostilling,
Nationalbankens foliorentesatser og pengemarkedsrenten*

skyldes det, at de har en indirekte likviditetseffekt, da Nationalbanken køber valuta i markedet til dækning heraf.

Ligesom i de foregående år var statspapirsalget i 1990 tæt på målsætningen, idet der var et beskedent statsligt træk på Nationalbanken på 3 mia.kr.

Som følge af neutraliseringen af det statslige underskud påvirkes de indenlandske likviditetsforhold først og fremmest af Nationalbankens køb og salg af valuta.

Den kraftige private kapitalimport i forårs månederne og den gunstige udvikling på betalingsbalancens løbende poster førte i forsommeren til et stort valutaoverskud i markedet med deraf følgende tendens til, at pengeinstitutterne ville komme i en betydelig positiv nettostilling over for Nationalbanken. Dette ville i sig selv resultere i et skift i den retningsgivende rente for pengemarkedet fra renten for træk på folio til renten for indskud, som er 1 pct. lavere. Da en så stor indsnævring af rentespændet over for Tyskland ikke fandtes holdbar på kort sigt, blev en del af likviditetsvirkningen af valutaoverskuddet neutraliseret ved, at Nationalbanken købte valuta på termin for i alt 10 mia.kr. i månederne maj til juli. Terminsforretningerne forlængedes løbende gennem resten af året.

Nationalbankens nettokøb af valuta i markedet i første halvår, bortset fra terminsforretningerne, beløb sig til 17 mia.kr. I andet halvår modsvarede en moderat privat kapital- eksport overskuddet på betalingsbalancens løbende poster således, at der omtrent var balance i valutamarkedet.

Vilkårene for pengeinstitutternes låneadgang i Nationalbanken, som siden 1. august 1989 indebærer, at der skal stilles sikkerhed for låntagning, blev ikke ændret i 1990. Vilkårene er beskrevet i årsberetningen for 1989, bilag 5. Den generelle adgang til at stille sikkerhed i form af revolverende genkøbsforretninger med Nationalbanken blev ved indgangen til 1991 forlænget til udgangen af marts 1991. Herefter vil sådanne forretninger kun være mulige efter særlig aftale.

Adgangen til træk på folio varierede igennem 1990 fra 5 pct. til 35 pct. af egenkapitalen mv. afhængig af likviditetssituationen.

Bortset fra nogle få dage i midten af april, hvor Nationalbanken tilførte likviditet for at imødegå en u hensigtsmæssig markedsudvikling, intervererede Nationalbanken ikke på pengemarkedet.

Skatkammerbeviser

I 1990 blev der introduceret en ny type statspapirer, skatkammerbeviser, med meget kort løbetid. Baggrunden har i første række været et ønske om at forbedre statens mulighed for at låne i den korte ende af løbetidsspektret, hvor renten under normale forhold er lavere end på de længere løbetider. Samtidig kan skatkammerbeviserne generelt understøtte udviklingen af et finansielt marked for korte løbetider. De første udstedelser fandt sted i slutningen af marts.

Skatkammerbeviserne, der er nul-kupon papirer, er registreret i Værdipapircentralen og noteret på Københavns Fondsbørs. Børsnoteringen sikrer prisgennemsigtighed. Herved får skatkammerbeviserne interesse for investorer uden for banksektoren, bl.a. som et alternativ til aftaleindlån.

Der holdes auktion over skatkammerbeviser den tredjesidste bankdag i hvert kvartal. Auktionssalg af statspapirer, der er noget nyt i Danmark, har i en årrække været anvendt i andre lande. Ved salg på auktion frem for løbende salg fra Nationalbanken vil der til stadighed kunne opretholdes en rimelig dybde i serierne. Auktionsmåden indebærer desuden mere lige vilkår for køb af beviserne for alle markedsdeltagerne. På grundlag af pengeinstitutters og børsrådgiveres købsbud fastsættes en skæringspris. Bud til skæringsprisen eller derover tilgodeses til skæringsprisen, idet der dog kan blive tale om pro rata tildeling for bud til selve skæringsprisen. Imellem de kvartalsvise auktioner er der mulighed for løbende emission af beviser gennem salg fra Nationalbanken.

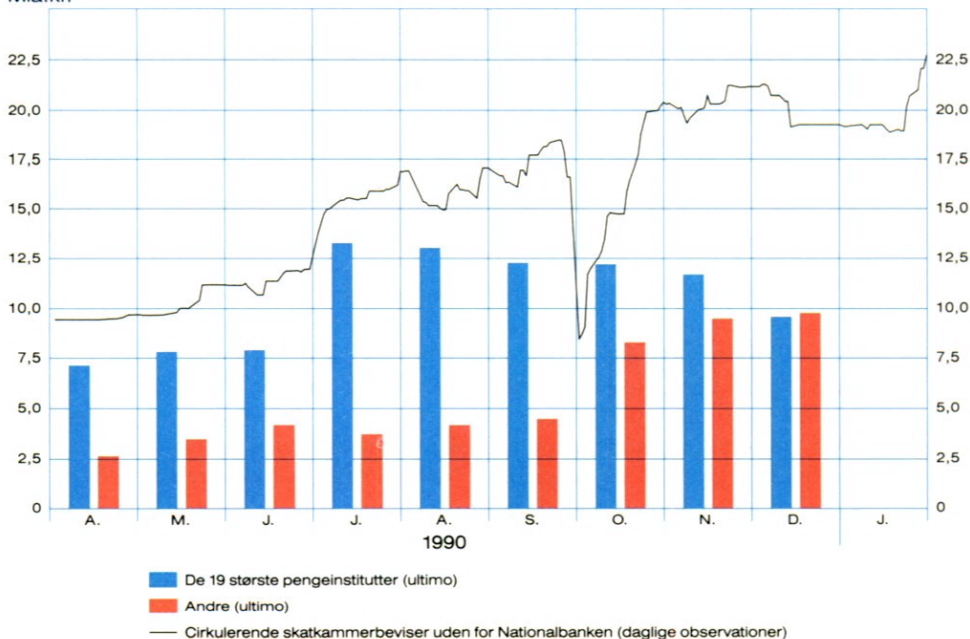
Med de korte løbetider er skatkammerbeviserne et alternativ til pengeinstitutternes traditionelle indbyrdes pengemarkedsmellemværender. Beviserne er let omsættelige og uden kreditrisiko. Anvendelsen til likviditetsudligning mellem pengeinstitutterne har imidlertid i bevisernes første leveår været hæmmet af, at handel med børsnoterede værdipapirer i henhold til fondsbørsloven ikke kan formidles af pengemarkedsmæglerne i Danmark. Som følge heraf opstod i løbet af året et parallelmarked, hvor handler formidledes gennem pengemarkedsmæglerne i udlandet. Fondsbørsloven forventes ændret i foråret 1991, således at skatkammerbeviserne ud over fortsat at blive handlet på børsen også vil kunne handles gennem de danske pengemarkedsmæglerne.

Fordelingen af de udestående skatkammerbeviser viser, jf. figur 10, at det i 2. og 3. kvartal navnlig var pengeinstitutter, der aftog beviserne. Især var de store pengeinstitutter betydelige aftagere, mens udbredelsen blandt de mellemstore og mindre pengeinstitutter var relativt beskeden. I 4. kvartal øgedes beholdningerne hos „Andre” til knap 10 mia.kr., svarende til halvdelen af den udestående mængde. Heraf var knap 2 mia.kr. solgt til

Figur 10

Udestående skatkammerbeviser

Mia.kr.

Anm.: Gruppen „Andre” omfatter øvrige pengeinstitutter, den private ikke-banksektor og udlandet.

udlandet. Fordelingen af de indenlandske beholdninger kan ikke kortlægges præcist, men der er grund til at antage, at den kraftige vækst i 4. kvartal bl.a. skyldes en øget interesse fra erhvervsvirksomheder. Der er herved skabt basis for et betydeligt sekundærmarked.

Prisfastsættelsen på skatkammerbeviserne finder sted med udgangspunkt i forventningerne til likviditets- og renteutviklingen. Det mest direkte referencegrundlag er renten for de tilsvarende løbetider (3 og 6 måneder) på pengemarkedet. Eftersom beviserne er mere likvide end pengemarkedsmellemværender og ikke har kreditrisiko, bør de kunne afsættes til en rente i underkanten af pengemarkedsrenten.

Ved de første auktioner var en betragtelig del af de indkomne købsbud for lave – den implicitte rente for høj – i sammenligning med den forventede udvikling på pengemarkedet. Dette accepteredes til dels i forbindelse med auktionerne i marts og juni, idet en vis rentepremie må forventes i en opbygningsfase. Ved auktionen i september lå næsten alle bud væsentligt under, hvad de forventede likviditetsforhold skulle tilsige. Buddene indebar således meget klare rentestigningsforventninger. Det valgtes kun at tilgodese meget få bud, uanset at dette bevirkede, at der ved selve auktionen kun afsattes beviser til en kursværdi på 1 mia.kr., mens der udløb beviser for knap 11 mia.kr. Den betydelige likviditetsforøgelse, der fulgte heraf, bidrog til faldende pengemarkedsrenter i de følgende uger. På denne baggrund solgte Nationalbanken i løbet af oktober løbende beviser i et sådant omfang, at den udestående mængde fra før auktionen blev mere end retableret.

Ved auktionen i december var der bedre overensstemmelse mellem de afgivne bud og den forventede udvikling i pengeinstitutternes likviditetsstilling over for Nationalbanken. 90 pct. af buddene kunne imødekommes til skæringspriser svarende til renter i underkanten af pengemarkedsrenten (10,5 pct. for 3-måneders beviserne og 10,625 pct. for 6-måneders beviserne). Kursværdien af de tildelte beviser udgjorde godt 8 mia.kr. og modsvarede stort set indfrielsen af forfaldne beviser.

Diskontoen

Nationalbankens diskonto har i en årrække været uændret, idet dens funktion for pengemarkedet er overtaget af Nationalbankens foliorentesatser. Diskontoen har dog stadig en pengepolitisk funktion, og Nationalbanken tilkendegav derfor i december 1989, at diskontoen agtedes hævet til et mere markedsmæssigt niveau.

Da diskontoen indgår i mange lovbestemmelser og private kontraktforhold som referencerente, og da anvendelsen i disse sammenhænge var tilpasset den lave diskontosats, besluttedes det, at tilpasningen til det markedsmæssige niveau skulle ske gradvist. For at diskontoforhøjelserne ikke skulle kunne misforstås som et pengepolitisk signal, skulle tilpasningen så vidt muligt gennemføres samtidig med nedsættelser af foliorentesatserne. Tilpasningen skulle søges fuldført omkring 1. januar 1991, hvor bl.a. rentelovens morarentebestemmelser ville komme op til revision.

Diskontoen blev i forbindelse med nedsættelserne af foliorentesatserne den 23. marts og 22. juni hævet med henholdsvis 1 pct. og ½ pct. Det sidste trin i den gradvise tilpasning blev foretaget den 2. januar 1991, hvor diskontoen hævedes med yderligere 1 pct. til 9½ pct. Hermed svarer diskontoen til renten for pengeinstitutternes indskud i Nationalbanken og ligger dermed i underkanten af pengemarkedsrenten.

Kreditudvidelse og renteudvikling

Pengeinstitutternes balancer

De indenlandske udlån fra pengeinstitutter i Danmark steg med 9 pct. i 1990, hvilket svarer til udviklingen i 1989. Branchefordelingen af pengeinstitutternes indenlandske udlån frem til ultimo september 1990 er vist i tabel 26 i tillægget. Som det fremgår heraf, hidrører udlånsvæksten det seneste år især fra de erhvervsmæssige udlån, men efter flere års stagnation var der samtidig en mindre stigning i de ikke-erhvervsmæssige udlån.

Pengeinstitutterne nedbragte obligationsbeholdningerne markant i 1990. Ud over et sæsonmæssigt fald i 1. kvartal var reduktionen især udtalt i slutningen af året, hvor pengeinstitutterne i modsætning til tidligere år tilsyneladende tilstræbte en svag balanceudvikling.

Pengemængden, hvis hovedbestanddel er indskud i pengeinstitutter i Danmark fra virksomheder, privatpersoner og kommuner i Danmark, steg med 28 mia.kr. i 1990, svarende til en år-til-år vækst på 7 pct., jf. tabel 4, der ligeledes viser de forklarende faktorer bag denne udvikling.

Da udlånsstigningen i pengeinstitutterne modsvarede af et stort set tilsvarende fald i deres obligationsbeholdninger, bidrog pengeinstitutterne næsten ikke til indlånsvæksten i 1990. Samtidig var stigningen i ikke-banksektorens beholdning af statsgældsbeviser be-

Tabel 4

Forskellige faktorerers påvirkning af pengemængden

	1988	1989	1990
	Milliarder kroner		
Stigning i pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken	21,5	- 22,6	16,7
udlån	- 4,0	30,0	29,7
obligationsbeholdning	15,7	10,5	- 26,2
udlandsstilling	- 1,5	- 6,9	9,5
indlån på særlige indlånsformer (stigning = -)	- 8,2	- 5,9	- 5,0* ¹⁾
Stigning i ikke-banksektorens beholdning af statsgældsbeviser	- 2,8	19,4	7,5*
Andre faktorer	- 10,9	0,6	- 4,3*
I alt stigning i pengemængden (M ₂)	9,8	25,1	27,9*

¹⁾ Ekskl. indskud på gevinstopsparingskonti.

grænset og bidrog således i modsætning til året før kun lidt til stigningen i pengemængden.

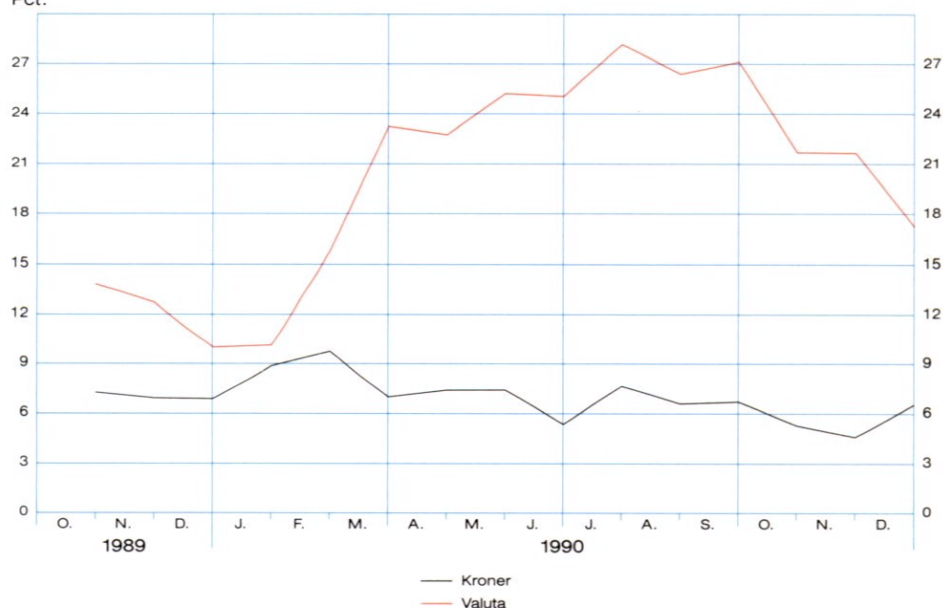
Ikke-banksektorens stærke kapitalimport i første halvdel af året førte til betydelige forbedringer af såvel pengeinstitutternes nettostilling over for Nationalbanken som deres udlandsstilling og var den væsentligste faktor bag væksten i pengemængden.

Traditionelt har pengeinstitutterne fortrinsvis formidlet kronelån til indlændinge gennem hovedvirksomheden i Danmark, hvorimod lån i fremmed valuta formidledes gennem de danske pengeinstitutters udenlandske enheder, jf. side 39 ff. Med ophævelsen af de sidste restriktioner på kapitalbevægelserne i efteråret 1988 forsvandt den reguleringsmæssige baggrund for denne arbejdsdeling. Pengeinstitutterne blev frit stillet med hensyn til at betjene kunderne hjemmefra eller fra de udenlandske enheder. Den ændrede situation skabte behov for alternativer til de hidtidige indlåns- og udlånsbegreber. I det nye system for pengeinstitutternes månedlige indberetninger, der trådte i kraft i januar 1991, er indlån og udlån i såvel herværende pengeinstitutter som i danske pengeinstitutters udenlandske enheder fordelt på mellemværender med indlændinge og udlændinge i kroner og i valuta. Nationalbanken har udarbejdet en sådan fordeling for de senere år, jf. tabellerne 23 og 25 i tillægget.

Det var først i 1990, det traditionelle mønster for alvor ændredes. Udlån til indlændinge fra herværende pengeinstitutter og danske pengeinstitutters udenlandske enheder steg med 9½ pct. i 1990. Denne udvikling dækker imidlertid over en behersket vækst i kroneudlånene på 6½ pct. og en markant stigning i valutaudlånene på 17 pct., jf. figur 11. Halvdelen af stigningen i valutaudlånene var fra hovedvirksomheden i Danmark. Den stærke stigning i valutaudlånene var som omtalt side 40 overvejende skattemæssigt begrundet.

Som led i processen med at få opstillet og koordineret nationale pengepolitiske målsætninger, jf. afsnittet om Økonomisk og Monetær Union side 17-18, har Nationalbanken

Figur 11 *Stigning i pengeinstitutternes udlån til valutaindlændinge*
Pct.

Anm.: Stigning i forhold til samme tidspunkt året før. Udlån fra pengeinstitutter i Danmark og danske pengeinstitutters udenlandske enheder. Ved udgangen af 1990 udgjorde kroneudlån og valutaudlån henholdsvis 72 pct. og 28 pct. af de samlede udlån.

tilkendegivet at ville udarbejde en målsætning for væksten i den indenlandske pengeskabelse.

Da de ændrede vilkår for pengeinstitutterne efter restliberaliseringen er ved at vise sig i balancestrukturen, har Nationalbanken i første omgang valgt at anvende den indenlandske pengeskabelse i kroner gennem pengeinstitutterne – hvorved forstås danske pengeinstitutter inkl. udenlandske filialer og datterbanker samt herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter – defineret som summen af kroneudlån til indlændinge og beholdningen af kroneobligationer med fradrag af indlån på særlige indlånsformer ekskl. indskud på gevinstopsparingskonti.

Gennem 1990 har der været et svagt fald i den således definerede indenlandske pengeskabelse, der ultimo 1990 var 2½ pct. under niveauet ved udgangen af 1989, jf. figur 12. Den usædvanlige og formodentlig midlertidigt svage udvikling i pengeinstitutternes balancer ved slutningen af året bidrog dog stærkt til dette fald. Med henblik på EF-koordineringen er der på basis af den forventede vækst i økonomien og en yderligere afdæmpning af inflationstakten fastlagt et interval for væksten i den indenlandske pengeskabelse fra 4. kvartal 1990 til 4. kvartal 1991 på 4-7 pct.

EF-landenes centralbanker vil iværksætte en nærmere vurdering af konsistensen i det begrebsmæssige apparat til analyse af den pengepolitiske udvikling. Som et resultat heraf må der ventes justeringer i de begreber, der hidtil er anvendt af de enkelte centralbanker.

Figur 12

Vækst i indenlandsk pengeskabelse

Anm.: Stigning i forhold til samme tidspunkt året før. Indenlandsk pengeskabelse opgøres som summen af pengeinstitutternes kroneudlån og kroneobligationsbeholdning med fradrag af indlån på særlige indlånsformer ekskl. indskud på gevinstopsparingskonti.

I lys af det intensiverede EF-samarbejde er indlånsovervågningssystemet, som har været stillet i bero siden januar 1988, afskaffet med virkning fra 1. marts 1991, jf. omtalen i Kvartalsoversigten, februar 1991.

Obligationsmarkedet

Den samlede nettotilgang af obligationer opgjort til kursværdi steg med 13 mia.kr. i 1990, jf. tabel 35 i tillægget.

Nettotilgangen af statspapirer øgedes fra 19 mia.kr. i 1989 til 23 mia.kr. i 1990. Statens finansieringsbehov dækkedes især ved salg af fastforrentede obligationer og statsgældsbeviser. Salget af variabelt forrentede obligationer indstilledes stort set, hvilket bl.a. skal ses i sammenhæng med introduktionen af skatkammerbeviser, jf. side 30 ff.. Uanset forskydningerne i gældens sammensætning var den indenlandske statsgælds varighed ved udgangen af året uændret i forhold til ultimo 1989, nemlig 2½ år.

Nettotilgangen af realkreditobligationer steg fra 10 mia.kr. i 1989 til 15 mia.kr. i 1990 og befinder sig således fortsat på et usædvanligt lavt niveau, der afspejler den lave byggeaktivitet og det svage ejendomsmarked. I sommeren 1990 fik realkreditinstitutterne – som del af en samlet boligpolitisk pakke til støtte for det svage ejerboligmarked – midlertidigt adgang til dels at yde 30-årige ejerskiftelån, dels at omlægge tidligere ydede 20-årige mix-lån til 30-årige mix-lån. Endvidere fritoges omsætning af fast ejendom midlertidigt for skøde- og pantebrevs stempelafgift. Efterfølgende er adgangen til at optage 30-årige ejerskiftelån gjort permanent. I lys af lempelserne i ejerskiftevilkaarne blev realkreditinstitutternes nyudlån til boligejendomme i forbindelse med ejerskifte næsten fordoblet fra første til andet halvår.

På placeringssiden var de mest markante træk reduktionen i pengeinstitutternes obligationsefterspørgsel og stærk udenlandsk interesse for kroneobligationer, jf. side 39.

Omsætningen af kroneobligationer noteret på Københavns Fondsbørs steg med 6 pct. i 1990, og niveauet svarer til, at obligationsmassen i gennemsnit omsættes godt $1\frac{1}{2}$ gang om året. Hovedparten af omsætningen er imidlertid koncentreret på ganske få serier, således at en lang række af de over 2.200 noterede serier meget sjældent handles, hvilket afspejler sig i prisdannelsen på disse obligationer. En medvirkende årsag til de mange serier er, at det tidligere krævedes, at realkreditinstitutterne skulle overholde det såkaldte balanceprincip (betalingsforløbet på de udstedte obligationer skulle være identisk med betalingsforløbet på de bagvedliggende pantebreve). Efter opblødningen af balanceprincippet med den nye realkreditlov vil overgang til at finansiere realkreditlån med en vifte af stående lån kunne være et middel til at standse væksten i antallet af serier og forøge markedets effektivitet.

Der var en meget kraftig tilgang af fremmedmøntede obligationer på Københavns Fondsbørs, og ved årets udgang noteredes 47 serier med en nominal modværdi på 115 mia.kr., svarende til knap 10 pct. af den nominelle værdi af børsnoterede kroneobligationer mod kun $4\frac{1}{2}$ pct. året før. De fremmedmøntede obligationer domineres af svenske og norske kroner, der tegner sig for henholdsvis godt 75 pct. og knap 20 pct.

For at understøtte udviklingen blev der i marts 1990 etableret et system, der skal lette betalingsafviklingen i forbindelse med handel med fremmedmøntede obligationer registreret i Værdipapircentralen. Systemet, der er parallelt med den daglige fondsafvikling af kroneobligationer over fondshandlernes konti i Nationalbanken, er bl.a. baseret på, at fondshandlerne skal have valutaafviklingskonti i Nationalbanken. Ved udgangen af 1990 var dog kun to fremmedmøntede obligationsserier registreret i Værdipapircentralen.

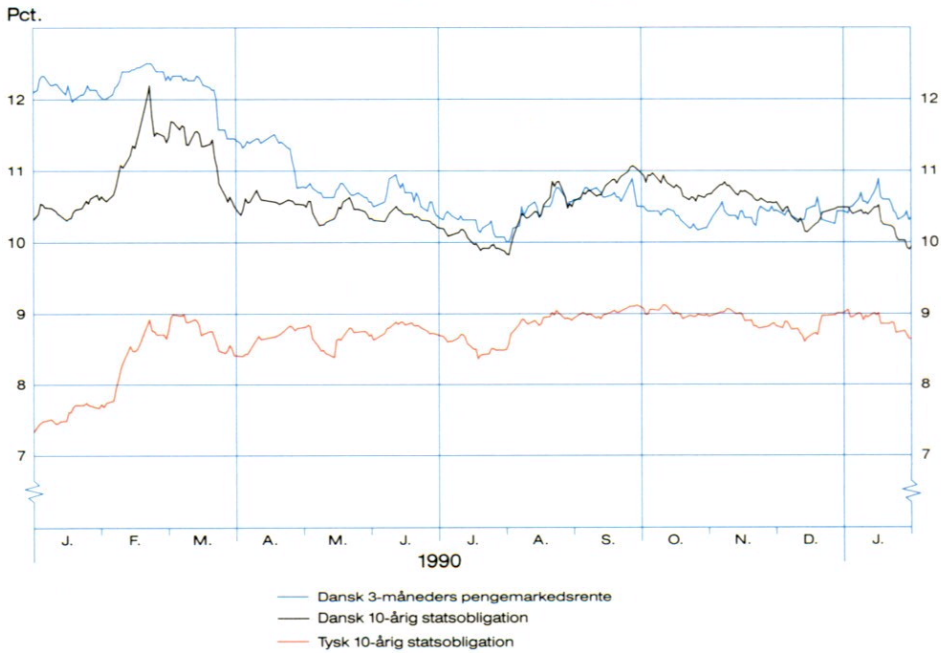
Omsætningen af børsnoterede futures og optioner garanteret af Garantifonden for Futures og Optioner steg med knap 160 pct. i 1990. For kontrakter baseret på obligationer steg omsætningen især for futures og optioner med den toneangivende realkreditobligation, 9 pct. 2006, som basis.

Renteudviklingen

På baggrund af en stigning i den lange rente i Tyskland fra $7\frac{1}{2}$ pct. til 9 pct., jf. figur 13, steg den lange obligationsrente med 2 pct. i årets første måneder til et toppunkt på godt 12 pct. Herefter vendte udviklingen, og obligationsrenten faldt frem til årets lavpunkt på knap 10 pct. i slutningen af juli. Samtidig forsvandt rentespændet mellem lange og korte renter, der havde været negativt siden september 1989. Efter en stigning på 1 pct. frem til slutningen af september faldt obligationsrenten til $10\frac{1}{2}$ pct. ved udgangen af året, hvilket svarer til niveauet ultimo 1989. Da den tyske rente forblev på niveauet fra begyndelsen af marts, halveredes det lange rentespænd over for Tyskland til $1\frac{1}{2}$ pct. i løbet af 1990. Der var også en vis reduktion over for de øvrige lavinflationslande i EMS.

Fra efteråret 1989 frem til marts steg renten på de toneangivende indeksobligationer fra 3 pct. til $5\frac{1}{2}$ pct. Parallelt hermed var der en tilsvarende stigning i realrenten på nominelle obligationer. I resten af året fluktuerede renten på indeksobligationer i underkanten af dette niveau og var ved udgangen af året godt 5 pct. Den tættere forbindelse mellem realrenten på nominelle og indekserede obligationer kan bl.a. ses i sammenhæng med usikkerhed blandt de realrenteafgiftspligtige investorer om realrenteafgiftens fremtidige udformning. Markedet for indeksobligationer domineres ikke i samme omfang som tid-

Figur 13

Renteudviklingen i Danmark og Tyskland

ligere af denne gruppe investorer, der traditionelt har været store aftagere af indeksobligationer, som for den helt overvejende del er fritaget for realrenteafgift.

Pengeinstitutternes rentesatser fulgte i vid udstrækning nedsættelserne af Nationalbankens foliorentesatser. Den gennemsnitlige effektive indlåns- og udlånsrente faldt med 1 pct. fra 1. til 3. kvartal til henholdsvis 7½ pct. og 14 pct.

Kapitalbevægelserne

Den genskabte ro inden for EMS fra begyndelsen af 1990 gav grundlag for tilbagestrømning af valuta efter den forholdsvis store kapitaleksport i 1989, især i forbindelse med valutauroen i oktober 1989. Selv om renteforskellen i forhold til Tyskland blev halveret i løbet af første halvår på både penge- og obligationsmarkedet, fortsatte kapitaltilstrømningen det meste af perioden.

Den private kapitalimport er for første halvår opgjort til 13 mia.kr. Omsvinget var reelt betydeligt større, idet Nationalbanken for at begrænse rente- og likviditetsvirkningen af den store kapitaltilstrømning købte valuta i markedet til senere levering, jf. side 29. Pengeinstitutterne dækker typisk et nettosalg af terminsvaluta ved valutaindkud i udenlandske banker. Isoleret set indebar Nationalbankens intervention på terminsmarkedet derfor en stigning i pengeinstitutternes udlandsstilling, der indgår som en kapitaleksport ved opgørelsen af kapitalbevægelserne. Nationalbanken havde fortsat udestående terminskøb af valuta for 10 mia.kr. ved årets udgang.

Tabel 5

Kapitalbevægelserne

	Nettoindtægt	
	1989	1990
	Milliarder kroner	
Staten	- 4,9	5,6
Hypotekbanken	- 2,3	- 5,0
Dansk Eksportfinansieringsfonds låntagning	- 1,4	- 1,2
Kommuner og koncessionerede selskaber	4,8	9,0
Offentlige kapitalbevægelser i alt	- 3,8	8,4
Erhvervsmæssig låntagning	11,5	22,5
långivning	- 7,8	- 7,4
Porteføljeinvesteringer Danske obligationer mv.	- 9,4	25,1
Danske aktier	1,0	0,3
Udenlandske obligationer mv.	- 7,5	- 6,0
Udenlandske aktier	- 3,6	- 2,1
Direkte investeringer ¹⁾	- 6,9	- 1,9
Privatpersoners låntagning mv.	4,0	2,8
Fald i pengeinstitutternes udlandsstilling ²⁾	8,8	- 9,9
Skøn over ikke-registrerede handelskreditter	- 5,0	- 4,6
Private kapitalbevægelser i alt	- 14,9	18,8
Kapitalbevægelser i alt	- 18,7	27,2
Fejl og udeladelser	- 2,5	- 14,9
Betalingsbalancens løbende poster	- 6,5	9,3
Stigning i Danmarks internationale likviditet ²⁾	- 27,7	21,6

¹⁾ Bortset fra pengeinstitutternes direkte investeringer, som indgår i pengeinstitutternes udlandsstilling.

²⁾ Ekskl. kursreguleringer mv.

Kapitaltilstrømningen ebbede ud i begyndelsen af juli, og de private kapitalbevægelser blev i de følgende måneder vendt til en kapitaleksport, der for 3. kvartal er opgjort til 6 mia.kr.

Opgørelsen af de registrerede betalinger i 4. kvartal er behæftet med stor usikkerhed som følge af fejl og udeladelser i størrelsesordenen 16 mia.kr. i november og december.

I princippet kan fejl og udeladelser omfatte såvel løbende betalinger som kapitalbetalinger. En gennemgang af de registrerede løbende betalinger tyder dog ikke på afvigelser af betydning, og fejl og udeladelser i 4. kvartal må derfor tages som udtryk for, at den registrerede kapitalimport er overvurderet med ca. 17 mia.kr. Under hensyn hertil udviste de private kapitalbevægelser i årets sidste kvartal en kapitaleksport på ca. 3 mia.kr.

Fejl og udeladelser i årets første 10 måneder udlignedes stort set for perioden som hel-

hed, og fejl og udeladelser i november og december slår således fuldt igennem i den samlede opgørelse for året.

På denne baggrund anslås den private kapitalimport inkl. fejl og udeladelser for året som helhed at have andraget 4 mia.kr., jf. tabel 5. Tages hensyn til Nationalbankens terminkøb af valuta, kan den underliggende kapitaltilstrømning anslås til 14 mia.kr. mod en privat kapitaleksport af stort set samme størrelse året før.

På nettobasis var de private kapitalbevægelser domineret af et meget betydeligt nettosalg af kroneobligationer til udlandet. På trods af den kraftige indsnævring af renteforskellen i forhold til det tyske obligationsmarked gennem første halvår til et niveau omkring 1½ pct. i juni var udlandet i 2. kvartal nettokøbere af kroneobligationer for 17 mia.kr., heraf alene 10 mia.kr. i juni. I andet halvår, hvor rentespændet det meste af tiden var udvidet noget, androg nettosalget til udlandet 9 mia.kr.

Det meget kraftige omsving fra et tilbagekøb af kroneobligationer fra udlandet på 9 mia.kr. året før til et nettosalg på 29 mia.kr. i 1990 samtidig med, at rentespændet indsnævredes til det laveste i mange år, må tages som udtryk for tillid i udlandet til den danske krone og udviklingen i dansk økonomi.

Specificerede tal for kapitalbevægelserne i forbindelse med handel med værdipapirer fremgår af tabel 14 og 15 i tillægget.

Direkte investeringer medførte en nettokapitaleksport på 2 mia.kr. De ind- og udadgående direkte investeringer fordelt på lande og brancher er vist i tabellerne 12 og 13 i tillægget.

Erhvervsmæssig og privat nettolåntagning, der androg henholdsvis 22 mia.kr. og 3 mia.kr., er hovedsagelig kortfristede lån fra udenlandske banker. Godt halvdelen af lånene blev ydet fra danske pengeinstitutters filialer og datterselskaber i udlandet.

Danske pengeinstitutter har siden afviklingen af de sidste valutarestriktioner den 1. oktober 1988 haft adgang til at formidle valutalån til danske kunder over egen balance. Når långivning til danske kunder alligevel i stort omfang ydes fra de udenlandske enheder, skyldes det dels, at lån ydet på denne måde under visse omstændigheder ikke er omfattet af den danske stempelafgift på lånedokumenter, dels den såkaldte udlandslempelse, der indebærer lempeligere beskatning i Danmark af pengeinstitutternes indtjening hidrørende fra visse aktiviteter i udlandet.

Udlån i fremmed valuta over pengeinstitutternes egne balancer udviste derfor kun en forholdsvis svag stigning i perioden fra 1. oktober 1988 til udgangen af 1. kvartal 1990, hvor de var kommet op på 6 mia.kr. Den 1. april 1990 bortfaldt fritagelsen for stempelafgift for så vidt angår lån ydet fra ubemandede filialer i udlandet. Dette foranledigede flere pengeinstitutter til at nedlægge deres filialer på Cayman Islands og overføre långivningen til hovedvirksomhedens bøger. Ved årets udgang var udlån i valuta til danske kunder ydet af pengeinstitutternes herværende hovedvirksomheder steget til 15 mia.kr.

Isoleret set finansierer pengeinstitutterne valutaudlån fra deres herværende hovedvirksomhed ved at nedbringe deres aktiver eller forøge deres passiver over for udlandet. Dette indebærer et fald i udlandsstillingen, og påvirkningen af den totale private nettokapitalimport er således den samme, hvad enten danske kunder låner i banker i udlandet, herunder filialer og datterselskaber af danske pengeinstitutter, eller optager valutalån i et herværende pengeinstitut.

En del af den erhvervsmæssige og private låntagning fra de danske pengeinstitutters udenlandske enheder var lydende i kroner. På nettobasis drejede det sig i 1990 om ca. 4 mia.kr. Lånene ydes på basis af indskud i de udenlandske enheder fra den herværende

hovedvirksomhed og giver sig således udslag i hovedvirksomhedens udlandsstilling. De pågældende lån adskiller sig i penge- og valutapolitisk henseende ikke fra kronelån ydet af de herværende hovedvirksomheder, og de påvirker da heller ikke opgørelsen af de samlede private nettokapitalbevægelser, men indgår som modsatrettede bruttobevægelser.

Privatpersoners nettolåntagning og danskeres porteføljeinvesteringer i udenlandske obligationer mv. var i 1990 præget af store ind- og udadgående bruttobevægelser, jf. tabel 10 og 14 i tillægget, som følge af skattebetingede arrangementer. Der var hovedsagelig tale om låntagning i engelske pund med samtidigt køb af kortfristede obligationer denomineret i pund med en pålydende rente på 9 pct. svarende til den gældende mindsterente i henhold til skattelovgivningen. Da den korte rente i England typisk lå 5-6 pct. over mindsterenten, blev obligationerne købt til en kurs under pari. Kursgevinster på obligationer, der opfylder kravet til mindsterenten, er skattefri, og med en fuldt fradragsberettiget lånerente i overkanten af den effektive obligationsrente indbragte disse transaktioner et overskud efter skat. Der blev indgået lignende arrangementer i australske dollar for ca. 3 mia.kr. i 4. kvartal 1989. I 1990 skønnes det samlede omfang at have været 16 mia.kr. Langt hovedparten af arrangementerne var afviklet ved årets udgang.

Efter folketingsvalget i december genfremsatte regeringen forslag til ændring af skattelovgivningen, der bl.a. skal stoppe denne form for skattetækning.

Pengeinstitutternes udenlandske enheder

Flere pengeinstitutter nedlagde som omtalt deres Cayman Islands-filialer i 1990, og en del af de forretninger, der havde været bogført i disse filialer, blev overført til de herværende hovedvirksomheders bøger. Bl.a. som følge heraf blev væksten i den samlede balancensum for de danske pengeinstitutters enheder i udlandet mere moderat end i de foregående år.

I tabel 6 er givet en oversigt over de vigtigste poster på de udenlandske enheders balancer. De reelle udlandsforretninger viser stadig vækst, men det er dog fortsat udlånsforretninger med danske kunder og indskud fra hovedvirksomheden i Danmark, der dominerer.

Af de samlede udlån på 217 mia.kr. udgjorde lån til danske kunder 63 pct., hvilket var uændret i forhold til året før. De samlede indlån på 47 mia.kr., hvoraf kun en meget beskeden del hidrører fra danske kunder, var kun godt halvt så store som udlånene til udenlandske kunder. Udlånsaktiviteten blev således først og fremmest finansieret ved nettoindskud på 125 mia.kr. fra herværende hovedvirksomheder og nettolåntagning på de udenlandske interbankmarkeder for 58 mia.kr.

Ved udgangen af 1990 havde danske pengeinstitutter 17 datterbanker i udlandet, en stigning på 2 i forhold til året før. Antallet af filialer i udlandet faldt fra 45 til 28. Ud over nedlæggelser af filialer som følge af bortfaldet af fritagelse for stempelafgift i ubemandede filialer er nedgangen påvirket af de bankfusioner, der fandt sted i 1990. Antallet af Cayman Islands-filialer blev formindsket fra 24 til 12.

Som en nydannelse i etableringerne i udlandet oprettede danske pengeinstitutter 6 datterselskaber i Irland i 1990. De pågældende selskaber, der er omfattet af en særlig irsk lov, har ikke status som kreditinstitutter, idet de ikke må modtage indlån. Selskaberne kan imidlertid finansiere sig ved låntagning på interbankmarkedet, herunder indskud fra modervirksomheden i Danmark, og kan således anvendes til at kanalisere lån til danske kunder. Udlån fra de pågældende selskaber er under visse omstændigheder omfattet af fritat-

Tabel 6

Balance for danske pengeinstitutter i udlandet

	Ultimo 1990				Ultimo 1989
	Datter- banker mv.	Bemandede filialer	Cayman Islands filialer	I alt	I alt
	Milliarder kroner				
<i>Aktiver</i>					
Tilgodehavender hos:					
Danske pengeinstitutter	9,0	4,5	4,7	18,3	22,2
Udenlandske pengeinstitutter ¹⁾	14,6	11,6	7,9	34,0	41,8
Udlån til:					
Danske låntagere	50,1	46,3	40,2	136,6	123,6
Udenlandske låntagere	32,1	30,0	18,5	80,6	72,0
Værdipapirer	4,1	9,2	7,9	21,2	18,0
Øvrige aktiver	5,5	8,3	2,2	16,0	14,3
<i>Passiver</i>					
Gæld til:					
Danske pengeinstitutter ²⁾	42,6	51,3	49,5	143,3	123,8
Udenlandske pengeinstitutter ¹⁾	38,7	36,4	17,2	92,3	106,0
Indlån fra:					
Danske indskydere	0,5	1,2	1,2	2,9	2,7
Udenlandske indskydere	21,2	12,8	10,4	44,4	38,8
Øvrige passiver	12,4	8,4	3,0	23,8	20,5
Balance ultimo 1990	115,4	110,0	81,3	306,7	•
Balance ultimo 1989	102,2	96,0	93,6	•	291,9

Anm.: Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og totalbeløbene.

¹⁾ For datterbanker registreres alle andre pengeinstitutter end moderselskabet som udenlandske.

²⁾ For filialer inkl. filialkapitalen.

gelse for dansk stempelafgift, ligesom en lav irsk selskabsskat kombineret med udlandslempelsen i den danske skattelovgivning har givet incitament til denne nye form for etablering i udlandet. I tabel 6 er de irske datterselskaber medtaget under „datterbanker mv.”.

Endelig havde danske pengeinstitutter ved udgangen af året 42 repræsentationskontorer i udlandet.

Valutabekendtgørelsen

I henhold til de skattekontrolregler, der som en midlertidig foranstaltning blev indføjet i valutabekendtgørelsen af 31. august 1988, der trådte i kraft 1. oktober 1988, skal danske personer og virksomheder som hovedregel afgive erklæring til Nationalbanken om konti i udenlandske pengeinstitutter og deponering af udenlandske værdipapirer i udlandet. Herudover skal privatpersoner, der opretter konti, give Skatteministeriet, Told- og Skattestyrelsen, fuldmagt til indsigt i kontoen og få tilsagn fra det udenlandske pengeinstitut om, at det årligt sender indberetning om kontoen til skattemyndighederne. Tilsvarende kræves ved deponering af udenlandske værdipapirer tilsagn fra den udenlandske deposi-

tar om, at denne årligt indsender oplysninger om depotet til skattemyndighederne. Her gælder indberetningskravet både for private og virksomheder.

Siden indføjjelsen af skattekontrolreglerne er der afgivet ca. 7.000 erklæringer om konti i udenlandske pengeinstitutter, heraf ca. 1.800 i 1990, og 264 erklæringer om deponering i udlandet af værdipapirer, heraf 86 i 1990.

Der blev i 1990 afgivet tilsagn fra udenlandske pengeinstitutter om indberetning til skattemyndighederne om 162 nyoprettede private konti og 83 tilsagn fra udenlandske depositarer vedrørende deponering af udenlandske værdipapirer. I alt er der afgivet henholdsvis 365 og 261 tilsagn.

Det ringe antal tilsagn om automatisk indsendelse hvert år af oplysninger direkte til de danske skattemyndigheder kan være et udtryk for, at reglerne for privates vedkommende føles så besværlige, at der oprettes konti/depoter i udlandet, uden at der tilgår Nationalbanken oplysning herom.

I midten af august 1990 udsendte Industriministeriet en ændringsbekendtgørelse til valutabekendtgørelsen af 31. august 1988. Ved ændringsbekendtgørelsen, der trådte i kraft den 25. august 1990, indførtes mulighed for at dispensere fra kravet om automatisk indberetning hvert år fra udenlandske depositarer til de danske skattemyndigheder. Indtil videre har kun ganske få ansøgt om dispensation. En sådan dispensationsmulighed findes i den oprindelige bekendtgørelse for konti i udenlandske pengeinstitutter.

Valutastatistik

Som et led i fortsat rationalisering af valutastatistikken ændredes reglerne vedrørende afgivelse af betalingsanmeldelser, således at der fra 1. juni 1990 ikke mere skal afgives betalingsanmeldelser gennem valutahandlerne for så vidt angår enkeltstående løbende betalinger på 2 mill.kr. og derunder. I stedet indberettes beløbene af valutahandlerne på særlige skemaer efter nærmere fastsatte regler. Denne rationalisering har medført en nedgang i anmeldelserne fra ca. 100.000 til ca. 20.000 pr. måned.

Det overvejes fortsat, om også kapitalbetalinger på 2 mill.kr. og derunder skal indberettes på tilsvarende skemaer. Dette vil i givet fald medføre et yderligere fald i anmeldelserne til ca. 7.000 pr. måned.

Valutareserverne og Danmarks udlandsgæld

Valutareserverne

Danmarks internationale likviditet – valutareserverne – steg i 1990 med 18 mia.kr. til 63 mia.kr. ved udgangen af året. Udviklingen i den internationale likviditet gennem året fremgår af tabel 1 i tillægget.

Opgangen i valutareserverne havde baggrund i en stor privat kapitalimport fra det tidlige forår til hen på sommeren. Den store private kapitalimport kan til dels ses som en forsinket tilbagesstrømning efter den kraftige private kapitaleksport i oktober 1989, hvor Nationalbanken måtte intervenere med store valutasalg til markedet, jf. årsberetningen for 1989, side 25-26.

Stigningen i valutareserverne tog stærk fart i marts, hvor der samtidig med opsvinget i den private kapitalimport var en betydelig hjemtagelse af statslån. Valutaindstømningen fortsatte – om end mindre kraftigt – efter nedsættelsen af Nationalbankens foliorentesat-

Figur 14

*Danmarks internationale likviditet
(valutareserverne)*

Anm.: Den stiplede linje viser den internationale likviditet med tillæg af Nationalbankens terminkøb af valuta.

ser i slutningen af marts, jf. side 27, men gav sig ikke udslag i valutareserverne, da Nationalbankens køb af valuta i markedet blev opvejet af afdragsbetalinger på offentlige lån i udlandet.

Selv om foliorentesatserne nedsattes yderligere i slutningen af april, var der et fornyet opsving i valutaindstømningen, og Nationalbanken fortsatte med at købe valuta, men for at undgå en for kraftig forøgelse af den indenlandske likviditet blev interventionskøbene overvejende foretaget på termin, dvs. at valutaen leveres til en aftalt kurs på et senere tidspunkt. Herved opnås samme virkning på valutakursen som ved almindelige interventioner, men rente- og likviditetsvirkningen udskydes. I alt købte Nationalbanken i sommermånederne valuta mod kroner på termin svarende til 10 mia.kr.

Valutaindstømningen aftog efter endnu en nedsættelse af foliorentesatserne i slutningen af juni, og fra august og året ud var der nogenlunde balance på valutamarkedet.

De indgåede valutaterminsforretninger blev fornyet ved forfald og var uafviklede ved årsskiftet. Den på termin købte valuta kan i realiteten betragtes som en del af Nationalbankens valutareserver. Dette er markeret i figur 14.

Valutareserverne tjener som stødpude og giver grundlag for, at Nationalbanken kan påvirke valutakursudviklingen gennem køb og salg af valuta på markedet. Da der afhængig af markedsforholdene ligeså vel kan være behov for at købe som for at sælge valuta, er det naturligt med betydelige ændringer i valutareservernes størrelse – også inden for korte tidsrum.

Som følge af Danmarks deltagelse i Det Europæiske Monetære System, EMS, er Nationalbanken forpligtet til at intervenere, ved køb eller salg af valuta, når de aftalte in-

terventionsgrænser for andre deltagende valutaer mod kronen nås i det danske valutamarked. Normalt ligger kursen imidlertid inden for interventionsgrænserne, således at kursudviklingen styres ved såkaldt intramarginal intervention, som det f.eks. var tilfældet med de store valutakøb i foråret. Der interverneres også med henblik på at undgå for store kursbevægelser på enkelte dage, hvor markedsforholdene mere tilfældigt er ude af balance.

Valutareserverne spiller tillige en rolle for Nationalbankens varetagelse af statens betalinger i fremmed valuta. Disse betalinger er ofte beløbsmæssigt store, og for at de ikke skal påvirke valutamarkedet uhensigtsmæssigt, skal der være mulighed for, at de kan effektueres over valutareserverne.

Som det fremgår af figur 14, har der i de seneste år været betydelige udsving i valutareserverne. Det gælder også tilbage i tiden og afspejler netop valutareservernes funktion som stødpude.

Deltagelsen i EMS har trukket i retning af at mindske behovet for valutareserver, da der i EMS-samarbejdet er indbygget ubegrænsede kreditfaciliteter, når der interverneres på interventionsgrænserne. Ved pres mod kronen, der fører til, at interventionsgrænsen for en anden EMS-valuta nås, har Nationalbanken mulighed for at foretage interventionen med valuta, der stilles til rådighed som interventionskredit af centralbanken med den stærke valuta. Interventionskreditter har en løbetid på i gennemsnit 3 måneder med mulighed for forlængelse. I kombination med anvendelse af rentepolitikken, hvor rentespændet udvides til fordel for kronen, vil kreditperioden erfaringsmæssigt være tilstrækkelig til at sikre stabilisering af kursudviklingen og opnå hel eller delvis tilbagestrømning af interventionsbeløb.

Samtidig har udviklingen på de internationale kapitalmarkeder betydet, at det er blevet lettere for staten hurtigt at optage lån i udlandet, hvis det er påkrævet for at supplere valutareserverne.

Andre forhold øger imidlertid kravene til valutareservernes størrelse. Med frie kapitalbevægelser og udviklingen af de globale finansielle markeder har kapitalbevægelserne fået større betydning og kan omfatte meget betydelige beløb. Kapitalbevægelserne er let påvirkelige og afhænger af skift i renteforholdene og andre forhold, der indgår i markedsdeltagernes forventninger. Betydningen af kapitalbevægelserne kom klart til udtryk i 1989, hvor der i marts og igen i oktober måtte interverneres til støtte for kronen med store beløb.

Da behovet for valutareserver afhænger af en række forhold, er der ikke nogen fast grænse for, hvor store valutareserverne „bør” være, men de nuværende reserver anses for rigelige.

Ved udgangen af 1990 androg den internationale likviditet 63 mia.kr., jf. tabel 7. I dette beløb indgår nogle poster af særlig karakter, som ikke umiddelbart er til rådighed til interventionsformål, bl.a. guld og mellemværender med Den Internationale Valutafond. Den likvide og disponible del af reserverne, der består af fordringerne på udlandet og beholdningen af officielle ECU, udgjorde 58 mia.kr.

Valutareserverne skal i overensstemmelse med deres rolle som stødpude være til rådighed, når der er behov for intervention i form af salg af valuta. I princippet kan intervention finde sted i en hvilken som helst fremmed valuta, idet virkningen for kronen i alle tilfælde vil være den samme. Valget af interventionsvaluta er ikke af større betydning for

Tabel 7

Danmarks internationale likviditet
(valutareserverne)

	Status ultimo 1989	Ændringer i løbet af 1990	Kursregule- ringer ultimo 1990	Status ultimo 1990
	Millioner kroner			
Guldbeholdning	4 340	+ 165	- 785	3 720
Reservestilling over for IMF	2 213	- 295	- 111	1 807
SDR-beholdning	1 850	- 533	- 71	1 246
ECU-beholdning	4 625	+ 416	+ 159	5 200
Fordringer på udlandet	33 180	+ 21 865	- 2 338	52 707
Forpligtelser over for udlandet	- 1 304	- 56	- 1	- 1 361
Danmarks internationale likviditet	44 904	+ 21 562	- 3 147	63 319

Anm.: Yderligere oplysninger findes i tabel 1 i tillægget.

køberne, da de uden videre i de internationale valutamarkeder kan foretage omlægning til den valuta, de i sidste ende ønsker at erhverve.

I praksis er der imidlertid begrænsninger på valget af interventionsvaluta, først og fremmest fordi der i det internationale samarbejde tages hensyn til ikke at påføre andre centralbanker problemer ved at skabe uro omkring deres valutaer. Intervention finder derfor helt overvejende sted i reservevalutaerne, dollar, D-mark og yen, hvor markederne er meget store og likvide, således at betydelige beløb kan omsættes, uden at markedsforholdene normalt påvirkes nævneværdigt. Hovedparten af valutareserverne holdes derfor i disse valutaer.

Det er imidlertid påkrævet med en spredning mellem reservevalutaerne, da det ikke i alle situationer er hensigtsmæssigt at benytte en bestemt valuta.

Som følge af D-markens rolle som hjørnesten i EMS-samarbejdet er D-marken kommet til at spille en stadig vigtigere rolle i de europæiske valutamarkeder på bekostning af dollaren. D-marken er derfor i dag den vigtigste valuta i de danske valutareserver, men dollaren indgår stadig med betydelig vægt. Hertil kommer yen, engelske pund, franske franc samt ECU.

Ud over den helt væsentlige spredning på flere valutaer lægges der vægt på høj likviditet og lille kreditrisiko samt, under opfyldelse af disse hensyn, det bedst mulige afkast.

Hensynet til at begrænse kreditrisikoen betyder, at den overvejende del af reserverne er investeret i let realisable statspapirer. Af praktiske grunde må der tillige placeres i bankindskud, der imidlertid spiller en relativ mindre rolle nu end tidligere, dels fordi der er sket en yderligere udvikling i retning af korte placeringsmuligheder baseret på statspapirer, dels fordi bankers kreditværdighed generelt gradvis er forringet i de senere år.

Det amerikanske statspapirmarked er langt det største og mest veludviklede og dækker stort set hele løbetidsspektret fra helt korte papirer til obligationer med lang løbetid. Der investeres derfor en relativ stor del af reserverne på det amerikanske marked.

Da placeringerne i dollar herved bliver større end svarende til hensynet til spredning på flere valutaer, benyttes valuta-swaps, hvorved en del af dollarbeholdningen omlægges til anden valuta ved salg på termin. Swap-forretningernes omfang blev nedbragt noget i

Tabel 8

Udlandsgælden

	Ultimo 1990			Ultimo 1989
	Tilgodehavender	Gæld	Nettogæld	Nettogæld
	Milliarder kroner			
Nationalbanken	64	1	- 63	- 45
Offentlig sektor	13	274	261	232
Pengeinstitutter	273	275	2	11
Privat ikke-banksektor	196	275	79	90
I alt	546	825	279	288
Offentlig sektor:				
Obligationer udstedt i Danmark	•	72	72	47
Øvrige aktiver/passiver	13	202	189	185
Privat ikke-banksektor:				
Obligationer mv.	22	23	1	8
Aktier	27	7	- 20	- 21
Øvrige aktiver/passiver	147	245	98	103

Anm.: Der henvises til anmærkning til tabel 3 i tillægget.

Godt 6 mia.kr. af nettogælden skønnes at vedrøre Færøerne og godt 1 mia.kr. Grønland.

løbet af 1990, da udviklingen på det tyske og det japanske kapitalmarked gav større mulighed for placering i kortere statspapirer på disse markeder. Placeringerne øgedes også på de engelske og franske kapitalmarkeder, som begge er karakteriseret ved forholdsvis veludviklede markeder for korte papirer.

Forrentningen af den likvide del af valutareserverne beløb sig i 1990 til 4,3 mia.kr.

Kursregulering som følge af forskydninger i valutakurserne gav et tab på 2,0 mia.kr. Kurstabet kan hovedsagelig tilskrives faldet i dollar og yen over for de europæiske valutaer. Medvirkende var også D-markens svækkelse inden for EMS-systemet, som betød, at D-mark-fordringer havde lavere kroneværdi ved udgangen af 1990 end året før.

Børskursudviklingen gav anledning til et tab på 0,3 mia.kr. Nettotabet skyldtes helt overvejende tab på japanske og især tyske obligationer, idet renten steg markant i disse lande i 1990, mens der var en mindre kursgevinst på amerikanske værdipapirer som følge af det beskedne rentefald i USA.

Alt i alt var der således et kurstab på 2,3 mia.kr. på den likvide del af valutareserverne. Kursreguleringen af den øvrige internationale likviditet medførte et kurstab på 0,8 mia.kr., der overvejende kan henføres til nedskrivning af guldbeholdningen som følge af fald i guldprisen. Det samlede kurstab på den internationale likviditet var hermed 3,1 mia.kr.

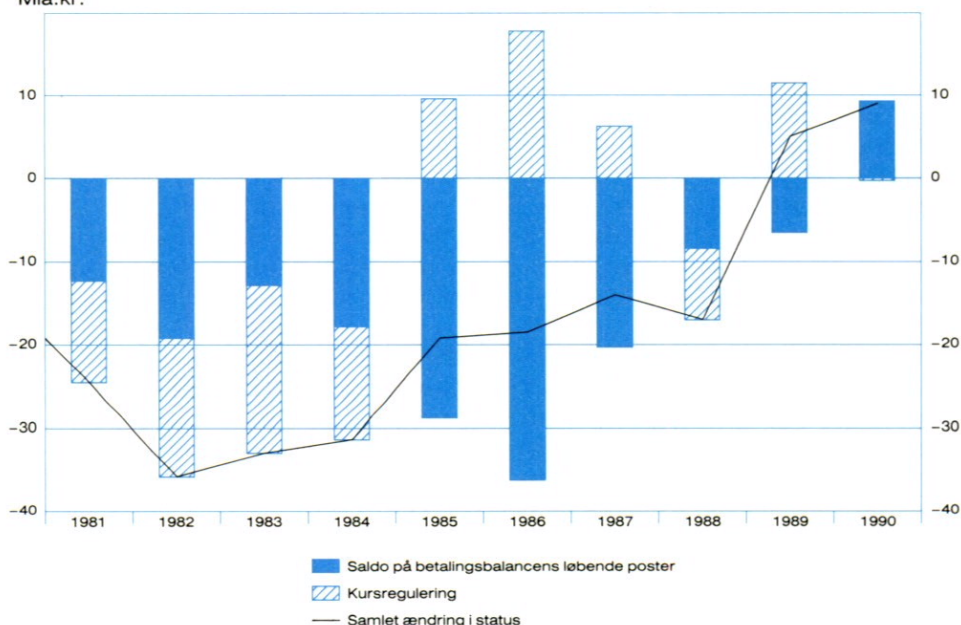
Danmarks udlandsgæld

Den foreløbige opgørelse af Danmarks status over for udlandet viser, at udlandsgælden ved udgangen af 1990 skønsmæssigt androg 279 mia.kr., jf. tabel 8, svarende til 34 pct. af bruttonationalproduktet.

Figur 15

Ændring i Danmarks status over for udlandet

Mia.kr.

Kapitalbalancen er en opgørelse af Danmarks samlede tilgodehavender og forpligtelser over for udlandet. I princippet svarer forskellen mellem tilgodehavender og forpligtelser opgjort i kroner til de akkumulerede overskud respektive underskud på betalingsbalancens løbende poster korrigeret for værdireguleringer som følge af forskydninger i valuta- og børskurser mv. Over tiden har kursreguleringerne vist store udsving, jf. figur 15, og ændringen i udlandsgælden fra år til år kan således afvige betydeligt fra den ændring, der følger af saldoen på betalingsbalancens løbende poster.

Opgørelsen af kapitalbalancen er i ganske vidt omfang baseret på skøn, idet der kun foreligger nøjagtige tal for Nationalbankens og pengeinstitutternes udlandsmellemværender samt for statens direkte mellemværender med udlandet. Der knytter sig en vis usikkerhed til opgørelsen af udlandets beholdning af kroneobligationer udstedt i Danmark og til opgørelsen af den øvrige offentlige sektors og ikke mindst til den private ikke-banksektors udlandsmellemværender.

Den endelige opgørelse af betalingsbalancens løbende poster for 1988 og en justering af den foreløbige opgørelse for 1989 indebar en formindskelse af underskuddene i de to år på tilsammen knap 8 mia.kr. i forhold til de tidligere foreløbige skøn. Revisionen medførte en tilsvarende reduktion af skønnet for den private sektors udlandsgæld, således at Danmarks samlede udlandsgæld ultimo 1989 nu skønnes at have andraget 288 mia.kr. I 1990 skønnes udlandsgælden at være nedbragt med 9 mia.kr. svarende til overskuddet på betalingsbalancens løbende poster, mens kursreguleringer set under ét ikke medførte ændringer i udlandsgælden. 1989 og 1990 er de første år i meget lang tid, hvor udlandsgælden ikke er øget, men nedbragt.

Den offentlige nettogæld til udlandet var 261 mia.kr. ved udgangen af 1990. Den egent-

lige statslige udlandsgæld inkl. Hypotekbanken androg 126 mia.kr. og den øvrige offentlige sektors gæld 63 mia.kr. Hertil kommer udlændinges beholdninger af danske statspapirer udstedt i Danmark, som skønnes til 72 mia.kr., hvoraf 6 mia.kr. var statsgældsbeviser og skatkammerbeviser og resten statsobligationer.

Den private ikke-banksektors nettogæld er skønnet til 79 mia.kr., mens Nationalbanken og pengeinstitutterne tilsammen havde nettofordringer på udlandet for 61 mia.kr.

Omkring 30 pct. af den offentlige gæld og 55 pct. af den private ikke-banksektors gæld skønnes at være i kroner. For gælden under ét øgedes andelen i kroner med 5 pct. til 35 pct. D-markens andel udgjorde knap 30 pct. og dollarens knap 15 pct.

Den offentlige sektor under ét skønnes i 1990 at have haft en valutakursgevinst på 4 mia.kr., der hovedsagelig skyldes faldet i dollarkursen. Til gengæld har der været et kurstab på Nationalbankens og pengeinstitutternes udenlandske mellemværender på godt 3 mia.kr.

Kursreguleringen af den private ikke-banksektors udlandsgæld indebar et samlet nettotab på 1 mia.kr., fordelt med et nettotab på porteføljeinvesteringer på 2 mia.kr. og en nettogevinst på øvrige fordringer og passiver på 1 mia.kr.

I skønnene indgår kursreguleringer som følge af udviklingen i børskurserne i Danmark og udlandet, der medførte et samlet tab på 2 mia.kr. Værdien af danskernes beholdninger af udenlandske aktier og obligationer faldt med 4 mia.kr., heraf 1 mia.kr. i valutakurstab. Værdien af udlændinges beholdninger af danske aktier og obligationer faldt med 1 mia.kr. hver.

Strukturændelser på de finansielle markeder

Koncentrationstendenser

Strukturen i det finansielle system i Danmark ændredes afgørende i 1990, da seks af de største pengeinstitutter blev sluttet sammen i to enheder. Den Danske Bank, Handelsbanken og Provinsbanken fusionerede og videreførtes som Den Danske Bank, og Privatbanken, Andelsbanken og Sparekassen SDS blev sammenlagt til Unibank. Fusionerne har ført til en markant koncentration i pengeinstitutsektoren. De to store bankers balancer udgør tilsammen ca. 60 pct. af pengeinstitutternes samlede balancer – en koncentrationsgrad, der hører til blandt de højeste i industrilandene.

Selv om en sådan koncentration uundgåeligt påvirker konkurrenceforholdene på de forskellige finansielle markeder, sætter konkurrencen fra udlandet – især i forhold til større erhvervskunder – snævre grænser for, i hvilket omfang de store finansielle enheder vil kunne udnytte deres dominerende markedsposition. Fusionerne og de samarbejdsaftaler, der i øvrigt er indgået i sektoren, må samtidig ses i lys af de danske finansielle institutioners bestræbelser på at forberede sig på at imødegå øget konkurrence i takt med virkeliggørelsen af EF's indre marked for finansielle tjenesteydelser.

Der er i løbet af 1990 sket mindre ændringer i markedsandelene for indlån, mens fordelingen af udlån er stort set uændret, jf. tabel 9. De to store bankers andel af pengeinstitutternes samlede indlån er faldet svagt, mens såvel de mellemstore som de små pengeinstitutter har øget deres markedsandel.

Det er endnu for tidligt at vurdere, i hvilket omfang de fusionerede pengeinstitutter vil formå at udnytte de foreliggende rationaliseringsmuligheder, så f.eks. filialtætheden, som

Tabel 9 *Indlån og udlån i pengeinstitutterne fordelt på grupper*

	Indlån		Udlån	
	1989	1990	1989	1990
	Andel i procent			
2 største pengeinstitutter	61,4	59,3	58,0	57,6
12 andre større pengeinstitutter ¹⁾	27,7	29,1	31,7	31,8
Øvrige pengeinstitutter	10,9	11,6	10,3	10,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0

Anm.: Beregnet på basis af samtlige indlån og udlån (inkl. uopsigelige fastforrentede pantebreve) ultimo september, oktober og november i danske pengeinstitutter inkl. deres udenlandske filialer samt i herværende filialer af udenlandske pengeinstitutter. Ekskl. sparekasser med en arbejdende kapital på under 100 mill.kr. og andelskasser.

¹⁾ Med en arbejdende kapital på over 3 mia.kr.

er meget høj i Danmark, tilpasses det niveau, der kendes fra andre lande. Efter en betydelig stigning i antallet af fuldtidsbeskæftigede i pengeinstitutterne i midten af 1980'erne, har der været en nedgang på ca. 6 pct. fra slutningen af 1987 til tredje kvartal 1990. Faldet har været særlig markant siden midten af 1989.

Den øgede koncentration i pengeinstitutsektoren har påvirket udviklingen på valuta-, obligations- og pengemarkedet i forskellig grad.

Valutamarkedet er, som det måtte forventes, kun i begrænset omfang blevet påvirket. Den gennemsnitlige daglige omsætning er steget fra 1989 til 1990, og løbende forskydninger i valutahandlernes markedsandele viser, at selv de største pengeinstitutter ikke vil kunne opretholde deres markedsposition, hvis de ikke stiller konkurrencedygtige priser. Udenlandske valutahandlere kan uden videre gå ind på det danske valutamarked, hvortil kommer, at herværende filialer og datterbanker af udenlandske banker, selv om de kun har en meget ubetydelig markedsposition, hvad angår indenlandsk aktivitet, i enkelte tilfælde er betydelige aktører på valutamarkedet.

På *obligationsmarkedet* har fusionerne mærkbart forstærket de koncentrationstendenser, som har kunnet konstateres gennem de senere år. Hovedparten af den registrerede omsætning sker nu via børsrådgivelseskaber, der ejes af de største pengeinstitutter. Samtidig foregår en stigende del af handelen uden om Københavns Fondsbørs' elektroniske handelssystemer. Øget omsætning mellem forskellige enheder inden for samme koncern eller mellem nært forbundne samarbejdspartnere vil indebære en risiko for yderligere forringelse af markedets gennemsigtighed og effektivitet.

Koncentrationen i pengeinstitutsektoren har vist sig tydeligst på *pengemarkedet*. Fusionerne har ikke blot medført færre store markedsdeltagere, men også – sammen med øget forsigtighed i sektoren – generelt betydet en reduktion af den stående låneadgang, det enkelte pengeinstitut har haft hos andre pengeinstitutter.

På baggrund af de mere begrænsede muligheder for at opnå pengemarkedslån, specielt på længere løbetider, må det forventes, at handel med skatkammerbeviser, som hverken er forbundet med kreditrisiko eller belaster egenkapitalen, fremover vil blive et væsentligt instrument til udligning af likviditetsforskelle mellem pengeinstitutterne.

Tabel 10 *Pengeinstitutternes tab og hensættelser på udlån i Danmark og andre lande*

	Danmark	Norge	Sverige	Tyskland	USA
	I pct. af udlån ultimo				
1980.....	1,2	0,2	0,6	0,4	0,4
1981.....	1,8	0,1	1,4	0,7	0,4
1982.....	2,4	0,2	1,2	1,2	0,6
1983.....	2,0	0,3	4,4	1,3	0,8
1984.....	1,1	0,3	0,7	0,8	0,9
1985.....	1,1	0,4	0,6	0,7	1,0
1986.....	0,5	0,5	1,7	0,9	1,2
1987.....	0,9	1,1	1,6	0,7	2,0
1988.....	1,5	1,9	1,7	0,4	0,8
1989.....	1,3	2,2	0,6	0,6	1,4

Kilde: OECD, dog er for Danmark anvendt Finanstilsynets tal og for Norge tal fra Norges Bank.

Anm.: Danmark: Banker og sparekasser; inkl. tab og hensættelser på garantidebitorer. Norge: Forretnings- og sparebanker. Sverige: Forretningsbanker. Tyskland: Forretningsbanker; inkl. hensættelser til imødegåelse af kurstab på værdipapirer. USA: Forretningsbanker.

Koncentrationstendenserne har – i lighed med hvad der er tilfældet i udlandet – også givet sig udtryk i samarbejdsaftaler på tværs af brancheskel inden for den finansielle sektor. Der blev i 1990 indgået en samarbejdsaftale mellem Unibank, Nykredit og Tryg Forsikring med henblik på senere fusion. En mindre vidtgående aftale blev indgået mellem Kreditforeningen Danmark og fire store sparekasser. Derudover har en række pengeinstitutter indgået et samarbejde om aktivering af Provinsbankernes Reallånefond, der i en årække ikke har ydet nye realkreditlån, under nyt navn, Totalkredit. De indgåede aftaler må typisk ses på baggrund af ønsker om at kunne tilbyde kunderne finansielle helheds-løsninger i forbindelse med boligfinansiering. Realkreditinstitutterne får herigennem også adgang til pengeinstitutternes erfaring med kreditvurdering.

Ved ændringen af realkreditloven i december 1989 blev det som led i tilpasningen til det indre marked muligt frit at etablere nye realkreditinstitutter, ligesom der blev givet adgang til at omdanne eksisterende realkreditinstitutter til aktieselskaber. Omdannelsen til aktieselskaber kan ske via et holdingselskab. Dette er sket ved dannelsen af BRFKredit a/s og IRF Industrifinansiering A/S. Den eksisterende fond eller forening skal dog fortsat have den afgørende indflydelse i aktieselskabet. Dette lovkrav gør det i praksis vanskeligt for de eksisterende realkreditinstitutter at indgå i en holdingselskabskonstruktion med f.eks. pengeinstitut- eller forsikringsvirksomhed som hovedaktivitet.

Tab og hensættelser

De senere års svage konjunkturudvikling, der har ramt enkelte sektorer særlig hårdt, har ført til en række store tab i den finansielle sektor og krævet betydelige hensættelser til imødegåelse af forventede tab. Tendensen til konjunkturafhængige tab i pengeinstitutter genkendes fra andre lande, jf. tabel 10.

Indtjeningsforholdene i øvrigt samt den høje egenkapitalandel betyder dog, at danske pengeinstitutter fortsat er særdeles solide – også set i en international sammenhæng.

I modsætning til tidligere, hvor der kun forekom yderst beskedne tab, har realkreditin-

stitutterne det seneste par år haft betydelige tab. Realkreditinstitutterne har samtidig måttet erkende, at når tabene er blevet særlig store, må det ses på baggrund af en aggressiv udlånspolitik i midten af 1980'erne. I 1989 udgjorde hensættelserne i forhold til udlånsmassen ca. ½ pct. Tabene er steget i 1990. Samtidig er der gennemført en stramning af hensættelsesprincipperne, så der ligesom i pengeinstitutsektoren skal hensættes til imødegåelse af sandsynliggjorte tab. Sammenlagt betyder dette, at hensættelsesprocenten for 1990 vil nærme sig niveauet i pengeinstitutterne. Da realkreditinstitutterne har en væsentlig lavere rentemarginal, har den løbende indtjening fra udlånsvirksomheden og forrentningen af egenkapitalen ikke været tilstrækkelig til at dække hensættelserne, hvilket har givet sig mærkbart udslag i egenkapitalen. I det omfang ændring af hensættelsesprincipperne fører til hensættelser, der rettelig vedrører tidligere år, er der imidlertid tale om et éngangsfænomen. Reserverne er fortsat store, og der har ikke været behov for at få styrket kapitalgrundlaget for at kunne overholde egenkapitalkravene.

Lovændringer vedrørende de finansielle markeder

De lovmæssige rammer for danske finansielle institutioners virke er blevet afgørende ændret ved revisionen i maj 1990 af lov om banker og sparekasser og ved den nye realkreditlov fra december 1989. For en beskrivelse af begge love, se årsberetningen for 1989, side 46-50. I tilknytning til disse love er der i 1990 blevet udstedt bekendtgørelser om kapitaldækning for henholdsvis pengeinstitutter og realkreditinstitutter.

Frem til udgangen af 1990 udgjorde solvenskravet for pengeinstitutter 8 pct. af de samlede gælds- og garantiforpligtelser.

De nye regler indebærer, at solvenskravet fremover i stedet fastsættes i forhold til de risikovejede aktiver. Udformningen af de nye regler betyder en væsentlig lempelse i forhold til det hidtidige princip.

De nye danske krav til kapitaldækning er dog strammere end de minimumskrav, der stilles i EF-direktiverne. Solvenskravet for det enkelte pengeinstitut er gjort afhængigt af, om der medregnes ansvarlig indskudskapital ved opgørelsen af solvensprocenten. Ansvarlig indskudskapital kan i den hidtil anvendte form kun dække tab i tilfælde af, at et pengeinstitut erklæres konkurs, og kan således ikke nedskrives eller medvirke til at dække tab, hvis et pengeinstitut føres videre enten ved at blive overtaget af et andet pengeinstitut eller ved på anden måde at få tilført ny kapital. Erfaringerne med danske pengeinstitutter, der er kommet i vanskeligheder, viser, at rekonstruktion i forbindelse med sammenlægning med et andet pengeinstitut ofte er mere hensigtsmæssig og forbundet med væsentlig færre samfundsmæssige omkostninger end de tilfælde, hvor et pengeinstitut må erklæres konkurs.

For de pengeinstitutter, der vælger at medregne ansvarlig indskudskapital i den hidtidige form, er solvenskravet fastsat til 10 pct. mod direktivets krav om mindst 8 pct. For de institutter, der fremover kun medregner egenkapitalkomponenter, der også kan dække tab, uden at instituttet erklæres konkurs, vil solvenskravet efter en overgangsperiode udgøre 8 pct. Til disse egenkapitalkomponenter kan der ud over aktiekapital og reserver medregnes værdipapirer med ubestemt løbetid og andre kapitalindskud.

De nærmere krav, der må stilles til værdipapirer med ubestemt løbetid og andre kapitalindskud, er fastlagt i en bekendtgørelse udstedt af Finanstilsynet i december 1990. Da der ikke indtil nu findes sådanne kapitalinstrumenter på det danske marked, og erfaringerne de fleste steder i udlandet samtidig er begrænsede, må det forventes, at der vil blive behov for justering af bekendtgørelsens regler i løbet af kort tid.

Realkreditinstitutterne følger principielt samme regler for opgørelse af egenkapitalgrundlaget som pengeinstitutterne. De kan dog herudover i en overgangsperiode medregne låntagernes solidariske hæftelse ved opgørelsen af egenkapitalen, selv om disse beløb ikke opfylder kravet om at være indbetalt. Medregningen må dog ikke udgøre mere end 50 pct. af et instituts kernekapital. Et realkreditinstituts kernekapital består hovedsagelig af generalreservefonde samt af seriereservefonde i serier, hvor der ikke er tilbagebetalingspligt til låntagerne, samt for de institutter, der er omdannet til aktieselskaber, af indbetalt aktiekapital og reserver.

Ud over ændring af lovreglerne for de enkelte sektorer traditionelle virksomhed er der ved ændringen af bank- og sparekasseloven og ved en samtidig ændring af lov om forsikringsvirksomhed sket en væsentlig opblødning af de hidtidige sektorgrænser inden for det finansielle område. Et pengeinstitut vil herefter i datterselskabsform kunne drive såvel forsikrings- som realkreditvirksomhed. Modsvarende gælder for forsikringsselskaber.

I EF-samarbejdet videreføres arbejdet med skabelse af det fælles indre marked. Inden for området finansielle tjenesteydelser har man i 1990 især drøftet Kommissionens forslag til *direktiv om investeringsservice i forbindelse med værdipapirer*. Hensigten med dette forslag er at skabe mulighed for, at værdipapirhandlere – i lighed med hvad der i kraft af 2. samordningsdirektiv pr. 1. januar 1993 vil gælde for kreditinstitutter (banker, sparekasser og realkreditinstitutter mv.) – kan udføre forretninger i andre medlemslande på basis alene af autorisation i hjemlandet. Direktivforslaget indebærer således, at det enkelte medlemsland skal skabe mulighed for, at værdipapirhandlere fra andre medlemslande kan handle på medlemslandets børs, uden at der kræves etablering af et selvstændigt datterselskab i det pågældende land. Det har i relation hertil været diskuteret, i hvilket omfang kreditinstitutter, der i deres hjemland har adgang til at handle på børsen, også skal være omfattet af den gensidige børsadgang.

For at belyse de konsekvenser, som en vedtagelse af direktivforslaget om investeringsservice ville få for det danske værdipapirmarked, blev der i juni 1990 i Finanstilsynets regi nedsat en arbejdsgruppe, der skulle overveje forslag til ændringer af danske love og regler vedrørende værdipapiromsætning, således at en eventuel vedtagelse af direktivforslaget ikke ville give anledning til mærkbare utilsigtede konsekvenser for det danske værdipapirmarked.

Direktivforslaget vil principielt give fuldstændig fri adgang for udlandet til det danske børsmarked, men der vil samtidig være adgang til at stille sædvanlige sikkerhedsmæssige og forretningsmæssigt betonedede krav for adgang til markedet. Det drejer sig f.eks. om opfyldelse af vilkår for optagelse på Københavns Fondsbørs og tekniske samt uddannelsesmæssige krav i relation til Værdipapircentralen. På samme måde vil eventuelle udenlandske deltagere skulle opfylde de nødvendige vilkår for deltagelse i det danske clearing- og afregningssystem. Det skulle på denne baggrund være muligt at sikre, at det velfungerende elektroniske danske børsystem ikke kompromitteres.

Nationalbanken har i arbejdsgruppen anbefalet, at loven om Københavns Fondsbørs fra 1986 ændres således, at også pengeinstitutter får mulighed for at handle direkte på børsen, dvs. uden at etablere et separat børsrådgivningselskab. Nationalbanken finder det afgørende, at deltagerkredsen i handelen på de danske værdipapirmarkeder gøres så bred som mulig. En sådan udvidet adgang vil være en effektiv måde til at modvirke uheldige konsekvenser af de seneste års kraftige koncentrationstendens.

Den eneret, fondsbørsloven giver børsrådgivningselskaberne og Danmarks Nationalbank

til at handle på Fondsbørsen, var et kompromis mellem hensynet til de tidligere fondsbørsvekslerere og et ønske fra pengeinstitutterne om direkte børsadgang. Handelen på Københavns Fondsbørs domineres imidlertid som tidligere omtalt mere og mere af nogle få pengeinstitutejede børsmæglerselskaber. Der har samtidig vist sig stigende problemer med hensyn til markedets effektivitet.

Drøftelserne om direktivforslaget ventes først afsluttet et stykke ind i 1991.

Hidtil har man ikke i EF-samarbejdet udarbejdet fælles regler for kapitaldækning af markedsrisici, forstået som det tab, et selskab kan lide som følge af, at markedsprisen på enten dets aktiver eller passiver udvikler sig i ugunstig retning. Værdipapirhandlere er særlig udsatte for disse typer risici, og Kommissionen fremsatte derfor i maj 1990 forslag til *direktiv om kravene til investeringsselskabers og kreditinstitutters kapitalgrundlag*. Dette direktivforslag diskuteres parallelt med direktivforslaget om investeringsservice og forventes at blive vedtaget i nær tilknytning til dette.

Den brancheglidning mellem finansielle institutioner, der i større eller mindre omfang har kunnet konstateres i de enkelte medlemslande, har skærpet behovet for at kunne føre konsolideret tilsyn, således at det sikres, at især egenkapitalkrav samt regler om store engagementer opretholdes også for kreditinstitutter, der indgår som moder- eller dattervirksomheder i finansielle koncerner. Kommissionen fremsatte derfor i november 1990 forslag om *direktiv om tilsyn med kreditinstitutter på et konsolideret grundlag*. Kommissionens nye direktivforslag indebærer, at der skal foretages konsolideret tilsyn, også når et moderselskab er et såkaldt finansieringsselskab. Især vil dette indebære, at et bankholdingselskab skal omfattes af det konsoliderede tilsyn med sin(e) datterbank(er), selv om holdingselskabet ikke direkte udfører bankvirksomhed.

Seddel- og møntvæsen

Seddelomløbet steg i 1990 med 1,2 mia.kr. eller ca. 5 pct. til 24,5 mia.kr. Udviklingen i seddelomløbet og en specifikation på de enkelte seddelværdier er vist i tabel 17 og 18 i til-lægget.

20-krone-sedlen blev udskiftet med en mønt i foråret 1990. Ved udgangen af året var ca. 600 mill.kr. eller tre fjerdedele af omløbet af 20-krone-sedler inddraget. Det svarer til en nedgang i seddelomløbet på ca. 2½ pct.

Da 20-krone-sedlen kun havde en levetid på knapt et år, er der en besparelse ved at udskifte den med en mønt, som kun koster lidt mere at fremstille – godt 50 øre mod ca. 40 øre – og kan forblive i omløb meget længe.

Inddragelsen af 20-krone-sedlen har ført til øget brug af 50-krone-sedlen. Den udgør dog stadig kun en lille del af seddelomløbet, godt 2 pct., mens 100-krone-sedlen udgør lidt over en fjerdedel. Det øvrige seddelomløb er fordelt med noget over halvdelen på 1000-krone-sedlen og resten på 500-krone-sedlen.

Efter nedlæggelsen af Nationalbankens to sidste filialer i efteråret 1989 har banken medvirket til, at der i løbet af 1990 i en række pengeinstitutter ud over landet er oprettet lokale kontantdepoter, hvor pengeinstitutter og posthuse dagligt kan indlevere og få udleveret sedler. Den lokale udveksling af sedler nedbringer behovet for seddelforsendelser

Tabel 11

Møntproduktion og inddragelse af mønt

	Udmøntet på Den Kgl. Mønt i 1990		Inddraget i 1990	
	1000 stk.	1000 kr.	1000 stk.	1000 kr.
200-krone.....	133	26 600	—	—
20-krone.....	35 371	707 420	—	—
10-krone.....	12 193	121 930	9 730	97 300
5-krone.....	46 745	233 725	38 100	190 500
1-krone.....	—	—	—	—
50-øre.....	63 538	31 769	—	—
25-øre.....	109 084	27 271	35 620	8 905
10-øre.....	•	•	26 200	2 620
5-øre.....	•	•	24 220	1 211
I alt.....	267 064	1 148 715	133 870	300 536

til og fra Nationalbanken, jf. omtalen i årsberetningen for 1989. Ved udgangen af 1990 var der oprettet 16 kontantdepoter med en seddelbeholdning på godt 1 mia.kr., der indgår i seddelomløbet.

Nationalbanken har endvidere i 1990 leveret sedler til PBS's automater „Kontanten“, som i løbet af kort tid har fået en så stor rolle i distributionen af 100-krone-sedler, at hver anden ny 100-krone-seddel sættes i cirkulation gennem disse.

Ses der bort fra de særlige forhold – inddragelse af 20-krone-sedlen og oprettelsen af kontantdepoter – er seddelomløbet steget med omkring $\frac{3}{4}$ mia.kr. eller 3 pct.

I 1990 har Nationalbankens repræsentantskab med samtykke af Den Kgl. Bankkommissær i henhold til § 13 i lov om Danmarks Nationalbank af 7. april 1936 fortsat meddelt dispensation fra de fastsatte funderingsregler for Nationalbankens sedler.

Møntomløbet, der er specificeret i tabel 19 i tillægget, steg med 775 mill.kr. i 1990 til 2.530 mill.kr. Den kraftige stigning skyldes helt overvejende indførelsen af 20-kronemønten.

Efter afskaffelsen i juli 1989 af 5- og 10-øren samtidig med indførelse af 50-øren og en ny 10-krone fortsatte møntreformen med indførelse af en 20-krone og en ny 5-krone den 10. april 1990, og den 29. januar 1991 blev en ny 25-øre sat i omløb. Herefter tilbagestår udskiftningen af 1-kronen, der er planlagt til omkring årsskiftet 1992-93. Der er endnu ikke taget stilling til, om der skal indføres en 2-krone.

Fremstillingen af de nye mønter har bragt produktionen på Den Kgl. Mønt op på knap 270 millioner mønter i 1990, jf. tabel 11. Det er næsten en fordobling i forhold til året før. Med en produktion på ca. 110 millioner nye 25-ører var der ved årsskiftet opbygget et stort lager forud for udskiftningen af den gamle 25-øre i januar 1991.

Afskaffelsen af 5- og 10-øren har ført til inddragelse af ca. 325 millioner 5-ører og ca. 335 millioner 10-ører eller omkring en tredjedel af omløbet. Langt størstedelen blev indleveret op til og i de første måneder efter afskaffelsen, og det ventes ikke, at der kommer væsentligt flere ind. Resten formodes at være gået tabt.

Der blev udskiftet 31 millioner gamle 10-kroner i 1989 og yderligere 10 millioner i 1990, således at der er inddraget to tredjedele af omløbet. Af de gamle 5-kroner blev knap 40 millioner eller godt halvdelen udskiftet i 1990.

Metallet fra de gamle 5- og 10-kroner genanvendes til den nye 5-krone og kan tillige nogenlunde dække behovet for metal til den nye 1-krone. De gamle 25-ører vil derfor ligesom 5- og 10-ørerne blive solgt til metalværdien, mens 1-kronerne, når de skal udskiftes, kan genanvendes i møntproduktionen i årene efter. Den Kgl. Mønts salg af metal i 1990 har omfattet 5- og 10-ører og en del af de 25-ører, der kom tilbage i forbindelse med inddragelsen af 5- og 10-ørerne. Med inddragelsen af 25-øren vil der i de næste år blive tale om øget salg af metal. Køb og salg af metal i 1990 fremgår af Den Kgl. Mønts regnskab, side 76.

Omløbet af 20-kroner udgjorde ved udgangen af 1990 ca. 750 mill.kr., mens der som nævnt var inddraget 20-krone-sedler for ca. 600 mill.kr.

Dronning Margrethes 50-års fødselsdag den 16. april 1990 blev markeret med udgivelse af en erindringsmønt. Erindringsmønten blev fremstillet i to udgaver, den ene med et pålydende på 20 kroner og i aluminiumsbronze som den almindelige 20-krone, den anden i møntsølv med et pålydende på 200 kroner. Erindringsmønten på 20 kroner blev fremstillet i 1 million eksemplarer og sat i omløb samtidig med den almindelige 20-krone. Da indløsningsforpligtelsen for erindringsmønten ikke ventes at blive aktuel, er der beregnet et overskud på 19 mill.kr. ved udgivelsen. Det beregnede overskud er udbetalt med halvdelen til Kongehuset og halvdelen til Industriministeriet til velgørende formål. Sølvmønten på 200 kroner blev fremstillet efter bestilling og solgt i godt 130.000 eksemplarer.

Produktionen af de nye mønter har givet behov for midlertidige ansættelser på Den Kgl. Mønt. Ved udgangen af 1990 var der beskæftiget 70 medarbejdere, hvoraf næsten halvdelen var midlertidigt ansatte. Frem til slutningen af møntreformen ved årsskiftet 1992-93 vil beskæftigelsen blive tilpasset den normale møntproduktion.

Nationalbankens ledelse

Den Kgl. Bankkommissær

Ved regeringsomdannelsen den 18. december 1990 blev skatteminister *Anders Fogh Rasmussen* tillige økonomiminister og efterfulgte hermed *Niels Helveg Petersen* som Kgl. Bankkommissær.

Direktionen

Nationalbankdirektør *Richard Mikkelsen*, der havde været medlem af direktionen siden april 1982, fratrådte med udgangen af oktober 1990. Til nyt medlem af direktionen valgte repræsentantskabet på sit møde den 28. maj 1990 bankdirektør *Bodil Nyboe Andersen*. Fra 1. november 1990 består direktionen af nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* (kgl. udnævnt direktør, formand), nationalbankdirektør *Ole Thomassen* og nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen*.

Repræsentantskabet

Adm. direktør *Helle Bechgaard*, direktør *B. Frank Nielsen* og formand for Dansk Sygeplejeråd *Kirsten Stallknecht*, hvis valgperiode udløb med udgangen af marts 1990, genvalgte for en ny valgperiode til 31. marts 1995.

Repræsentantskabet genvalgte professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen* til formand og civilingeniør *M. Folmer Andersen* til næstformand for perioden 1. april 1990 til 31. marts 1991.

Folketingsmedlem *Bjørn Elmquist* udtrådte af repræsentantskabet den 14. november 1990 og efterfulgtes som folketingsvalgt repræsentantskabsmedlem af folketingsmedlem *Svend Erik Hovmand*. *Bjørn Elmquist* havde været medlem af repræsentantskabet siden oktober 1987.

På bestyrelses- og repræsentantskabsmøderne den 6. december 1990 meddelte professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen*, at han ønskede at træde tilbage som formand for og medlem af bestyrelsen og repræsentantskabet. *P. Nørregaard Rasmussen* havde været medlem af repræsentantskabet siden april 1969 og dets formand siden april 1986, hvor han tillige blev medlem af og formand for bestyrelsen.

Repræsentantskabet valgte den hidtidige næstformand, civilingeniør *M. Folmer Andersen*, til ny formand, og han valgtes tillige til nyt medlem af bestyrelsen for den resterende del af valgperioderne til 31. marts 1991.

Folketingsmedlem *Svend Erik Hovmand* udtrådte af repræsentantskabet ved sin udnævnelse til boligminister den 18. december 1990. I stedet valgte Folketinget den 10. januar 1991 folketingsmedlem *Svend Heiselberg* til medlem af repræsentantskabet.

Bestyrelsen

Til medlemmer af bestyrelsen for perioden 1. april 1990 til 31. marts 1991 genvalgte repræsentantskabet folketingsmedlem *Svend Auken*, folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*, direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen*, professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen* og formand for Husligt Arbejder Forbund *Margit Vognsen*.

To medlemmer af bestyrelsen, kommitteret *Karsten Olsen* og departementschef *Jens Thomsen*, er udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær.

Bestyrelsen genvalgte professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen* til formand og departementschef *Jens Thomsen* til næstformand for perioden 1. april 1990 til 31. marts 1991.

Ved professor, dr.polit. *P. Nørregaard Rasmussen*'s tilbagetræden den 6. december 1990 indvalgte civilingeniør *M. Folmer Andersen* i bestyrelsen, der valgte ham til ny formand for resten af valgperioden.

Nationalbankens ledelse den 1. marts 1991 fremgår af oversigten side 61-62

Revisorer

Den Kgl. Bankkommissær genudnævnte ved skrivelser af 5. februar 1990 de to statsautoriserede revisorer *John Gath* og *Erik Mølgaard* til bankens revisorer for et år indtil 31. marts 1991.

Personale- og organisationsforhold

Nationalbankens personale svarede ved udgangen af 1990 til 522 heltidsansatte, heraf 96 i Seddeltrykkeriet, jf. tabel 12. Efter den kraftige nedgang i personalet i 1989, hvor Nationalbankens to sidste filialer blev nedlagt, var der et begrænset yderligere fald i 1990.

Nedgangen på godt 3 pct. skyldes fortsat rationalisering af seddelbehandlingen og forenkling af de indberetninger om betalinger til og fra udlandet, der skal afgives til Natio-

Tabel 12

Antal ansatte

Ultimo	1982	1987	1988	1989	1990
Bankpersonale	374	329	321	286	267
Personale i Seddeltrykkeriet	107	100	101	95	96
Betjente	51	51	60	53	54
Køkken- og rengøringspersonale ..	60	61	61	59	54
Diverse personale	43	52	50	48	51
I alt	635	593	593	541	522

Anm.: Antallet af seddeltællere, der tidligere har været anført som en selvstændig personalegruppe, er nu medregnet under bankpersonalet.
Omregnet til heltidsstillinger.

nalbanken som grundlag for udarbejdelse af valutastatistikken. I forbindelse hermed fratrådte 20 medarbejdere (svarende til 13 heltidsansatte) efter tilbud om førtidspension.

Nationalbanken er internt opdelt i 12 afdelinger/kontorer samt Seddeltrykkeriet. Der oprettedes pr. 1. oktober 1990 et nyt kontor, Økonomisk-Statistisk Kontor, hvor analyse af den økonomiske udvikling og indsamling og bearbejdning af statistik blev samlet. Da Økonomisk-Statistisk Kontor overtog udarbejdelsen af valutastatistikken, ophørte Valutastatistikkontoret som selvstændigt kontor.

Nationalbankens administration den 1. marts 1991 fremgår af side 62-65, hvor der tillige er givet en oversigt over Nationalbankens repræsentation i internationale organisationer.

Danmarks Nationalbanks Jubilæumsfond af 1968

Jubilæumsfondens oprettelse, formål og virke er omtalt i årsberetningen for 1985.

I 1990 modtog fonden knap 950 ansøgninger, hvoraf 123 helt eller delvis blev imødekommet. Der blev endvidere givet enkelte bevillinger uden forudgående ansøgning. De samlede bevillinger beløb sig til knap 5½ mill.kr., fortrinsvis inden for design og kunsthåndværk.

Fondens styrelse bestod pr. 1. marts 1991 af nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer (formand), civilingeniør M. Folmer Andersen (næstformand), billedvæveren Nanna Herftoft, professor, arkitekt Arne Karlsen, direktør Børge Nielsen og departementschef Jørgen Harder Rasmussen.

Nationalbankens gæstelejigheder i Nyhavn 18

Der blev indrettet yderligere en gæstelejighed i Nyhavn 18 i 1990, således at Nationalbanken nu har 6 gæstelejigheder, som stilles til rådighed for udenlandske videnskabs-

mænd og kunstnere. Ophold i gæstelejlighederne er gratis og tildeles fra tre måneder op til et år. Etableringen af gæstelejlighederne er nærmere omtalt i årsberetningen for 1985.

I 1990 har 12 videnskabsmænd og kunstnere haft ophold i gæstelejlighederne.

Det udvalg, som rådgiver om tildelingen af lejlighederne, består af professor, dr.polit. P. Nørregaard Rasmussen som formand, professor, arkitekt Jørgen Bo og professor, dr.techn. Niels I. Meyer.

Regnskabsaflæggelsen

Nationalbankens regnskab for 1990 er vist på siderne 70-75.

Regnskabet afspejler, at Nationalbanken administrerer valutareserverne og er bank for staten og pengeinstitutterne. Seddel- og møntudstedelsen giver grundlag for en løbende indtægt, da det uforrentede seddel- og møntomløb indgår i finansieringen af de rentebærende aktiver. Nationalbankens overskud efter henlæggelser tilfalder staten.

Resultat før kursreguleringer mv. androg 3.688 mill.kr. i 1990 mod 5.711 mill.kr. året før. Nedgangen på ca. 2 mia.kr. skyldes højere forrentning af statens indestående i Nationalbanken og et kraftigt omsving fra overskud til underskud ved den løbende overtagelse til pari af skibskreditfondobligationer.

Renten af statens indestående blev fra 1. januar 1990 midlertidigt ændret fra diskonto minus 2 pct. til renten før indskud på folio minus 2 pct. Da diskontoen var 7 pct., indtil der som omtalt side 32 fra foråret 1990 indledtes en gradvis tilpasning til et mere markeds-mæssigt niveau, var forrentningen ca. 3 pct. højere i 1990 end året før og Nationalbankens renteudgift godt 1 mia.kr. højere.

Der var et lille fald i renteindtægten af valutareserverne. Den lavere rente i USA og faldet i dollar- og yenkursen trak forrentningen ned, mens rentestigningen i Tyskland og Japan virkede i modsat retning. Forrentningen af mellemværenderne med pengeinstitutter gav lidt større nettorenteindtægt end året før, og der var også en opgang i rente og udbytte af obligationer og aktier mv.

Alt i alt faldt nettorenteindtægten med 804 mill.kr. til 4.710 mill.kr.

Omkostningerne steg med 67 mill.kr. til 396 mill.kr. Administrationsomkostningerne faldt med 11 mill.kr., hovedsagelig på grund af faldende lønomkostninger efter nedgang i personalet, jf. side 56-57. Omkostningerne ved seddelproduktionen steg med 25 mill.kr., stort set svarende til acontobetalinger på en ny rotationspresse til Seddeltrykkeriet. Omkostningerne ved Den Kgl. Mønt steg med 53 mill.kr. Møntreformen medførte en stigning i nettoudgifterne til køb af metal på 25 mill.kr., jf. regnskabet for Den Kgl. Mønt, side 76, og omtalen af møntreformen side 55. Ved udgivelsen af erindringsmønten i anledning af Dronning Margrethes 50-års fødselsdag blev der som ligeledes omtalt side 55 udbetalt 19 mill.kr. med halvdelen til Kongehuset og halvdelen til Industriministeriet til velgørende formål.

Nationalbankens løbende overtagelse af skibskreditfondobligationer til pari under skibskreditordningen gav et underskud på 584 mill.kr. mod et overskud på 483 mill.kr. året før. Omsvinget skyldes især en kraftig rentestigning på indeksobligationer, jf. omtalen side 36, som indebar, at kurserne på Skibskreditfondens indeksobligationer faldt kraftigt fra over til under pari. Desuden er Nationalbankens overtagelsesprovision blevet suspenderet indtil videre.

Der er ekstraordinært henlagt 42 mill.kr. til pensionsforpligtelse, hvorefter der som nævnt var et resultat på 3.688 mill.kr. før kursreguleringer mv.

De samlede kursreguleringer mv. medførte et tab på 3.742 mill.kr.

Værdiregulering af guldbeholdningen gav et tab på 803 mill.kr. og kursregulering af valutamellemværender et tab på 2.746 mill.kr. som følge af kursfald på især dollar og yen. I kursreguleringen indgår reguleringer, som ikke påvirker den internationale likviditet, herunder af uafviklede valutaterminforretninger, tildelte SDR og indenlandske valutamellemværender. Endvidere medførte kursregulering af obligationer og aktier mv. et tab på 495 mill.kr.

Nationalbankens garantiforpligtelse vedrørende Dansk Eksportfinansieringsfonds låntagning i udlandet er nedskrevet med 302 mill.kr., da valutakursudviklingen førte til en nedgang i kronemodværdien af fondens lån i fremmed valuta.

Årets resultat før henlæggelser viser herefter et underskud på 54 mill.kr. I 1989 var der et overskud på 2.289 mill.kr., og der foretoges ikke henlæggelser, hvorefter beløbet i henhold til nationalbanklovens bestemmelser tilfaldt staten.

Underskuddet på 54 mill.kr. er dækket ved en tilsvarende overførsel fra sikringsfonden.

Der vil således ikke være noget overskud at udbetale til staten vedrørende 1990.

København, medio februar 1991

Hoffmeyer O. Thomasen Bodil Nyboe Andersen

På repræsentantskabsmødet den 20. marts 1991 aflagde direktionens formand, nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer*, beretning om bankens forhold i 1990. Beretningen toges til efterretning.

Herefter forelagdes bankens regnskab for 1990 med bestyrelsens indstilling om godkendelse. Repræsentantskabet og Den Kgl. Bankkommissær tiltrådte indstillingen, hvorefter der ikke vil være noget overskud at udbetale til staten.

Nationalbankens ledelse og administration den 1. marts 1991

Ledelse

Kgl. Bankkommissær:

Økonomiminister og skatteminister *Anders Fogh Rasmussen*, MF

Direktion:

Erik Hoffmeyer, dr.polit., kgl. udnævnt direktør, formand

Ole Thomasen

Bodil Nyboe Andersen

Bestyrelse:

Civilingeniør *M. Folmer Andersen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1991)

Departementschef *Jens Thomsen*

(valgt som næstformand indtil den 31. marts 1991)

Valgt af repræsentantskabet indtil den 31. marts 1991:

Civilingeniør *M. Folmer Andersen*

Folketingsmedlem *Svend Auken*

Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*

Direktør, civilingeniør *Erik B. Rasmussen*

Formand for Husligt Arbejder Forbund *Margit Vognsen*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1991:

Kommitteret *Karsten Olsen*

Departementschef *Jens Thomsen*

Repræsentantskab:

Civilingeniør *M. Folmer Andersen*

(valgt som formand indtil den 31. marts 1991)

(næstformandsposten ubesat)

Valgt af Folketinget indtil den 31. marts 1991:

Folketingsmedlem *Svend Auken*

Folketingsmedlem *Jørgen Estrup*

Folketingsmedlem *Svend Heiselberg*

Folketingsmedlem *Pia Kjærsgaard*

Folketingsmedlem *Jes Lunde*

Folketingsmedlem *Grethe Fenger Møller*

Folketingsmedlem *Ivar Nørgaard*

Folketingsmedlem *Henning Rasmussen*

Udnævnt af Den Kgl. Bankkommissær indtil den 31. marts 1991:

Kommitteret *Karsten Olsen*

Departementschef *Jens Thomsen*

Valgt af repræsentantskabet:	Indtil den 31. marts
Gårdejer <i>Harry Nicolaisen</i>	1991
Formand for LO <i>Finn Thorgrimson</i>	1991
Formand for Husligt Arbejder Forbund <i>Margit Vognsen</i>	1991
Fabrikant <i>Andreas Graversen</i>	1992
Husmand <i>Kjeld Larsen</i>	1992
Formand for Forbrugerrådet <i>Kirsten Nielsen</i>	1992
Civilingeniør <i>M. Folmer Andersen</i>	1993
Adm. direktør <i>Knud Koch Jensen</i>	1993
Direktør, civilingeniør <i>Erik B. Rasmussen</i>	1993
Adm. direktør <i>Bent le Fèvre</i>	1994
Forskningschef, dr.techn. <i>Jens Rostrup-Nielsen</i>	1994
---	1994
Adm. direktør <i>Helle Bechgaard</i>	1995
Direktør <i>B. Frank Nielsen</i>	1995
Formand for Dansk Sygeplejeråd <i>Kirsten Stallknecht</i>	1995

Administration

Vicedirektører:	<i>Jørn Kjær</i> <i>Henning Dalgaard</i>
Underdirektører:	<i>Arne Brøndum</i> <i>Erik Niepoort*)</i> <i>Ib Glud Konradsen</i> <i>Kirsten Mordhorst</i> <i>Hans Kloch</i> <i>Jørgen Ovi</i>
Edb-Kontoret:	Edb-chef <i>Leif Kjærgaard</i> Prokurist <i>Jørgen Petersen</i>
Fondskontoret:	Underdirektør <i>Ib Glud Konradsen</i> Kontorchef <i>Ole Christian Hansen</i>
Hovedkassen:	Hovedkasserer <i>Erik Herly</i> Kontorchef <i>Mogens Brink</i> Prokurist <i>Knud Heede Sørensen</i> Prokurist <i>Henrik Peter Mogensen</i>
Internationalt Kontor:	Kontorchef <i>Kai Aaen Hansen</i>
Pengepolitisk Kontor:	Underdirektør <i>Jørgen Ovi</i> Kontorchef <i>Kjeld Røhl</i>

*) Orlov til 31. august 1991.

Personale- og Organisationskontoret:	Underdirektør <i>Arne Brøndum</i> Kontorchef <i>Tage Heering</i> Prokurist <i>Erik Lundgreen Hansen</i> Prokurist <i>Gitte Larsen</i> Juridisk Tjeneste: Kontorchef <i>Flemming Farup</i>
Regnskabskontoret:	Regnskabschef <i>Erik Winding</i> Prokurist <i>Benny Jensen</i> Prokurist <i>Per Noer</i>
Revisionskontoret:	Revisionschef <i>Bent Jensen</i> Prokurist <i>Geert Egtved Petersen</i>
Sekretariatet:	Underdirektør <i>Kirsten Mordhorst</i> Prokurist <i>Bent Danielsen</i> Prokurist <i>Else Marie Nielsen Christensen</i> Prokurist <i>John Larsen</i> Prokurist <i>Bent Andersen</i>
Udlandsafdelingen:	Vicedirektør <i>Henning Dalgaard</i> Kontorchef <i>Hans Denkov</i> Kontorchef <i>Ejner Petersen</i> Prokurist <i>Kaj Kjær</i> Prokurist <i>Preben Poulsen</i> Prokurist <i>Erik Pedersen*)</i> Prokurist <i>Viggo Sørensen</i> Prokurist <i>Helge Fosgaard</i>
Økonomikontoret:	Underdirektør <i>Hans Kloch</i> Prokurist <i>Aage Røndbjerg</i> Prokurist <i>Leif Petersen</i> Prokurist <i>Bente Puck</i>
Økonomisk-Statistisk Kontor:	Vicedirektør <i>Jørn Kjær</i> Kontorchef <i>Carsten Freiberg Jensen</i> Kontorchef <i>Anders Møller Christensen</i> Kontorchef <i>Ove Ingvar Nielsen</i> Konsulent <i>Jens Hjorth Hald**)</i> Prokurist <i>Erik Sønderbek</i> Prokurist <i>Finn Jürgens</i> Prokurist <i>Hanne S. Sørensen</i> Prokurist <i>Hans Christian Knudsen</i>

* * *

*) Orlov til 5. maj 1991.

**) Tjeneste i Finanstilsynet til 31. december 1991.

Seddeltrykkeriet: Direktør for seddelproduktionen *Niels Holm*
 Civilingeniør *Leif Yde*
 Overfaktor *Bent Løfgren*
 Maskiningeniør *Palle Rasmussen*
 Tegner *Johan Alkjær*

* * *

Den Kgl. Mønt: Direktør for møntproduktionen *Laust Grove*
 Ingeniør *Steen Larsen*

Repræsentation i internationale organisationer

Som led i det internationale valuta- og pengepolitiske samarbejde deltager Nationalbanken i en række komiteer, udvalg og arbejdsgrupper. De væsentligste omfatter:

Den Internationale Valutafond, IMF

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer* er det danske medlem af fondens repræsentantskab.

De Europæiske Fællesskaber, EF

Centralbankchefkomiteen:

Nationalbankdirektør *Erik Hoffmeyer*; tillige medlem af Forvaltningsrådet for Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde.

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* er medlem af komiteens stedfortrædergruppe.

Vicedirektør *Henning Dalgaard* er formand for valutagruppen under komiteen, underdirektør *Jørgen Ovi* er medlem af tilsynsgruppen og kontorchef *Ove Ingvard Nielsen* og fuldmægtig *Hugo Frey Jensen* medlemmer af den pengepolitiske gruppe.

Den Monetære Komité:

Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, DØS). Kontorchef *Kai Aaen Hansen* er medlem af stedfortrædergruppen (sammen med kommitteret *Henrik Fugmann*, DØS).

Den Økonomisk-Politisk Komité:

Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med kommitteret *Leif Heltberg* og kommitteret *Jørn Børglum Jensen*, DØS, og afdelingschef *Jørgen Rosted*, Budgetdepartementet).

Det Rådgivende Bankudvalg:

Underdirektør *Jørgen Ovi* (sammen med afdelingschef *C. Boye Jacobsen*, Industriministeriet, og direktør *Eigil Mølgaard*, Finanstilsynet).

Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling, OECD

Den Økonomisk-Politiske Komité: Vicedirektør *Jørn Kjær* (sammen med departementschef *Jens Thomsen*, DØS, og afdelingschef *Jørgen Rosted*, Budgetdepartementet).

Nordisk Ministerråd

Nordisk Finansielt Udvalg: Nationalbankdirektør *Bodil Nyboe Andersen* og kontorchef *Kai Aaen Hansen* (sammen med kommitteret *Henrik Fugmann*, DØS).

Bilag 1

*Nationalbankens pressemeddelelse af 23. marts 1990
om nedsættelse af foliorentesatserne og forhøjelse af diskontoen*

På baggrund af den betydelige tilbagestrømming af valuta i den seneste tid nedsættes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med ½ pct. med virkning fra den 23. marts 1990 til 11½ pct. for træk på folio og 10½ pct. for indskud.

I overensstemmelse med den tidligere tilkendegivelse om det ønskelige i gradvis at få diskontoen bragt mere på niveau med den korte markedsrente forhøjes diskontoen med 1 pct. til 8 pct. ligeledes med virkning fra den 23. marts 1990.

Bilag 2

*Nationalbankens pressemeddelelse af 27. april 1990
om nedsættelse af foliorentesatserne*

På baggrund af den fortsatte tilgang af valuta og kronens relativt stærke placering inden for EMS nedsættes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med ½ pct. med virkning fra den 27. april 1990 til 11 pct. for træk på folio og 10 pct. for indskud.

Bilag 3

*Nationalbankens pressemeddelelse af 22. juni 1990
om nedsættelse af foliorentesatserne og forhøjelse af diskontoen*

På baggrund af betydelig tilgang af valuta og kronens relativt stærke placering inden for EMS nedsættes renten for pengeinstitutternes låntagning og indskud i Nationalbanken med ½ pct. med virkning fra den 22. juni 1990 til 10½ pct. for træk på folio og 9½ pct. for indskud.

Som led i tilpasningen af diskontoen til et mere markeds-mæssigt niveau forhøjes diskontoen med ½ pct. til 8½ pct. ligeledes med virkning fra den 22. juni 1990.

Bilag 4

*Nationalbankens pressemeddelelse af 28. december 1990
om forhøjelse af diskontoen*

Som tidligere meddelt foretages sidste trin i den gradvise tilpasning af Nationalbankens diskonto til et mere markeds-mæssigt niveau fra årsskiftet, således at diskontoen forhøjes med 1 pct. til 9½ pct. med virkning fra 2. januar 1991.

Hermed vil diskontoen svare til renten for pengeinstitutternes indskud i Nationalbanken og dermed ligge i underkanten af pengemarkedsrenten.

*Nationalbankens pressemeddelelse af 20. marts 1990
om indførelse af en 20-krone-mønt og udskiftning af 5-kronen*

Den 10. april 1990 videreføres møntreformen med indførelse af en 20-krone-mønt og udskiftning af 5-kronen.

De to ny mønter er vist på vedlagte billede sammen med en specifikation af mønternes udformning, størrelse og vægt.*)

20-kronen er ligesom 10-kronen af aluminiumsbronze. Farve og design er ens, men 20-kronen er større og tungere, og randen er præget med afbrudt rifling, mens randen på 10-kronen er glat.

Der vil fra den 10. april ikke længere blive sat 20-krone-sedler i omløb. 20-krone-sedlerne forbliver gyldige betalingsmidler, men inddrages hurtigst muligt. Størstedelen forventes at være forsvundet fra omløbet i løbet af nogle måneder.

Den ny 5-krone er som den nuværende 5-krone af kobbernikkel, men designet er anderledes. Den ny 5-krone har hul i midten, den er mindre og lettere, og randen er riflet. De „gamle” 5-kroner vil fortsat være gyldige betalingsmidler, men inddrages – ligesom 20-krone-sedlerne – hurtigst muligt.

Tegneren Johan Alkjær har i samarbejde med medaljør Jan Petersen stået for den kunstneriske udformning af alle mønterne i den ny møntrække. Dronningens profil-portræt på 20-kronen, der svarer til portrættet på 10-kronen, er udført af billedhuggeren Hanne Varming.

Næste etape i møntreformen – udskiftning af 25-øren – vil ske i november. Den ny 25-øre får samme farve og design som 50-øren.

1-kronen ventes udskiftet i slutningen af 1992. Den ny 1-krone vil få samme design som 5-kronen.

*Nationalbankens pressemeddelelse af 25. januar 1991
om udskiftning af 25-øren*

Den 29. januar 1991 videreføres møntreformen med udskiftning af 25-øren.

Den ny 25-øre er som 50-øren af tinbronze og med samme design, men 25-øren er mindre og lettere og har tydelig angivelse af tallet 25 på bagsiden.

Den ny 25-øre er vist på vedlagte billede sammen med en specifikation af møntens udformning, størrelse og vægt.*)

De „gamle” 25-ører vil fortsat være gyldige betalingsmidler, men inddrages hurtigst muligt.

Sidste etape i møntreformen – udskiftning af 1-kronen – vil ske om to år.

*) Ikke medtaget her.

Regnskab
for året 1990

Note		1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
	Renteindtægter mv.:		
	Rente af tilgodehavender i udlandet	4.268.748	4.580.138
1	Rente af udlån mv.	696.881	475.795
	Rente og udbytte af obligationer og aktier mv.	2.804.946	2.637.975
	Provision og andre indtægter	<u>3.691</u>	<u>4.073</u>
		7.774.266	7.697.981
	Renteudgifter mv.:		
	Rente af forpligtelser over for udlandet	268.093	274.999
2	Rente af indlån mv.	<u>2.796.343</u>	<u>1.909.145</u>
		3.064.436	2.184.144
	Nettorenteindtægt	4.709.830	5.513.837
	Omkostninger:		
3	Administrationsomkostninger	234.948	246.494
4	Omkostninger ved seddelproduktion	74.579	49.612
5	Omkostninger ved Den Kongelige Mønt	<u>86.130</u>	<u>32.882</u>
		395.657	328.988
	Resultat af ordinær drift	4.314.173	5.184.849
6	Skibskreditordningen	- 583.643	482.846
7	Henlagt til pensionsforpligtelse	- 42.000	—
	Indtægt ved salg af ejendomme	<u>—</u>	<u>42.873</u>
	Resultat før kursreguleringer mv.	3.688.530	5.710.568

Note	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
Resultat før kursreguleringer mv.	3.688.530	5.710.568
Kursreguleringer mv.:		
8 Værdiregulering af guldbeholdning - 803.034		- 347.291
9 Kursregulering af valutamellemværender - 2.746.336		- 2.425.812
10 Kursregulering af obligationer og aktier mv. - 495.373		- 908.030
11 Regulering vedr. garantier 302.515		259.633
	- 3.742.228	- 3.421.500
Årets resultat før henlæggelser	- 53.698	2.289.068
Overført fra sikringsfond	53.698	—
Årets resultat	—	2.289.068

Der vil således ikke være noget overskud at udbetale til staten vedrørende 1990.

Note	Aktiver	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
	Guldbeholdning	3.720.104	4.340.466
	Fordringer på udlandet	52.707.228	33.180.050
	Europæiske valutaenheder (ECU)	5.199.867	4.624.729
	Særlige trækningsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	1.245.874	1.850.218
	Kvote i Den Internationale Valutafond	5.844.065	6.173.400
12	Udlån mv.	6.245.853	19.536.108
	Obligationer og aktier mv.	37.717.195	32.430.657
13	Forskellige debitorer	18.468.313	16.023.492
	Statens garanti for møntomløb	639.425	639.425
	Garantier	568.867	795.075
14	Aktiver i alt	132.356.791	119.593.620

Danmarks

København, den

Hoffmeyer O. Thomasen

Foranstående resultatopgørelse og status med tilhørende noter er revideret af bankens interne revision.

København, den

Som revisorer udnævnt af Den Kongelige Bankkommissær har vi revideret bankens resultatopgørelse for året 1990 og Revisionen – der er baseret på bankens interne revision – har fundet sted efter de for statsautoriserede revisorer gældende reglement for Danmarks Nationalbank af 20. marts 1942.

Vi har modtaget alle de oplysninger, som vi har anmodet om, og skal herefter erklære, at vi anser regnskabet for rigtigt

København, den

Erik Mølgaard, statsautoriseret revisor

Nærværende regnskab, der er revideret på den i bankens reglement foreskrevne måde, tiltrædes herved af repræsentant-

København, den

M. Folmer Andersen

Svend Auken Helle Bechgaard Jørgen Estrup Bent le Fèvre Andreas Graversen

Grethe Fenger Møller Harry Nicolaisen B. Frank Nielsen Kirsten Nielsen

Jens Rostrup-Nielsen Kirsten Stallknecht

Note	Passiver	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
	Seddelomløb	24.453.310	23.290.120
	Møntomløb	2.530.109	1.755.199
	Forpligtelser over for udlandet	1.360.860	1.304.415
	Den Internationale Valutafond	4.037.323	3.960.387
	Tildelte særlige trækingsrettigheder i Den Internationale Valutafond (SDR)	1.470.173	1.553.022
15	Indlån mv.	13.114.169	8.977.351
	Staten	38.405.033	34.504.409
16	Forskellige kreditorer	17.360.645	14.343.642
	Garantier	568.867	795.075
	Forpligtelser i alt	103.300.489	90.483.620
	Grundfond	50.000	50.000
	Reservefond	250.000	250.000
	Sikringsfond	28.756.302	28.810.000
	Egenkapital i alt	29.056.302	29.110.000
17	Passiver i alt	132.356.791	119.593.620

Nationalbank

27. februar 1991

Bodil Nyboe Andersen

/ E. Winding, regnskabschef

27. februar 1991

B. Jensen, revisionschef

status pr. 31. december 1990 med tilhørende noter 1-17, samt det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.
regler og i overensstemmelse med god revisorskik. Revisionen er foretaget i overensstemmelse med bestemmelserne i

aflagt efter lovgivningens og reglementets bestemmelser.

27. februar 1991

John Gath, statsautoriseret revisor

skabet.

20. marts 1991

Jens Thomsen

Svend Heiselberg Knud Koch Jensen Pia Kjærsgaard Kjeld Larsen Jes Lunde

Ivar Nørgaard Karsten Olsen Erik B. Rasmussen Henning Rasmussen

Finn Thorgrimson Margit Vognsen

Anvendte regnskabsprincipper

Regnskabet for 1990 er udarbejdet efter samme principper som forrige år.

Note	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
1 Rente af udlån mv.		
Rente af udlån til indenlandske pengeinstitutter	552.174	416.563
Rente af udlån til andre	144.707	59.232
	<u>696.881</u>	<u>475.795</u>
2 Rente af indlån mv.		
Rente af indlån fra indenlandske pengeinstitutter	273.629	412.314
Rente af statens nettoindestående	2.456.375	1.432.234
Rente af indlån fra andre mv.	66.339	64.597
	<u>2.796.343</u>	<u>1.909.145</u>
3 Administrationsomkostninger		
Honorarer og lønninger	118.786	125.318
Indirekte personaleudgifter	15.756	15.925
Indkøb af maskiner og inventar	15.713	12.251
Ejendommenes drift	28.361	27.933
Databehandling og udgifter vedr. Værdipapircentralen	26.675	32.608
Øvrige omkostninger	29.657	32.459
	<u>234.948</u>	<u>246.494</u>
4 Omkostninger ved seddelproduktion		
Udgifter		
Honorarer og lønninger	32.970	32.443
Indirekte personaleudgifter	4.855	4.627
Indkøb af papir og materialer	11.022	6.958
Indkøb af maskiner og inventar	23.378	885
Ejendommens drift	7.358	8.228
Øvrige omkostninger	3.130	4.104
Udgifter i alt	<u>82.713</u>	<u>57.245</u>
Indtægter		
Internt salg af tryksager	7.763	7.371
Eksternt salg	371	262
Indtægter i alt	<u>8.134</u>	<u>7.633</u>
Nettoudgift	<u>74.579</u>	<u>49.612</u>
5 Omkostninger ved Den Kongelige Mønt		
Der henvises til det særlige regnskab for Den Kongelige Mønt.		
6 Skibskreditordningen		
Nationalbanken overtager løbende Skibskreditfondens obligationer til pari.		
Udgiften er beregnet efter kursen på købsdagen, idet der dog for lån, som ikke er endeligt berigtiget ved årets slutning, er anvendt en skønnet kurs.		

Note

7 **Henlagt til pensionsforpligtelse**

Hensættelsen vedrører bankens forpligtelse over for medarbejdere, som ved fratræden på grund af alder eller sygdom er givet tilsagn om en pensionslignende ydelse. De pågældende medarbejdere var ikke medlemmer af bankens pensionskasse.

8 **Værdiregulering af guldbeholdning**

Værdireguleringen af bankens guldbeholdning – inkl. guld deponeret hos Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde – er foretaget på grundlag af den i London senest officielt noterede guldpris inden årets udgang.

9 **Kursregulering af valutamellemværender**

Kursreguleringen er foretaget på grundlag af de officielle valutakurser ultimo året og de ved årets slutning foreliggende værdipapirkurser.

10 **Kursregulering af obligationer og aktier mv.**

Kursreguleringen af obligationsbeholdningen er foretaget på grundlag af de officielle børskurser ved årets slutning eller aftalekurser i forbindelse med genkøbsforretninger.

11 **Regulering vedr. garantier**

Nationalbanken har over for Dansk Eksportfinansieringsfond garanteret, at fondens udgifter ved lån i udlandet vil være de samme som ved lån i Nationalbanken. Reguleringen er foretaget på grundlag af valutakurserne ultimo året og viser et fald i bankens garantiforpligtelse vedrørende restgælden på de af fonden optagne udlånslån.

12 **Udlån mv.**

	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
Pengeinstitutter	4.067.655	18.409.748
Andre	2.178.198	1.126.360
	<u>6.245.853</u>	<u>19.536.108</u>

13 **Forskellige debitorer**

Heri er indeholdt tilgodehavende rente 2.014 mill.kr. (1989: 1.630 mill.kr.) og køb af fremmed valuta på termin 15.694 mill.kr. (1989: 13.182 mill.kr.).

14 **Aktiver i alt**

Bankens ejendomme – der i henhold til den seneste ejendomsværdiansættelse er opgjort til 550 mill.kr. (1989: 550 mill.kr.) – samt maskiner og inventar er udgiftsført i anskaffelsesåret. Køb af fremmed valuta på termin andrager 40.284 mill.kr. (1989: 21.065 mill.kr.), heraf indgår i balancen 15.694 mill.kr. (1989: 13.182 mill.kr.), jf. note 13.

15 **Indlån mv.**

	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
Pengeinstitutter	10.531.681	6.745.649
Andre	2.582.488	2.231.702
	<u>13.114.169</u>	<u>8.977.351</u>

16 **Forskellige kreditorer**

Heri er indeholdt terminsforretninger på 15.694 mill.kr. (1989: 13.182 mill.kr.), jf. note 13 samt hensættelser på engagementer 494 mill.kr. (1989: 494 mill.kr.).

17 **Passiver i alt**

Salg af fremmed valuta på termin andrager 36.970 mill.kr. (1989: 20.605 mill.kr.).

	1990 1.000 kr.	1989 1.000 kr.
Udgifter:		
Honorarer og lønninger	16.575	13.346
Indirekte personaleudgifter	1.199	828
Indkøb af metal og møntblanketter	52.630 ¹⁾	46.047
Indkøb af maskiner og inventar	6.347	2.837
Indkøb af materialer	3.285	3.315
Ejendommens drift	5.159	4.208
Erindringsmønt Dronning Margrethe	19.000 ²⁾	•
Andre udgifter	4.081	3.066
Udgifter i alt	<u>108.276</u>	<u>73.647</u>
Indtægter:		
Salg af metal	21.096 ¹⁾	39.034
Salg af møntsæt og medaljer	1.050	1.731
Indtægter i alt	<u>22.146</u>	<u>40.765</u>
Nettoudgift	<u>86.130</u>	<u>32.882</u>

som er afholdt af Danmarks Nationalbank.

¹⁾ Jf. omtalen i afsnittet om Seddel- og møntvæsen.

²⁾ Da indløsningsforpligtelsen for erindringsmønten ikke påregnes at blive aktuel, er der som beregnet overskud ved udgivelse af erindringsmønten udbetalt et beløb på 19 mill.kr. med halvdelen til Kongehuset og halvdelen til Industriministeriet til velgørende formål.

Tabeltillæg

Tabel 1

Danmarks internationale likviditet

Ultimo	Guld- behold- ning	Fordringer på udlandet	Europæiske valuta- enheder (ECU)	Særlige træknings- rettigheder i IMF (SDR)	Reserve- stilling over for IMF ¹⁾	Danmarks inter- nationale likviditet (brutto)	Forpligtelser over for udlandet	Danmarks inter- nationale likviditet (netto) ²⁾
Millioner kroner								
1980.....	5 741	15 981	2 336	1 056	798	25 912	479	25 433
1981.....	4 759	14 283	2 077	1 471	898	23 488	350	23 138
1982.....	5 663	14 796	2 035	1 631	923	25 048	698	24 350
1983.....	6 137	27 569	4 805	1 227	2 120	41 858	588	41 270
1984.....	5 661	27 190	3 234	1 747	2 368	40 200	570	39 630
1985.....	4 772	41 328	4 194	1 759	2 040	54 093	605	53 488
1986.....	4 675	33 562	392	1 862	1 143	41 634	5 770	35 864
1987.....	4 858	54 078	3 777	1 301	1 065	65 079	710	64 369
1988.....	4 595	59 063	10 454	1 542	2 167	77 821	1 582	76 239
1989.....	4 340	33 180	4 625	1 850	2 213	46 208	1 304	44 904
1990.....	3 720	52 707	5 200	1 246	1 807	64 680	1 361	63 319
1989 Jan.	4 612	60 235	9 074	1 542	2 167	77 630	686	76 944
Feb.	4 613	57 709	9 074	1 471	2 167	75 034	966	74 068
Marts....	4 614	47 555	9 074	1 434	2 187	64 864	863	64 001
April	4 624	48 008	8 499	1 414	2 187	64 732	879	63 853
Maj	4 625	45 245	8 499	1 439	2 385	62 193	682	61 511
Juni	4 628	45 477	8 499	1 773	2 327	62 704	492	62 212
Juli	4 634	46 957	7 195	1 434	2 328	62 548	683	61 865
Aug.	4 638	43 687	7 033	1 463	2 301	59 122	645	58 477
Sept.	4 641	40 397	7 034	1 990	2 348	56 410	750	55 660
Okt.	4 688	35 803	5 602	1 726	2 282	50 101	11 512	38 589
Nov.	4 698	35 093	5 606	1 964	2 357	49 718	1 332	48 386
Dec.	4 699	36 185	4 820	1 964	2 357	50 025	1 446	48 579
1990 Jan.	4 372	34 732	3 662	1 290	2 098	46 154	1 059	45 095
Feb.	4 374	35 545	3 664	1 326	2 128	47 037	1 071	45 966
Marts....	4 377	49 251	3 674	1 326	2 003	60 631	1 316	59 315
April	4 460	45 936	5 869	1 493	2 003	59 761	1 377	58 384
Maj	4 462	45 146	5 863	1 504	2 003	58 978	1 034	57 944
Juni	4 463	50 004	5 858	1 335	2 003	63 663	1 481	62 182
Juli	4 539	53 379	5 471	1 335	2 102	66 826	1 127	65 699
Aug.	4 541	53 117	5 462	1 360	2 014	66 494	1 477	65 017
Sept.	4 542	52 969	5 472	1 360	2 014	66 357	1 057	65 300
Okt.	4 501	53 882	5 043	1 322	2 014	66 762	1 202	65 560
Nov.	4 503	54 698	5 042	1 317	1 918	67 478	1 602	65 876
Dec.	4 505	55 045	5 041	1 317	1 918	67 826	1 360	66 466

Anm.: Nationalbankens udenlandske mellemværender. Årstallene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstallene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Danmarks kvote (senest forhøjet i december 1983 til 711 mill.SDR) minus Fondens beholdning af danske kroner, såfremt beløbet er positivt. Kursreguleret efter SDR-kursen på opgørelsestidspunktet.

²⁾ Kursreguleringer af Danmarks internationale likviditet medførte i 1980 en forbedring på 4.597 mill.kr., i 1981 en forbedring på 2.556 mill.kr., i 1982 en forbedring på 3.436 mill.kr., i 1983 en forbedring på 4.471 mill.kr., i 1984 en forbedring på 2.214 mill.kr., i 1985 en forringelse på 3.274 mill.kr., i 1986 en forringelse på 807 mill.kr., i 1987 en forringelse på 1.501 mill.kr., i 1988 en forbedring på 3.178 mill.kr., i december 1989 en forringelse på 3.675 mill.kr. og i december 1990 en forringelse på 3.147 mill.kr.

Ultimo	Aktiver				Passiver				Netto-aktiver
	Udlån	Korrespondent-mellemværender	Andre mellemværender	I alt	Indlån	Korrespondent-mellemværender	Andre mellemværender	I alt	
	Millioner kroner								
1980 Dec.....	6 209	24 019	2 987	33 215	5 265	25 314	4 761	35 340	- 2 125
1981 —	9 439	32 040	3 090	44 569	7 687	33 795	6 190	47 672	- 3 103
1982 —	10 355	43 443	2 911	56 709	9 559	43 907	6 001	59 467	- 2 758
1983 —	986	63 694	3 054	67 734	10 470	58 434	5 865	74 769	- 7 035
1984 —	1 382	86 923	3 800	92 105	12 942	79 393	7 196	99 531	- 7 426
1985 —	1 622	122 358	6 861	130 841	20 173	111 624	11 177	142 974	- 12 133
1986 —	2 482	108 769	12 151	123 402	22 639	96 831	14 032	133 502	- 10 100
1987 —	2 575	139 099	10 864	152 538	22 343	119 394	15 128	156 865	- 4 327
1988 —	5 188	185 317	13 713	204 218	43 313	147 638	21 297	212 248	- 8 030
1989 —	8 449	202 066	28 530	239 045	53 084	178 810	20 542	252 436	- 13 391
1990 —	18 931	216 030	38 497	273 458	53 707	202 166	19 100	274 973	- 1 515
1990 Jan.	8 644	200 861	29 718	239 223	55 258	173 051	19 471	247 780	- 8 557
Feb.	8 200	205 952	28 634	242 786	54 523	177 397	19 386	251 306	- 8 520
Marts	8 662	215 835	29 201	253 698	49 912	194 051	19 379	263 342	- 9 644
April	8 615	207 233	30 063	245 911	50 226	192 986	19 972	263 184	- 17 273
Maj	9 546	212 541	30 164	252 251	49 391	194 932	19 953	264 276	- 12 025
Juni	11 074	201 413	30 763	243 250	48 887	180 301	20 613	249 801	- 6 551
Juli	11 702	205 961	30 664	248 327	46 166	188 906	20 022	255 094	- 6 767
Aug.	13 637	227 948	31 610	273 195	47 988	211 319	19 758	279 065	- 5 870
Sept.	13 823	207 028	34 962	255 813	48 776	188 980	18 706	256 462	- 649
Okt.	15 472	212 562	40 478	268 512	51 283	194 504	19 468	265 255	- 3 257
Nov.	18 083	210 223	38 871	267 177	50 037	199 868	19 703	269 608	- 2 431
Dec.	18 931	216 030	38 497	273 458	53 707	202 166	19 100	274 973	- 1 515

Anm.: Udlandsstillingen er forskellen mellem aktiver og passiver over for valtaudlendinge i den del af pengeinstituttet, som er hjemmehørende i Danmark. Udlandsstillingen omfatter alle udenlandske mellemværender bortset fra garantier. Begrebet Udlandsstilling indførtes i oktober 1988.

Kapitalbalance over for udlandet (Nettopassiver)

Tabel 3

Ultimo	Offentlig sektor	Privat ikke-banksektor	Pengeinstitutter ¹⁾	Nationalbanken	I alt
	Milliarder kroner				
1980	61	64	0	- 25	100
1981	77	70	0	- 23	124
1982	115	70	- 1	- 24	160
1983	149	81	4	- 41	193
1984	155	106	3	- 40	224
1985	144	147	5	- 53	243
1986	170	125	3	- 36	262
1987	192	145	3	- 64	276
1988	249	115	5	- 76	293
1989	232	90	11	- 45	288
1990	261	79	2	- 63	279

Anm.: Opgørelsen er delvist baseret på skøn.

Aktiver og passiver i fremmed valuta er omregnet til kroner efter de ved slutningen af året gældende valutakurser. Der er desuden i videst muligt omfang taget hensyn til andre ændringer i værdiansættelsen, herunder ændrede børskurser.

Udlandets beholdning af danske statspapirer udstedt i Danmark indgår til og med 1987 i den private sektors gæld og fra og med 1988 i den offentlige sektors gæld.

Indlændinges tilbagekøb af danske obligationer mv., som er udstedt i udlandet i fremmed valuta af den offentlige sektor, er medtaget i den private ikke-banksektor som et negativt passiv.

Et skøn over møntsortfordelingen af den offentlige og den private ikke-banksektors nettogæld til udlandet kan fås ved henvendelse til Danmarks Nationalbank, Økonomisk-Statistisk Kontor.

¹⁾ Til og med 1986 pengeinstitutternes nettovalutastilling. Derefter pengeinstitutternes udlandsstilling.

Tabel 4

*Danmarks mellemværende
med Den Internationale Valutafond*

Ultimo	Danmarks kvote i fonden		Fondens krone-tilgodehavende		Danmarks reservestilling over for fonden ¹⁾		Tildelte SDR (akkumuleret)		Danmarks beholdning af SDR	
	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.	Mill. SDR	Mill. kr.
1980	465	3 567	361	2 769	104	798	147	1 130	138	1 056
1981	465	3 965	360	3 067	105	898	179	1 525	173	1 471
1982	465	4 301	365	3 378	100	923	179	1 654	176	1 631
1983	711	7 351	506	5 231	205	2 120	179	1 849	119	1 227
1984	711	7 854	497	5 486	214	2 368	179	1 976	158	1 747
1985	711	6 993	504	4 953	207	2 040	179	1 759	179	1 759
1986	711	6 390	584	5 247	127	1 143	179	1 608	207	1 862
1987	711	6 147	588	5 082	123	1 065	179	1 547	151	1 301
1988	711	6 566	476	4 399	235	2 167	179	1 652	167	1 542
1989	711	6 173	456	3 960	255	2 213	179	1 553	213	1 850
1990	711	5 844	491	4 037	220	1 807	179	1 470	152	1 246

Anm.: Omregning fra SDR til danske kroner er foretaget efter SDR-kursen ultimo året.

¹⁾ Danmarks reservestilling over for fonden opgøres som forskellen mellem kvoten og fondens kronetilgodehavende.

Tabel 5

*Danmarks ECU-mellemværende med
Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde*

Ultimo	Tildeling ¹⁾	Beholdning	Nettoposition	Nettoposition i procent af tildeling ¹⁾
	Millioner ECU			Procent
1980	450	296	- 154	- 34
1981	455	262	- 193	- 42
1982	313	251	- 62	- 20
1983	494	588	94	19
1984	404	404	—	—
1985	444	527	83	19
1986	375	50	- 325	- 87
1987	824	476	- 348	- 42
1988	1 302	1 302	—	—
1989	740	590	- 150	- 20
1990	807	657	- 150	- 19

¹⁾ Tildeling i forbindelse med deponering af 20 pct. af guld- og dollarbeholdningen.

*SDR- og ECU-kurvenes sammensætning
samt vægtfordeling*

Tabel 6

SDR					
	Antal nationale mønt- enheder ¹⁾ primo 1986- ultimo 1990	Vægtfordeling			Antal nationale mønt- enheder ¹⁾ fra 1. januar 1991
		1986-kurven	Implicitte vægte 31. dec. 1990	1991-kurven	
		Procent			
US-dollar	0,452	42	32	40	0,572
D-mark	0,527	19	25	21	0,453
Japanske yen	33,4	15	17	17	31,8
Franske franc	1,02	12	14	11	0,800
Engelske pund	0,0893	12	12	11	0,0812
ECU					
			Antal nationale mønt- enheder ²⁾	Implicitte vægte 31. dec. 1990	
				Procent	
D-mark			0,6242	30,6	
Franske franc			1,332	19,2	
Engelske pund			0,08784	12,4	
Lire			151,8	9,9	
Hollandske gylde			0,2198	9,6	
Belgiske franc			3,301	7,9	
Lux. franc			0,130	0,3	
Spanske pesetas			6,885	5,3	
Danske kroner			0,1976	2,5	
Irske pund			0,008552	1,1	
Græske drachmer			1,440	0,7	
Portugisiske escudos			1,393	0,5	
				100	

¹⁾ Ved beregning af nationale møntenheder er brugt gennemsnitskurser for henholdsvis oktober-december 1985 og oktober-december 1990. De anførte vægte for de to kurve stemmer derfor ikke fuldstændig overens med sammensætningen i nationale møntenheder pr. 31. december de pågældende år.

²⁾ Fra 21. september 1989.

Tabel 7

*Justeringer i Det Europæiske Monetære System (EMS)
siden starten den 13. marts 1979*

Med virkning fra	D-mark	Franske franc	Hollandske gylde	Belgiske franc	Italienske lire	Irske pund	Spanske pesetas	Engelske pund	Danske kroner
<i>Justeringsprocenter¹⁾</i>									
24. sept. 1979	+5,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	+3,0	•	•	—
30. nov. —	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	+5,0	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	-6,0	—	•	•	—
5. okt. —	+5,5	-3,0	+5,5	—	-3,0	—	•	•	—
22. feb. 1982	—	—	—	-8,5	—	—	•	•	-3,0
14. juni —	+4,25	-5,75	+4,25	—	-2,75	—	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	+5,5	-2,5	+3,5	+1,5	-2,5	-3,5	•	•	+2,5
22. juli 1985	+2,0	+2,0	+2,0	+2,0	-6,0	+2,0	•	•	+2,0
7. april 1986	+3,0	-3,0	+3,0	+1,0	—	—	•	•	+1,0
4. aug. —	—	—	—	—	—	-8,0	•	•	—
12. jan. 1987	+3,0	—	+3,0	+2,0	—	—	•	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	⁴⁾	—	—	•	—
<i>Udviklingen i de bilaterale pariteter over for danske kroner</i>									
13. marts 1979	282,237	122,207	260,439	17,9581	0,617160	1069,35	•	•	—
24. sept. —	296,348	125,801	268,098	18,4862	0,635312	1100,81	•	•	—
30. nov. —	311,165	132,091	281,503	19,4105	0,667078	1155,84	•	•	—
23. marts 1981	—	—	—	—	0,627052	—	•	•	—
5. okt. —	328,279	128,128	296,986	—	0,608240	—	•	•	—
22. feb. 1982	338,433	132,090	306,171	18,3098	0,627050	1191,59	•	•	—
14. juni —	352,817	124,496	319,183	—	0,609804	—	•	•	—
21. marts 1983 ²⁾	363,141	118,423	322,297	18,1312	0,580057	1121,84	•	•	—
22. juli 1985	—	—	—	—	0,534563	—	•	•	—
7. april 1986	370,332	113,732	328,676	—	0,529268	1110,72	•	•	—
4. aug. —	—	—	—	—	—	1021,86	•	•	—
12. jan. 1987	381,443	—	338,537	18,4938	—	—	•	•	—
19. juni 1989 ³⁾	—	—	—	—	—	—	5,86837	•	—
8. jan. 1990	—	—	—	—	0,509803	—	—	•	—
8. okt. — ⁵⁾	—	—	—	—	—	—	—	1125,26	—
Samlet ændring i perioden, i procent	+ 35,15	- 6,94	+ 29,99	+ 2,98	- 17,40	- 4,44	—	—	—

¹⁾ Svarende til den officielle ordlyd af de udsendte pressekommunikéer.

²⁾ Da sterlingkursen steg kraftigt efter kursjusteringen den 21. marts 1983, blev det i forbindelse med prisforliget på landbrugsområdet i maj 1983 besluttet at foretage en formel kursjustering i EMS alene med henblik på at indplacere sterling i ECU til markedskursen den 13. maj 1983. De bilaterale pariteter og interventionskurserne forblev uændrede.

³⁾ Spanien blev den 19. juni 1989 medlem af EMS. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

⁴⁾ Udsvingsgrænserne for den italienske lire blev den 8. januar 1990 indsnævret til 2,25 pct. omkring de bilaterale centralkurser. I forbindelse med indsnævringen af udsvingsgrænserne blev interventionskurserne for lire ændret i forhold til de øvrige EMS-valutaer, der deltager i valutakurssamarbejdet. Ændringen blev gennemført således, at købskursen for lire i forhold til de andre valutaer forblev uændret, mens salgskursen ændredes.

⁵⁾ England blev den 8. oktober 1990 medlem af EMS. De øvrige bilaterale pariteter og interventionskurser forblev uændrede.

Gældende fra	D-mark	Franske franc	Hollandske gylde	Belgiske franc	Italienske lire	Irske pund	Spanske pesetas	Engelske pund
	Kroner pr. 100 enheder							
13. marts 1979 ...	288,660 275,960	124,985 119,490	266,365 254,645	18,3665 17,5585	0,65530 0,58130	1093,65 1045,55	• •	• •
24. sept. — ...	303,090 289,760	128,660 123,000	274,195 262,140	18,9065 18,0750	0,67450 0,59840	1125,85 1076,35	• •	• •
30. nov. — ...	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,70830 0,62825	1182,14 1130,13	• •	• •
23. marts 1981 ...	318,260 304,230	135,095 129,150	287,900 275,245	19,8520 18,9785	0,66580 0,59056	1182,14 1130,13	• •	• •
5. okt. — ...	335,740 320,980	131,040 125,280	303,740 290,380	19,8520 18,9785	0,64580 0,57285	1182,14 1130,13	• •	• •
22. feb. 1982 ...	346,130 330,910	135,090 129,160	313,140 299,360	18,7260 17,9030	0,66580 0,59056	1218,70 1165,09	• •	• •
14. juni — ...	360,830 344,970	127,330 121,730	326,450 312,080	18,7260 17,9030	0,64750 0,57430	1218,70 1165,09	• •	• •
21. marts 1983 ...	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,61590 0,54630	1147,35 1096,87	• •	• •
22. juli 1985 ...	371,400 355,060	121,110 115,780	329,630 315,130	18,5430 17,7270	0,56760 0,50350	1147,35 1096,87	• •	• •
7. april 1986 ...	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1135,99 1086,01	• •	• •
4. aug. — ...	378,760 362,090	116,320 111,200	336,160 321,360	18,5430 17,7270	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •
12. jan. 1987 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	• •	• •
19. juni 1989 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,56200 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •
8. jan. 1990 ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	• •
8. okt. — ...	390,160 373,000	116,320 111,200	346,240 331,020	18,9143 18,0831	0,52140 0,49850	1045,11 999,13	6,231 5,526	1194,79 1059,76

Anm.: De anførte kurser er de kurser, til hvilke Nationalbanken er pligtig henholdsvis at sælge og at købe den pågældende valuta ved handel med valutahandlerne.

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer-franc	Hollandske gylден	Italienske lire
2. jan.	655,75	1065,00	389,05	106,05	99,75	113,84	18,495	424,30	344,51	0,5191
3. —	666,65	1074,50	388,80	106,53	100,22	113,88	18,485	424,20	344,26	0,5190
4. —	667,60	1079,60	388,90	106,80	100,63	113,90	18,50	426,40	344,47	0,5193
5. —	658,10	1074,40	389,70	106,45	100,25	114,03	18,545	425,95	345,17	0,5190
8. —	655,00	1076,45	388,30	106,04	100,02	113,82	18,48	426,00	343,97	0,5199
9. —	649,35	1075,60	388,44	105,90	99,92	113,84	18,505	426,09	344,02	0,5183
10. —	648,30	1078,00	387,96	106,07	100,00	113,93	18,485	428,50	343,75	0,5187
11. —	653,90	1081,80	388,05	106,36	100,42	114,00	18,495	430,55	343,82	0,5198
12. —	652,65	1084,30	387,76	106,36	100,29	113,87	18,485	433,90	343,78	0,5201
15. —	652,50	1089,70	387,61	106,53	100,37	113,89	18,49	436,25	343,73	0,5200
16. —	662,00	1093,90	387,25	106,91	100,80	113,90	18,48	434,25	343,48	0,5199
17. —	656,45	1083,75	386,92	106,51	100,44	113,81	18,47	435,30	343,23	0,5194
18. —	658,40	1083,20	386,98	106,47	100,42	113,85	18,495	434,70	343,41	0,5196
19. —	664,00	1090,20	387,01	106,76	100,78	113,83	18,505	435,85	343,55	0,5199
22. —	664,70	1093,25	386,85	106,62	100,61	113,83	18,495	435,52	343,33	0,5200
23. —	660,70	1086,75	387,17	106,22	100,45	113,89	18,505	435,15	343,55	0,5202
24. —	653,50	1083,75	387,20	106,01	100,20	113,91	18,505	437,60	343,46	0,5202
25. —	653,20	1080,70	386,84	105,94	100,05	113,86	18,495	438,55	343,34	0,5202
26. —	653,70	1084,50	386,95	•	100,13	113,90	18,50	438,05	343,53	0,5202
29. —	647,30	1086,00	386,93	•	100,04	113,88	18,505	436,65	343,51	0,5200
30. —	648,50	1089,75	386,68	•	100,02	113,83	18,49	436,00	343,14	0,5197
31. —	649,65	1093,60	386,70	•	100,16	113,85	18,49	436,20	343,00	0,5202
Månedsgennemsnit	656,00	1083,12	387,64	106,29	100,27	113,88	18,495	432,54	343,73	0,5197
1. feb.	649,50	1092,40	386,62	•	100,10	113,81	18,505	434,30	343,02	0,5203
2. —	649,80	1093,60	386,50	•	100,03	113,76	18,50	434,55	342,78	0,5203
5. —	648,75	1097,00	386,40	•	100,11	113,78	18,495	436,35	342,59	0,5204
6. —	640,50	1091,00	386,05	•	99,65	113,56	18,47	434,28	342,14	0,5201
7. —	641,50	1091,75	386,70	•	99,78	113,59	18,46	433,28	342,74	0,5194
8. —	644,30	1087,90	386,28	•	99,78	113,55	18,45	432,75	342,38	0,5188
9. —	644,70	1090,50	386,61	•	100,02	113,61	18,46	432,80	342,77	0,5193
12. —	645,75	1096,50	386,37	•	100,14	113,57	18,465	431,50	342,65	0,5193
13. —	651,15	1095,85	386,23	•	100,22	113,61	18,48	432,90	342,71	0,5197
14. —	646,90	1095,40	386,10	•	100,04	113,51	18,475	432,25	342,62	0,5196
15. —	647,50	1096,70	386,00	•	100,02	113,50	18,46	433,26	342,55	0,5196
16. —	653,25	1100,85	385,80	•	100,20	113,53	18,47	434,05	342,42	0,5198
19. —	646,60	1100,35	385,90	105,64	99,96	113,54	18,475	434,05	342,46	0,5200
20. —	644,90	1102,50	385,74	105,48	99,88	113,50	18,46	434,85	342,30	0,5199
21. —	642,10	1100,70	385,22	105,23	99,69	113,49	18,455	435,70	341,77	0,5199
22. —	644,40	1103,70	385,05	105,60	99,85	113,62	18,474	436,60	341,70	0,5205
23. —	645,10	1101,60	384,65	105,88	99,78	113,60	18,49	437,60	341,52	0,5204
26. —	648,40	1100,50	384,22	106,07	99,71	113,55	18,455	437,65	341,26	0,5200
27. —	650,05	1096,50	384,68	106,16	99,74	113,57	18,44	435,81	341,32	0,5199
28. —	650,20	1096,60	384,36	106,33	99,78	113,56	18,45	436,92	341,12	0,5200
Månedsgennemsnit	646,77	1096,60	385,77	105,88	99,92	113,59	18,469	434,57	342,24	0,5199

1) ECU er EF-samarbejdets monetære regningsenhed. Markedskursen noteres. ECU-kurvens sammensætning fremgår af tabel 6.

2) SDR er Den Internationale Valutafonds regningsenhed. Markedskursen beregnes som konsekvens af komponenterne. SDR-kurvens sammensætning fremgår af tabel 6.

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
162,55	10,85	55,285	6,01	4,40	566,30	4,5500	1025,10	4,175	785,25	864,62
163,28	10,90	55,27	6,02	4,415	574,00	4,5730	1025,30	4,17	786,60	871,07
164,00	10,95	55,31	6,025	4,415	574,30	4,6155	1027,50	4,175	788,20	873,45
163,33	10,85	55,41	6,02	4,415	567,20	4,5670	1027,50	4,175	787,75	867,63
163,10	10,85	55,235	6,005	4,40	564,40	4,5285	1024,50	4,155	786,00	864,17
163,10	10,80	55,22	5,93	4,385	559,50	4,4810	1024,25	4,155	786,50	860,05
163,60	10,80	55,14	5,945	4,39	559,25	4,4640	1023,00	4,15	786,50	859,06
163,80	10,85	55,15	5,95	4,40	565,10	4,5040	1023,75	4,155	786,90	863,38
164,02	10,80	55,11	5,94	4,395	563,80	4,4884	1023,50	4,15	787,65	862,24
164,38	10,85	55,08	5,96	4,40	564,25	4,4840	1023,60	4,145	788,20	862,44
164,84	10,90	55,04	5,985	4,41	568,80	4,5490	1023,85	4,15	788,25	869,10
164,40	10,85	54,985	6,005	4,40	563,20	4,5100	1023,00	4,15	786,80	864,12
164,05	10,85	54,99	6,005	4,40	563,60	4,5150	1023,75	4,155	787,00	865,19
164,50	10,90	54,98	5,965	4,405	564,45	4,5375	1027,60	4,16	788,15	869,10
164,65	10,90	54,95	5,985	4,405	563,00	4,5450	1027,25	4,16	788,50	869,85
164,15	10,85	55,015	5,97	4,405	560,60	4,5250	1026,30	4,155	788,10	867,02
163,80	10,85	55,00	5,96	4,395	555,55	4,4930	1024,45	4,15	787,75	862,47
163,95	10,85	54,97	5,97	4,39	551,15	4,5010	1024,40	4,145	787,40	862,09
164,40	10,85	54,955	5,99	4,40	547,15	4,5510	1024,50	4,145	788,10	864,42
164,10	10,85	54,97	5,975	4,395	545,00	4,5335	1024,50	4,135	787,75	861,05
164,10	10,85	54,93	5,985	4,395	545,20	4,5118	1024,00	4,135	787,90	861,02
164,26	10,85	54,92	5,985	4,395	546,45	4,5050	1025,90	4,13	788,50	861,69
163,93	10,86	55,087	5,981	4,400	560,56	4,5242	1024,89	4,153	787,44	864,78
•	10,80	54,92	5,995	4,395	547,60	4,4940	1025,30	4,12	788,35	861,06
•	10,80	54,89	5,985	4,395	547,90	4,4775	1024,50	4,12	788,10	860,64
•	10,80	54,885	5,985	4,395	546,60	4,4560	1025,25	4,12	788,30	859,72
•	10,75	54,82	5,975	4,38	540,00	4,4310	1023,50	4,105	786,85	854,21
•	10,75	54,90	5,95	4,375	539,50	4,4125	1025,00	4,11	787,40	854,48
•	10,75	54,85	5,962	4,373	536,80	4,4370	1023,75	4,091	786,45	855,96
•	10,80	54,89	5,959	4,375	539,65	4,4430	1024,60	4,099	787,35	856,81
•	10,80	54,88	5,965	4,38	536,80	4,4750	1024,30	4,10	787,75	858,72
•	10,85	54,86	5,98	4,385	542,00	4,5025	1024,30	4,10	787,95	861,99
•	10,80	54,84	5,963	4,378	537,70	4,4790	1023,50	4,10	787,40	859,07
•	10,85	54,82	5,971	4,379	537,10	4,4828	1023,50	4,094	787,50	859,52
•	10,85	54,80	5,985	4,385	543,75	4,5128	1024,50	4,099	787,65	863,42
•	10,80	54,815	5,98	4,38	539,70	4,4770	1024,25	4,092	788,10	859,24
•	10,80	54,79	5,97	4,38	537,80	4,4425	1023,55	4,09	787,80	857,38
•	10,80	54,72	5,965	4,375	535,50	4,4200	1021,25	4,078	787,10	854,92
•	10,80	54,675	5,967	4,375	539,00	4,4305	1022,15	4,075	787,75	856,62
•	10,80	54,615	5,969	4,375	537,75	4,3900	1022,20	4,075	787,15	855,17
•	10,80	54,555	5,971	4,37	541,50	4,3595	1020,70	4,075	786,20	855,26
•	10,80	54,605	5,98	4,376	544,00	4,3680	1021,80	4,078	786,25	856,20
•	10,80	54,57	5,98	4,373	546,20	4,3756	1022,40	4,07	786,15	856,35
•	10,80	54,785	5,973	4,380	540,84	4,4433	1023,52	4,095	787,38	857,84

• Valutakursnotering suspenderet.

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer-franc	Hollandske gylde	Italienske lire
1. marts	655,65	1097,40	383,98	106,66	100,01	113,54	18,46	437,28	340,99	0,5202
2. —	659,20	1096,20	383,79	106,78	100,10	113,58	18,47	437,65	340,83	0,5203
5. —	653,60	1073,90	383,77	106,40	99,51	113,58	18,475	435,10	340,73	0,5202
6. —	651,95	1077,00	384,06	106,26	99,42	113,61	18,475	435,60	340,95	0,5201
7. —	653,65	1073,60	383,68	106,14	99,40	113,55	18,46	435,20	340,63	0,5202
8. —	652,20	1075,60	383,62	105,76	99,35	113,48	18,46	434,00	340,63	0,5199
9. —	652,00	1061,15	383,40	105,69	99,14	113,43	18,435	432,33	340,50	0,5193
12. —	654,85	1053,60	383,46	105,82	99,15	113,44	18,445	432,60	340,60	0,5193
13. —	657,15	1053,30	383,30	106,03	99,13	113,41	18,455	430,60	340,46	0,5191
14. —	656,50	1055,85	383,30	106,12	99,23	113,43	18,455	431,10	340,40	0,5193
15. —	655,35	1055,30	383,18	105,95	99,10	113,38	18,45	429,34	340,23	0,5192
16. —	651,10	1056,40	383,40	105,90	98,98	113,45	18,45	429,78	340,43	0,5194
19. —	647,00	1044,20	383,39	105,50	98,63	113,43	18,444	428,52	340,33	0,5191
20. —	645,70	1047,50	383,36	105,46	98,51	113,37	18,44	428,55	340,40	0,5185
21. —	652,35	1039,50	382,97	105,75	98,72	113,43	18,445	429,15	340,06	0,5188
22. —	654,60	1044,75	382,27	105,85	98,80	113,42	18,443	430,55	339,66	0,5192
23. —	651,70	1044,60	382,25	105,84	98,80	113,37	18,445	431,50	339,68	0,5191
26. —	654,30	1054,25	381,61	105,92	98,90	113,33	18,422	430,39	339,16	0,5187
27. —	652,75	1055,25	381,18	105,83	98,76	113,24	18,425	429,14	338,80	0,5188
28. —	653,10	1062,55	380,90	105,91	98,80	113,30	18,437	429,50	338,50	0,5188
29. —	651,45	1062,25	382,25	105,85	98,84	113,62	18,47	431,45	339,55	0,5190
30. —	646,85	1062,50	381,95	105,65	98,60	113,50	18,46	432,05	339,08	0,5179
Månedsgennemsnit	652,86	1061,21	382,96	105,96	99,09	113,45	18,451	431,88	340,12	0,5193
2. april	650,10	1057,20	381,77	105,80	98,56	113,60	18,46	431,75	338,89	0,5187
3. —	649,85	1059,75	381,70	105,75	98,64	113,64	18,47	432,30	338,95	0,5198
4. —	649,20	1066,00	382,28	106,00	98,88	113,81	18,495	431,90	339,70	0,5202
5. —	650,40	1069,75	382,58	105,96	98,95	113,83	18,495	432,53	339,83	0,5194
6. —	648,30	1063,40	382,28	105,66	98,80	113,75	18,475	432,60	339,60	0,5200
9. —	646,40	1059,80	382,20	105,46	98,66	113,75	18,49	432,25	339,50	0,5202
10. —	646,45	1055,20	381,95	105,52	98,60	113,76	18,48	431,60	339,26	0,5200
11. —	640,75	1051,40	382,14	105,08	98,14	113,67	18,475	430,49	339,38	0,5198
17. —	641,40	1044,00	381,35	104,90	97,96	113,52	18,44	429,65	338,70	0,5192
18. —	640,15	1046,50	381,05	104,78	97,88	113,40	18,41	429,00	338,44	0,5187
19. —	637,35	1048,00	381,30	104,80	97,92	113,37	18,415	430,70	338,72	0,5186
20. —	640,20	1050,70	380,73	104,97	97,97	113,28	18,398	431,29	338,31	0,5181
23. —	644,90	1055,00	380,42	105,14	98,27	113,32	18,40	433,00	338,24	0,5182
24. —	645,85	1054,65	380,61	105,16	98,35	113,42	18,42	433,50	338,37	0,5188
25. —	644,90	1055,10	380,57	105,15	98,29	113,43	18,415	435,10	338,37	0,5191
26. —	638,55	1042,90	380,55	104,75	97,89	113,47	18,43	436,55	338,30	0,5189
27. —	640,35	1045,45	380,66	104,89	98,05	113,47	18,448	436,50	338,45	0,5192
30. —	639,40	1044,10	380,50	104,78	97,90	113,35	18,43	438,65	338,25	0,5192
Månedsgennemsnit	644,14	1053,83	381,37	105,25	98,32	113,55	18,447	432,74	338,85	0,5192

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
•	10,85	54,51	5,988	4,378	550,75	4,3865	1022,60	4,07	786,35	859,03
•	10,85	54,495	5,986	4,38	553,35	4,3975	1024,30	4,074	786,35	860,83
163,20	10,80	54,505	5,97	4,36	548,30	4,3775	1021,00	4,069	784,00	855,63
162,68	10,75	54,545	5,972	4,358	548,45	4,3575	1023,00	4,065	784,30	854,68
162,95	10,75	54,505	5,977	4,355	550,50	4,3350	1023,00	4,055	783,85	854,13
162,75	10,75	54,50	5,97	4,351	551,50	4,3245	1022,00	4,05	783,65	853,20
162,47	10,70	54,48	5,965	4,34	552,80	4,3116	1020,70	4,045	782,00	851,22
162,35	10,70	54,49	5,97	4,345	554,75	4,3025	1019,65	4,041	781,30	851,57
162,45	10,70	54,465	5,966	4,339	557,40	4,3025	1019,50	4,038	781,40	852,47
162,55	10,70	54,465	5,968	4,34	559,50	4,3155	1019,60	4,028	781,60	852,86
162,33	10,70	54,46	5,967	4,337	555,75	4,2835	1019,50	4,025	781,25	851,11
162,24	10,70	54,485	5,97	4,34	550,60	4,2780	1020,50	4,015	781,75	849,29
161,48	10,65	54,47	5,965	4,319	545,90	4,2080	1020,00	4,02	780,25	843,98
161,62	10,65	54,46	5,965	4,32	548,10	4,2100	1020,25	4,01	780,40	843,68
161,80	10,65	54,44	5,973	4,32	553,85	4,2250	1019,75	4,00	779,85	846,33
161,78	10,65	54,345	5,987	4,323	554,60	4,2250	1020,50	3,995	780,20	847,44
161,80	10,65	54,33	5,975	4,32	554,40	4,2055	1020,30	3,99	780,00	845,40
161,89	10,65	54,23	5,965	4,323	555,70	4,1930	1019,25	3,98	779,80	846,64
161,72	10,65	54,17	5,963	4,32	554,80	4,1565	1019,00	3,97	779,80	844,49
161,85	10,70	54,12	5,964	4,32	555,20	4,1170	1019,00	3,97	779,70	843,90
162,05	10,65	54,32	5,972	4,33	554,00	4,1515	1021,75	3,98	781,30	845,31
161,65	10,65	54,28	5,96	4,32	552,45	4,1105	1021,85	3,97	780,55	841,61
162,37	10,70	54,412	5,971	4,338	552,85	4,2625	1020,77	4,021	781,80	849,76
161,55	10,65	54,26	5,964	4,317	555,60	4,0655	1022,25	3,97	780,30	841,11
161,74	10,65	54,26	5,976	4,323	556,80	4,0953	1023,50	3,97	780,75	842,22
162,00	10,65	54,35	6,002	4,33	556,00	4,0915	1026,00	3,98	782,60	842,84
162,30	10,70	54,40	6,015	4,338	556,75	4,1270	1026,70	3,979	783,10	845,08
161,98	10,65	54,35	6,018	4,33	555,85	4,1225	1024,80	3,97	782,20	843,17
161,83	10,70	54,32	6,03	4,33	555,00	4,1200	1024,60	3,953	782,00	841,87
161,55	10,65	54,30	6,026	4,324	556,90	4,0860	1026,00	3,95	781,40	840,22
161,15	10,65	54,34	6,013	4,31	552,25	4,0480	1024,50	3,943	780,85	836,04
160,63	10,55	54,20	6,005	4,31	548,15	4,0140	1022,10	3,927	779,15	833,97
160,55	10,55	54,155	6,01	4,298	550,00	4,0080	1021,75	3,922	778,60	833,15
160,72	10,60	54,185	6,02	4,299	548,60	4,0650	1021,50	3,907	779,00	834,02
160,95	10,55	54,105	6,013	4,299	550,40	4,0685	1020,75	3,90	778,75	835,28
161,22	10,60	54,075	6,034	4,305	555,00	4,0915	1020,50	3,90	778,90	838,43
161,40	10,60	54,095	6,029	4,303	555,70	4,0720	1021,00	3,896	779,25	838,38
161,32	10,60	54,09	6,025	4,305	556,00	4,0525	1021,25	3,895	779,25	837,33
160,65	10,60	54,08	6,032	4,296	549,50	4,0185	1020,00	3,886	778,15	832,26
160,95	10,60	54,083	6,02	4,298	550,00	4,0290	1021,05	3,89	778,70	833,71
160,75	10,55	54,09	6,025	4,297	549,20	4,0165	1020,15	3,885	778,25	832,54
161,29	10,62	54,208	6,014	4,312	553,21	4,0662	1022,69	3,929	780,07	837,87

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer-franc	Hollandske gylde	Italienske lire
1. maj	639,90	1048,25	380,30	104,80	97,88	113,38	18,435	440,00	338,15	0,5192
2. —	640,85	1051,80	380,29	105,00	98,13	113,38	18,43	438,86	338,23	0,5188
3. —	639,55	1049,80	380,13	104,83	98,04	113,30	18,418	439,83	338,05	0,5186
4. —	637,50	1049,60	379,75	104,64	97,95	113,16	18,41	438,40	337,76	0,5183
7. —	630,60	1049,85	380,05	104,30	97,69	113,12	18,42	439,05	337,94	0,5181
8. —	628,95	1052,60	380,17	104,16	97,60	113,09	18,413	439,20	338,09	0,5177
9. —	625,90	1051,00	380,98	104,14	97,65	113,20	18,435	443,60	338,68	0,5185
10. —	626,00	1047,50	381,90	104,05	97,75	113,32	18,455	448,10	339,50	0,5192
14. —	626,70	1054,25	381,50	104,27	98,00	113,18	18,442	448,20	339,40	0,5188
15. —	626,85	1056,75	381,43	104,34	98,06	113,23	18,44	450,70	339,40	0,5192
16. —	631,05	1056,50	382,14	104,59	98,25	113,30	18,469	450,10	340,05	0,5194
17. —	625,70	1059,00	382,15	104,25	98,06	113,30	18,47	447,85	339,82	0,5192
18. —	629,95	1066,90	381,62	104,50	98,26	113,29	18,47	448,25	339,50	0,5194
21. —	632,75	1071,95	381,82	104,62	98,41	113,24	18,476	446,70	339,61	0,5189
22. —	634,95	1073,25	380,85	104,60	98,57	113,07	18,482	446,45	338,85	0,5184
23. —	634,10	1075,20	380,90	104,76	98,65	113,25	18,48	450,05	338,90	0,5191
25. —	639,05	1081,10	380,50	105,00	98,83	113,12	18,501	450,30	338,47	0,5186
28. —	639,70	1082,75	380,80	105,10	98,97	113,06	18,502	450,15	338,33	0,5185
29. —	637,00	1078,00	381,15	105,01	98,76	113,06	18,51	451,15	338,40	0,5181
30. —	637,30	1086,35	380,96	105,04	98,95	113,04	18,51	452,50	338,30	0,5182
31. —	645,65	1085,75	381,29	105,48	99,20	113,07	18,527	453,10	338,65	0,5185
Månedsgennemsnit	633,81	1063,25	380,98	104,64	98,27	113,20	18,462	446,31	338,77	0,5187
1. juni	647,00	1086,30	381,68	105,52	99,25	113,00	18,53	452,25	338,89	0,5182
6. —	643,45	1084,05	381,40	105,41	99,16	113,08	18,528	450,40	338,75	0,5184
7. —	645,45	1088,00	380,88	105,43	99,10	113,06	18,52	448,80	338,50	0,5180
8. —	645,10	1089,55	380,93	105,44	99,18	113,06	18,53	446,65	338,58	0,5183
11. —	646,60	1086,70	380,80	105,43	99,21	113,18	18,53	447,00	338,60	0,5186
12. —	644,50	1096,00	380,65	105,36	99,18	113,10	18,52	448,25	338,35	0,5184
13. —	645,20	1099,50	380,55	105,41	99,23	113,09	18,515	449,78	338,17	0,5184
14. —	641,50	1099,00	380,64	105,33	99,16	113,12	18,49	449,80	338,25	0,5186
15. —	645,50	1103,00	380,64	105,47	99,30	113,12	18,503	448,95	338,03	0,5186
18. —	641,95	1096,60	380,26	105,17	99,08	113,00	18,495	448,30	337,72	0,5182
19. —	636,85	1091,00	380,47	104,97	98,78	113,10	18,52	450,45	337,92	0,5185
20. —	637,90	1099,25	380,15	105,05	98,86	113,09	18,515	450,75	338,00	0,5183
21. —	639,35	1101,50	380,15	105,14	98,92	113,15	18,518	451,50	338,00	0,5185
22. —	639,25	1100,50	380,44	105,22	98,94	113,28	18,55	451,38	338,20	0,5191
25. —	638,20	1104,25	380,59	105,10	98,92	113,35	18,555	452,85	338,36	0,5194
26. —	638,95	1105,60	380,23	105,20	99,08	113,34	18,545	452,80	337,92	0,5194
27. —	633,60	1105,00	380,55	104,99	98,92	113,40	18,549	450,60	338,00	0,5197
28. —	634,45	1101,00	380,90	104,92	98,84	113,44	18,539	449,05	338,35	0,5190
29. —	635,85	1108,95	380,40	105,11	99,05	113,31	18,523	449,40	337,95	0,5187
Månedsgennemsnit	641,09	1097,14	380,65	105,25	99,06	113,17	18,525	449,95	338,24	0,5186

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
160,90	10,55	54,08	6,04	4,299	549,60	4,0300	1020,10	3,885	778,45	833,51
161,23	10,60	54,06	6,04	4,303	549,50	4,0550	1020,50	3,88	778,85	835,09
161,05	10,60	54,03	6,05	4,30	548,00	4,0555	1020,30	3,878	778,35	834,17
160,68	10,60	53,98	6,068	4,297	547,25	4,0145	1019,00	3,875	778,15	831,52
160,38	10,55	54,01	6,07	4,292	543,15	4,0000	1020,30	3,868	778,80	828,05
160,30	10,50	54,03	6,072	4,292	541,10	3,9820	1020,20	3,865	778,70	826,98
160,38	10,50	54,15	6,076	4,295	536,95	3,9965	1021,30	3,865	779,70	826,48
160,37	10,50	54,27	6,084	4,299	536,70	3,9890	1023,75	3,868	780,50	826,57
160,90	10,55	54,22	6,074	4,302	532,00	4,0950	1022,80	3,859	780,50	830,68
161,30	10,55	54,215	6,091	4,31	531,60	4,1590	1022,85	3,859	780,80	833,12
161,55	10,60	54,316	6,10	4,313	536,85	4,1585	1024,25	3,877	781,75	835,43
161,30	10,55	54,315	6,105	4,31	533,75	4,1200	1024,10	3,87	782,05	831,95
161,50	10,60	54,24	6,123	4,312	536,30	4,1215	1023,20	3,866	782,50	834,34
161,75	10,60	54,26	6,129	4,325	538,00	4,1260	1023,80	3,875	783,25	836,26
161,70	10,60	54,12	6,111	4,317	539,40	4,1770	1021,00	3,88	782,20	838,39
161,90	10,65	54,122	6,116	4,323	535,05	4,1955	1021,15	3,875	782,75	839,01
162,30	10,65	54,10	6,11	4,327	539,75	4,2825	1020,60	3,876	783,00	844,33
162,55	10,70	54,125	6,106	4,327	540,50	4,2800	1021,00	3,883	783,30	844,79
162,20	10,70	54,15	6,105	4,32	539,40	4,2180	1021,50	3,881	782,45	841,26
162,23	10,70	54,15	6,135	4,33	540,50	4,2280	1021,40	3,885	783,50	842,35
162,60	10,70	54,20	6,142	4,34	548,70	4,2375	1021,60	3,89	784,25	846,60
161,38	10,60	54,150	6,093	4,311	540,19	4,1200	1021,65	3,874	781,13	835,28
162,80	10,70	54,25	6,155	4,338	551,00	4,2470	1022,50	3,895	784,70	847,71
162,54	10,70	54,21	6,168	4,335	548,25	4,2160	1021,85	3,891	784,65	844,80
162,59	10,70	54,135	6,158	4,345	551,85	4,2280	1021,00	3,89	784,05	846,16
162,30	10,70	54,15	6,141	4,34	548,90	4,2125	1021,50	3,893	784,45	845,65
162,12	10,70	54,13	6,163	4,34	553,75	4,1890	1021,00	3,895	784,50	845,34
162,15	10,70	54,10	6,14	4,336	549,00	4,1700	1021,00	3,893	784,90	844,43
162,37	10,70	54,09	6,147	4,346	550,70	4,1715	1020,50	3,893	785,15	845,05
162,10	10,70	54,11	6,158	4,35	547,60	4,1770	1021,00	3,893	785,25	843,59
162,30	10,70	54,10	6,167	4,349	551,75	4,1765	1021,00	3,895	785,60	845,74
161,50	10,70	54,065	6,157	4,335	547,75	4,1645	1020,30	3,891	784,60	842,84
161,21	10,65	54,09	6,165	4,335	543,00	4,1435	1020,30	3,888	784,45	839,55
161,39	10,65	54,045	6,162	4,335	544,25	4,1400	1019,50	3,888	784,70	840,46
161,70	10,70	54,035	6,179	4,34	545,25	4,1300	1020,00	3,886	785,25	841,04
161,81	10,75	54,085	6,177	4,345	543,25	4,1265	1020,85	3,895	785,15	841,08
161,69	10,70	54,09	6,181	4,34	538,75	4,1015	1021,25	3,892	785,60	840,25
161,83	10,75	54,05	6,189	4,33	544,65	4,1215	1020,30	3,89	785,50	841,18
161,77	10,70	54,095	6,187	4,323	540,40	4,1070	1020,50	3,89	785,75	838,46
161,75	10,65	54,175	6,195	4,323	541,40	4,1310	1021,40	3,895	785,45	839,51
162,20	10,70	54,095	6,196	4,331	544,40	4,1735	1020,30	3,891	785,80	841,88
162,01	10,70	54,111	6,168	4,338	546,63	4,1646	1020,84	3,892	785,03	842,88

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer franc	Hollandske gyliden	Italienske lire
2. juli	630,35	1106,80	380,55	104,90	98,89	113,29	18,515	449,45	338,17	0,5187
3. —	630,40	1116,35	380,45	104,88	98,99	113,40	18,52	450,50	338,08	0,5184
4. —	626,55	1120,90	380,83	104,82	99,02	113,47	18,525	451,05	338,22	0,5190
5. —	628,10	1122,35	380,51	104,79	99,03	113,40	18,51	449,75	338,00	0,5189
6. —	629,40	1123,30	380,75	105,01	99,06	113,38	18,52	449,50	338,11	0,5190
9. —	627,20	1135,20	380,75	105,03	99,17	113,45	18,52	450,50	338,06	0,5193
10. —	624,75	1137,10	380,56	105,11	99,17	113,44	18,51	450,88	337,77	0,5191
11. —	626,00	1132,85	380,68	105,06	99,18	113,35	18,481	449,50	337,70	0,5194
12. —	631,10	1123,15	380,60	105,15	99,20	113,43	18,48	448,25	337,62	0,5195
13. —	626,65	1130,25	380,59	104,98	99,19	113,36	18,478	448,75	337,69	0,5196
16. —	630,25	1134,30	380,35	105,19	99,29	113,46	18,475	447,20	337,45	0,5195
17. —	628,25	1136,25	380,41	105,14	99,24	113,47	18,47	444,00	337,39	0,5195
18. —	625,35	1140,20	380,46	105,08	99,23	113,38	18,453	444,65	337,48	0,5194
19. —	625,85	1136,40	380,38	105,10	99,22	113,38	18,45	442,85	337,49	0,5192
20. —	624,50	1132,70	380,50	105,03	99,17	113,42	18,468	444,40	337,70	0,5195
23. —	623,25	1133,90	380,51	105,00	99,11	113,44	18,46	445,20	337,84	0,5197
24. —	618,50	1127,45	380,70	104,65	98,82	113,53	18,475	447,30	337,85	0,5200
25. —	618,15	1118,25	380,48	104,55	98,71	113,49	18,485	446,70	337,71	0,5198
26. —	618,40	1118,25	380,57	104,53	98,70	113,57	18,488	447,80	337,75	0,5200
27. —	617,90	1125,10	380,70	104,57	98,79	113,57	18,491	449,84	337,79	0,5200
30. —	615,00	1133,80	381,23	104,60	98,96	113,74	18,522	450,75	338,18	0,5206
31. —	611,50	1130,80	381,72	104,57	98,80	113,86	18,56	449,75	338,60	0,5212
Månedsgennemsnit	624,43	1127,98	380,65	104,90	99,04	113,47	18,493	448,12	337,85	0,5195
1. aug.	606,75	1127,40	381,83	104,31	98,65	113,86	18,575	449,00	338,92	0,5214
2. —	615,00	1132,00	381,45	104,56	98,89	113,78	18,56	448,00	338,68	0,5211
3. —	607,40	1128,50	381,50	104,12	98,51	113,77	18,555	449,00	338,63	0,5213
6. —	601,70	1126,75	381,55	103,78	98,35	113,77	18,55	450,75	338,60	0,5213
7. —	601,25	1131,50	381,53	103,63	98,32	113,78	18,556	453,75	338,60	0,5213
8. —	607,10	1137,15	381,16	104,04	98,69	113,74	18,557	453,35	338,35	0,5209
9. —	606,75	1135,70	381,20	103,96	98,67	113,70	18,54	452,85	338,37	0,5208
10. —	609,50	1139,30	381,55	104,30	98,90	113,76	18,55	453,30	338,67	0,5207
13. —	601,15	1134,70	381,62	103,74	98,43	113,73	18,55	454,65	338,69	0,5201
14. —	602,75	1137,00	382,20	104,00	98,68	113,80	18,565	457,85	339,24	0,5204
15. —	595,30	1133,10	381,84	103,62	98,40	113,75	18,57	456,55	338,96	0,5200
16. —	598,50	1133,75	382,25	103,89	98,60	113,87	18,569	458,35	339,40	0,5197
17. —	594,75	1137,55	382,87	103,78	98,52	114,04	18,61	461,70	339,90	0,5195
20. —	597,75	1145,00	382,97	103,88	98,73	114,00	18,612	461,75	339,95	0,5194
21. —	601,40	1149,55	383,75	104,23	99,07	114,10	18,65	462,75	340,50	0,5189
22. —	600,00	1151,60	384,83	104,26	99,20	114,33	18,70	466,40	341,50	0,5163
23. —	593,90	1160,70	384,78	104,00	99,11	114,33	18,715	472,20	341,58	0,5153
24. —	595,65	1158,25	383,25	103,92	99,00	114,30	18,665	467,75	340,20	0,5164
27. —	591,95	1153,50	383,50	103,80	98,83	114,28	18,67	467,50	340,35	0,5163
28. —	592,00	1155,85	382,54	103,72	98,73	114,13	18,625	463,80	339,60	0,5172
29. —	594,85	1159,00	382,27	103,86	98,90	114,05	18,62	463,65	339,35	0,5180
30. —	600,00	1156,50	383,05	104,20	99,02	114,27	18,65	462,25	340,10	0,5168
31. —	598,90	1141,75	383,30	104,09	98,89	114,24	18,655	462,40	340,16	0,5162
Månedsgennemsnit	600,62	1142,00	382,47	103,99	98,74	113,97	18,603	458,68	339,49	0,5191

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
162,05	10,65	54,11	6,195	4,328	542,00	4,1640	1020,90	3,89	785,60	838,94
162,17	10,65	54,09	6,199	4,333	542,00	4,1526	1020,70	3,886	786,35	839,49
162,55	10,70	54,14	6,204	4,338	539,90	4,1875	1021,55	3,893	787,50	839,60
162,49	10,70	54,10	6,203	4,334	540,50	4,1775	1020,75	3,887	787,10	839,85
162,53	10,70	54,14	6,205	4,34	540,35	4,1640	1021,30	3,89	787,75	840,18
162,78	10,70	54,13	6,21	4,342	540,90	4,1575	1021,40	3,889	788,60	840,10
163,00	10,70	54,11	6,211	4,344	540,50	4,1880	1021,10	3,882	788,80	840,07
162,90	10,70	54,115	6,21	4,342	540,50	4,2215	1021,40	3,885	788,35	841,35
162,82	10,70	54,09	6,21	4,344	543,25	4,2400	1020,70	3,89	787,70	843,45
162,80	10,70	54,10	6,211	4,335	542,00	4,2410	1020,60	3,89	788,20	842,02
162,82	10,70	54,07	6,21	4,339	543,45	4,2515	1020,30	3,887	788,10	844,34
162,98	10,70	54,07	6,21	4,335	543,40	4,2420	1020,30	3,89	788,50	843,33
162,96	10,70	54,08	6,211	4,332	542,50	4,2415	1020,30	3,888	788,80	842,29
162,88	10,70	54,07	6,209	4,323	542,40	4,2360	1020,10	3,887	788,50	841,95
162,75	10,70	54,08	6,21	4,336	541,40	4,1945	1020,30	3,886	788,50	839,73
162,75	10,70	54,088	6,215	4,336	538,25	4,1850	1020,40	3,889	789,00	838,98
162,50	10,65	54,105	6,215	4,333	534,50	4,1665	1020,40	3,886	788,65	835,83
162,20	10,65	54,07	6,212	4,332	534,50	4,1450	1020,30	3,885	787,50	833,98
162,25	10,65	54,09	6,216	4,33	536,85	4,1055	1021,00	3,885	788,10	832,90
162,23	10,65	54,105	6,203	4,328	535,40	4,1000	1021,00	3,885	789,20	833,17
162,65	10,65	54,19	6,19	4,33	534,10	4,1445	1022,50	3,89	790,60	834,58
162,53	10,65	54,26	6,20	4,33	528,25	4,1600	1024,75	3,89	791,30	833,63
162,62	10,68	54,109	6,207	4,335	539,40	4,1848	1021,00	3,888	788,30	839,08
162,28	10,65	54,265	6,205	4,325	527,15	4,1530	1023,65	3,885	791,05	831,00
162,40	10,65	54,215	6,205	4,338	533,50	4,0870	1023,50	3,888	790,60	832,65
162,02	10,60	54,215	6,203	4,326	527,50	4,0635	1023,00	3,878	790,50	828,14
161,67	10,60	54,225	6,205	4,32	523,75	4,0160	1023,00	3,877	790,45	823,84
161,63	10,60	54,23	6,20	4,32	523,30	4,0100	1023,75	3,874	791,00	823,86
161,90	10,60	54,18	6,208	4,328	528,00	4,0400	1022,75	3,878	791,75	827,78
161,98	10,60	54,18	6,216	4,327	528,95	4,0560	1023,00	3,875	791,90	828,01
162,40	10,65	54,24	6,218	4,335	531,45	4,0595	1024,50	3,88	792,50	829,93
161,80	10,60	54,235	6,215	4,323	524,00	4,0045	1024,00	3,872	792,10	823,92
162,20	10,60	54,325	6,222	4,333	525,50	4,0230	1025,45	3,88	793,25	825,84
161,73	10,55	54,275	6,222	4,325	521,00	4,0315	1024,50	3,878	793,25	822,17
162,00	10,60	54,32	6,224	4,33	522,95	4,0545	1025,60	3,88	793,30	824,78
161,80	10,55	54,415	6,226	4,319	518,40	4,0275	1027,50	3,881	793,85	823,02
162,20	10,60	54,43	6,224	4,329	522,35	4,0685	1027,50	3,882	794,50	826,42
162,72	10,70	54,538	6,20	4,336	527,00	4,1015	1029,70	3,895	795,60	830,10
162,93	10,65	54,71	6,14	4,333	527,35	4,0940	1032,25	3,902	797,60	830,20
162,73	10,65	54,695	6,115	4,318	524,35	4,0810	1032,00	3,89	798,00	827,79
162,55	10,70	54,475	6,16	4,35	528,10	4,0750	1028,00	3,877	794,90	827,33
162,50	10,60	54,50	6,182	4,35	522,00	4,0875	1029,00	3,88	795,45	825,76
162,33	10,60	54,365	6,19	4,34	519,20	4,1335	1026,25	3,87	795,00	826,87
162,55	10,65	54,335	6,195	4,35	522,00	4,1315	1026,00	3,865	795,40	828,15
162,85	10,65	54,46	6,161	4,348	523,60	4,1530	1028,30	3,873	795,60	831,61
162,55	10,65	54,48	6,149	4,338	521,10	4,1535	1028,60	3,874	794,50	829,91
162,25	10,62	54,361	6,195	4,332	524,89	4,0741	1026,17	3,880	793,57	827,35

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer-franc	Hollandske gylde	Italienske lire
3. sept.	606,65	1135,25	382,88	104,40	99,13	114,20	18,64	460,35	339,82	0,5150
4. —	603,65	1136,70	382,95	104,20	99,05	114,25	18,645	459,84	339,80	0,5141
5. —	600,50	1139,15	382,90	104,17	99,03	114,24	18,63	461,45	339,75	0,5138
6. —	594,70	1136,00	382,55	103,86	98,79	114,15	18,605	458,88	339,36	0,5125
7. —	596,65	1129,60	382,14	103,70	98,55	114,10	18,60	459,50	339,17	0,5126
10. —	601,50	1126,50	381,94	104,11	98,80	114,07	18,59	458,70	338,96	0,5122
11. —	608,80	1121,50	382,14	104,40	98,96	114,10	18,595	457,95	339,10	0,5125
12. —	605,15	1126,10	381,72	104,30	98,96	113,96	18,565	458,45	338,65	0,5118
13. —	606,20	1129,80	381,49	104,33	98,93	113,92	18,555	457,10	338,56	0,5117
14. —	598,50	1129,25	381,47	104,03	98,71	113,95	18,56	458,80	338,53	0,5117
17. —	594,00	1131,80	381,79	103,85	98,50	113,99	18,57	462,40	338,72	0,5108
18. —	592,95	1133,55	381,50	103,76	98,47	113,88	18,54	459,95	338,43	0,5091
19. —	592,10	1132,80	381,26	103,63	98,41	113,85	18,535	459,30	338,32	0,5091
20. —	599,00	1124,00	381,09	103,92	98,58	113,83	18,53	457,60	338,12	0,5111
21. —	602,00	1113,00	381,00	103,90	98,50	113,80	18,54	455,50	337,98	0,5118
24. —	597,80	1114,10	381,45	103,80	98,46	113,95	18,555	457,85	338,45	0,5113
25. —	595,55	1125,25	381,65	103,74	98,53	113,96	18,548	459,90	338,65	0,5103
26. —	599,50	1119,75	381,65	103,84	98,57	113,98	18,54	459,25	338,57	0,5099
27. —	599,50	1121,25	382,28	103,87	98,65	114,18	18,56	457,90	338,99	0,5110
28. —	598,10	1121,85	382,10	103,74	98,63	114,15	18,555	460,40	338,91	0,5106
Månedsgennemsnit	599,64	1127,36	381,90	103,98	98,71	114,03	18,573	459,05	338,84	0,5116
1. okt.	593,00	1122,70	382,10	103,58	98,45	114,09	18,55	461,48	338,84	0,5100
2. —	595,70	1121,25	382,21	103,74	98,49	114,08	18,55	458,35	338,97	0,5108
3. —	593,25	1121,85	382,25	103,65	98,45	114,05	18,56	459,65	339,05	0,5103
4. —	587,35	1117,40	381,60	103,28	98,14	113,91	18,537	458,20	338,45	0,5090
5. —	585,80	1121,30	381,63	103,33	98,20	113,99	18,532	456,50	338,50	0,5097
8. —	585,90	1158,75	381,55	103,67	98,80	113,90	18,545	455,50	338,41	0,5093
9. —	582,50	1148,00	381,55	103,40	98,58	113,98	18,549	456,45	338,54	0,5091
10. —	582,30	1145,50	381,24	103,26	98,52	113,88	18,52	455,55	338,27	0,5086
11. —	583,45	1149,50	381,10	103,28	98,51	113,86	18,515	454,18	338,08	0,5091
12. —	579,50	1144,45	381,30	102,92	98,40	113,90	18,519	453,10	338,24	0,5087
15. —	581,60	1135,50	381,58	103,05	98,50	113,91	18,53	451,25	338,50	0,5089
16. —	582,30	1129,50	381,60	103,02	98,43	113,85	18,525	451,70	338,50	0,5093
17. —	574,65	1134,25	381,47	102,75	98,27	113,86	18,525	454,25	338,54	0,5093
18. —	575,65	1128,25	381,48	102,59	98,18	113,86	18,53	453,88	338,49	0,5094
19. —	574,75	1125,20	381,45	102,68	98,08	113,86	18,53	452,35	338,48	0,5090
22. —	575,15	1126,25	381,58	102,98	98,21	113,98	18,54	452,00	338,60	0,5094
23. —	580,40	1129,25	381,62	103,21	98,18	114,00	18,54	452,25	338,58	0,5095
24. —	579,75	1127,60	381,52	102,98	98,18	114,00	18,535	453,05	338,55	0,5097
25. —	575,70	1127,00	381,53	102,96	98,13	114,00	18,54	452,15	338,51	0,5097
26. —	578,60	1132,20	381,45	102,94	98,15	113,99	18,54	451,90	338,48	0,5097
29. —	576,60	1128,40	381,55	102,85	98,15	114,00	18,54	451,25	338,55	0,5093
30. —	580,60	1132,15	381,75	102,93	98,20	114,08	18,555	450,15	338,75	0,5095
31. —	580,60	1127,60	382,03	102,89	98,20	114,10	18,562	450,45	338,80	0,5099
Månedsgennemsnit	581,96	1131,91	381,61	103,13	98,32	113,96	18,538	454,16	338,55	0,5094

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
162,88	10,65	54,425	6,141	4,336	523,80	4,2210	1027,50	3,874	792,90	834,83
162,76	10,65	54,43	6,122	4,331	522,50	4,2015	1027,80	3,871	792,70	833,04
162,77	10,65	54,425	6,113	4,331	520,10	4,2315	1027,60	3,868	793,45	832,80
162,10	10,65	54,38	6,09	4,315	517,00	4,2180	1026,50	3,858	792,60	829,17
161,95	10,60	54,325	6,105	4,31	513,75	4,2500	1025,75	3,87	791,75	830,28
162,20	10,60	54,29	6,096	4,315	517,45	4,3325	1025,50	3,87	791,00	834,81
162,70	10,65	54,32	6,076	4,321	521,00	4,3355	1026,00	3,88	790,85	837,90
162,55	10,65	54,26	6,066	4,313	521,20	4,3900	1025,00	3,92	790,60	838,12
162,65	10,70	54,23	6,073	4,312	520,50	4,3875	1024,00	3,935	790,55	838,68
162,30	10,70	54,22	6,073	4,313	515,75	4,3740	1024,00	3,94	790,00	834,72
161,95	10,65	54,27	6,066	4,306	511,20	4,3400	1024,85	3,96	790,95	831,99
161,32	10,60	54,225	6,049	4,303	512,35	4,3100	1024,00	3,84	790,35	830,40
161,22	10,65	54,19	6,07	4,303	511,15	4,2890	1023,40	3,87	790,30	829,09
161,08	10,65	54,17	6,083	4,303	518,50	4,3800	1022,75	3,87	789,95	834,35
160,44	10,65	54,17	6,097	4,304	521,35	4,3835	1022,90	3,88	789,90	834,77
160,30	10,65	54,22	6,092	4,302	519,80	4,4045	1024,00	3,88	790,65	834,06
160,35	10,60	54,255	6,089	4,30	518,50	4,3575	1024,65	3,89	790,45	832,58
161,10	10,60	54,25	6,105	4,301	518,30	4,3715	1024,60	3,89	788,75	834,36
161,35	10,60	54,34	6,10	4,303	518,00	4,3370	1026,25	3,89	789,40	833,88
160,73	10,60	54,315	6,105	4,30	517,50	4,3315	1025,75	3,88	788,30	832,99
161,74	10,64	54,286	6,091	4,311	517,99	4,3223	1025,14	3,887	790,77	833,64
160,97	10,60	54,30	6,10	4,314	514,50	4,3185	1025,75	3,85	787,65	830,27
160,84	10,60	54,335	6,106	4,316	516,50	4,3470	1026,00	3,846	789,20	832,36
160,70	10,60	54,345	6,09	4,31	514,70	4,3380	1025,70	3,845	789,80	831,00
160,19	10,55	54,25	6,082	4,30	511,00	4,3650	1024,00	3,83	787,85	828,35
160,43	10,55	54,25	6,085	4,307	508,75	4,4050	1024,00	3,835	787,90	829,43
161,17	10,65	54,235	6,054	4,323	509,50	4,4840	1023,70	3,83	791,35	835,32
161,30	10,60	54,24	6,075	4,33	506,20	4,4630	1023,75	3,819	791,35	832,21
161,30	10,60	54,20	6,053	4,337	506,50	4,4650	1023,10	3,81	790,45	831,69
161,30	10,60	54,175	6,06	4,34	507,10	4,4770	1022,75	3,808	790,35	832,88
161,00	10,60	54,20	6,067	4,348	506,00	4,5010	1023,10	3,794	790,40	831,59
161,25	10,60	54,24	6,07	4,335	504,10	4,5450	1023,50	3,80	790,20	833,37
161,50	10,60	54,235	6,088	4,328	503,10	4,5375	1023,75	3,794	789,55	832,85
161,35	10,60	54,23	6,09	4,325	495,50	4,6000	1023,25	3,785	789,05	831,84
161,02	10,55	54,225	6,09	4,327	490,70	4,6110	1023,30	3,785	788,75	832,13
160,80	10,55	54,24	6,078	4,323	492,25	4,5265	1023,10	3,786	789,50	828,61
161,00	10,55	54,24	6,074	4,323	491,40	4,5670	1023,25	3,784	789,75	830,43
160,90	10,60	54,25	6,09	4,328	494,75	4,5465	1023,00	3,787	790,05	832,43
160,30	10,60	54,24	6,089	4,33	494,75	4,5000	1023,25	3,782	789,70	830,38
160,43	10,55	54,235	6,088	4,327	492,80	4,5305	1023,10	3,778	789,50	829,52
160,50	10,60	54,23	6,09	4,332	496,60	4,5170	1023,00	3,78	790,00	830,79
160,56	10,55	54,25	6,088	4,34	495,45	4,5120	1022,60	3,778	790,25	829,45
160,56	10,60	54,28	6,093	4,345	498,85	4,4955	1022,85	3,778	791,55	831,23
160,55	10,60	54,32	6,10	4,348	496,70	4,4720	1023,75	3,776	791,75	830,20
160,87	10,59	54,250	6,083	4,328	502,07	4,4837	1023,63	3,803	789,82	831,23

Tabel 9

Valutakurser
Middelkurser, fastsat ved

1990	Kroner									
	US-dollar	Engelske pund	D-mark	Svenske kroner	Norske kroner	Franske franc	Belgiske franc, konv.	Schweizer-franc	Hollandske gylde	Italienske lire
1. nov.	582,05	1125,40	382,20	102,91	98,26	114,11	18,57	450,40	338,96	0,5102
2. —	575,40	1122,80	383,05	102,80	98,21	114,16	18,62	452,45	339,60	0,5100
5. —	571,10	1120,80	382,49	102,57	98,05	114,04	18,587	453,66	339,18	0,5091
6. —	569,25	1122,30	382,22	102,45	98,05	113,98	18,575	454,55	339,05	0,5092
7. —	568,70	1120,70	382,82	102,57	98,19	114,13	18,60	456,35	339,58	0,5097
8. —	572,40	1120,50	382,49	102,47	98,08	114,04	18,578	454,85	339,25	0,5091
9. —	570,45	1120,40	382,69	102,35	98,15	113,97	18,578	455,65	339,30	0,5087
12. —	566,80	1115,65	382,85	102,31	98,13	113,98	18,58	454,45	339,47	0,5088
13. —	566,05	1112,75	382,85	102,08	98,05	113,92	18,585	452,70	339,47	0,5092
14. —	567,25	1112,70	383,97	102,23	98,15	113,96	18,605	453,93	340,38	0,5101
15. —	567,15	1111,25	383,86	102,10	98,00	113,84	18,605	453,45	340,33	0,5093
16. —	568,10	1112,25	384,19	102,31	98,05	113,83	18,605	454,20	340,70	0,5096
19. —	563,60	1113,00	383,90	102,05	98,05	113,69	18,60	454,10	340,55	0,5090
20. —	566,40	1116,45	383,50	102,18	98,04	113,77	18,58	453,95	339,96	0,5094
21. —	565,80	1113,95	384,02	102,29	98,14	113,75	18,585	454,80	340,40	0,5104
22. —	568,85	1122,80	384,26	102,51	98,25	113,93	18,605	455,00	340,67	0,5115
23. —	569,85	1121,60	383,80	102,50	98,27	113,82	18,58	454,60	340,30	0,5109
26. —	571,15	1124,40	383,40	102,59	98,31	113,74	18,57	451,55	339,96	0,5113
27. —	571,20	1124,90	383,40	102,57	98,24	113,68	18,565	451,65	339,93	0,5113
28. —	566,00	1122,50	383,64	102,23	98,23	113,63	18,58	450,45	340,10	0,5111
29. —	570,85	1122,60	383,76	102,35	98,29	113,67	18,59	450,20	340,22	0,5108
30. —	577,15	1118,50	383,54	102,54	98,25	113,64	18,57	450,10	340,05	0,5111
Månedsgennemsnit	569,80	1119,01	383,31	102,41	98,16	113,88	18,587	453,32	339,88	0,5100
3. dec.	577,10	1115,00	383,70	102,46	98,19	113,55	18,565	448,48	340,18	0,5107
4. —	578,90	1114,00	384,16	102,58	98,23	113,62	18,57	449,50	340,55	0,5107
5. —	575,10	1113,50	384,55	102,38	98,20	113,62	18,585	450,65	340,90	0,5112
6. —	576,75	1113,00	384,75	102,46	98,23	113,50	18,585	450,75	341,09	0,5108
7. —	571,10	1111,00	384,65	102,27	98,10	113,53	18,585	451,05	341,07	0,5110
10. —	565,50	1104,90	385,30	102,05	98,20	113,48	18,588	450,65	341,60	0,5103
11. —	567,30	1103,50	385,09	101,96	98,04	113,40	18,595	450,65	341,52	0,5104
12. —	567,45	1104,90	384,70	102,10	98,08	113,36	18,57	450,65	341,12	0,5110
13. —	568,50	1108,50	385,25	102,09	98,13	113,40	18,59	450,60	341,50	0,5110
14. —	570,00	1108,75	385,22	102,21	98,10	113,38	18,585	449,50	341,50	0,5109
17. —	573,80	1109,25	385,85	102,38	98,38	113,47	18,63	450,12	342,05	0,5112
18. —	575,00	1110,00	386,30	102,54	98,34	113,47	18,68	451,10	342,45	0,5112
19. —	572,40	1107,50	387,25	102,39	98,43	113,43	18,71	452,00	343,35	0,5115
20. —	575,75	1107,40	386,83	102,48	98,40	113,55	18,70	450,50	342,84	0,5119
21. —	583,95	1109,85	385,95	102,68	98,48	113,65	18,665	449,65	342,15	0,5121
27. —	590,15	1112,50	385,80	102,95	98,53	113,65	18,677	451,50	341,70	0,5120
28. —	586,30	1112,45	386,00	102,92	98,43	113,47	18,675	452,42	342,13	0,5118
31. —	577,60	1114,15	386,04	102,68	98,23	113,50	18,693	452,60	342,20	0,5118
Månedsgennemsnit	575,15	1110,01	385,41	102,42	98,26	113,50	18,625	450,69	341,66	0,5112
Årsgennemsnit	618,53	1102,04	382,89	104,50	98,85	113,65	18,523	446,16	339,84	0,5163

pr. 100 enheder

Finske mark	Islandske kroner	Østrigske schilling	Spanske pesetas	Portugisiske escudos	Canadiske dollar	Japanske yen	Irske pund	Græske drachmer	ECU ¹⁾	SDR ²⁾
160,60	10,60	54,345	6,098	4,348	498,70	4,4470	1024,60	3,78	791,85	829,93
160,47	10,55	54,465	6,085	4,346	494,30	4,4725	1026,75	3,775	792,25	828,04
160,44	10,55	54,39	6,084	4,335	492,95	4,4899	1025,40	3,765	790,70	826,08
160,18	10,55	54,36	6,095	4,345	491,50	4,4710	1024,65	3,755	790,40	824,54
160,32	10,50	54,435	6,098	4,357	489,55	4,4550	1026,25	3,753	791,40	824,09
160,15	10,50	54,385	6,087	4,352	489,30	4,4000	1025,25	3,75	790,80	823,64
160,21	10,50	54,41	6,074	4,344	488,65	4,4040	1025,65	3,747	790,65	822,92
160,10	10,50	54,435	6,06	4,347	486,30	4,4110	1026,15	3,738	789,85	821,17
159,60	10,45	54,435	6,055	4,345	485,90	4,3820	1026,40	3,73	788,70	819,54
159,75	10,50	54,59	6,053	4,354	486,25	4,3830	1029,25	3,736	789,60	820,74
159,55	10,50	54,58	6,031	4,345	487,95	4,3905	1028,75	3,729	789,25	820,64
159,60	10,50	54,64	6,037	4,352	488,10	4,3835	1029,85	3,732	789,55	821,09
159,55	10,45	54,58	6,03	4,346	484,35	4,3915	1028,35	3,728	789,35	819,09
159,50	10,50	54,515	6,052	4,351	487,50	4,4020	1027,00	3,73	790,30	820,89
159,80	10,50	54,585	6,044	4,36	488,75	4,4430	1027,90	3,745	790,50	822,02
159,85	10,55	54,64	6,065	4,375	490,65	4,4710	1028,25	3,745	793,00	825,43
159,80	10,55	54,57	6,064	4,364	491,40	4,4745	1025,00	3,74	792,55	825,54
160,33	10,50	54,505	6,065	4,372	493,00	4,4425	1024,65	3,737	792,00	825,01
160,35	10,50	54,51	6,05	4,368	491,60	4,4315	1025,25	3,73	791,50	824,65
160,18	10,50	54,54	6,042	4,366	486,00	4,3960	1024,50	3,728	791,30	820,98
160,15	10,55	54,57	6,037	4,363	490,00	4,3755	1024,25	3,729	791,10	822,60
160,23	10,55	54,55	6,06	4,365	495,00	4,3335	1023,00	3,73	790,60	823,53
160,03	10,52	54,502	6,062	4,355	489,90	4,4205	1026,23	3,742	790,78	823,28
160,10	10,50	54,565	6,043	4,36	495,80	4,3050	1023,80	3,73	789,55	822,24
160,08	10,50	54,63	6,033	4,364	496,85	4,3200	1024,90	3,719	790,00	823,78
160,03	10,50	54,67	6,027	4,361	495,05	4,2920	1025,75	3,725	791,00	821,28
160,00	10,50	54,705	6,024	4,362	496,20	4,3005	1025,45	3,725	790,85	822,25
159,53	10,50	54,71	6,028	4,36	491,50	4,3350	1025,50	3,72	791,10	820,65
159,50	10,50	54,76	6,017	4,354	488,75	4,3340	1026,25	3,71	790,75	817,83
159,28	10,45	54,74	6,014	4,354	489,80	4,2985	1025,20	3,699	789,70	817,14
159,48	10,50	54,675	6,029	4,351	489,25	4,3200	1024,50	3,69	789,50	817,81
159,35	10,50	54,75	6,036	4,358	490,30	4,3195	1025,25	3,696	790,75	818,92
159,60	10,50	54,75	6,053	4,362	491,20	4,3100	1025,75	3,705	790,90	819,26
159,40	10,50	54,84	6,055	4,366	496,10	4,3125	1027,20	3,705	791,70	821,53
159,70	10,50	54,905	6,044	4,363	496,65	4,3210	1028,25	3,70	791,40	822,66
159,40	10,50	55,03	6,043	4,363	495,10	4,2700	1029,60	3,70	791,75	820,02
159,70	10,50	54,98	6,05	4,35	496,10	4,2860	1027,00	3,70	791,75	821,96
159,60	10,55	54,86	6,042	4,345	504,00	4,3120	1026,40	3,685	791,75	826,39
159,80	10,65	54,82	6,05	4,328	507,75	4,3230	1025,85	3,702	791,60	829,72
159,85	10,60	54,87	6,038	4,321	505,40	4,3200	1026,75	3,70	792,15	827,80
159,43	10,60	54,865	6,04	4,295	499,00	4,2565	1026,50	3,68	791,50	821,95
159,66	10,52	54,785	6,037	4,351	495,82	4,3075	1026,11	3,705	790,98	821,84
161,89	10,65	54,420	6,074	4,341	530,19	4,2846	1023,56	3,907	787,37	838,80

Tabel 10

	I. Løbende betalinger								
	Vare- betalinger	Søtrans- port	Rejser	Andre varer og tjenester ¹⁾	Rente og udbytte ¹⁾	De Europæ- iske Fælles- skaber	Bistand til udviklings- lande	Andre ensidige betalinger	Løbende betalinger i alt
	Millioner								
Fra udlandet									
1981	112 442	23 493	8 948	21 652	8 190	4 744	•	329	179 799
1982	127 336	26 039	10 884	28 325	8 148	4 753	•	535	206 020
1983	140 421	25 138	11 952	31 575	8 216	5 716	•	866	223 883
1984	164 515	28 922	13 384	34 034	11 960	8 262	•	1 405	262 482
1985	176 998	30 876	14 048	35 274	14 837	7 839	•	993	280 865
1986	166 594	25 046	14 234	34 514	16 854	9 854	•	1 012	268 108
1987	171 771	25 993	15 189	35 356	19 038	9 299	•	1 375	278 021
1988	185 376	30 002	16 308	38 670	24 742	10 609	•	1 471	307 178
1989	210 410	38 468	16 898	45 094	32 137	9 207	•	2 528	354 742
1990	224 523	38 353	20 556	46 646	41 472	9 408	•	2 211	383 169
1990 1. kvrt.	53 463	9 095	3 729	10 200	8 465	2 488	•	578	88 018
2. —	54 568	9 562	5 189	12 101	10 499	2 143	•	350	94 412
3. —	54 866	9 276	7 180	11 817	11 459	2 501	•	767	97 866
4. —	61 626	10 420	4 458	12 528	11 049	2 276	•	516	102 873
Til udlandet									
1981	116 264	19 313	9 163	20 383	21 752	3 682	1 306	1 831	193 694
1982	129 701	22 079	11 092	28 349	26 353	3 935	1 835	1 890	225 233
1983	139 145	21 718	11 075	31 125	26 453	4 401	1 807	2 588	238 312
1984	163 740	25 179	12 714	35 946	34 939	4 628	2 265	2 358	281 770
1985	181 107	27 524	14 937	37 128	40 263	5 379	2 510	2 331	311 179
1986	175 693	22 041	17 139	36 297	43 549	6 738	3 651	2 907	308 015
1987	162 803	22 517	19 562	36 042	46 295	7 053	2 758	2 639	299 669
1988	165 772	25 799	21 143	38 913	52 655	7 978	3 216	2 733	318 209
1989	188 134	33 154	21 434	45 820	64 303	7 744	3 380	2 291	366 260
1990	189 799	30 801	22 748	46 379	75 500	7 390	3 239	2 654	378 510
1990 1. kvrt.	46 166	7 790	4 615	11 527	17 279	1 859	833	808	90 877
2. —	48 318	7 742	5 785	11 382	19 254	2 016	727	526	95 750
3. —	45 914	7 327	7 125	11 420	18 435	1 599	765	777	93 362
4. —	49 401	7 942	5 223	12 050	20 532	1 916	914	543	98 521
Netto fra udlandet									
1981	- 3 822	4 180	- 214	1 270	- 13 563	1 062	- 1 306	- 1 502	- 13 895
1982	- 2 366	3 961	- 208	- 24	- 18 204	817	- 1 835	- 1 355	- 19 213
1983	1 276	3 420	877	450	- 18 238	1 315	- 1 807	- 1 722	- 14 429
1984	774	3 742	670	- 1 912	- 22 979	3 634	- 2 265	- 953	- 19 288
1985	- 4 109	3 352	- 889	- 1 854	- 25 426	2 460	- 2 510	- 1 338	- 30 314
1986	- 9 099	3 005	- 2 905	- 1 783	- 26 695	3 116	- 3 651	- 1 895	- 39 907
1987	8 968	3 476	- 4 373	- 686	- 27 257	2 246	- 2 758	- 1 264	- 21 648
1988	19 604	4 203	- 4 835	- 243	- 27 913	2 631	- 3 216	- 1 262	- 11 031
1989	22 276	5 314	- 4 536	- 726	- 32 166	1 463	- 3 380	237	- 11 518
1990	34 724	7 552	- 2 192	267	- 34 028	2 018	- 3 239	- 443	4 659
1990 1. kvrt.	7 297	1 305	- 886	- 1 327	- 8 814	629	- 833	- 230	- 2 859
2. —	6 250	1 820	- 596	719	- 8 755	127	- 727	- 176	- 1 338
3. —	8 952	1 949	55	397	- 6 976	902	- 765	- 10	4 504
4. —	12 225	2 478	- 765	478	- 9 483	360	- 914	- 27	4 352

Anm.: Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og totalbeløbene.

¹⁾ Specifikation af denne post kan fås ved henvendelse til Danmarks Nationalbank, Biblioteket.

²⁾ Aktiver respektive passiver er indlændinges fordringer på respektive gæld til udlændinge.

II. Kapitalbetalinger ²⁾								
Offentlig sektor		Erhvervsmæssige lån		Porteføljainvesteringer		Direkte investeringer		
Aktiver ³⁾	Passiver ⁴⁾	Aktiver ⁵⁾	Passiver	Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver	
kroner								
								Fra udlandet
74	28 040	3 668	47 852	1 192	5 551	542	1 681	 1981
61	52 158	3 891	52 925	2 840	5 253	769	2 191	 1982
53	50 933	5 002	84 832	2 896	12 977	1 232	2 140	 1983
61	66 829	6 748	161 464	4 610	25 494	411	2 504	 1984
112	68 230	7 727	193 301	9 502	76 363	854	3 113	 1985
1 254	104 818	8 611	224 866	33 303	77 694	612	4 889	 1986
486	61 491	9 375	227 766	49 296	111 177	1 387	4 544	 1987
162	43 953	17 078	187 931	28 405	153 344	702	5 762	 1988
298	43 403	25 048	167 778	34 185	102 508	1 298	13 581	 1989
636	56 767	22 161	199 887	62 823	158 878	1 791	11 692	 1990
439	22 451	5 212	50 840	10 518	31 027	800	2 391	1. kv. ... 1990
141	11 002	4 774	48 432	9 754	46 546	162	1 472	2. —
9	14 638	5 706	45 185	10 570	38 518	630	3 553	3. —
47	8 676	6 469	55 430	31 981	42 787	199	4 276	4. —
								Til udlandet
828	18 405	4 890	47 492	1 332	4 917	1 547	856	 1981
725	25 877	5 971	55 599	3 642	5 678	1 353	978	 1982
1 020	32 550	8 236	79 444	3 500	9 511	2 057	1 203	 1983
1 147	71 430	9 534	139 678	6 062	16 623	2 981	2 393	 1984
969	63 076	11 134	162 590	12 271	59 273	3 069	1 798	 1985
1 039	68 247	9 591	213 455	51 328	76 716	4 969	3 584	 1986
1 699	39 162	11 465	210 858	44 329	91 362	5 500	3 942	 1987
1 258	48 709	20 877	166 221	32 855	141 730	5 544	2 371	 1988
1 471	46 048	32 816	156 245	45 258	110 915	16 116	5 660	 1989
1 119	47 905	29 554	177 424	70 938	133 431	11 124	4 227	 1990
272	17 530	6 600	40 814	10 845	28 596	5 299	123	1. kv. ... 1990
294	13 002	6 095	50 051	14 248	31 631	2 317	592	2. —
197	10 184	8 118	41 158	27 457	33 759	1 727	1 004	3. —
356	7 189	8 741	45 401	18 388	39 445	1 781	2 508	4. —
								Netto fra udlandet
- 754	9 635	- 1 222	360	- 140	634	- 1 005	825	 1981
- 664	26 281	- 2 080	- 2 674	- 802	- 425	- 584	1 213	 1982
- 967	18 383	- 3 234	5 388	- 604	3 466	- 825	937	 1983
- 1 086	- 4 601	- 2 786	21 786	- 1 452	8 871	- 2 570	111	 1984
- 857	5 154	- 3 407	30 711	- 2 769	17 090	- 2 215	1 315	 1985
215	36 571	- 980	11 411	- 18 025	978	- 4 357	1 305	 1986
- 1 213	22 329	- 2 090	16 908	4 967	19 815	- 4 113	602	 1987
- 1 096	- 4 756	- 3 799	21 710	- 4 450	11 614	- 4 842	3 391	 1988
- 1 173	- 2 645	- 7 768	11 533	- 11 073	- 8 407	- 14 818	7 921	 1989
- 483	8 862	- 7 393	22 463	- 8 115	25 447	- 9 333	7 465	 1990
167	4 921	- 1 388	10 026	- 327	2 431	- 4 499	2 268	1. kv. ... 1990
- 153	- 2 000	- 1 321	- 1 619	- 4 494	14 915	- 2 155	880	2. —
- 188	4 454	- 2 412	4 027	- 16 887	4 759	- 1 097	2 549	3. —
- 309	1 487	- 2 272	10 029	13 593	3 342	- 1 582	1 768	4. —

³⁾ Hovedsagelig lån til udviklingslande.⁴⁾ Lån optaget af staten, Hypotekbanken, Dansk Olie & Naturgas A/S med tilhørende datterselskaber, A/S Storebæltsforbindelsen, kommuner, værker, havne og lignende samt Eksportfinansieringsfondens låntagning i udlandet.⁵⁾ Inkl. lån ydet af Skibskreditfonden og Eksportfinansieringsfonden.

Tabel 10
(fortsat)

Registrerede betalinger fra og til udlandet

II. Kapitalbetalinger (fortsat)									
Private lån mv.		Kapital- betalinger i alt		I alt registre- rede be- talinger (I+II)	Fejl og ude- ladelser	Kapital- regule- ring	Fald i penge- institutter- nes udlands- stilling ⁷⁾	Ændring i Danmarks inter- nationale likviditet	
Aktiver	Passiver	Aktiver	Passiver						
Millioner kroner									
Fra udland ⁶⁾									
106	320	5 582	83 444	268 825	•	•	•	•	 198
151	296	7 712	112 823	326 555	•	•	•	•	 198
198	608	9 381	151 490	384 754	•	•	•	•	 198
229	453	12 059	256 744	531 285	•	•	•	•	 198
300	440	18 495	341 447	640 807	•	•	•	•	 198
340	346	44 120	412 613	724 841	•	•	•	•	 198
346	342	60 890	405 320	744 231	•	•	•	•	 198
344	1 467	46 691	392 457	746 326	•	•	•	•	 198
304	6 280	61 133	333 550	749 425	•	•	•	•	 198
425	24 878	87 836	452 102	923 107	•	•	•	•	 198
190	2 455	17 159	109 164	214 341	•	•	•	•	1. kv. ... 199
87	3 674	14 918	111 126	220 456	•	•	•	•	2. — ..
56	14 177	16 971	116 071	230 908	•	•	•	•	3. — ..
92	4 572	38 788	115 741	257 402	•	•	•	•	4. — ..
Til udland ⁶⁾									
130	336	8 727	72 006	274 427	•	•	•	•	 198
128	405	11 819	88 537	325 589	•	•	•	•	 198
126	677	14 939	123 385	376 636	•	•	•	•	 198
187	618	19 911	230 742	532 423	•	•	•	•	 198
249	639	27 692	287 376	626 247	•	•	•	•	 198
425	927	67 352	362 929	738 296	•	•	•	•	 198
403	725	63 396	346 049	709 114	•	•	•	•	 198
501	822	61 035	359 853	739 097	•	•	•	•	 198
561	2 064	96 222	320 932	783 414	•	•	•	•	 198
508	21 960	113 243	384 947	876 700	•	•	•	•	 199
225	651	23 241	87 714	201 832	•	•	•	•	1. kv. ... 199
112	1 115	23 066	96 391	215 207	•	•	•	•	2. — ..
75	2 101	37 574	88 206	219 142	•	•	•	•	3. — ..
96	18 093	29 362	112 636	240 519	•	•	•	•	4. — ..
Netto fra udland ⁶⁾									
- 24	- 16	- 3 145	11 438	- 5 602	- 1 119	3 375 ⁶⁾	1 051	- 2 295	 198
23	- 109	- 4 107	24 286	966	- 3 419	4 189	- 524	1 212	 198
72	- 69	- 5 558	28 105	8 118	- 701	5 225	4 278	16 920	 198
42	- 165	- 7 852	26 002	- 1 138	- 3 865	3 095	268	- 1 640	 198
51	- 199	- 9 197	54 071	14 560	- 3 011	- 2 362	4 671	13 858	 198
- 85	- 581	- 23 232	49 684	- 13 455	- 2 242	- 229	- 1 698	- 17 624	 198
- 57	- 383	- 2 506	59 271	35 117	84	- 190	- 6 506	28 505	 198
- 157	645	- 14 344	32 604	7 229	- 3 551	6 646	1 546	11 870	 198
- 257	4 216	- 35 089	12 618	- 33 989	- 2 500	- 1 700	6 854	- 31 335	 198
- 83	2 918	- 25 407	67 155	46 407	- 14 944	- 3 583	- 9 465	18 415	 199
- 35	1 804	- 6 082	21 450	12 509	3 674	•	- 1 772	14 411	1. kv. ... 199
- 25	2 559	- 8 148	14 735	5 249	711	•	- 3 093	2 867	2. — ..
- 19	12 076	- 20 603	27 865	11 766	- 2 746	•	- 5 902	3 118	3. — ..
- 4	- 13 521	9 426	3 105	16 883	- 16 583	- 3 583	1 302	- 1 981	4. — ..

Anm.: Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og totalbeløbene.

⁶⁾ Inkl. tildelte SDR 243 mill.kr.

⁷⁾ Udlandsstillingen er forskellen mellem aktiver og passiver over for valutaudlendinge i den del af pengeinstituttet, som er hjemmehørende i Danmark. Udlandsstillingen omfatter alle udenlandske mellemværender bortset fra garantier. Et positivt tal er udtryk for en nettolåntagning i udlandet.

Emission af eurokroneobligationslån

Tabel 11

Dato ¹⁾	Låntager	Hovedstol i mill.kr.	Kuponrente i pct. p.a.	Emissions- kurs	Løbetid (år)
1990 3. oktober	Kredietbank International Finance	300	10¾	102	5
4. —	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	300	10¾	101¾	3
14. november	Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S	150	10¾	101½ ₂₀	3
21. —	Kredietbank International Finance	300	10½ ₁₀	101½ ₁₀	5

	Udenlandske emittenter			Danske emittenter			I alt		
	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner	Nominel værdi	Kurs- værdi ved emission	Emissioner
	Mill.kr.		Antal	Mill.kr.		Antal	Mill.kr.		Antal
1985	3 225	3 225	13	1 450	1 453	5	4 675	4 678	18
1986	5 750	5 764	17	3 380	3 201	8	9 130	8 965	25
1987	6 944	6 985	21	3 350	2 646	8	10 294	9 631	29
1988	5 030	4 733	16	1 850	1 766	6	6 880	6 499	22
1989	1 700	1 559	5	—	—	—	1 700	1 559	5
1990	600	612	2	450	457	2	1 050	1 069	4
I alt	23 249	22 878	74	10 480	9 523	29	33 729	32 401	103
Indfriele lån i 1990	2 330	2 337	9	500	449	2	2 830	2 786	11
Udestående lån ultimo 1990	20 769	20 392	64	9 780	8 909	26	30 549	29 301	90

¹⁾ Dato angiver tidspunkt for udsendelse af invitationstelex.

Tabel 12

Landefordeling af betalinger

	Belgien/ Luxem- bourg	England	Frankrig	Holland	Italien	Tyskland	Spanien	EF- lande i alt ¹⁾	Schweiz/ Liechten- stein	Norge
Millioner										
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet										
<i>Fra udlandet</i>										
1981	0	46	9	3	0	9	2	71	65	29
1982	74	69	4	1	1	233	24	409	41	20
1983	4	383	5	0	2	63	1	458	46	35
1984	43	340	8	10	—	14	1	415	56	24
1985	11	59	2	2	—	8	0	93	69	128
1986	1	2	4	2	0	6	1	17	106	23
1987	75	246	104	120	—	268	3	825	92	18
1988	6	20	11	0	19	69	10	151	92	14
1989	2	284	3	11	—	123	57	519	54	49
1990	60	354	36	3	0	570	—	1 054	32	16
<i>Til udlandet</i>										
1981	90	125	48	175	15	146	16	629	35	79
1982	16	151	128	32	10	161	20	533	77	66
1983	15	286	135	65	24	208	8	748	83	52
1984	4	710	204	70	5	149	13	1 180	73	94
1985	77	560	86	95	6	359	247	1 460	183	82
1986	165	942	225	114	7	605	66	2 142	240	327
1987	139	1 610	263	131	9	524	509	3 232	188	182
1988	317	1 253	141	113	34	1 052	220	3 196	66	354
1989	76	3 513	2 486	5 295	19	1 267	207	12 987	819	325
1990	165	2 220	2 908	562	113	1 213	214	7 806	323	273
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark										
<i>Fra udlandet</i>										
1981	75	525	26	65	47	224	10	972	66	76
1982	113	113	74	420	20	255	12	1 007	116	90
1983	49	447	50	76	13	221	7	863	144	87
1984	7	319	41	181	3	134	11	697	84	37
1985	29	349	50	84	19	102	6	638	118	225
1986	28	435	14	153	7	268	7	913	79	1 426
1987	15	538	12	188	4	124	4	889	139	272
1988	41	427	159	300	7	280	2	1 223	221	234
1989	183	470	3 838	1 251	7	169	4	5 931	184	252
1990	173	2 292	303	901	6	566	5	4 249	420	3 007
<i>Til udlandet</i>										
1981	37	33	51	3	76	13	38	252	202	13
1982	89	111	36	180	62	27	39	552	94	1
1983	63	265	34	331	132	12	15	863	140	5
1984	51	536	162	17	92	85	49	994	130	36
1985	7	385	84	61	3	72	96	715	247	200
1986	27	708	37	5	12	26	76	902	257	28
1987	63	659	75	540	3	90	72	1 503	530	82
1988	24	369	42	21	15	33	60	581	146	98
1989	176	865	963	787	1	63	10	2 898	128	94
1990	9	1 087	10	56	2	18	4	1 186	109	1 233

Anm.: Direkte investeringer omfatter transaktioner mellem valutaindlændinge og valutaudlændinge, herunder driftstilskud, hvor der opnås, opretholdes eller udbygges adgang til at udøve væsentlig indflydelse på ledelsen af en erhvervsvirksomhed med fast driftssted uanset selskabsform. Koncernlån omfattes således ikke. I modsætning til opgørelsen af direkte investeringer i tabellen over de registrerede betalinger (tabel 10) inkluderer lande- og branchefordelingen af de direkte investeringer valutahandlernes direkte investeringer i udlandet. Landefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig. Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og de anførte totalbeløb.

¹⁾ Inkl. Grækenland, Irland og Portugal.

Sverige ²⁾	Finland	USA	Japan	Øvrige OECD-lande	OPEC-lande	Øvrige lande i Afrika	Øvrige lande i Latinamerika	Andre lande	Samtlige lande	
kroner										
										<i>Fra udlandet</i>
46	18	278	1	4	3	19	6	2	542	 1981
17	1	161	21	4	55	9	5	27	769	 1982
527	2	- 4	4	8	20	19	67	51	1 232	 1983
26	207	172	4	4	27	6	26	25	991	 1984
34	1	724	—	5	17	7	9	4	1 090	 1985
120	11	156	1	29	9	1	141	28	641	 1986
86	198	317	—	111	0	5	4	14	1 672	 1987
139	0	196	1	23	—	12	57	49	733	 1988
143	31	149	—	83	2	0	126	143	1 298	 1989
119	192	560	—	20	—	0	—	10	2 003	 1990
										<i>Til udlandet</i>
104	23	481	6	23	23	14	89	173	1 679	 1981
66	18	391	8	55	37	36	49	29	1 366	 1982
84	15	776	19	80	29	10	233	38	2 166	 1983
246	27	1 169	8	85	25	11	396	142	3 456	 1984
219	64	1 331	9	184	11	17	148	79	3 789	 1985
358	135	2 081	71	119	18	114	135	127	5 865	 1986
380	53	949	48	151	43	33	326	316	5 899	 1987
136	126	1 428	178	217	3	32	120	165	6 022	 1988
712	78	802	33	275	5	19	194	1 071	17 323	 1989
1 344	83	1 263	187	290	- 3	10	154	284	12 014	 1990
										<i>Fra udlandet</i>
261	19	254	6	5	2	2	14	3	1 681	 1981
355	20	504	19	43	28	2	2	7	2 191	 1982
501	107	403	11	6	2	1	2	12	2 140	 1983
984	51	538	17	11	2	3	68	12	2 504	 1984
1 515	30	542	9	5	1	0	24	5	3 113	 1985
1 605	122	555	15	3	23	—	127	22	4 889	 1986
2 143	497	365	35	18	2	0	172	10	4 544	 1987
2 256	263	1 382	98	53	9	1	3	19	5 762	 1988
5 969	157	470	199	17	2	12	340	48	13 581	 1989
3 210	232	381	32	61	0	3	52	45	11 692	 1990
										<i>Til udlandet</i>
158	5	205	—	9	—	1	1	9	856	 1981
278	2	40	—	4	0	4	1	3	978	 1982
133	—	42	—	6	0	6	4	5	1 203	 1983
672	—	454	—	47	2	4	50	4	2 393	 1984
522	1	67	0	38	—	3	—	4	1 798	 1985
362	46	1 931	1	36	5	4	11	1	3 584	 1986
226	10	1 497	1	46	—	17	27	2	3 942	 1987
775	0	89	0	42	0	0	637	2	2 371	 1988
2 008	131	202	1	12	0	109	3	74	5 660	 1989
1 629	18	33	—	5	—	3	1	9	4 227	 1990

²⁾ Inkl. Scandinavian Airlines System's investeringer i Danmark.

Tabel 13

Branchefordeling af betalinger

	Nærings- og nydelses- middel- industri	Kemisk industri	Maskin- industri	Elektro- og måle- instrument- industri	Øvrig frem- stillings- virksomhed	Industri i alt	Landbrug og råstof- udvinding
Millioner							
Betalinger vedrørende danske direkte investeringer i udlandet							
<i>Fra udlandet</i>							
1983	27	623	17	—	128	795	2
1984	28	—	45	—	40	113	3
1985	125	10	52	—	84	272	—
1986	25	73	51	—	211	360	2
1987	204	177	110	93	187	772	4
1988	97	49	38	16	79	280	8
1989	194	74	43	38	81	430	—
1990	136	75	50	3	598	862	10
<i>Til udlandet</i>							
1983	342	93	270	42	283	1 030	18
1984	218	81	216	75	305	895	—
1985	615	125	407	39	162	1 348	18
1986	646	583	348	276	213	2 066	79
1987	873	355	238	22	203	1 691	69
1988	418	883	472	108	616	2 496	83
1989	426	474	528	140	1 189	2 757	95
1990	378	907	766	193	608	2 852	71
Betalinger vedrørende udenlandske direkte investeringer i Danmark							
<i>Fra udlandet</i>							
1983	158	3	166	59	198	584	98
1984	132	114	183	60	95	584	82
1985	25	23	112	63	127	350	381
1986	71	133	79	153	137	573	282
1987	126	966	660	85	266	2 104	155
1988	166	352	138	294	442	1 392	413
1989	245	436	161	722	881	2 446	355
1990	921	557	368	455	1 410	3 711	332
<i>Til udlandet</i>							
1983	58	288	61	78	18	503	48
1984	240	95	56	41	36	467	458
1985	42	—	75	86	193	396	34
1986	217	55	114	4	98	488	71
1987	300	458	224	98	112	1 192	1 352
1988	64	71	120	7	63	326	77
1989	124	522	45	53	462	1 206	39
1990	82	40	3	19	193	337	11

Anm.: Der henvises generelt til anmærkningen til foranstående tabel. Branchefordelingen vedrører branche for den virksomhed, der investeres i, og ikke branche for investor. Branchefordelingen er i visse tilfælde skønsmæssig for perioden 1983 til 1988.

Handel og service	Transport og kommuni- kation	Bank- virk- somhed	Anden finansiel virksomhed	Ejendoms- adm. og -handel	Øvrige erhverv	I alt	
kroner							
							<i>Fra udlandet</i>
82	22	241	20	58	13	1 232	 1983
68	161	580	22	28	15	991	 1984
453	51	234	44	21	16	1 090	 1985
89	10	29	13	132	6	641	 1986
405	20	283	121	59	7	1 672	 1987
248	112	30	3	25	28	733	 1988
267	301	—	7	181	113	1 298	 1989
353	406	240	17	105	9	2 002	 1990
							<i>Til udlandet</i>
253	316	274	121	78	77	2 166	 1983
429	482	569	419	423	239	3 456	 1984
820	341	753	168	136	205	3 789	 1985
933	300	881	263	373	969	5 865	 1986
830	481	395	316	1 247	869	5 899	 1987
958	314	478	456	931	306	6 022	 1988
1 159	2 033	2 113	3 617	1 287	4 262	17 323	 1989
2 444	595	1 335	2 727	1 422	568	12 014	 1990
							<i>Fra udlandet</i>
833	167	60	173	34	190	2 140	 1983
933	581	106	103	35	80	2 504	 1984
865	1 174	77	132	45	89	3 113	 1985
2 208	1 159	347	152	31	137	4 889	 1986
1 044	394	101	479	176	91	4 544	 1987
722	1 478	148	1 380	139	91	5 762	 1988
1 513	3 538	148	4 111	934	536	13 581	 1989
2 585	2 241	71	1 256	285	1 211	11 692	 1990
							<i>Til udlandet</i>
310	—	—	169	171	2	1 203	 1983
723	536	—	34	174	2	2 393	 1984
605	228	—	16	357	162	1 798	 1985
2 147	421	—	24	266	167	3 584	 1986
886	85	28	34	292	73	3 942	 1987
963	732	—	5	198	71	2 371	 1988
380	1 400	117	2 144	306	67	5 660	 1989
1 447	1 479	—	868	60	25	4 227	 1990

Tabel 14

*Registrerede betalinger
vedrørende porteføljeinvesteringer*

	Fra udlandet					Til udlandet				
	Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer		Danske værdipapirer			Udenlandske værdipapirer	
	Aktier	Stats-obl. ¹⁾	Andre obl. ²⁾	Aktier	Obl. ²⁾	Aktier	Stats-obl. ¹⁾	Andre obl. ²⁾	Aktier	Obl. ²⁾
	Millioner kroner									
1981	1 254	548	3 750	249	943	383	1 507	3 026	170	1 162
1982	637	613	4 003	629	2 211	383	1 205	4 090	200	3 442
1983	2 126	4 988	5 862	234	2 662	1 189	2 714	5 608	472	3 028
1984	1 458	16 632	7 404	2 107	2 503	1 737	9 612	5 274	3 349	2 713
1985	1 801	49 572	24 990	5 487	4 015	2 308	36 016	20 949	7 829	4 442
1986	2 999	37 911	36 784	21 376	11 927	2 041	36 661	38 014	32 446	18 882
1987	6 638	55 706	48 833	32 000	17 296	4 713	40 897	45 752	29 961	14 368
1988	3 703	77 454	72 187	16 529	11 876	4 760	70 878	66 092	18 461	14 394
1989	10 448	55 113	36 947	15 245	18 940	9 450	58 938	42 527	18 836	26 422
1990	9 535	113 334	36 009	15 257	47 566	9 229	89 825	34 377	17 369	53 569
1989 Jan.	406	6 645	5 712	993	1 320	545	7 364	6 811	1 373	1 026
Feb.	510	3 337	4 081	1 109	922	539	5 778	6 271	1 947	1 278
Marts ...	368	2 162	2 815	1 145	811	438	2 827	3 850	1 386	1 361
April ...	548	4 895	3 027	1 196	1 188	849	2 808	4 777	1 444	1 205
Maj.	818	2 958	2 607	1 240	1 849	759	4 062	1 854	1 381	1 420
Juni	991	5 399	2 932	1 156	1 934	663	3 637	2 684	1 813	2 431
Juli	1 033	5 951	4 227	1 164	923	805	6 167	5 227	1 521	2 353
Aug.	733	5 113	2 136	1 272	2 105	763	3 975	1 820	1 481	2 312
Sept.	811	6 530	2 176	1 741	1 894	454	3 725	1 673	1 636	3 279
Okt.	1 641	6 071	2 846	1 550	2 138	1 217	5 152	3 275	2 084	3 142
Nov.	1 087	3 199	2 694	1 343	1 909	1 277	4 905	2 095	1 281	3 950
Dec.	1 502	2 853	1 694	1 336	1 947	1 141	8 538	2 190	1 489	2 665
1990 Jan.	643	4 726	2 250	892	2 287	589	6 252	2 262	1 585	1 880
Feb.	625	7 630	3 745	1 421	2 315	523	6 292	3 574	1 359	2 448
Marts ...	1 885	6 692	2 831	1 768	1 835	1 093	4 983	3 028	1 648	1 925
April ...	723	9 486	2 854	914	2 726	488	6 240	2 560	1 334	3 171
Maj.	763	10 606	2 692	1 263	1 880	1 104	6 732	3 298	1 292	2 880
Juni	961	13 737	4 724	1 365	1 606	2 255	5 886	3 068	2 199	3 372
Juli	1 300	11 362	3 108	1 556	3 060	636	12 046	3 538	1 983	5 852
Aug.	938	8 692	3 055	1 450	1 978	796	6 469	2 756	1 480	8 727
Sept.	372	7 104	2 587	1 072	1 454	404	4 299	2 815	1 039	8 376
Okt.	369	9 086	3 689	1 124	10 187	602	6 445	3 537	1 341	4 842
Nov.	432	14 516	2 704	1 004	3 829	312	12 991	2 299	1 048	3 685
Dec.	524	9 697	1 770	1 428	14 409	427	11 190	1 642	1 061	6 411

¹⁾ Inkl. skattekammerbeviser.

²⁾ Inkl. pantebreve.

*Registrerede betalinger
vedrørende porteføljeinvesteringer
(Netto fra udlandet)*

Tabel 15

	Danske værdipapirer						Udenlandske værdipapirer		
	Aktier	Statsobligationer i kroner	Statsgældsbeviser i kroner ¹⁾	Andre obligationer i kroner ²⁾	Fremmedmøntede papirer	I alt	Aktier	Obligationer ²⁾	I alt
	Millioner kroner								
1981.....	871	- 955	- 4	730	- 7	635	96	- 220	- 124
1982.....	254	- 584	- 9	- 144	58	- 425	444	- 1 232	- 788
1983.....	936	2 259	16	346	- 92	3 465	- 223	- 366	- 589
1984.....	- 278	7 212	- 15	2 137	- 184	8 872	- 1 298	- 209	- 1 507
1985.....	- 507	13 166	- 48	4 382	97	17 090	- 2 912	- 427	- 3 339
1986.....	958	1 878	- 45	- 1 204	- 609	978	- 11 504	- 6 955	- 18 459
1987.....	1 925	14 416	101	2 864	509	19 815	2 398	2 928	5 326
1988.....	- 1 057	5 201	1 605	5 959	- 94	11 614	- 1 505	- 2 518	- 4 023
1989.....	998	- 4 257	442	- 5 130	- 460	- 8 407	- 3 591	- 7 482	- 11 073
1990.....	306	21 400	3 683	3 521	- 3 463	25 447	- 2 112	- 6 003	- 8 115
1989 Jan.	- 139	- 1 367	651	- 933	- 169	- 1 957	- 380	294	- 86
Feb.	- 29	- 1 959	- 449	- 1 909	- 314	- 4 660	- 838	- 356	- 1 194
Marts.	- 70	- 715	52	- 798	- 239	- 1 770	- 241	- 550	- 791
April	- 301	639	1 377	- 1 692	13	36	- 248	- 17	- 265
Maj	59	- 123	- 984	856	- 100	- 292	- 141	429	288
Juni	328	1 635	128	239	8	2 338	- 657	- 497	- 1 154
Juli	228	- 252	47	- 1 086	75	- 988	- 357	- 1 430	- 1 787
Aug.	- 30	1 370	- 247	- 116	447	1 424	- 209	- 207	- 416
Sept.	357	2 579	212	645	- 128	3 665	105	- 1 385	- 1 280
Okt.	424	1 310	- 382	- 307	- 131	914	- 534	- 1 004	- 1 538
Nov.	- 190	- 1 656	- 4	437	116	- 1 297	62	- 2 041	- 1 979
Dec.	361	- 5 718	41	- 466	- 38	- 5 820	- 153	- 718	- 871
1990 Jan.	54	- 1 306	- 218	83	- 97	- 1 484	- 693	407	- 286
Feb.	102	1 358	- 16	409	- 242	1 611	62	- 133	- 71
Marts.	792	1 421	290	- 70	- 129	2 304	120	- 90	30
April	235	1 612	1 661	690	- 423	3 775	- 420	- 445	- 865
Maj	- 341	3 631	430	- 331	- 462	2 927	- 29	- 1 000	- 1 029
Juni	- 1 294	6 208	1 631	1 909	- 241	8 213	- 834	- 1 766	- 2 600
Juli	664	1 798	- 1 245	140	- 1 807	- 450	- 427	- 2 792	- 3 219
Aug.	142	1 765	471	430	- 144	2 664	- 30	- 6 749	- 6 779
Sept.	- 32	423	2 370	- 216	0	2 545	33	- 6 922	- 6 889
Okt.	- 233	1 190	1 460	58	85	2 560	- 217	5 345	5 128
Nov.	120	1 485	129	258	58	2 050	- 44	144	100
Dec.	97	1 815	- 3 280	161	- 61	- 1 268	367	7 998	8 365

Anm.: Som følge af afrundinger kan der være mindre forskelle mellem summen af de enkelte tal og totalbeløbene.

¹⁾ Inkl. skatkammerbeviser.

²⁾ Inkl. pantebreve.

Tabel 16

Nationalbankens status-

Ultimo	Ak-					
	Guld	Fordringer på udlandet	Europæiske valutaenheder (ECU)	Særlige træk- ningsrettigheder i Den Inter- nationale Valuta- fond (SDR)	Kvote i Den Internationale Valutafond	Udlån ¹⁾
1980	5 741	15 981	2 336	1 056	3 567	2 589
1981	4 759	14 283	2 077	1 471	3 965	2 836
1982	5 663	14 796	2 035	1 631	4 301	8 255
1983	6 137	27 569	4 805	1 227	7 351	8 049
1984	5 661	27 190	3 234	1 747	7 854	11 692
1985	4 772	41 328	4 194	1 759	6 993	26 196
1986	4 675	33 562	392	1 862	6 390	42 875
1987	4 858	54 078	3 777	1 301	6 147	18 319
1988	4 595	59 063	10 454	1 542	6 566	1 712
1989	4 340	33 180	4 625	1 850	6 173	19 536
1990	3 720	52 707	5 200	1 246	5 844	6 246
1989 Jan.	4 612	60 235	9 074	1 542	6 566	1 483
Feb.	4 613	57 709	9 074	1 471	6 566	1 573
Marts	4 614	47 555	9 074	1 434	6 566	3 026
April.	4 624	48 008	8 499	1 414	6 566	1 729
Maj.	4 625	45 245	8 499	1 439	6 566	899
Juni.	4 628	45 477	8 499	1 773	6 566	2 106
Juli.	4 634	46 957	7 195	1 434	6 566	2 486
Aug.	4 638	43 687	7 033	1 463	6 566	1 031
Sept.	4 641	40 397	7 034	1 990	6 566	2 018
Okt.	4 688	35 803	5 602	1 726	6 566	17 963
Nov.	4 698	35 093	5 606	1 964	6 566	16 536
Dec.	4 699	36 185	4 820	1 964	6 566	19 541
1990 Jan.	4 372	34 732	3 662	1 290	6 173	17 238
Feb.	4 374	35 545	3 664	1 326	6 173	15 662
Marts	4 377	49 251	3 674	1 326	6 173	6 399
April.	4 460	45 936	5 869	1 493	6 173	8 299
Maj.	4 462	45 146	5 863	1 504	6 173	6 113
Juni.	4 463	50 004	5 858	1 335	6 173	5 721
Juli.	4 539	53 379	5 471	1 335	6 173	6 657
Aug.	4 541	53 117	5 462	1 360	6 173	5 132
Sept.	4 542	52 969	5 472	1 360	6 173	2 392
Okt.	4 501	53 882	5 043	1 322	6 173	3 796
Nov.	4 503	54 698	5 042	1 317	6 173	2 935
Dec.	4 505	55 045	5 041	1 317	6 173	6 290

Anm.: Årstillene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Bankers og sparekassers mellemværender med Nationalbanken er specificeret i tabel 21.

tiver

Staten		Obliga- tioner og aktier ⁴⁾	Statens garanti for mønt- omløb	Garantier	For- skellige debitorer	I alt
Løbende konto ²⁾	Postgiro- midler ³⁾					

kroner

33 148	—	11 876	639	277	2 906	80 116
52 664	—	10 806	639	370	2 892	96 762
72 199	—	10 707	639	325	2 677	123 228
82 891	—	14 657	639	401	2 879	156 605
86 247	—	11 521	639	693	11 002	167 480
—	—	13 760	639	988	10 407	111 036
—	—	23 880	639	1 169	8 993	124 437
—	—	24 189	639	1 120	19 398	133 826
—	6 246	26 911	639	1 059	30 084	148 871
—	•	32 431	639	795	16 025	119 594
—	•	37 717	639	569	18 469	132 357
—	•	26 867	639	1 019	29 986	142 023
—	•	26 840	639	1 019	27 849	137 353
—	•	27 658	639	1 019	25 113	126 698
—	•	26 818	639	1 019	19 683	118 999
—	•	26 873	639	989	17 436	113 210
—	•	26 958	639	989	18 440	116 075
—	•	26 981	639	989	16 679	114 560
—	•	28 490	639	989	14 787	109 323
—	•	29 583	639	989	13 818	107 675
—	•	31 174	639	989	16 038	121 188
—	•	31 334	639	989	13 047	116 472
—	•	33 193	639	795	14 418	122 820
—	•	34 230	639	795	13 823	116 954
—	•	33 437	639	795	12 129	113 744
—	•	33 077	639	795	17 083	122 794
—	•	35 133	639	795	16 085	124 882
—	•	35 048	639	795	17 516	123 259
—	•	35 489	639	795	22 517	132 994
—	•	38 540	639	795	22 663	140 191
—	•	37 743	639	795	21 170	136 132
—	•	39 713	639	795	22 729	136 784
—	•	38 358	639	795	23 393	137 902
—	•	36 185	639	796	15 960	128 248
—	•	38 133	639	569	17 321	135 033

²⁾ Fra og med 1985 er „Konsolideringskonto” overført til „Løbende konto”.

³⁾ Fra og med januar 1989 overført til „Løbende konto”.

⁴⁾ Inklusive genkøbsforretninger.

Tabel 16
(fortsat)

Nationalbankens status-

Ultimo	Pas-							
	Seddel- omløb	Mønt- omløb	Forplig- telser over for udlandet	Den Inter- nationale Valuta- fond	Tildelte særlige træk- nings- rettig- heder (SDR)	Indlån ⁵⁾	Indlæns- beviser ^{5)*)}	Særlige indskud ⁵⁾
Millioner								
1980	12 949	1 202	479	2 769	1 130	1 273	•	•
1981	14 018	1 270	350	3 067	1 525	1 642	•	•
1982	14 601	1 338	698	3 378	1 654	930	•	•
1983	15 644	1 401	588	5 231	1 849	571	•	•
1984	17 237	1 479	570	5 486	1 976	2 507	•	•
1985	18 599	1 556	605	4 953	1 759	2 562	23 816	3 263
1986	19 702	1 637	5 770	5 247	1 608	767	7 907	2 038
1987	21 093	1 716	710	5 082	1 547	1 403	—	756
1988	22 094	1 776	1 582	4 399	1 652	7 865	•	•
1989	23 290	1 755	1 304	3 960	1 553	8 977	•	•
1990	24 453	2 530	1 361	4 037	1 470	13 114	•	•
1989 Jan.	20 716	1 734	686	4 399	1 652	10 010	•	•
Feb.	20 467	1 734	966	4 399	1 652	7 727	•	•
Marts ...	20 951	1 746	863	4 379	1 652	2 680	•	•
April ...	22 031	1 741	879	4 379	1 652	4 965	•	•
Maj.	21 538	1 755	682	4 181	1 652	10 926	•	•
Juni	22 976	1 705	492	4 239	1 652	2 926	•	•
Juli	22 193	1 694	683	4 238	1 652	3 129	•	•
Aug.	21 718	1 666	645	4 265	1 652	9 103	•	•
Sept.	21 856	1 674	750	4 218	1 652	5 160	•	•
Okt.	21 491	1 693	11 512	4 284	1 652	6 256	•	•
Nov.	22 066	1 709	1 332	4 209	1 652	6 377	•	•
Dec.	23 290	1 755	1 446	4 209	1 652	8 976	•	•
1990 Jan.	21 914	1 711	1 059	4 075	1 553	10 682	•	•
Feb.	21 732	1 710	1 071	4 045	1 553	10 023	•	•
Marts ...	22 211	1 835	1 316	4 170	1 553	9 677	•	•
April ...	23 187	2 077	1 377	4 170	1 553	12 168	•	•
Maj.	23 156	2 277	1 034	4 170	1 553	11 570	•	•
Juni	24 155	2 305	1 481	4 170	1 553	11 528	•	•
Juli	23 396	2 281	1 127	4 071	1 553	14 112	•	•
Aug.	22 689	2 314	1 477	4 159	1 553	12 914	•	•
Sept.	22 567	2 366	1 057	4 159	1 553	15 873	•	•
Okt.	22 405	2 409	1 202	4 159	1 553	15 497	•	•
Nov.	23 180	2 425	1 602	4 255	1 553	21 337	•	•
Dec.	24 453	2 530	1 360	4 255	1 553	13 170	•	•

Anm.: Årstillene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

⁵⁾ Bankers og sparekassers mellemværender med Nationalbanken er specificeret i tabel 21.

⁶⁾ Nominel værdi.

siver

Staten ⁷⁾			Garan- tier	Forskell- lige kre- ditorer	Grund- fond	Reserve- fond	Sikrings- fond for obliga- tioner og aktier	Sikrings- fond for andre aktiver	I alt
Konsoli- derings- konto	Løbende konto	Post- giro- midler ⁸⁾							

kroner

45 346	—	1 826	277	481	50	250	1 946	10 138	80 116
57 521	—	1 887	370	628	50	250	1 946	12 238	96 762
79 142	—	2 325	325	1 363	50	250	1 946	15 228	123 228
102 515	—	2 872	401	1 849	50	250	4 539	18 845	156 605
98 593	—	4 329	693	10 058	50	250	4 539	19 713	167 480
•	16 207	5 142	988	7 034	50	250	24 252 ⁹⁾		111 036
•	49 499	1 491	1 169	3 050	50	250	24 252		124 437
•	58 939	1 032	1 120	15 876	50	250	24 252		133 826
•	50 384	—	1 059	28 950	50	250	28 810		148 871
•	34 504	•	795	14 346	50	250	28 810		119 594
•	38 405	•	569	17 362	50	250	28 756		132 357
•	37 674	•	1 019	39 581	50	250	24 252		142 023
•	36 366	•	1 019	38 471	50	250	24 252		137 353
•	38 015	•	1 019	26 283	50	250	28 810		126 698
•	31 784	•	1 019	21 439	50	250	28 810		118 999
•	22 823	•	989	19 554	50	250	28 810		113 210
•	31 439	•	989	20 547	50	250	28 810		116 075
•	31 260	•	989	19 612	50	250	28 810		114 560
•	21 657	•	989	18 518	50	250	28 810		109 323
•	24 912	•	989	17 354	50	250	28 810		107 675
•	23 662	•	989	20 539	50	250	28 810		121 188
•	30 965	•	989	18 063	50	250	28 810		116 472
•	32 215	•	795	19 372	50	250	28 810		122 820
•	29 839	•	795	16 216	50	250	28 810		116 954
•	29 295	•	795	14 410	50	250	28 810		113 744
•	35 765	•	795	16 362	50	250	28 810		122 794
•	33 745	•	795	16 700	50	250	28 810		124 882
•	31 160	•	795	18 434	50	250	28 810		123 259
•	34 714	•	795	23 183	50	250	28 810		132 994
•	39 965	•	795	23 781	50	250	28 810		140 191
•	38 545	•	795	22 576	50	250	28 810		136 132
•	35 333	•	795	23 971	50	250	28 810		136 784
•	35 714	•	795	25 058	50	250	28 810		137 902
•	25 799	•	796	18 191	50	250	28 810		128 248
•	38 405	•	569	19 628	50	250	28 810		135 033

⁷⁾ Se note 2 til foregående tabel 16.
⁸⁾ Se note 3 til foregående tabel 16.
⁹⁾ „Sikringsfond for obligationer og aktier” og „Sikringsfond for andre aktiver” er fra og med ultimo 1985 sammenlagt til „Sikringsfond”.

Tabel 17

Seddelomløbet

Ultimo	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
	Millioner kroner											
1980	11 463	11 409	11 686	11 584	11 500	11 957	11 862	11 554	11 446	12 325	12 193	12 949
1981	12 270	12 149	12 480	12 542	12 657	12 992	12 991	12 542	12 559	13 014	13 223	14 018
1982	13 168	12 963	13 094	13 428	13 449	13 866	13 758	13 084	13 366	13 822	13 721	14 601
1983	13 734	13 580	14 443	14 200	13 914	14 961	14 611	14 174	14 491	14 603	14 815	15 644
1984	14 728	14 733	15 189	15 088	15 335	16 010	15 547	15 463	15 436	15 814	16 409	17 237
1985	16 208	16 119	16 500	16 269	16 627	18 246	17 259	17 030	16 953	16 987	17 427	18 599
1986	17 437	17 348	17 906	17 581	18 678	19 011	18 569	18 179	17 928	18 157	18 437	19 702
1987	18 456	18 240	18 079	19 432	19 446	19 964	19 755	19 134	19 055	19 387	19 556	21 093
1988	19 871	19 422	20 306	20 201	20 550	21 459	20 839	20 306	20 654	20 465	20 721	22 094
1989	20 716	20 467	20 951	22 031	21 538	22 976	22 193	21 718	21 856	21 491	22 066	23 290
1990	21 914	21 732	22 211	23 187	23 156	24 155	23 396	22 689	22 567	22 405	23 180	24 453

Anm.: Inkl. det særlige færøske seddelomløb (pr. 31. december 1990 154 mill.kr.) samt 5 mill.kr. i 5-krone-sedler.

Tabel 18

Specifikation af seddelomløbet

Ultimo	1000-kr.	500-kr.	100-kr.	50-kr.	20-kr.	10-kr.	I alt
	Millioner kroner						
1980	4 400	2 937	4 397	353	575	150	12 812
1981	5 190	3 005	4 583	358	611	126	13 873
1982	5 735	2 929	4 686	356	623	118	14 447
1983	6 504	3 016	4 847	365	642	114	15 488
1984	7 542	3 213	5 132	388	686	112	17 073
1985	8 504	3 302	5 403	393	712	110	18 424
1986	9 424	3 298	5 568	396	731	108	19 525
1987	10 595	3 360	5 715	398	745	107	20 920
1988	11 547	3 361	5 735	399	767	106	21 915
1989	12 410	3 433	5 955	413	797	105	23 113
1990	13 167	3 688	6 544	588	203	104	24 294

Anm.: Ekskl. det særlige færøske seddelomløb (pr. 31. december 1990 154 mill.kr.) samt 5 mill.kr. i 5-krone-sedler.

Specifikation af møntomløbet

Tabel 19

Ultimo	20-kr.	10-kr.	5-kr.	1-kr.	50-øre	25-øre	I alt
Millioner kroner							
1980	•	282	358	326	•	117	1 083
1981	•	338	350	336	•	122	1 146
1982	•	382	349	348	•	129	1 208
1983	•	413	355	363	•	134	1 265
1984	•	444	366	385	•	142	1 337
1985	•	474	373	408	•	152	1 407
1986	•	511	380	429	•	161	1 481
1987	•	544	389	452	•	169	1 554
1988	•	569	397	470	•	174	1 610
1989	•	620	383	454	44	135	1 636
1990	746	601	392	459	64	126	2 388

Anm.: Møntomløb i henhold til Nationalbankens balance inkluderer endvidere 200- og 2-krone-mønter samt 10- og 5-øre-mønter.

Checkclearingen i København

Tabel 20

	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Hele året
Milliarder kroner													
1981	112,6	99,7	98,7	102,3	101,5	103,9	114,2	98,1	95,4	103,3	107,6	106,7	1 244,0
1982	106,8	100,6	100,8	104,6	103,2	110,0	111,3	101,0	95,5	110,8	121,8	117,3	1 283,7
1983	119,6	106,7	107,0	109,6	126,8	119,4	123,8	123,9	113,6	121,7	136,3	129,2	1 437,6
1984	137,2	127,3	118,3	113,6	134,0	127,5	138,0	146,0	115,7	157,6	167,5	141,7	1 624,4
1985	164,1	142,9	128,9	138,2	162,5	136,1	160,3	153,2	134,2	169,7	183,2	172,5	1 845,8
1986	181,1	157,2	127,0	176,1	173,4	143,7	174,9	160,2	147,1	176,0	190,4	183,5	1 990,6
1987	179,1	161,2	141,2	166,6	169,4	151,8	174,9	160,1	146,3	165,6	185,1	186,6	1 987,9
1988	183,9	163,9	141,3	157,1	182,5	152,8	168,6	175,2	162,8	170,7	199,9	174,0	2 032,7
1989	201,9	172,2	142,6	171,5	191,2	152,8	178,2	175,6	140,5	178,2	211,1	183,9	2 099,7
1990	202,3	164,8	142,5	159,8	180,8	139,8	169,3	148,1	116,3	155,6	182,7	134,9	1 896,9

Tabel 21 *Bankers og sparekassers mellemværender med Nationalbanken*

Ultimo	Tilgodehavender		Gæld		Likvidi- tets- mæssig netto- stilling	Særlige indskud ⁵⁾	Genkøbs- konti ⁶⁾	Udlån vedr. kontant- depoter
	Indlåns- beviser ¹⁾	Indlån ²⁾	Træk på folio ³⁾	Andre udlån ⁴⁾				
Millioner kroner								
<i>Banker</i>								
1980.....	•	143	1 441	6	- 1 304	•	•	•
1981.....	•	259	974	3	- 718	•	•	•
1982.....	•	1	2 282	2 225	- 4 506	•	•	•
1983.....	•	50	1 923	1 981	- 3 854	•	•	•
1984.....	•	114	6 851	—	- 6 737	•	•	•
1985.....	21 674	5	12 717	7 033	1 929	2 411	•	•
1986.....	6 852	26	6 205	23 009	- 22 336	1 624	•	•
1987.....	—	141	11 086	700	- 11 645	584	•	•
1988.....	•	5 570	394	700	4 476	•	•	•
1989.....	•	192	11 892	475	- 12 175	•	2 573	20
1990.....	•	1 563	2 724	—	- 1 161	•	8 764	546
1990 Jan.	•	64	11 550	—	- 11 486	•	3 053	69
Feb.	•	76	12 022	—	- 11 946	•	2 937	139
Marts....	•	70	4 325	—	- 4 255	•	2 933	174
April	•	758	5 546	—	- 4 788	•	8 194	362
Maj	•	136	3 355	—	- 3 219	•	8 187	390
Juni	•	235	3 400	—	- 3 165	•	8 279	382
Juli	•	313	3 098	—	- 2 785	•	10 139	481
Aug.	•	204	2 926	—	- 2 722	•	9 275	350
Sept.	•	2 842	422	—	2 420	•	9 174	387
Okt.	•	2 893	551	—	2 342	•	8 986	402
Nov.	•	7 844	419	—	7 425	•	8 458	345
Dec.	•	1 564	2 724	—	- 1 160	•	8 764	546
<i>Sparekasser</i>								
1980.....	•	3	379	—	- 376	•	•	•
1981.....	•	20	333	—	- 313	•	•	•
1982.....	•	17	1 182	585	- 1 750	•	•	•
1983.....	•	7	963	586	- 1 542	•	•	•
1984.....	•	10	2 925	—	- 2 915	•	•	•
1985.....	2 103	4	1 804	1 198	- 895	852	•	•
1986.....	959	7	724	12 505	- 12 263	412	•	•
1987.....	—	19	6 030	—	- 6 011	170	•	•
1988.....	•	314	218	—	96	•	•	•
1989.....	•	159	6 021	—	- 5 862	•	3 803	—
1990.....	•	185	331	—	- 146	•	—	467
1990 Jan.	•	24	4 525	—	- 4 501	•	5 108	75
Feb.	•	24	2 228	—	- 2 204	•	4 484	100
Marts....	•	44	501	—	- 457	•	4 096	100
April	•	52	908	—	- 856	•	911	36
Maj	•	29	717	—	- 688	•	829	60
Juni	•	36	191	—	- 155	•	451	135
Juli	•	81	1 363	—	- 1 282	•	1 120	182
Aug.	•	89	280	—	- 191	•	1 030	104
Sept.	•	256	4	—	252	•	1 030	128
Okt.	•	199	569	—	- 370	•	1 031	225
Nov.	•	2 474	1	—	2 473	•	9	309
Dec.	•	185	331	—	- 146	•	—	467

Anm.: Årstallene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Nominel værdi.

²⁾ Til og med oktober 1980 inkl. deponeringer som følge af overskridelser af det i henhold til aftalen af 2. november 1973 aftalte udlånsloft.

³⁾ Omfatter lån under lånerammerne (til og med juli 1985), lån på indlånsbeviser (i perioden august 1985 til august 1987) og træk på folio (fra og med august 1987).

⁴⁾ Til og med juli 1989 inkl. indgåede genkøbsforretninger.

⁵⁾ Som følge af overskridelser af den i henhold til aftale med pengeinstitutternes organisationer fastsatte basisstigningstakt for de enkelte pengeinstitutters indenlandske indlån ekskl. særlige indlånsformer, se tabel 27. Indbetaling af særlige indskud er stillet i bero fra og med januar 1988.

⁶⁾ Fra og med august 1989 provenu af indgåede genkøbsforretninger. Likviditetseffekten af indgåede genkøbsforretninger sker ved træk på folio.

	Statens brutto- finansie- rings- behov ¹⁾	Afdrag på udenlandske statslån	Afdrag på inden- landske stats- papirer ²⁾	Statens netto- finansie- rings- behov ¹⁾	Dækket ved			
					Nettosalg af statspapirer til		Nettotræk på	
					Private, virksom- heder og fonde mv. ³⁾	National- banken og banker mv. ⁴⁾	National- banken ⁵⁾	Uden- landske lån
					Millioner kroner			
1981.....	65 806	2 196	22 092	41 518	20 684	8 312	7 491	5 031
1982.....	87 414	7 198	22 103	58 113	31 088	13 628	- 2 609	16 006
1983.....	113 398	12 511	48 074	52 813	22 902	30 115	- 10 672	10 468
1984.....	143 845	45 724	58 276	39 845	36 392	9 199	6 635	- 12 381
1985.....	134 665	30 207	76 959	27 499	12 474	13 760	- 3 912	5 177
1986.....	100 606	46 269	68 266	- 13 929	- 2 040	- 8 324	- 35 240	31 675
1987.....	94 157	27 166	67 706	- 715	7 825	- 15 119	- 7 395	13 974
1988.....	131 404	36 327	86 773	8 304	- 2 168	10 057	10 498	- 10 083
1989.....	130 083	17 834	89 507	22 742	11 600	7 572	8 238	- 4 668
1990.....	119 697	14 701	79 069	25 927	41 808	- 19 045	- 2 416	5 580
1989 Jan.	11 157	116	6 676	4 365	2 138	1 203	1 157	- 133
Feb.	8 755	1 654	11 313	- 4 212	- 2 306	- 656	717	- 1 967
Marts....	7 289	3 329	1	3 959	4 922	2 396	- 14	- 3 345
April	19 907	687	4 827	14 393	6 065	3 450	5 742	- 864
Maj	14 326	1 216	14 013	- 903	- 2 741	- 4 141	7 520	- 1 541
Juni	11 133	123	5	11 005	11 757	5 284	- 7 767	1 731
Juli	8 437	1 581	1 190	5 666	2 850	2 866	116	- 166
Aug.	12 441	5 108	11 127	- 3 794	- 2 859	- 5 300	7 404	- 3 039
Sept.	8 585	805	7	7 773	7 916	2 448	- 1 556	- 1 035
Okt.	11 664	2 972	961	7 731	5 894	3 276	758	- 2 197
Nov.	3 236	65	19 327	- 16 156	- 8 824	- 6 700	- 8 204	7 572
Dec.	13 153	178	20 060	- 7 085	- 13 212	3 446	2 365	316
1990 Jan.	14 979	6 665	4 436	3 878	7 730	- 3 566	532	- 818
Feb.	4 631	40	7 678	- 3 087	784	- 3 839	46	- 78
Marts....	7 550	94	1	7 455	8 856	- 37	- 5 628	4 264
April	20 552	1 318	4 827	14 407	6 235	6 740	2 883	- 1 451
Maj	18 250	1 981	20 163	- 3 894	1 930	- 4 468	428	- 1 784
Juni	9 652	646	5	9 001	8 492	3 479	- 3 012	42
Juli	9 258	1 485	1 689	6 084	7 919	- 478	- 6 113	4 756
Aug.	3 569	163	8 000	- 4 594	- 8 469	3 587	318	- 30
Sept.	7 798	658	7	7 133	14 607	- 11 920	5 041	- 595
Okt.	7 040	43	961	6 036	2 260	3 600	299	- 123
Nov.	17 104	747	27 452	- 11 095	- 14 113	- 5 778	9 396	- 600
Dec.	- 686	861	3 850	- 5 397	5 577	- 6 365	- 6 606	1 997

¹⁾ Beregnet ud fra Nationalbankens balance. Ved beregningen er der set bort fra ændring af postgiromidler. Fra og med 1989 ekskl. afdrag på kortfristet udenlandsk statsgæld (Commercial paper). Endvidere ekskl. afdrag på kortfristet indenlandsk statsgæld (skatkammerbeviser).

²⁾ Inkl. tilbagebetaling af bunden opsparing i juli 1990.

³⁾ Inkl. valutaudlændinges nettokøb. Inkl. bunden opsparing i 2. halvår 1985.

⁴⁾ Banker, sparekasser, Hypotekbanken og Postgiroen.

⁵⁾ Korrigeret for ændring af postgiromidler.

Tabel 23

Bankers og sparekassers udlån

Ultimo		Fra indenlandske enheder				Fra udenlandske enheder ¹⁾				I alt
		Til indlændinge		Til udlændinge		Til indlændinge		Til udlændinge		
		Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	
		Milliarder kroner								
1986	Dec. ...	273,2	1,4	1,5	1,0	3,7	73,0	...	30,6	384,4
1987	— ...	303,5	1,6	1,6	0,9	5,3	85,0	...	44,3	442,2
1988	— ...	297,5	2,6	2,6	2,6	9,4	104,0	1,4	57,7	477,8
1989	— ...	317,5	4,0	3,0	5,4	10,4	113,2	2,0	70,3	525,8
1990	— ...	334,4	15,5	5,3	13,6	14,7	121,9	3,2	77,5	586,1
1989	Marts ..	284,7	3,2	2,7	2,6	11,4	98,9	1,5	66,8	471,8
	Juni	297,4	3,2	2,6	5,1	10,4	103,3	1,2	70,5	493,7
	Sept. ...	289,8	3,3	2,9	5,3	11,0	108,0	2,0	71,3	493,6
	Dec. ...	317,5	4,0	3,0	5,4	10,4	113,2	2,0	70,3	525,8
1990	Jan.	295,8	5,4	3,5	5,2	10,2	110,5	1,3	71,0	502,9
	Feb.	300,4	5,6	3,4	4,8	10,3	116,8	1,2	68,4	510,9
	Marts ..	306,3	6,4	3,7	4,9	10,4	119,5	1,6	70,3	523,1
	April ...	300,4	12,0	3,6	5,1	10,1	116,7	1,6	69,9	519,4
	Maj	299,0	14,0	3,4	6,1	10,5	118,4	1,5	73,0	525,9
	Juni	313,3	14,3	4,0	7,1	11,0	118,9	1,9	79,2	549,7
	Juli	300,7	14,3	4,2	7,5	11,1	120,8	2,2	76,3	537,1
	Aug. ...	296,9	13,5	4,6	9,1	11,8	125,6	2,4	75,9	539,8
	Sept. ...	307,5	14,7	4,5	9,3	13,4	126,8	2,3	76,7	555,2
	Okt. ...	304,7	14,9	4,8	10,7	13,8	121,2	2,3	77,8	550,2
	Nov. ...	302,7	14,6	5,2	12,8	14,0	123,5	3,0	79,5	555,3
	Dec. ...	334,4	15,5	5,3	13,6	14,7	121,9	3,2	77,5	586,1

¹⁾ Filialer og datterselskaber i udlandet.

Tabel 24

Bankers og sparekassers beholdning af obligationer og aktier

Ultimo		Indenlandske enheder				Udenlandske enheder ¹⁾		I alt
		Obligationer		Aktier		Danske kroneobligationer	Andre obligationer og aktier	
		Milliarder kroner						
1986	Dec.	176,6	6,2	17,5	5,1	2,2	7,3	214,9
1987	—	133,3	4,7	15,9	5,2	2,3	7,6	169,0
1988	—	149,7	6,3	17,3	6,3	2,0	10,0	191,6
1989	—	159,5	17,2	22,3	9,9	3,4	14,6	226,9
1990	—	127,6	26,4	24,4	10,3	2,7	18,4	209,8
1989	Marts	155,7	8,8	19,8	7,9	2,4	10,8	205,4
	Juni	159,6	10,9	20,8	8,7	2,9	12,2	215,1
	Sept.	158,0	15,7	21,3	9,4	3,2	13,2	220,8
	Dec.	159,5	17,2	22,3	9,9	3,4	14,6	226,9
1990	Jan.	141,7	17,4	24,9	10,8	3,2	14,9	212,9
	Feb.	136,2	16,7	25,4	10,7	3,4	15,0	207,4
	Marts	137,8	16,7	25,7	10,8	3,1	14,9	209,0
	April	141,5	17,8	24,7	10,5	3,1	14,1	211,7
	Maj.	138,6	17,5	24,4	11,0	3,0	14,6	209,1
	Juni	138,5	17,2	24,9	10,9	2,9	13,4	207,8
	Juli	137,3	18,1	24,6	10,9	2,8	14,6	208,3
	Aug.	136,3	19,2	24,6	10,2	2,9	15,8	209,0
	Sept.	133,3	23,1	24,4	9,9	2,6	16,0	209,3
	Okt.	132,0	28,5	24,3	10,3	2,8	16,7	214,6
	Nov.	134,9	27,0	24,3	10,3	2,5	17,5	216,5
	Dec.	127,6	26,4	24,4	10,3	2,7	18,4	209,8

¹⁾ Filialer og datterselskaber i udlandet.

Ultimo		I indenlandske enheder				I udenlandske enheder ¹⁾				I alt
		Fra indlændinge		Fra udlændinge		Fra indlændinge		Fra udlændinge		
		Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	Kroner	Valuta	
		Milliarder kroner								
1986	Dec. ...	376,9	1,9	7,7	15,0	...	0,7	0,2	10,2	412,6
1987	— ...	390,0	2,1	7,4	15,1	...	1,4	0,3	17,5	433,8
1988	— ...	413,4	4,9	8,3	35,0	0,1	1,9	2,5	24,7	490,8
1989	— ...	412,4	8,8	8,2	44,9	0,1	2,5	2,4	36,4	515,7
1990	— ...	435,2	10,6	8,2	45,5	0,1	2,8	3,2	41,2	546,8
1989	Jan.	382,6	5,6	8,7	36,8	0,1	2,8	2,3	28,2	467,1
	Feb.	377,0	5,9	8,3	35,5	0,1	2,7	2,7	31,2	463,4
	Marts ..	393,2	6,0	8,7	36,2	0,1	2,3	2,5	34,5	483,5
	April ...	384,0	7,6	8,2	38,3	0,0	2,0	1,5	35,1	476,7
	Maj	381,6	8,0	8,3	38,1	0,0	2,4	2,0	38,8	479,2
	Juni	396,9	8,1	7,8	39,1	0,1	2,5	1,6	34,5	490,6
	Juli	377,2	7,8	8,2	42,9	0,1	2,3	2,2	33,9	474,6
	Aug. ...	378,7	7,0	8,1	47,2	0,0	2,4	2,1	35,4	480,9
	Sept. ...	389,1	7,3	8,3	50,7	0,1	2,5	1,5	38,2	497,7
	Okt. ...	384,4	9,1	7,9	51,9	0,0	2,9	2,0	35,2	493,4
	Nov. ...	385,6	9,2	7,7	49,7	0,1	2,8	2,1	34,6	491,8
	Dec. ...	412,4	8,8	8,2	44,9	0,1	2,5	2,4	36,4	515,7
1990	Jan.	385,6	9,5	8,1	47,1	0,2	2,4	2,5	33,1	488,5
	Feb.	386,2	9,3	8,0	46,5	0,1	3,0	2,5	33,8	489,4
	Marts ..	400,0	9,5	8,5	41,4	0,2	2,4	2,7	35,6	500,3
	April ...	400,6	8,9	8,4	41,8	0,1	2,2	2,7	37,4	502,1
	Maj	402,7	8,8	8,3	41,1	0,1	2,1	2,5	36,5	502,1
	Juni	417,2	8,7	8,4	40,5	0,1	2,2	2,8	42,6	522,5
	Juli	405,6	8,9	8,2	37,9	0,1	2,6	2,6	40,0	505,9
	Aug. ...	405,9	9,4	8,1	39,9	0,1	2,2	2,7	39,4	507,7
	Sept. ...	416,9	9,1	8,3	40,5	0,1	2,7	3,3	42,7	523,6
	Okt. ...	415,4	10,4	8,5	42,7	0,1	2,8	3,2	43,4	526,5
	Nov. ...	416,1	10,1	8,0	42,0	0,1	3,3	3,5	44,7	527,8
	Dec. ...	435,2	10,6	8,2	45,5	0,1	2,8	3,2	41,2	546,8

¹⁾ Filialer og datterselskaber i udlandet.

Tabel 26

*Branchefordeling af bankers og sparekassers
indenlandske udlån*

Ultimo	Erhvervsmæssige udlån								Ikke-erhvervs- mæssige udlån		I alt inden- landske udlån
	Land- brug mv.	Frem- stil- lings- virk- somhed mv. ¹⁾	Bygge- og an- lægs- virk- somhed	Handel, trans- port mv.	Finan- sierings- virk- somhed, ejen- doms- handel mv.	Offent- lig for- valtning og andre tjeneste- ydelser	Øvrige erhverv	I alt	Studie- lån	Andet	
Millioner kroner											
1979	8 131	9 178	5 770	16 635	6 684	3 903	4 705	55 006	5 926	46 013	106 945
1980	10 010	11 397	6 825	20 359	10 396	5 074	3 268	67 329	6 700	42 543	116 572
1981	10 817	12 281	6 408	21 184	13 005	5 620	3 459	72 774	7 354	47 108	127 236
1982	11 872	14 448	6 193	23 269	15 910	5 694	4 921	82 307	7 895	50 440	140 642
1983	12 737	14 955	6 203	23 965	17 548	5 894	7 891	89 193	8 072	60 725	157 990
1984	13 658	16 479	7 411	26 881	18 952	6 151	10 647	100 179	8 222	70 514	178 915
1985	15 142	19 056	6 845	30 106	27 763	7 042	5 214	111 168	8 365	88 823	208 356
1986	16 686	25 281	9 215	38 894	39 990	8 482	14 900	153 448	8 222	112 234	273 904
1987	19 016	27 954	10 851	49 363	49 010	10 129	16 943	183 266	7 351	112 927	303 544
1988	17 571	24 368	11 016	40 882	54 478	10 658	21 239	180 212	6 970	110 730	297 912
1989	16 985	31 919	11 558	48 989	66 571	10 891	16 482	203 395	6 425	114 031	323 851
1987 Marts	16 477	25 518	10 023	39 721	37 137	8 523	17 161	154 560	8 250	113 048	275 858
Juni	17 569	25 306	10 469	39 748	40 754	9 255	16 706	159 807	8 140	115 281	283 228
Sept.	18 388	23 685	10 078	39 527	34 707	9 337	17 610	153 332	7 486	115 973	276 791
Dec.	19 016	27 954	10 851	49 363	49 010	10 129	16 943	183 266	7 351	112 927	303 544
1988 Marts	17 552	25 443	10 752	41 524	41 108	9 746	16 205	162 330	7 283	112 668	282 281
Juni	19 482	25 998	11 526	43 919	48 554	10 177	16 478	176 134	7 230	108 814	292 178
Sept.	19 093	22 803	11 111	43 739	41 479	10 639	15 758	164 622	7 113	110 197	281 932
Dec.	17 571	24 368	11 016	40 882	54 478	10 658	21 239	180 212	6 970	110 730	297 912
1989 Marts	16 708	25 861	11 609	41 459	46 501	10 571	16 337	169 046	6 800	109 919	285 765
Juni	18 421	25 937	11 575	42 617	55 217	11 395	16 626	181 788	6 618	109 906	298 312
Sept.	17 587	24 285	10 948	44 006	49 793	10 359	18 533	175 511	6 521	109 354	291 386
Dec.	16 985	31 919	11 558	48 989	66 571	10 891	16 482	203 395	6 425	114 031	323 851
1990 Marts	16 452	31 470	12 568	46 959	56 775	10 894	14 566	189 684	6 285	116 335	312 304
Juni	18 768	31 674	12 305	46 173	63 470	11 271	20 790	204 451	6 139	116 811	327 401
Sept.	18 266	29 964	12 186	44 938	58 841	10 822	28 366	203 383	6 026	112 780	322 189
Dec.	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Anm.: Tallene ultimo året er månedstal. Fordelingen på erhvervsmæssige og ikke-erhvervsmæssige lån revideres løbende. Til og med december 1981 inkl. pantebrevslån til fast rente, men ekskl. erhvervede pantebreve. Til og med december 1981 sparekasser med en arbejdende kapital på 10 mill.kr. og derover. Derefter sparekasser med en arbejdende kapital på 25 mill.kr. og derover. Fra og med januar 1989 sparekasser med en arbejdende kapital på 100 mill.kr. og derover. Fra 1. oktober 1988 indgår indenlandske udlån i fremmed valuta, jf. anm. til tabel 27.

¹⁾ Herunder el-, gas-, vand- og varmeforsyning samt råstofudvinding.

Bankers og sparekassers indenlandske udlån og indlån
(Månedsgennemsnit)

Tabel 27

		Udlån ¹⁾	Indlån	Indlån eksklusive særlige indlåns- former	Udlån	Indlån	Indlån eksklusive særlige indlåns- former	Basis- stignings- takt ²⁾
		Millioner kroner			Stigning i procent i forhold til året før			Procent
1987	Jan.	272 329	356 057	281 828	32,7	8,0	8,1	9
	Feb.	268 574	344 887	271 133	32,6	4,6	4,2	7
	Marts	276 227	349 349	276 183	34,0	4,1	3,8	7
	April	283 215	352 747	278 874	33,2	3,0	2,7	7
	Maj	277 970	358 548	283 458	29,4	3,2	3,0	7
	Juni	278 393	366 573	290 159	26,4	4,9	4,7	7
	Juli	280 558	359 480	281 544	19,6	4,7	4,1	7
	Aug.	274 829	358 898	281 361	18,0	5,1	4,6	7
	Sept.	277 419	360 110	283 241	16,7	4,3	3,7	7
	Okt.	286 644	360 581	283 604	15,1	4,4	3,7	7
	Nov.	285 324	365 600	288 843	13,3	4,3	3,7	7
	Dec.	296 796	371 838	294 981	13,0	2,9	1,8	7
1988	Jan.	294 603	367 799	286 937	8,2	3,3	1,8	7
	Feb.	284 968	359 695	279 090	6,1	4,3	2,9	7
	Marts	281 705	357 265	276 848	2,0	2,3	0,2	7
	April	289 516	360 003	279 356	2,2	2,1	0,2	7
	Maj	286 785	361 034	280 664	3,2	0,7	- 1,0	7
	Juni	285 939	369 569	288 213	2,7	0,8	- 0,7	7
	Juli	290 685	370 136	286 446	3,6	3,0	1,7	7
	Aug.	282 042	371 974	288 469	2,6	3,6	2,5	7
	Sept.	283 446	374 570	291 261	2,2	4,0	2,8	7
	Okt.	286 209	378 524	295 252	- 0,2	5,0	4,1	7
	Nov.	281 327	382 842	299 989	- 1,4	4,7	3,9	7
	Dec.	289 405	389 104	305 397	- 2,5	4,6	3,5	7
1989	Jan.	285 935	392 174	302 334	- 2,6	7,0	5,8	7
	Feb.	281 438	388 247	298 773	- 0,9	8,3	7,5	7
	Marts	284 767	387 538	298 680	1,5	8,9	8,3	7
	April	290 640	390 011	302 316	0,8	8,8	8,7	7
	Maj	286 323	391 720	304 220	0,2	8,9	8,8	7
	Juni	289 577	389 705	301 516	1,7	5,9	5,1	7
	Juli	298 785	385 626	295 953	3,2	4,6	3,7	7
	Aug.	290 642	386 957	297 496	3,5	4,4	3,6	7
	Sept.	292 623	390 085	300 299	3,7	4,5	3,5	7
	Okt.	304 971	391 290	302 047	7,0	3,8	2,7	7
	Nov.	305 274	398 445	310 002	9,0	4,5	3,8	7
	Dec.	313 588	402 279	313 463	8,8	3,8	3,1	7
1990	Jan.	314 748	399 793	306 714	10,1	1,9	1,4	7
	Feb.	312 315	398 206	305 538	11,0	2,6	2,3	7
	Marts	313 953	399 938	308 029	10,2	3,2	3,1	7
	April	328 608	408 709	316 304	13,1	4,8	4,6	7
	Maj	324 331	410 992	318 756	13,3	4,9	4,8	7
	Juni	327 727	414 496	320 646	13,2	6,4	6,3	7
	Juli	332 459	415 172	317 987	11,3	7,7	7,4	7
	Aug.	327 211	415 736	319 124	12,6	7,4	7,3	7
	Sept.	325 046	417 098	319 531	11,1	6,9	6,4	7
	Okt.	331 764	422 664	324 704	8,8	8,0	7,5	7
	Nov.	329 916	427 183	330 093	8,1	7,2	6,5	7
	Dec.	338 614	429 211	328 564	8,0	6,7	4,8	7

Anm.: Fra og med 1. oktober 1988 er restriktioner vedrørende indenlandske kunders lån og konti i fremmed valuta ophævet. Sådanne lån og konti indgår under indenlandske udlån og indlån i fremmed valuta. Fra og med januar 1989 sparekasser med en arbejdende kapital på 100 mill.kr. og derover. Stigningstakterne er korrigeret herfor.

¹⁾ Inkl. uopsigelige pantebreve til fast rente.

²⁾ Såfremt stigningen i det enkelte pengeinstituts indlån ekskl. særlige indlånsformer i procent i forhold til året før er større end basisstigningstakten, skal pengeinstituttet foretage særlige indskud i Nationalbanken, se tabel 21. Særlige indskud i Nationalbanken beregnes som 20 pct. af indlånsstigningen ud over basisstigningstakten.

Tabel 28

Forsikringsselskabers og pensionskassers vigtigste aktiver

Ultimo	Kasse- behold- ning	Indskud i penge- institutter mv.	Børs- noterede obliga- tioner ¹⁾	Børs- noterede aktier	Udlån	
					I alt ²⁾	Heraf prioritets- lån
<i>Forsikringsselskaber</i>						
1979.....	178	862	43 951	2 081	8 499	3 422
1980.....	18	1 014	51 467	2 265	10 415	4 934
1981.....	26	1 281	61 043	2 608	11 228	5 622
1982.....	14	1 167	72 086	3 776	11 582	5 590
1983.....	3	1 628	90 086	6 329	12 487	5 530
1984.....	4	2 833	<u>103 338</u>	7 467	<u>14 620</u>	5 177
1985.....	4	3 607	161 896	9 147	16 505	5 069
1986.....	5	2 372	175 146	11 735	20 715	6 251
1987.....	8	3 153	187 378	10 156	21 963	6 164
1988.....	6	3 453	199 419	12 681	24 635	5 965
1989.....	5	5 285	204 605	20 826	31 355	5 462
1987 1. kvt. ...	2	3 300	182 780	10 331	21 254	6 298
2. — ...	2	4 161	185 515	10 515	21 479	6 227
3. — ...	2	3 246	189 246	10 625	21 513	6 181
4. — ...	8	3 153	187 378	10 156	21 963	6 164
1988 1. kvt. ...	3	3 682	196 940	10 041	21 361	6 146
2. — ...	2	4 362	199 630	10 269	22 439	6 077
3. — ...	2	4 134	203 236	10 910	22 943	6 051
4. — ...	6	3 453	199 419	12 681	24 635	5 965
1989 1. kvt. ...	4	2 956	206 227	15 834	27 856	5 950
2. — ...	2	3 063	209 856	18 319	28 438	5 891
3. — ...	3	2 430	211 705	19 486	30 877	5 819
4. — ...	5	5 285	204 605	20 826	31 355	5 462
1990 1. kvt. ...	5	5 358	210 207	23 491	34 526	5 557
2. — ...	4	4 891	207 100	26 853	41 232	5 436
3. — ...	23	7 258	209 322	28 024	41 517	5 438
4. — ...	...	...	...	...	...	...
<i>Pensionskasser</i>						
1979.....	28	326	14 918	465	7 162	3 644
1980.....	5	483	17 476	711	8 666	5 199
1981.....	3	520	21 333	1 151	9 584	5 913
1982.....	3	680	28 142	1 218	10 085	5 992
1983.....	36	1 002	35 185	2 203	10 259	5 937
1984.....	3	515	<u>42 170</u>	2 830	<u>10 504</u>	5 842
1985.....	6	814	61 942	4 724	10 533	5 677
1986.....	0	842	67 085	5 702	11 060	5 563
1987.....	0	883	70 572	6 428	12 117	5 379
1988.....	1	1 485	72 855	8 635	13 405	5 193
1989.....	1	967	76 080	12 771	16 115	4 792
1987 1. kvt. ...	4	483	69 038	5 567	11 030	5 539
2. — ...	1	820	70 207	5 930	11 172	5 465
3. — ...	5	588	72 342	6 215	11 292	5 460
4. — ...	0	883	70 572	6 428	12 117	5 379
1988 1. kvt. ...	3	556	71 872	6 666	12 465	5 348
2. — ...	0	1 041	72 799	7 019	12 629	5 220
3. — ...	8	955	74 305	7 256	13 167	5 199
4. — ...	1	1 485	72 855	8 635	13 405	5 193
1989 1. kvt. ...	4	860	75 205	10 195	14 322	5 107
2. — ...	1	773	76 737	10 805	15 062	4 957
3. — ...	0	773	77 698	11 654	15 501	4 990
4. — ...	1	967	76 080	12 771	16 115	4 792
1990 1. kvt. ...	0	1 048	76 672	14 091	16 232	5 013
2. — ...	0	857	79 074	14 865	16 333	4 838
3. — ...	0	1 403	82 804	15 927	17 606	4 785
4. — ...	...	...	...	...	...	...

Anm.: Omfatter stort set samtlige forsikringsselskaber og pensionskasser.

¹⁾ Nominel værdi. Til og med 1984 bogført værdi.²⁾ Inkl. unoterede obligationer og aktier. Vedrørende obligationer se note 1.

Ultimo	Aktiver							
	Kasse- behold- ning	Fonds- behold- ning	Udlån		Garanti- debitorer	Faste ejendomme, maskiner og inventar mv. ²⁾	Andet	I alt
			Erhvervs- mæssige	Ikke- erhvervs- mæssige ¹⁾				
	Millioner kroner							
1984.....	707	409	2 006	1 080	88	1 013	230	5 533
1985.....	1 727	112	2 791	1 934	91	1 396	341	8 392
1986.....	2 305	251	4 461	3 858	124	1 787	645	13 431
1987.....	935	175	5 555	5 067	278	2 083	1 123	15 216
1988.....	1 260	22	5 288	4 823	1 951	1 763	1 732	16 839
1989.....	150	123	5 425	5 213	3 170	1 954	1 882	17 917
1990.....	199	152	6 131	5 846	4 819	1 034	2 314	20 495
1988 Marts ...	925	172	5 710	5 032	388	2 042	1 441	15 710
Juni.....	1 141	44	5 468	4 467	112	1 792	1 112	14 136
Sept.	285	104	5 248	4 642	89	1 802	1 062	13 232
Dec.	1 260	22	5 288	4 823	1 951	1 763	1 732	16 839
1989 Marts ...	1 172	68	5 013	4 616	2 374	1 680	1 567	16 490
Juni.....	195	63	5 216	4 720	2 368	1 899	1 679	16 140
Sept.	108	65	5 261	4 988	2 426	1 804	1 838	16 490
Dec.	150	123	5 425	5 213	3 170	1 954	1 882	17 917
1990 Marts ...	120	88	5 501	5 109	3 266	1 963	1 693	17 740
Juni.....	210	138	6 227	5 824	3 914	1 465	1 870	19 648
Sept.	196	149	6 115	5 903	4 452	1 092	1 922	19 829
Dec.	199	152	6 131	5 846	4 819	1 034	2 314	20 495

Ultimo	Passiver						I alt
	Gæld til pengeinstitutter		Afgivne garantier	Andet		Egen- kapital og ansvarlig indskuds- kapital	
	Inden- landske	Uden- landske		Inden- landske	Uden- landske		
	Millioner kroner						
1984.....	1 882	750	88	1 399	659	755	5 533
1985.....	2 694	2 198	91	1 671	624	1 114	8 392
1986.....	6 939	2 620	126	1 161	1 216	1 369	13 431
1987.....	7 212	2 063	278	1 800	1 965	1 898	15 216
1988.....	7 164	2 234	1 951	2 586	1 007	1 897	16 839
1989.....	8 030	1 723	3 170	1 719	1 141	2 134	17 917
1990.....	9 298	584	4 819	1 756	1 000	3 038	20 495
1988 Marts ...	7 180	2 258	388	1 986	1 777	2 121	15 710
Juni.....	6 807	2 411	112	2 028	986	1 792	14 136
Sept.	6 141	2 368	89	1 905	982	1 747	13 232
Dec.	7 164	2 234	1 951	2 586	1 007	1 897	16 839
1989 Marts ...	6 761	2 252	2 374	2 081	1 005	2 017	16 490
Juni.....	6 859	1 753	2 368	1 714	1 006	2 440	16 140
Sept.	7 461	1 838	2 426	1 501	1 144	2 120	16 490
Dec.	8 030	1 723	3 170	1 719	1 141	2 134	17 917
1990 Marts ...	8 090	1 134	3 266	2 041	1 143	2 066	17 740
Juni.....	9 057	1 290	3 914	1 360	1 000	3 027	19 648
Sept.	9 470	416	4 452	1 341	1 000	3 150	19 829
Dec.	9 298	584	4 819	1 756	1 000	3 038	20 495

Anm.: Omfatter ca. 15 finansieringsselskaber. Opgørelsen påvirkes over tiden af etablering, fusion og nedlæggelse af selskaber. Sådanne bevægelser har specielt påvirket opgørelsen ultimo 2. kvartal 1990.

¹⁾ Herunder udlån til erhvervsdrivende til køb af personbiler og varige forbrugsgoder.

²⁾ Altovervejende leasingaktiver. Leasingaktiver i pengeinstitutejede finansieringsselskaber er i et vist omfang placeret under erhvervsmæssige udlån.

Tabel 30

Primær likviditet og forskellige faktorerers påvirkning heraf

Ultimo	Primær likviditet			Forskellige faktorerers påvirkning af den primære likviditet				
	Sedler, mønt og postgiro-indskud	Bankers og sparekassers likviditetsmæssige nettostilling over for National-banken ¹⁾	I alt	Statens netto-træk på National-banken og uden-landske lån ²⁾	Hypotek-banken og Eksport-finansie-rings-fonden ³⁾	National-bankens valutakøb ⁴⁾	Andre faktorer ⁵⁾	I alt
Millioner kroner								
1980.....	19 703	- 1 680	18 023	8 915	2 367	- 8 350	- 61	2 871
1981.....	20 776	- 1 031	19 745	12 522	3 881	- 12 634	- 2 047	1 722
1982.....	21 738	- 6 256	15 482	13 397	6 562	- 23 777	- 445	- 4 263
1983.....	23 211	- 5 396	17 815	- 204	6 880	- 3 448	- 895	2 333
1984.....	28 962	- 9 652	19 310	- 5 746	5 652	2 090	- 501	1 495
1985.....	31 764	1 034	32 798	1 265	1 758	13 175	- 2 710	13 488
1986.....	31 622	- 34 599	- 2 977	- 3 565	943	- 51 817	18 664	- 35 775
1987.....	34 418	- 17 656	16 762	6 579	1 753	14 603	- 3 196	19 739
1988.....	30 352	4 572	34 924	415	- 1 575	22 422	- 3 100	18 162
1989.....	35 500	- 18 037	17 463	3 570	- 2 927	- 19 276	1 172	- 17 461
1990.....	41 872	- 1 307	40 565	3 164	- 2 802	22 227	513	23 102
1989 Jan.....	29 364	6 644	36 008	1 024	- 307	806	- 439	1 084
Feb.....	28 540	4 321	32 861	- 1 250	206	- 920	- 1 183	- 3 147
Marts.....	30 686	- 2 901	27 785	- 3 359	- 236	- 6 495	5 014	- 5 076
April.....	31 304	1 335	32 639	4 878	- 266	991	- 749	4 854
Maj.....	29 680	8 331	38 011	5 979	- 181	309	- 735	5 372
Juni.....	32 393	- 847	31 546	- 6 036	- 308	- 942	821	- 6 465
Juli.....	31 544	- 1 189	30 355	- 50	- 302	- 104	- 735	- 1 191
Aug.....	28 840	5 001	33 841	4 365	- 249	42	- 672	3 486
Sept.....	30 978	- 969	30 009	- 2 591	- 130	- 1 776	665	- 3 832
Okt.....	30 627	- 16 998	13 629	- 1 439	- 289	- 13 234	- 1 418	- 16 380
Nov.....	30 604	- 15 586	15 018	- 632	- 180	2 299	- 98	1 389
Dec.....	35 500	- 18 037	17 463	2 681	- 685	- 252	701	2 445
1990 Jan.....	33 208	- 15 987	17 221	- 286	- 746	1 279	- 489	- 242
Feb.....	32 523	- 14 150	18 373	- 32	- 480	1 130	534	1 152
Marts.....	33 981	- 4 712	29 269	- 1 364	81	9 619	2 560	10 896
April.....	36 470	- 5 644	30 826	1 432	- 551	2 455	- 1 779	1 557
Maj.....	34 484	- 3 907	30 577	- 1 356	- 188	1 918	- 623	- 249
Juni.....	36 068	- 3 320	32 748	- 2 970	- 233	4 908	466	2 171
Juli.....	34 033	- 4 067	29 966	- 1 357	- 223	- 924	- 278	- 2 782
Aug.....	32 257	- 2 913	29 344	288	- 354	- 595	39	- 622
Sept.....	34 040	2 672	36 712	4 446	62	1 121	1 739	7 368
Okt.....	34 603	1 972	36 575	176	1 106	1 311	- 2 730	- 137
Nov.....	34 873	9 898	44 771	8 796	- 663	998	- 935	8 196
Dec.....	41 872	- 1 306	40 566	- 4 609	- 613	- 993	2 009	- 4 206

Anm.: Årstillene er fra Nationalbankens årsregnskaber. Månedstillene – også pr. ultimo december – er fra månedsbalancerne.

¹⁾ Se tabel 21.

²⁾ Se tabel 22.

³⁾ Udlånsstigning og obligationskøb.

⁴⁾ Stigning i Danmarks internationale likviditet, korrigeret for statens, Hypotekbankens og Eksportfinansieringsfondens nettolåntagning i udlandet.

⁵⁾ Inkl. ændring i særlige indskud i Nationalbanken, se note 5, tabel 21.

Ultimo	Primær likviditet hos erhverv og husholdninger mv.	Anfordringsindskud i banker og sparekasser ¹⁾		I alt (M ₁)	Indskud på opsigelse i banker og sparekasser ekskl. indskud på særlige indlånsformer ¹⁾	Ikke-banksektorens beholdning af statsgældsbeviser ²⁾	I alt (M ₂)	Procentvis stigning i forhold til samme tidspunkt året før	
		Konti med checks	Konti uden checks					M ₁	M ₂
Millioner kroner								Procent	
1979	16 910	29 090	34 314	80 314	51 692	11 008	143 014	9,4	10,8
1980	17 540	29 917	40 294	87 751	56 097	10 722	154 570	9,3	8,1
1981	18 687	34 329	44 299	97 315	59 227	12 888	169 430	10,9	9,6
1982	19 685	31 697	59 036	110 418	61 842	16 613	188 873	13,6	11,8
1983	21 167	40 261	75 575	137 003	80 417	19 650	237 070	24,1	25,5
1984	26 086	44 229	91 346	161 661	97 561	18 112	277 334	18,0	17,0
1985	28 649	54 319	120 175	203 143	103 277	15 465	321 885	25,7	16,1
1986	28 711	53 148	139 253	221 112	112 639	14 028	347 779	8,8	8,0
1987	31 430	56 781	153 095	241 306	102 529	20 610	364 445	9,1	4,8
1988	27 888	80 177	166 019	274 084	82 424	17 772	374 280	13,8	3,0
1989	32 831	75 426	169 802	278 059	84 149	37 193	399 401	1,5	6,7
1989 Jan.	26 807	65 310	154 149	246 266	80 902	20 276	347 444	12,3	5,1
Feb.	26 128	60 457	152 258	238 843	82 843	16 645	338 331	8,6	4,2
Marts	28 513	74 602	152 798	255 913	84 032	18 685	358 630	12,1	7,7
April	28 880	65 861	155 417	250 158	82 846	22 825	355 829	7,8	6,1
Maj	26 987	65 374	151 850	244 211	84 912	23 287	352 410	4,1	5,0
Juni	29 741	76 890	153 512	260 143	84 965	26 887	371 995	1,5	3,8
Juli	28 734	65 392	149 062	243 188	81 139	30 119	354 446	2,0	3,0
Aug.	26 429	63 128	151 408	240 965	81 393	29 085	351 443	2,2	3,8
Sept.	28 626	72 822	152 735	254 183	81 017	33 552	368 752	2,0	5,1
Okt.	27 820	65 783	155 411	249 014	83 637	35 457	368 108	1,0	4,8
Nov.	28 116	64 846	159 204	252 166	82 326	34 715	369 207	4,8	8,4
Dec.	32 831	74 653	170 653	278 137	82 305	38 045	398 487	1,3	6,3
1990 Jan.	30 413	64 704	154 180	249 297	83 518	41 212	374 027	1,2	7,7
Feb.	29 761	63 412	154 137	247 310	85 823	41 270	374 403	3,5	10,7
Marts	31 549	76 969	150 260	258 778	89 724	46 295	394 797	1,1	10,1
April	33 139	74 329	158 540	266 008	84 332	46 252	396 592	6,3	11,5
Maj	31 425	71 580	161 732	264 737	85 523	40 555	390 815	8,4	10,9
Juni	32 454	85 317	158 861	276 632	85 670	43 928	406 230	6,3	9,2
Juli	30 527	75 045	153 852	259 424	90 701	42 729	392 854	6,7	10,8
Aug.	29 522	72 227	155 804	257 553	93 011	39 162	389 726	6,9	10,9
Sept.	31 127	85 147	154 544	270 818	92 464	45 291	408 573	6,5	10,8
Okt.	31 258	78 849	159 921	270 028	93 488	43 651	407 167	8,4	10,6
Nov.	31 328	74 619	161 913	267 860	96 542	39 173	403 575	6,2	9,3
Dec.	37 464	93 139	161 650	292 253	91 765	43 242	427 260	5,1	7,2

Anm.: Til og med 1981 sparekasser med en arbejdende kapital på 10 mill.kr. og derover. Derefter sparekasser med en arbejdende kapital på 25 mill.kr. og derover. Fra og med årstal for 1988 sparekasser med en arbejdende kapital på 100 mill.kr. og derover.

¹⁾ Indenlandske. Fra 1. oktober 1988 indgår indenlandske kunders indlån i fremmed valuta, jf. anm. til tabel 27. Særlige indlånsformer er korregeret for gevinstopsparingskonti.

²⁾ Fra 1. oktober 1988 kan valutaudlændinge erhverve statsgældsbeviser.

Tabel 32

Forskellige faktorer på

	Statens nettotræk på National- banken og uden- landske lån ¹⁾	Ændring i ikke- banksek- torens beholdning af stats- gælds- beviser ²⁾	Udlåns- stigning i banker og spare- kasser ³⁾	Obligationskøb			
				Banker og sparekasser		National- banken	Postgiroen og Hypotek- banken
				Stats- papirer	Andre obligationer		
Millioner							
1981	12 522	2 166	11 722	9 245	- 4 331	388	- 247
1982	13 397	3 725	16 024	10 908	498	1 660	2 743
1983	- 204	3 028	19 718	28 600	10 364	1 351	2 550
1984	- 5 746	- 1 529	22 806	6 361	10 924	- 1 543	4 655
1985	1 265	- 2 647	32 010	12 381	8 380	- 251	468
1986	- 3 565	- 1 437	69 651	- 11 581	4 350	12 015	3 544
1987	6 579	6 582	30 004	- 13 715	- 19 919	- 76	3 572
1988	415	- 2 838	- 4 033	9 759	5 936	- 54	1 880
1989	3 570	19 421	30 000	6 109	4 360	- 262	1 411
1990	3 164	7 523*	29 655	- 20 607	- 5 586	1 996	- 1 360
1988 1. kv. ...	497	410	- 19 945	- 6 248	- 7 017	- 244	574
2. — ...	10 104	- 1 638	10 260	6 181	673	198	777
3. — ...	- 619	1 099	- 10 433	2 584	1 763	- 15	87
4. — ...	- 9 567	- 2 709	16 085	7 242	10 517	7	442
1989 1. kv. ...	- 3 585	913	- 6 217	2 923	- 1 112	- 107	586
2. — ...	4 821	8 202	12 694	2 794	553	48	726
3. — ...	1 724	6 665	- 5 214	1 178	- 178	40	93
4. — ...	610	3 641	28 737	- 786	5 097	- 243	6
1990 1. kv. ...	- 1 682	9 102	- 7 683	- 9 092	- 8 045	- 9	480
2. — ...	- 2 894	- 2 367	14 992	6 190	- 4 173	734	- 614
3. — ...	3 377	1 363	- 5 308	- 10 146	6 135	1 493	426
4. — ...	4 363	- 575*	27 654	- 7 559	497	- 222	- 1 652

¹⁾ Se tabel 22.²⁾ Kan være påvirket af valutaudlændinges adgang til at erhverve statsgældsbeviser fra 1. oktober 1988.³⁾ Inkl. stigning i uopsigelige pantebreve til fast rente.⁴⁾ Korrigeret for gevinstopsparingskonti.⁵⁾ Residual, omfatter bl.a. forøgelse (-) af Nationalbankens og pengeinstitutternes egenkapital bortset fra forøgelse som følge af kursgevinster på obligationer og aktier.

Stigning i Hypotek- bankens og Dansk Eksport- finansie- ringsfonds udlån	Stigning i bankers og spare- kassers beholdning af uclearede checks	Stigning (-) i indskud på særlige indlåns- former ¹⁾	Andre indenlandske faktorer ⁵⁾	Indenlandske faktorer i alt	Udenlandske faktorer ⁶⁾		Samlet ændring af penge- mængden
					Overskud på betalings- balancens løbende poster	Den ikke- statslige sektors netto- kapital- import ⁷⁾	
kroner							
3 969	- 259	- 5 279	- 1 502	28 394	- 12 270	- 1 264	14 860
3 675	824	- 5 771	- 4 721	42 962	- 19 230	- 3 906	19 826
4 143	763	- 13 231	- 1 121	55 961	- 12 775	5 002	48 188
3 580	1 819	- 5 821	2 870	38 376	- 17 780	19 677	40 273
1 628	103	- 10 489	- 5 875	36 973	- 28 833	36 411	44 551
- 493	- 1 254	- 4 925	12 657	78 962	- 36 315	- 16 753	25 894
- 155	- 1 118	- 5 663	- 8 233	- 2 142	- 20 342	39 150	16 666
- 1 875	1 367	- 8 191	- 12 937	- 10 571	- 8 360	28 766	9 835
- 2 083	- 233	- 5 891	- 5 151	51 251	- 6 499	- 19 631	25 121
- 99	- 2 772	- 5 034*	- 10 713*	- 3 833*	9 266	22 426	27 859*
184	611	776	- 2 750	- 33 152	- 618	3 354	- 30 416
- 1 013	1 045	- 2 268	- 6 681	17 638	- 4 460	12 208	25 386
- 275	- 1 245	- 256	- 3 692	- 11 002	- 1 128	4 731	- 7 399
- 771	956	- 6 443	186	15 945	- 2 154	8 473	22 264
- 433	494	513	544	- 5 481	- 1 278	- 8 891	- 15 650
- 738	472	- 1 779	- 8 784	19 009	- 2 310	- 3 337	13 362
- 502	- 2 493	- 295	- 4 677	- 3 659	- 733	1 153	- 3 239
- 410	1 294	- 4 330	7 766	41 382	- 2 178	- 8 556	30 648
- 661	- 1 704	1 737	- 847	- 18 404	- 256	14 056	- 4 604
17	- 483	- 3 581	- 8 762	- 941	1 513	10 861	11 433
- 524	- 106	2 192	- 2 063	- 3 161	5 112	392	2 343
1 069	- 479	- 5 382*	959*	18 673*	2 897	- 2 883	18 687*

⁶⁾ Ændring i Danmarks internationale likviditet og pengeinstitutternes udlandsstilling korrigeret for kursreguleringer mv. af den internationale likviditet samt statens, Hypotekbankens og Dansk Eksportfinansieringsfonds nettolåntagning i udlandet. Før den 1. oktober 1988 er i stedet for pengeinstitutternes udlandsstilling anvendt pengeinstitutternes nettovalutastilling korrigeret for deres optagelse af ansvarlig indskudskapital i udlandet.

⁷⁾ Beregnet residualt ud fra betalingsbalancen og omfatter således bl.a. direkte investeringer og porteføljeinvesteringer samt statens nettolångivning til udviklingslande mv. (-). Som følge af residualberegningen vil revision af tidligere opgørelser af betalingsbalancens løbende poster medføre tilsvarende revision af nettolåntagningen.

Tabel 33

Statens nettofinansieringsbehov samt kreditudvidelse til den private

	Statens nettofinansieringsbehov ¹⁾	Nettoudlån til private,			
		Banker og sparekasser ²⁾	Realkreditinstitutter mv. ³⁾	Kommune-Kredit, kommuner mfl. ⁴⁾	Forsikringsselskaber og pensionskasser ⁵⁾
		Millioner			
1981	41 518	11 722	11 641	- 455	1 752
1982	58 113	16 024	11 703	- 364	644
1983	52 813	19 718	29 262	- 272	- 256
1984	39 845	22 806	37 686	- 444	- 203
1985	27 499	32 010	62 977	- 78	- 155
1986	- 13 929	69 651	65 191	- 157	1 475
1987	- 715	30 004	54 132	- 844	- 665
1988	8 304	- 4 033	53 234	20	- 91
1989	22 742	30 000	13 512	295	- 373
1990	25 927	29 655	21 837	260	- 229*
1988 1. kv.	3 757	- 19 945	13 075	- 309	- 145
2. —	22 951	10 260	10 923	70	117
3. —	64	- 10 433	11 398	- 123	- 71
4. —	- 18 468	16 085	17 838	382	8
1989 1. kv.	4 112	- 6 217	7 985	39	443
2. —	24 495	12 694	- 1 712	178	- 296
3. —	9 645	- 5 214	4 862	- 285	- 80
4. —	- 15 510	28 737	2 377	363	- 440
1990 1. kv.	8 246	- 7 683	4 550	- 31	172
2. —	19 514	14 992	3 801	227	- 206
3. —	8 623	- 5 308	10 269	- 154	275
4. —	- 10 456	27 654	3 217	218	- 470*

¹⁾ Se tabel 22.²⁾ Inkl. stigning i uopsigelige pantebreve til fast rente. Regnskabstekniske ændringer mv. har medført en stigning i pengeinstitutternes udlån i 1982 på ca. 2 mia.kr.³⁾ Nettoudlån fra realkreditinstitutter og erhvervsfinansieringsinstitutter bortset fra udlån nævnt under særlige finansieringsordninger samt nettotilgang af obligationer udstedt af virksomheder.⁴⁾ Inkl. Den Danske Banks kommuneobligationer.

virksomheder og kommuner mv. fra					
Særlige finansieringsordninger			De nævnte indenlandske finansieringskilder i alt	Udlandet ⁵⁾	Samtlige de nævnte finansieringskilder
Danmarks Skibskreditfond ⁶⁾	Dansk Eksportfinansieringsfond	K-lån ⁷⁾			
kroner					
1 645	1 809	1 971	30 085	19	30 104
2 619	1 646	1 686	33 958	- 1 599	32 359
3 668	1 833	812	54 765	4 866	59 631
2 473	1 280	- 333	63 265	17 048	80 313
2 372	- 207	- 1 127	95 792	27 623	123 415
2 339	- 1 517	- 1 865	135 117	2 552	137 669
1 578	- 778	- 773	82 654	17 477	100 131
335	- 832	- 619	48 014	23 580	71 594
1 531	- 974	- 541	43 450	12 063	55 513
2 028	- 490	- 415	52 646*	13 959	66 605*
783	- 265	- 205	- 7 011	2 147	- 4 864
1 057	- 363	- 136	21 928	4 657	26 585
498	- 34	- 153	1 082	6 264	7 346
- 2 003	- 170	- 125	32 015	10 512	42 527
678	- 397	- 171	2 360	4 649	7 009
1 143	- 280	- 144	11 583	- 2 700	8 883
1 115	- 208	- 120	70	3 667	3 737
- 1 405	- 89	- 106	29 437	6 447	35 884
1 074	- 352	- 127	- 2 397	15 490	13 093
935	63	- 113	19 699	1 545	21 244
1 274	- 181	- 70	6 105	13 684	19 789
- 1 255	- 20	- 105	29 239*	- 16 760	12 479*

⁵⁾ Inkl. Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

⁶⁾ Nettotilgang af obligationer til kursværdi.

⁷⁾ Nettoudlån af K-lån formidlet af Dansk Landbrugs Realkreditfond, Fiskeribanken og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk (inkl. EM-lån).

⁸⁾ Virksomheders og privates samt kommuners og koncessionerede selskabers låntagning i udlandet inkl. leverandørkreditter og fejl og udeladelser.

Tabel 34

Tilgang af børs-
(Nominel)

	Bruttotilgang					Afgang				
	Inden- landske stats- papirer	Real- kredit- obligat- ioner	Obl. ud- stedt i specielle serier af Danmarks Skibskre- ditfond	Andre obligat- ioner	I alt	Inden- landske stats- papirer	Real- kredit- obligat- ioner	Obl. ud- stedt i specielle serier af Danmarks Skibskre- ditfond	Andre obligat- ioner	I alt
Millioner										
1981	66 710	33 560	3 459	1 543	105 272	22 092	12 260	1 818	1 200	37 370
1982	90 695	38 827	4 388	2 190	136 100	22 103	16 801	1 828	1 214	41 946
1983	116 582	57 842	5 366	4 058	183 848	48 074	20 106	1 698	1 211	71 089
1984	117 146	71 892	4 129	2 561	195 728	58 276	21 938	1 658	1 437	83 309
1985	105 435	96 502	4 188	2 233	208 358	76 959	25 604	1 832	1 612	106 007
1986	59 520	101 665	4 364	2 958	168 507	68 266	34 386	2 026	2 542	107 220
1987	61 645	93 455	3 880	2 095	161 075	67 706	33 436	2 308	2 615	106 065
1988	95 315	84 635	3 949	3 514	187 413	86 773	31 636	3 642	2 720	124 771
1989	111 700	77 388	4 925	4 881	198 894	89 507	65 183	3 395	4 339	162 424
1990	125 350	81 394	5 159	7 145	219 048	95 470	61 725	3 132	2 756	163 083
1989 Jan.	10 000	11 382	224	465	22 071	6 676	15 701	9	652	23 038
Feb.	8 450	6 220	90	234	14 994	11 313	942	—	150	12 405
Marts ...	7 400	7 235	373	344	15 352	1	583	—	0	584
April ...	14 600	6 149	867	96	21 712	4 827	17 676	177	24	22 704
Maj.	7 300	6 124	138	108	13 670	14 013	1 968	0	403	16 384
Juni	17 700	6 358	315	683	25 056	5	776	—	306	1 087
Juli	7 000	6 458	114	341	13 913	1 190	11 809	10	747	13 756
Aug.	3 000	5 650	656	421	9 727	11 127	823	—	—	11 950
Sept.	10 750	5 394	394	491	17 029	7	540	39	135	721
Okt.	10 700	5 959	229	472	17 360	961	10 103	110	43	11 217
Nov.	3 950	4 602	632	929	10 113	19 327	3 073	14	125	22 539
Dec.	10 850	5 857	893	297	17 897	20 060	1 189	3 036	1 754	26 039
1990 Jan.	9 200	6 607	405	513	16 725	4 436	10 499	17	528	15 480
Feb.	5 000	7 108	327	337	12 772	7 678	3 011	69	70	10 828
Marts ...	9 400	8 932	428	278	19 038	1	4 408	—	30	4 439
April ...	18 700	6 265	524	381	25 870	4 827	9 960	36	30	14 853
Maj.	18 750	6 138	173	123	25 184	20 163	3 136	6	435	23 740
Juni	12 650	5 290	359	436	18 735	5	1 147	79	273	1 504
Juli	16 150	8 742	446	1 015	26 353	7 540	7 680	93	536	15 849
Aug.	3 300	11 373	722	268	15 663	8 000	3 817	37	2	11 856
Sept.	2 800	4 669	236	192	7 897	7	2 609	—	35	2 651
Okt.	18 200	5 434	428	457	24 519	11 511	11 439	66	43	23 059
Nov.	7 950	5 081	632	1 378	15 041	27 452	2 725	7	86	30 270
Dec.	3 250	5 755	479	1 767	11 251	3 850	1 294	2 722	688	8 554

Anm.: Omfatter kun danske kroneobligationer.

Nettotilgang					
Inden-landske stats-papirer	Realkredit-obliga-tioner	Obl. udstedt i specielle serier af Danmarks Skibskre-ditfond	Andre obliga-tioner	I alt	
kroner					
44 618	21 300	1 641	343	67 902	 1981
68 592	22 026	2 560	976	94 154	 1982
68 508	37 736	3 668	847	112 759	 1983
58 870	49 954	2 471	124	112 419	 1984
28 476	70 898	2 356	621	102 351	 1985
- 8 746	67 279	2 338	416	61 287	 1986
- 6 061	60 019	1 572	- 520	55 010	 1987
8 542	52 999	307	794	62 642	 1988
22 193	12 205	1 530	542	36 470	 1989
29 880	19 669	2 027	4 389	55 965	 1990
3 324	- 4 319	215	- 187	- 967	 Jan. 1989
- 2 863	5 278	90	84	2 589	 Feb.
7 399	6 652	373	344	14 768	... Marts
9 773	- 11 527	690	72	- 992	... April
- 6 713	4 156	138	- 295	- 2 714	 Maj
17 695	5 582	315	377	23 969	... Juni
5 810	- 5 351	104	- 406	157	 Juli
- 8 127	4 827	656	421	- 2 223	 Aug.
10 743	4 854	355	356	16 308	 Sept.
9 739	- 4 144	119	429	6 143	 Okt.
- 15 377	1 529	618	804	- 12 426	 Nov.
- 9 210	4 668	- 2 143	- 1 457	- 8 142	 Dec.
4 764	- 3 892	388	- 15	1 245	 Jan. 1990
- 2 678	4 097	258	267	1 944	 Feb.
9 399	4 524	428	248	14 599	... Marts
13 873	- 3 695	488	351	11 017	... April
- 1 413	3 002	167	- 312	1 444	 Maj
12 645	4 143	280	163	17 231	 Juni
8 610	1 062	353	479	10 504	 Juli
- 4 700	7 556	685	266	3 807	 Aug.
2 793	2 060	236	157	5 246	 Sept.
6 689	- 6 005	362	414	1 460	 Okt.
- 19 502	2 356	625	1 292	- 15 229	 Nov.
- 600	4 461	- 2 243	1 079	2 697	 Dec.

Tabel 35

Netto tilgang af børsnoterede obligationer

	Indenlandske statspapirer	Realkredit- obligationer	Obligationer udstedt i specielle serier af Danmarks Skibskreditfond	Andre obligationer	I alt
	Millioner				
1981	28 996	11 470	1 645	28	42 139
1982	44 716	11 333	2 619	567	59 235
1983	53 017	27 541	3 668	2 634	86 860
1984	45 591	35 945	2 473	732	84 741
1985	23 985	60 386	2 372	443	87 186
1986	- 10 364	62 150	2 339	318	54 443
1987	- 7 294	52 979	1 578	- 543	46 720
1988	7 889	50 933	335	752	59 909
1989	19 172	10 152	1 531	214	31 069
1990	23 262	15 158	2 027	3 821	44 268
1989 Jan.	3 341	- 4 498	215	- 190	- 1 132
Feb.	- 2 962	5 051	90	80	2 259
Marts.	7 318	6 401	373	344	14 436
April	9 515	- 11 620	690	73	- 1 342
Maj	- 6 882	4 042	138	- 324	- 3 026
Juni	17 041	5 423	315	380	23 159
Juli	5 716	- 5 440	104	- 401	- 21
Aug.	- 8 159	4 707	656	412	- 2 384
Sept.	10 364	4 659	355	352	15 730
Okt.	9 170	- 4 412	119	414	5 291
Nov.	- 15 524	1 418	618	869	- 12 619
Dec.	- 9 766	4 421	- 2 142	- 1 795	- 9 282
1990 Jan.	4 164	- 4 266	388	- 33	253
Feb.	- 3 055	3 773	258	151	1 127
Marts.	8 819	4 278	428	218	13 743
April	12 975	- 3 647	488	332	10 148
Maj	- 2 538	2 801	167	- 328	102
Juni	11 971	3 714	280	124	16 089
Juli	7 940	229	353	292	8 814
Aug.	- 4 882	6 931	685	270	3 004
Sept.	2 687	1 740	236	134	4 797
Okt.	5 860	- 6 203	362	372	391
Nov.	- 19 891	2 005	625	1 257	- 16 004
Dec.	- 788	3 803	- 2 243	1 032	1 804

Anm.: Omfatter kun danske kroneobligationer.

¹⁾ Korrigeret for genkøbsforretninger indgået med Nationalbanken.²⁾ Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtidsfond.³⁾ Beregnet residualt.

Overtaget af								
Natio- nal- banken ¹⁾	Banker og spare- kasser ¹⁾	Post- giroen og Hypotek- banken	Den sociale Pen- sions- fond	ATP og LD ²⁾	Forsik- rings- selskaber og pen- sions- kasser	Kom- muner, værker og havne mv.	Andre erhverv og pri- vate ³⁾	Uden- landske aftagere
kroner								
388	4 914	- 247	6 745	2 806	12 681	153	14 897	- 198
1 665	11 406	2 743	5 331	4 451	16 592	969	16 649	- 571
1 351	38 964	2 550	5 325	5 685	18 604	990	10 463	2 928
- 1 543	17 285	4 655	5 948	4 450	18 324	910	25 385	9 327
- 316	20 669	468	6 141	5 751	19 870	- 1 228	18 421	17 410
12 071	- 7 405	3 544	5 771	7 386	16 353	88	16 006	629
- 88	- 33 638	3 572	4 882	4 224	13 185	- 1 245	38 545	17 283
- 54	15 695	1 880	5 169	5 298	14 060	- 968	6 205	12 624
- 262	10 469	1 411	4 964	5 164	8 346	- 582	10 518	- 8 959
1 996	- 26 193	- 1 360	6 045	6 360		28 832		28 588
- 83	- 5 930	685	2 197	25		3 627		- 1 653
- 28	- 1 293	- 99	1 421	567		6 010		- 4 319
4	9 034	0	0	245		6 612		- 1 459
- 30	- 1 473	- 58	1 539	335		- 1 975		320
24	- 3 694	36	47	687		126		- 252
54	8 514	748	37	889		10 915		2 002
63	- 447	- 5	2 423	- 195		- 576		- 1 284
- 19	- 3 925	- 180	- 92	352		476		1 004
- 4	5 372	278	0	1 739		4 913		3 432
- 18	- 1 776	306	1 577	145		4 438		619
- 33	- 3 811	123	280	- 142		- 7 809		- 1 227
- 192	9 898	- 423	- 4 465	517		- 8 475		- 6 142
15	- 12 129	783	2 167	921		9 942		- 1 446
- 52	- 6 310	- 302	1 497	741		3 804		1 749
28	1 302	- 1	0	207		10 568		1 639
- 17	5 502	- 385	1 524	- 89		- 350		3 963
24	- 2 689	- 129	- 26	821		- 1 629		3 730
727	- 796	- 100	46	1 003		5 460		9 749
- 735	1 395	655	2 408	997		3 400		694
157	- 2 314	- 241	6	1 059		1 667		2 670
2 071	- 3 092	12	- 111	- 40		3 381		2 576
- 1 168	- 727	- 333	1 627	- 479		- 1 232		2 703
- 669	468	- 706	- 346	677		- 17 292		1 864
1 615	- 6 803	- 613	- 2 747	542		11 113		- 1 303

Tabel 36

Cirkulerende børsnoterede obligationer
(Nominel værdi)

Ultimo	Indenlandske statspapirer				Realkredit- obligationer	Andre obligationer	I alt
	Obligationer	Statsgælds- beviser	Skatkammer- beviser	I alt			
	Millioner kroner						
1980.....	69 408	21 350	•	90 758	335 574	22 332	448 664
1981.....	102 126	33 250	•	135 376	356 874	24 316	516 566
1982.....	167 818	36 150	•	203 968	379 005	27 852	610 825
1983.....	231 776	40 700	•	272 476	417 556	34 367	724 399
1984.....	293 546	37 800	•	331 346	468 261	37 962	837 569
1985.....	331 062	28 760	•	359 822	540 425	40 939	941 186
1986.....	323 576	27 500	•	351 076	608 706	43 693	1 003 475
1987.....	301 340	43 675	•	345 015	668 819	44 786	1 058 620
1988.....	299 472	54 085	•	353 557	723 973	46 026	1 123 556
1989.....	311 200	64 550	•	375 750	739 319	48 538	1 163 607
1990.....	315 430	68 850	21 350	405 630	762 818	55 691	1 224 139
1989 Jan. ...	299 796	57 085	•	356 881	719 970	46 092	1 122 943
Feb. ...	302 668	51 350	•	354 018	725 568	46 302	1 125 888
Marts .	308 567	52 850	•	361 417	732 550	47 064	1 141 031
April ..	313 190	58 000	•	371 190	721 355	47 868	1 140 413
Maj ...	310 527	53 950	•	364 477	725 845	47 762	1 138 084
Juni ...	323 622	58 550	•	382 172	731 767	48 504	1 162 443
Juli ...	326 282	61 700	•	387 982	726 602	48 224	1 162 808
Aug. ..	322 205	57 650	•	379 855	731 619	49 329	1 160 803
Sept. ..	329 898	60 700	•	390 598	736 666	50 072	1 177 336
Okt. ..	336 837	63 500	•	400 337	732 791	50 651	1 183 779
Nov. ..	324 410	60 550	•	384 960	734 451	52 105	1 171 516
Dec....	311 200	64 550	•	375 750	739 319	48 538	1 163 607
1990 Jan. ...	312 114	68 400	•	380 514	735 832	48 982	1 165 328
Feb....	311 336	66 500	•	377 836	740 345	49 575	1 167 756
Marts .	313 635	73 600	•	387 235	745 293	50 332	1 182 860
April ..	314 458	76 800	9 850	401 108	742 280	51 250	1 194 638
Maj ...	318 745	69 600	11 350	399 695	745 463	51 187	1 196 345
Juni ...	324 890	74 450	13 000	412 340	750 047	51 712	1 214 099
Juli ...	327 050	76 850	17 050	420 950	751 314	52 576	1 224 840
Aug. ..	329 000	69 900	17 350	416 250	759 080	53 600	1 228 930
Sept. ..	329 793	70 750	18 500	419 043	761 353	54 034	1 234 430
Okt. ..	331 232	73 950	20 550	425 732	755 563	54 850	1 236 145
Nov. ..	316 330	68 650	21 250	406 230	758 136	56 810	1 221 176
Dec....	315 430	68 850	21 350	405 630	762 818	55 691	1 224 139

Anm.: Omfatter kun danske kroneobligationer.

	Boligejendomme					Erhvervs- ejendomme		Andre ejen- domme	I alt	
	Ejerboliger				Udlej- nings- ejen- domme	I alt	Land- brugs- ejen- domme			Industri- ejen- domme mv.
	Nybyg- geri	Om- og tilbyg- ninger	Ejer- skifter	Andre formål						
Millioner kroner										
1981	4 542	4 708	2 625	318	2 571	14 764	2 710	3 316	804	21 594
1982	2 339	3 298	7 444	446	4 919	18 446	2 014	2 123	687	23 270
1983	4 160	5 516	15 575	639	7 446	33 336	2 934	3 890	1 600	41 760
1984	5 462	8 842	17 648	477	7 776	40 205	3 641	5 794	2 420	52 060
1985	9 566	12 664	19 561	1 560	8 962	52 313	7 444	15 492	3 557	78 806
1986	12 108	7 892	19 291	781	10 167	50 239	12 668	21 491	3 157	87 555
1987	15 540	3 397	14 997	15	10 760	42 285	8 077	21 521	1 961	73 844
1988	8 579	2 476	13 094	133	12 101	33 526	6 199	19 508	1 617	60 850
1989	5 251	1 581	11 354	117	12 028	25 220	5 197	11 327	1 274	43 018
1990	2 572	1 057	11 797	124	13 586	23 147	4 334	7 068	1 420	35 969
1989 Jan. ..	577	186	968	25	2 530	3 384	481	1 304	176	5 345
Feb. ...	518	140	878	55	934	2 294	666	1 528	152	4 640
Marts	496	122	970	47	950	2 185	755	1 874	125	4 939
April.	354	111	856	- 46	324	912	53	- 348	98	715
Maj ..	522	129	1 054	26	964	2 388	478	885	163	3 914
Juni ..	471	134	1 149	18	362	1 808	462	1 704	185	4 159
Juli ..	406	138	884	- 15	2 714	3 703	265	257	54	4 279
Aug. .	429	121	1 000	10	810	1 921	547	891	178	3 537
Sept. .	356	119	909	9	880	1 974	380	1 130	38	3 522
Okt. .	420	127	916	- 21	711	1 625	386	757	- 99	2 669
Nov. .	354	130	897	1	490	1 564	395	433	112	2 504
Dec. .	348	124	873	8	359	1 462	329	912	92	2 795
1990 Jan. ..	238	110	713	- 4	2 956	3 416	323	110	102	3 951
Feb. ...	223	83	599	7	939	1 495	608	1 164	29	3 296
Marts	231	91	726	3	1 024	1 703	427	909	85	3 124
April.	215	81	709	8	970	1 639	138	256	125	2 158
Maj ..	233	94	847	6	453	1 232	405	788	173	2 598
Juni ..	263	88	778	23	236	1 075	373	620	132	2 200
Juli ..	259	97	1 004	6	3 470	4 283	384	797	170	5 634
Aug. .	383	133	1 946	28	1 020	2 847	729	2 996	239	6 811
Sept. .	164	64	858	- 1	884	1 449	244	958	130	2 781
Okt. .	104	71	1 101	16	770	1 356	191	- 1 874	51	- 276
Nov. .	144	81	1 367	9	574	1 525	285	180	98	2 088
Dec. .	115	64	1 149	23	290	1 127	227	164	86	1 604

Anm.: Bruttolån minus overførsler, dvs. de restgældsbeløb til instituttet, der indfries i forbindelse med effektueringen af det nye lån. Fra og med 1987 også minus ekstraordinære indfrielse. Sidstnævnte gælder dog ikke fordelingen af ejerboliger på formål. Boligejendomme i alt afviger derfor fra summen af tallene for ejerboliger og udlejningsejendomme.

Tabel 38

Nationalbankens vigtigste rentesatser

Gældende fra	Diskonto og redis-konto	Almindelig udlåns-rente	Rente ved belåning af indlåns-beviser	Rente ved træk på folio ¹⁾	Rente ved dag-til-dag udlån i penge-markedet	Basisrente under genkøbs-ordningen ²⁾	Rente ved salg af indlåns-beviser	Rente af inde-stående på folio
	Procent p.a.							
1986 3. marts...	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
12. — ...	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
21. — ...	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,45	•
1. april....	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
14. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,45	•
23. —	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,45	•
24. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,45	•
1. maj	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
5. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
15. —	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
23. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
2. juni	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
12. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
1. aug.	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
5. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
20. —	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
22. —	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
1. sept.	7,00	8,00	8,50	•	—	•	8,50	•
4. — ...	7,00	8,00	8,50	•	9,250	•	8,50	•
1987 6. jan.	7,00	8,00	9,75	•	10,250	•	9,75	•
8. —	7,00	8,00	9,75	•	12,000	•	9,75	•
9. —	7,00	8,00	9,75	•	14,000	•	9,75	•
12. —	7,00	8,00	9,75	•	11,000	•	9,75	•
2. feb.	7,00	8,00	10,50	•	11,000	•	10,50	•
17. marts...	7,00	8,00	10,00	•	10,500	•	10,00	•
26. — ...	7,00	8,00	9,50	•	10,000	•	9,50	•
9. juni	7,00	8,00	9,00	•	9,500	•	9,00	•
1. juli	7,00	8,00	9,00	•	9,500	•	8,95	•
3. aug.	7,00	8,00	9,00	9,50	—	•	9,25	8,75
15. sept....	7,00	8,00	•	9,50	—	•	9,25	8,75
9. dec.	7,00	8,00	•	9,00	—	•	8,75	8,25
1988 4. jan.	7,00	8,00	•	9,00	—	•	•	8,25
1. marts...	7,00	8,00	•	9,00	—	—	•	8,25
13. april....	7,00	8,00	•	9,00	—	9,00	•	8,25
15. —	7,00	8,00	•	9,00	—	—	•	8,25
16. juni	7,00	8,00	•	8,75	—	—	•	8,00
8. juli	7,00	8,00	•	8,50	—	—	•	7,75
1989 30. marts...	7,00	8,00	•	8,50	—	9,00	•	8,00
24. april....	7,00	8,00	•	9,00	—	9,50	•	8,50
30. juni	7,00	8,00	•	9,50	—	10,00	•	9,00
1. aug.	7,00	8,00	•	9,50	—	•	•	9,00
6. okt.	7,00	8,00	•	10,50	—	•	•	10,00
17. —	7,00	8,00	•	10,50	13,000	•	•	10,00
20. —	7,00	8,00	•	10,50	12,500	•	•	10,00
1. nov.	7,00	8,00	•	12,00	—	•	•	11,00
23. —	7,00	8,00	•	12,00	12,000	•	•	11,00
1. dec.	7,00	8,00	•	12,00	—	•	•	11,00
14. — ...	7,00	8,00	•	12,00	12,000	•	•	11,00
15. —	7,00	8,00	•	12,00	—	•	•	11,00
1990 23. marts...	8,00	9,00	•	11,50	—	•	•	10,50
18. april....	8,00	9,00	•	11,50	11,500	•	•	10,50
23. —	8,00	9,00	•	11,50	—	•	•	10,50
27. —	8,00	9,00	•	11,00	—	•	•	10,00
22. juni ...	8,50	9,50	•	10,50	—	•	•	9,50
1991 2. jan.	9,50	10,50	•	10,50	—	•	•	9,50

¹⁾ I perioden 10. juli til 31. oktober 1989 rente ved træk indtil 5 pct. af det enkelte pengeinstituts egenkapital mv. Ved træk herudover har renten været ½ pct. højere.

²⁾ Fra og med 1. august 1989 modsvares genkøbsforretninger af uforrentede indskud på genkøbskonti i Nationalbanken. Likviditetseffekten af indgåede genkøbsforretninger sker ved træk på folio.

	Dag-til-dag			1 måned			3 måneder		
	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
	Procent p.a.								
1988 Jan.	8,93	9,06	8,50	8,99	9,13	8,78	9,14	9,38	8,94
Feb.	8,59	8,88	8,38	8,65	8,75	8,50	8,77	8,88	8,69
Marts ..	8,71	8,94	8,38	8,80	9,13	8,63	8,85	9,06	8,69
April ...	8,92	9,19	8,44	9,20	9,75	8,75	9,23	9,56	8,88
Maj	8,80	9,06	8,38	9,14	9,44	8,88	9,26	9,50	8,97
Juni	8,43	8,81	8,13	8,53	8,81	8,19	8,59	8,88	8,31
Juli	8,15	8,50	7,81	8,12	8,25	7,94	8,19	8,31	8,00
Aug. ...	7,86	8,12	7,81	7,93	8,00	7,84	8,11	8,25	8,00
Sept. ...	7,81	7,88	7,81	7,84	7,88	7,62	8,06	8,19	7,88
Okt. ...	7,81	7,81	7,81	7,77	7,81	7,62	8,05	8,19	7,88
Nov. ...	7,82	8,06	7,81	7,85	8,00	7,75	8,08	8,12	7,97
Dec. ...	7,96	8,31	7,81	7,96	8,06	7,88	8,00	8,06	7,94
1989 Jan.	7,98	8,44	7,81	8,00	8,25	7,81	8,08	8,35	7,88
Feb.	7,83	7,88	7,81	7,99	8,31	7,90	8,23	8,50	8,09
Marts ..	7,98	8,50	7,81	8,14	8,62	7,94	8,34	8,62	8,25
April ...	8,53	8,94	8,12	8,76	9,00	8,38	8,84	9,06	8,47
Maj	8,56	8,62	8,56	8,89	9,00	8,75	9,20	9,50	8,97
Juni	9,03	10,06	8,56	9,15	9,62	8,75	9,31	9,62	9,19
Juli	9,71	10,12	9,12	9,57	9,88	9,19	9,50	9,69	9,19
Aug. ...	9,14	9,44	9,06	9,29	9,44	9,25	9,33	9,44	9,12
Sept. ...	9,51	10,25	9,06	9,57	9,81	9,19	9,69	10,00	9,34
Okt. ...	11,33	13,56	9,12	11,42	13,50	9,88	11,26	13,50	10,10
Nov. ...	12,03	12,38	11,06	12,27	12,50	11,94	12,11	12,33	11,90
Dec. ...	12,13	12,69	11,81	12,14	12,28	11,81	12,03	12,25	11,72
1990 Jan.	12,14	12,19	12,00	12,17	12,31	12,06	12,14	12,31	11,96
Feb.	11,99	12,06	11,88	12,19	12,31	12,00	12,32	12,50	12,00
Marts ..	11,84	12,06	11,38	12,00	12,25	11,44	12,02	12,31	11,44
April ...	11,51	11,75	10,94	11,38	11,69	10,62	11,28	11,50	10,75
Maj	10,76	11,12	10,12	10,66	10,88	10,44	10,69	10,81	10,56
Juni	10,69	11,12	10,12	10,73	11,06	10,38	10,63	10,94	10,38
Juli	10,47	10,56	10,00	10,30	10,50	10,00	10,25	10,44	10,00
Aug. ...	10,01	10,62	9,56	10,37	10,65	9,94	10,46	10,75	10,00
Sept. ...	10,18	10,69	9,56	10,56	10,69	10,14	10,68	10,88	10,50
Okt. ...	9,92	10,44	9,56	10,11	10,31	9,94	10,34	10,50	10,16
Nov. ...	9,59	10,25	9,50	10,07	10,19	9,94	10,40	10,56	10,22
Dec. ...	9,93	10,50	9,50	10,29	10,62	10,10	10,40	10,62	10,25

Anm.: Daglige omsætningsgennemsnit. På bankdage uden omsætning er anvendt simple gennemsnit af køb og salg slutsatser.

Tabel 40

CIBOR-satser

		1 måned			2 måneder			3 måneder		
		Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
		Procent p.a.								
1989	Jan.	8,05	8,39	7,88	8,07	8,39	7,94	8,11	8,41	7,94
	Feb.	8,07	8,44	7,98	8,20	8,50	8,06	8,29	8,62	8,12
	Marts	8,20	8,64	8,05	8,28	8,70	8,16	8,38	8,75	8,28
	April	8,84	9,05	8,44	8,87	9,05	8,50	8,92	9,12	8,53
	Maj	8,96	9,25	8,84	9,18	9,48	8,95	9,27	9,58	9,02
	Juni	9,22	9,64	8,88	9,31	9,58	9,19	9,37	9,69	9,27
	Juli	9,66	9,94	9,36	9,59	9,75	9,36	9,59	9,75	9,36
	Aug.	9,32	9,38	9,25	9,38	9,44	9,25	9,39	9,45	9,25
	Sept.	9,62	9,89	9,27	9,69	9,94	9,39	9,75	10,03	9,44
	Okt.	11,51	13,62	9,89	11,43	13,62	10,00	11,32	13,50	10,12
	Nov.	12,39	12,75	12,12	12,37	12,69	12,11	12,20	12,44	12,02
	Dec.	12,23	12,38	11,94	12,17	12,31	11,91	12,12	12,28	11,81
1990	Jan.	12,26	12,38	12,17	12,23	12,33	12,08	12,20	12,31	12,05
	Feb.	12,27	12,38	12,08	12,34	12,44	12,06	12,39	12,59	12,06
	Marts	12,05	12,31	11,50	12,08	12,33	11,50	12,12	12,38	11,47
	April	11,44	11,62	10,81	11,40	11,56	10,83	11,38	11,56	10,88
	Maj	10,76	10,92	10,62	10,77	10,92	10,62	10,76	10,92	10,62
	Juni	10,81	11,12	10,45	10,73	11,00	10,45	10,71	11,00	10,44
	Juli	10,39	10,62	10,09	10,34	10,50	10,09	10,32	10,48	10,09
	Aug.	10,46	10,78	10,06	10,53	10,89	10,06	10,53	10,89	10,06
	Sept.	10,61	10,75	10,25	10,71	10,84	10,45	10,76	10,94	10,62
	Okt.	10,19	10,34	10,08	10,31	10,44	10,16	10,43	10,56	10,25
	Nov.	10,15	10,25	10,02	10,40	10,59	10,25	10,48	10,62	10,33
	Dec.	10,37	10,62	10,14	10,45	10,64	10,33	10,52	10,70	10,41
		4 måneder			5 måneder			6 måneder		
		Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest	Gennem-snit	Højest	Lavest
		Procent p.a.								
1989	Jan.	8,14	8,47	7,97	8,17	8,50	8,00	8,20	8,50	8,02
	Feb.	8,36	8,72	8,19	8,42	8,77	8,27	8,50	8,97	8,31
	Marts	8,49	8,75	8,36	8,57	8,81	8,44	8,67	8,88	8,59
	April	8,96	9,12	8,62	8,98	9,19	8,73	9,04	9,25	8,75
	Maj	9,33	9,69	9,08	9,39	9,75	9,12	9,45	9,81	9,12
	Juni	9,44	9,72	9,38	9,52	9,73	9,38	9,56	9,75	9,44
	Juli	9,59	9,75	9,38	9,59	9,75	9,38	9,60	9,75	9,38
	Aug.	9,41	9,50	9,28	9,41	9,50	9,28	9,41	9,52	9,28
	Sept.	9,78	10,06	9,48	9,81	10,12	9,52	9,83	10,16	9,52
	Okt.	11,27	13,12	10,12	11,18	12,64	10,14	11,11	12,27	10,19
	Nov.	12,02	12,25	11,77	11,75	11,84	11,61	11,69	11,80	11,61
	Dec.	12,00	12,17	11,75	11,80	12,02	11,56	11,75	11,97	11,50
1990	Jan.	12,12	12,20	12,00	12,06	12,14	11,94	12,03	12,12	11,86
	Feb.	12,41	12,66	12,06	12,44	12,75	12,00	12,50	12,88	12,00
	Marts	12,15	12,44	11,47	12,19	12,55	11,47	12,23	12,62	11,47
	April	11,38	11,53	10,89	11,38	11,50	10,92	11,37	11,50	10,92
	Maj	10,76	10,91	10,62	10,76	10,91	10,62	10,77	10,91	10,61
	Juni	10,68	10,91	10,44	10,68	10,88	10,44	10,68	10,88	10,44
	Juli	10,31	10,45	10,06	10,30	10,45	10,06	10,30	10,45	10,06
	Aug.	10,54	10,89	10,06	10,54	10,89	10,06	10,55	10,89	10,06
	Sept.	10,79	11,00	10,69	10,84	11,03	10,69	10,85	11,06	10,70
	Okt.	10,52	10,69	10,38	10,58	10,75	10,44	10,62	10,80	10,45
	Nov.	10,53	10,62	10,41	10,58	10,69	10,45	10,62	10,70	10,50
	Dec.	10,58	10,73	10,45	10,65	10,77	10,52	10,70	10,81	10,62

*Effektiv rente af et udvalg af børsnoterede obligationer
samt mindsterenten*

Tabel 41

Ultimo	Stats- gælds- beviser ¹⁾ (2-årige)	Statsobligationer			Realkreditobligationer				Gennem- snit af effektiv obligations- rente ⁶⁾	Mindste- renten ⁷⁾
		10 pct.	9 pct. ²⁾	9 pct. ³⁾	9 pct. ⁴⁾	9 pct. ⁴⁾	9 pct. ⁴⁾	9 pct. ⁵⁾		
		Færdigamortiseret senest			Færdigamortiseret antal år efter seriens lukning					
		2004	2000	1994	30	20	10	5		
	Procent p.a.									
1980	18,17	19,98	•	19,62	18,93	19,52	19,79	17,61	18,60	•
1981	18,87	20,91	•	19,63	19,93	20,38	19,96	18,55	19,45	•
1982	19,05	20,14	•	20,63	19,10	19,69	19,65	18,78	19,38	•
1983	12,16	12,96	12,80	12,73	12,83	12,61	12,65	12,65	12,64	•
1984	13,30	14,60	14,33	14,16	14,75	14,77	14,18	13,94	14,02	•
1985	9,13	9,67	9,53	9,47	10,31	10,32	9,65	9,29	9,86	9
1986	10,59	11,70	11,24	10,82	12,48	11,96	11,60	10,85	11,61	8
1987	10,34	12,05	11,15	10,61	12,79	12,61	11,67	9,61	11,73	10
1988	8,53	9,39	9,03	8,71	9,92	9,82	9,32	8,94	9,78	9
1989	11,30	10,37	10,26	10,56	10,49	10,57	10,38	10,34	10,79	9
1990	10,79	10,87	10,50	10,71	11,15	11,17	10,62	10,16	11,01	9
1989 Jan.	8,79	9,57	9,11	9,15	9,98	9,96	9,62	8,89	9,85	9
Feb.	9,14	9,93	9,69	9,64	10,27	10,20	9,72	8,72	10,12	9
Marts ...	9,07	9,74	9,63	9,56	10,12	10,04	9,74	8,69	10,01	9
April ...	9,49	9,73	9,69	9,63	10,06	10,06	9,65	8,64	10,02	9
Maj.	10,05	10,12	10,17	10,20	10,32	10,37	10,20	8,63	10,30	9
Juni	9,76	9,76	9,64	9,68	10,08	10,13	9,96	8,59	10,12	9
Juli	9,15	9,19	9,08	9,13	9,70	9,71	9,62	9,59	9,83	9
Aug.	9,49	9,74	9,56	9,60	10,00	10,06	9,78	8,93	10,04	9
Sept.	10,01	9,96	9,81	9,96	10,29	10,29	10,06	9,41	10,27	9
Okt.	10,75	10,39	10,29	10,51	10,66	10,70	10,34	9,91	10,77	9
Nov.	10,77	10,46	10,26	10,48	10,59	10,66	10,59	10,01	10,79	9
Dec.	11,30	10,37	10,26	10,56	10,49	10,57	10,38	10,34	10,79	9
1990 Jan.	11,23	10,62	10,66	10,94	10,79	10,93	10,91	10,15	11,02	9
Feb.	12,10	11,76	11,48	11,67	11,45	11,70	11,36	10,50	11,67	9
Marts ...	11,17	10,81	10,52	10,82	10,68	10,81	10,69	11,49	11,01	9
April ...	10,81	10,69	10,54	10,59	10,65	10,82	10,46	11,52	10,89	9
Maj.	10,56	10,60	10,35	10,46	10,65	10,64	10,49	10,41	10,79	9
Juni	10,41	10,42	10,21	10,32	10,53	10,55	10,59	10,43	10,67	9
Juli	9,97	9,98	9,85	9,93	10,22	10,31	10,41	10,19	10,41	9
Aug.	10,47	10,75	10,59	10,61	10,88	10,94	10,95	9,58	10,93	9
Sept.	10,72	11,17	11,03	11,03	11,44	11,42	11,08	9,58	11,28	9
Okt.	10,35	10,76	10,68	10,61	11,05	11,05	11,04	9,59	10,99	9
Nov.	10,56	10,66	10,57	10,48	11,02	11,04	10,53	10,15	10,95	9
Dec.	10,79	10,87	10,50	10,71	11,15	11,17	10,62	10,16	11,01	9

Anm.: Den effektive rente på helårsbasis som beregnet af Københavns Fondsbørs. Som hovedregel den til enhver tid værende åbne serie eller afdeling.

1) Til og med 1982 12 pct. Til og med 1984 10 pct. Til og med marts 1986 9 pct. Til og med december 1986 8 pct. Til og med 1987 10 pct. Derefter 9 pct.

2) Til og med 1987 10 pct.

3) Til og med marts 1986 10 pct. Til og med december 1986 8 pct. Til og med 1988 10 pct.

4) I 1980 10 pct. Til og med 1982 12 pct. Til og med marts 1986 10 pct. Fra og med april 1986 4 kreditortermener. Til og med december 1986 9 pct. Til og med 1987 10 pct.

5) Rentetilpasningslån. I 1980 9 pct. Til og med 1982 12 pct. Til og med 1985 10 pct.

6) Vejet gennemsnit af samtlige serier/afdelinger på kurslistens sektion I og II. Til og med 1981 vejet gennemsnit af samtlige statspapirer samt alle åbne serier af almindelig og særlig realkredit.

7) I henhold til kursgevinstloven.

Tabel 42

Bankers og sparekassers effektive ind- og udlånsrenter

Indlån												
Anfordring og opsigelse under 1 måned		1-12 måneder		12 måneder og derover		Særlige indlånsformer		Aftaleindlån		Indlån i alt		
Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	
Procent p.a.												
1987 1. kvrt. .	5,6	5,0	6,0	5,4	6,9	7,0	7,8	7,8	10,5	10,0	7,7	6,8
2. — . .	5,7	5,3	6,5	6,1	7,1	7,1	8,0	8,5	10,1	10,0	7,7	7,1
3. — . .	5,7	5,3	6,7	6,3	7,1	7,3	8,0	7,8	9,8	9,6	7,6	6,9
4. — . .	5,8	5,3	6,7	6,5	7,1	7,4	8,0	7,8	10,0	9,9	7,7	7,0
1988 1. kvrt. .	5,8	5,7	6,5	6,4	6,8	7,3	7,9	8,1	9,3	9,1	7,3	7,0
2. — . .	5,8	5,6	6,6	6,7	7,2	7,3	7,9	8,3	9,0	8,9	7,2	7,0
3. — . .	5,6	5,6	6,2	6,7	7,6	6,8	7,6	8,0	8,6	8,3	6,9	6,7
4. — . .	5,6	5,7	6,5	6,8	7,7	6,8	7,6	7,5	8,4	8,1	6,9	6,6
1989 1. kvrt. .	5,4	5,3	6,1	5,8	7,4	6,6	6,6	7,1	8,3	7,9	6,5	6,3
2. — . .	5,5	5,3	6,0	5,8	7,4	6,7	6,5	6,9	8,7	8,2	6,7	6,3
3. — . .	5,6	5,4	6,1	5,8	7,1	6,4	6,6	6,7	9,5	9,4	7,0	6,5
4. — . .	6,4	6,2	6,8	7,0	8,2	8,0	8,0	8,2	11,0	10,7	8,2	7,7
1990 1. kvrt. .	6,8	6,5	7,5	7,0	6,8	8,1	8,4	8,5	11,2	11,5	8,7	8,1
2. — . .	6,3	6,3	6,9	6,6	7,4	6,8	7,7	8,2	10,8	11,0	8,1	7,7
3. — . .	6,0	6,1	6,6	6,3	6,8	6,3	7,0	7,5	10,8	10,2	7,8	7,2
4. — . .	6,0	5,9	6,4	6,2	7,7	6,3	7,2	7,3	10,1	10,2	7,6	7,3

Udlån												
Udlån med adgang til variabel udnyttelse		Veksler		Byggelån		Prioritetslån		Andre udlån		Udlån i alt		
Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	Banker	Sparekasser	
Procent p.a.												
1987 1. kvrt. .	13,0	13,7	11,1	11,9	12,2	12,8	12,5	13,1	13,2	13,2	13,0	13,3
2. — . .	13,5	14,3	12,1	11,6	13,0	13,8	13,4	13,5	13,8	13,3	13,6	13,6
3. — . .	13,3	13,9	11,8	11,5	13,0	14,2	13,1	13,5	13,8	13,3	13,5	13,5
4. — . .	13,3	14,2	12,1	11,9	12,8	13,8	13,2	13,4	13,7	13,1	13,4	13,5
1988 1. kvrt. .	13,2	14,1	10,8	11,2	12,5	12,7	12,9	13,4	13,5	13,1	13,2	13,4
2. — . .	13,4	14,6	11,3	11,3	12,5	13,2	13,2	13,7	13,5	12,7	13,4	13,4
3. — . .	13,1	14,3	10,6	10,7	12,3	13,3	13,2	13,5	13,6	12,4	13,2	13,2
4. — . .	12,7	14,4	10,7	9,5	12,0	13,0	13,0	13,5	13,5	12,3	13,0	13,0
1989 1. kvrt. .	11,9	13,5	10,5	9,9	11,2	12,4	12,4	13,2	12,7	12,4	12,3	12,7
2. — . .	12,6	14,1	10,7	10,3	11,7	12,7	12,8	13,1	13,2	12,7	12,8	13,1
3. — . .	13,2	14,7	10,7	11,3	12,0	12,8	12,9	13,0	13,6	12,9	13,3	13,4
4. — . .	14,6	16,1	11,6	12,4	13,6	14,0	14,0	14,0	14,8	14,3	14,6	14,7
1990 1. kvrt. .	14,7	15,9	11,8	13,7	13,7	14,2	14,8	15,1	15,1	14,7	14,8	15,1
2. — . .	14,5	15,6	11,8	12,8	13,2	13,9	14,2	13,7	14,1	13,5	14,3	14,1
3. — . .	13,8	15,3	10,3	14,2	13,0	13,7	13,5	13,7	14,2	13,3	13,9	14,0
4. — . .	12,7	15,3	10,8	13,5	12,4	13,9	13,7	13,7	13,9	13,2	13,3	13,9

Anm.: Periodens renteindtægter respektive renteudgifter er sat i forhold til periodens gennemsnitlige saldo for de pågældende udlåns- respektive indlånsformer, omregnet til effektiv rente på helårsbasis. Renteindtægter omfatter rente, løbende provision og stiftelsesprovision. Stiftelsesprovision og underkurs indregnes i det omfang, bekendtgørelsen om bankers og sparekassers regnskabsaflæggelse foreskriver.

Københavnske bankers lukkedage bortset fra lørdage og søndage

Nytårsdag
Skærtorsdag
Langfredag
2. påskedag
Store bededag
Kristi himmelfartsdag
2. pinsedag
Grundlovsdag
Juleaftensdag
1. juledag
2. juledag
Nytårsaftensdag fra kl. 12

DANMARKS NATIONALBANK

Havnegade 5
1093 København K
Telefon: 33 14 14 11
Telex: 27051
Telefax: 33 14 59 02

Telegramadresse: Nationalbanken
Kontortid: Mandag-fredag:
9.30-15.00

Stikordsregister

arbejdsløshed 22

bank- og sparekasselov 51
banksystem, internationale 14
betalingsbalance, den danske 24ff.
betalingsbalancemønstre, det internationale 8, 10
bruttofinansieringsbehov, statens 28f.

Centralbankchefkomiteen 17f., 20, 64

D-mark 10, 13, 27
diskonto 32, 58, 67
dollar 10

ECU

Danmarks beholdning 45
„hårde” 19

EF

Centralbankchefkomiteen 17f., 20, 64
centralbank, fælles 20ff.
direktiv om tilsyn med kreditinstitutter på
konsolideret grundlag 53
egenkapitaldirektiv 51
investerings servicedirektiv 52f.
kapitaldirektiv, investeringsselskaber 53
rådsbeslutning af 1964 17f.
rådsbeslutning af 1974 18
solvensnøgletalsdirektiv 51
økonomisk og monetær union 17ff.

effektiv kronekurs 24
efterspørgsel, indenlandsk 24
egenkapitaldirektiv 51
eksport, Danmarks 24f.
EMS 13

interventionskredit 44
engelske pund 10, 13
erhvervsmæssige kapitalbevægelser 39f.
erindringsmønt 55
Europæisk Centralbank-System 17, 20ff.
Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling,
Den 16
Europæiske Monetære System, Det, se EMS

folio, træk/indskud på 28ff.
foliorentesatser 26ff., 67
forbrug, privat 24
fusioner, pengeinstitutter 48
futures, obligationer 36

Garantifonden for Futures og Optioner 36
genkøbsordning 30
guld, Nationalbankens beholdning 45, 58
gældsproblemer, udviklingslandenes 15

handelsbalance, Danmarks 24f.

IMF, Danmarks stilling 45
import, Danmarks 25f.
indenlandsk pengeskabelse 34f.
indlånsovervågningssystemet 35
indlånsrente
Nationalbankens 26ff., 67
pengeinstitutternes 37
international likviditet, Danmarks 42ff., 58
intervention på valutamarkedene
internationalt 10
Nationalbankens 29, 43f.
interventionskredit 44
investeringer 24
investeringsselskaber, kapitaldirektiv 53

Jubilæumsfonden 57

kapitalbevægelser 37ff.
kapitalmarked, det danske 35f.
Kongelige Mønt, Den 54f., 76
konjunkturudvikling
i Danmark 22f.
internationalt 8f.
konkurrenceevne, Danmarks 24
kontantdepoter 53f.
kroneobligationer
udlandets køb og salg 39
udlandets beholdning 46, 48

likviditet
husholdningernes og virksomhedernes 32f.
pengeinstitutternes 28f.
lovgivning, ny
pengeinstitutter 51f.
realkreditinstitutter 51f.
lønudvikling 23

monetær union, se økonomisk og monetær union
møntomløb 54f.
møntproduktion 54f.
erindringsmønt 55
møntreform 54f., 68

Nationalbanken

administration 62ff.
bestyrelse og repræsentantskab 55f., 61f.
direktion 55, 61
gæstelejligheder i Nyhavn 18 57f.
Jubilæumsfonden 57
overskudsoverførsel til staten 59
personale- og organisationsforhold 56f.
regnskab 58f., 69ff.
repræsentation i internationale org. 64f.
revisorer, statsautoriserede 56
valutaterminskøb 29, 37, 43
norske krone 13

- obligationer, udlandets køb og salg 39
- obligationer, udenlandske
 - danskeres køb og salg 40
 - noteret i København 36
- obligationsmarked i Danmark 35f., 49
- obligationsrente 36f.
- opsparing, privat 24f.
- optioner, obligationer 36

- pengeinstitutter
 - bank- og sparekasselov 51
 - datterbanker og filialer i udlandet 40f.
 - egenkapitalkrav 51
 - fusioner 48
 - indlån 28ff.
 - koncentrationstendenser 48ff.
 - likviditet 28ff.
 - lånegang i Nationalbanken 30
 - mellemværender med Nationalbanken 28ff.
 - obligationsbeholdning 32f.
 - rentesatser 37
 - solvenskrav 51
 - tab og hensættelser 50f.
 - udlandsaktiviteter 39ff.
 - udlandsstilling 39
 - udlån 32ff.
- pengemarkedet 29ff., 49
- pengemængde 32f.
- pengeskabelse, indenlandsk 34f.
- porteføljeeinvesteringer
 - danske i udlandet 40
 - udenlandske i Danmark 39
- prisudvikling
 - i Danmark 22f.
 - internationalt 9

- realkreditinstitutter
 - egenkapitalkrav 52
 - tab og hensættelser 50f.
 - udlån 35
- realkreditobligationer 35
- rentebetalinger til udlandet 24, 25f.
- rentespænd over for udlandet 26ff., 36

- renteudvikling
 - i Danmark 7, 36f.
 - internationalt 10ff.

- SDR (særlige trækingsrettigheder)
 - valutasammensætning 14f.
 - Danmarks beholdning 44f.
- seddelomløb 53
- skatkammerbeviser 30ff., 49
- skattekontrolregler i valutabekendtgørelsen 41f.
- skibskreditordningen 58
- solvenskrav 51
- Sovjetunionens økonomi 16f.
- statens mellemværender med Nationalbanken 58
- statsfinanserne 28f.
- statspapirsalget 28f.
- svenske krone 13

- tjenestebalance, Danmarks 25
- Tyskland, genforening 8

- udenlandske værdipapirer,
 - se porteføljeeinvesteringer
- udlandsgæld, Danmarks 46ff.
- værdiregulering 48
- udlån
 - pengeinstitutternes 32ff.
 - realkreditinstitutternes 35
- udlånsrente
 - Nationalbankens 26ff., 67
 - pengeinstitutternes 37

- valutabekendtgørelsen 41f.
- Valutafonden, se IMF
- valutakurssamarbejde, se EMS
- valutalån og -indskud 39, 41f.
- valutamarked, det danske 26ff., 49
- valutamarkeder, de internationale 10ff.
- valutareserver, Danmarks 42ff., 58
- valutastatistik 42
- valutaterminskøb, Nationalbankens 29, 37, 43

- yen 10

- økonomisk og monetær union 17ff.
- Østeuropa, støtte til genopbygning 15f.